

การพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
ด้วยวิธีการสอนแบบ OK5R ร่วมกับแบบฝึก

โดย
นางสาวชนิกานต์ วันแก้ว

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการสอนภาษาไทย แผน ก แบบ ก 2

ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน

มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2567

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยศิลปากร

การพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
ด้วยวิธีการสอนแบบ OK5R ร่วมกับแบบฝึก

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการสอนภาษาไทย แผน ก แบบ ก 2
ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน
มหาวิทยาลัยศิลปากร
ปีการศึกษา 2567
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยศิลปากร

THE DEVELOPMENT OF COMPREHENSIVE READING ABILITY OF
PRATHOMSUKSA 6 STUDENTS USING OK5R SYSTEM WITH EXERCISES

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for Master of Education TEACHING THAI LANGUAGE
Department of Curriculum and Instruction
Academic Year 2024
Copyright of Silpakorn University

650620016 : การสอนภาษาไทย แผน ก แบบ ก 2

คำสำคัญ : การอ่านจับใจความ, วิธีการสอนแบบ OK5R, แบบฝึก

นางสาว ชนิกันต์ วันแก้ว: การพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ด้วยวิธีการสอนแบบ OK5R ร่วมกับแบบฝึก อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก : รองศาสตราจารย์ ดร. บุชบา บัวสมบุรณ์

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบ OK5R ร่วมกับแบบฝึก 2) ศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบ OK5R ร่วมกับแบบฝึก กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/1 โรงเรียนอนุบาลกุญบุรี (วัดวังยาว) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567 ด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) จำนวน 31 คน ดำเนินการทดลองเป็นระยะเวลา 2 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 4 ชั่วโมง และทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน อย่างละ 1 ชั่วโมง รวมเวลาที่ใช้ในการทดลองทั้งสิ้นจำนวน 10 ชั่วโมง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ 1) แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่องการอ่านจับใจความ 2) แบบฝึกการอ่านจับใจความ 3) แบบทดสอบความสามารถการอ่านจับใจความ และ 4) แบบสอบถามความคิดเห็น สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (M) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) สถิติทดสอบที่แบบกลุ่มตัวอย่างที่ไม่เป็นอิสระต่อกัน (Dependent sample t-test) และการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ผลการวิจัยพบว่า

1. ความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่จัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบ OK5R ร่วมกับแบบฝึกหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. ความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบ OK5R ร่วมกับแบบฝึก โดยนักเรียนมีความคิดเห็นเชิงบวก และอยู่ในระดับมาก

650620016 : Major TEACHING THAI LANGUAGE

Keyword : READING COMPREHENSION, OK5R SYSTEM, EXERCISES

MISS Chanikhan WANKAEW : THE DEVELOPMENT OF COMPREHENSIVE READING ABILITY OF PRATHOMSUKSA 6 STUDENTS USING OK5R SYSTEM WITH EXERCISES Thesis advisor : Associate Professor Busaba Buasomboon, Ph.D.

The purposes of this research were 1) to compare the reading comprehension ability of Prathomsuksa 6 students before and after learning management using the OK5R system with exercises, and 2) to study Prathomsuksa 6 students' opinions toward learning management using the OK5R system with exercises.

The sample used in this research was Prathomsuksa 6/1 students in Anubankuiburi (Watwangyao), Primary Educational Service Area Office 2, while studying in the 1st semester of the academic year 2024. Simple random sampling was conducted by choosing 31 students of Prathomsuksa 6. The experimental design was for 2 weeks, 4 hours per week. And testing Pretest – Posttest to Prathomsuksa 6 students for 1 hour in each test. The total time of the experimental design was 10 hours. The instruments used in this research were 1) lesson plans 2) the comprehensive reading exercises 3) a reading comprehension test 4) a questionnaire. The data were analyzed by mean (*M*), standard deviation (*SD*), dependent samples t-test, and content analysis.

The research findings were as follows:

1. The reading comprehension ability of Prathomsuksa 6 students after learning management using the OK5R system with exercises was significantly higher than before learning management at the .05 level.
2. The Prathomsuksa 6 students' opinions towards learning management using the OK5R system with exercises were positive at a high level

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ เรื่อง การพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ด้วยวิธีการสอนแบบ OK5R ร่วมกับแบบฝึก ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้โดยได้รับความอนุเคราะห์อย่างยิ่งจาก รองศาสตราจารย์ ดร. บุชบา บัวสมบุญ ผู้เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษา ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการวิจัย ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กิ่งกาญจน์ บุณยสินวัฒนกุล ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์ ดร. สายวรุณ สุนทรโททก ผู้ทรงคุณวุฒิที่กรุณาให้คำปรึกษา คำแนะนำอันเป็นประโยชน์แก่ผู้วิจัย ส่งผลให้วิทยานิพนธ์เล่มนี้ถูกต้องและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณในความกรุณาของท่านเป็นอย่างสูง

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วิริยา วิริยะรัมย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พัชรินทร์ สุริยวงศ์ อาจารย์ ดร. นวรัตน์ ประทุมตา อาจารย์วรรณวดี ทองทวี และอาจารย์สุปราณี ปันคง ที่กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบและแก้ไขเครื่องมือในการวิจัย สำหรับการทำให้วิทยานิพนธ์นี้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบคุณนายสิริวัตร สมใจ และนางสาวอัจจิมา เฒ่าจินดา นักศึกษาปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาไทย เพื่อนผู้ร่วมทุกข์ร่วมสุข ให้ความช่วยเหลือ ให้คำปรึกษาแนะนำในการทำวิทยานิพนธ์เล่มนี้ และขอขอบคุณเพื่อน ๆ ทุกคนที่คอยให้กำลังใจและให้คำแนะนำช่วยเหลือตลอดจนเสนอแนะแนวทางและข้อคิดเห็นต่าง ๆ ในการวิจัยครั้งนี้

ขอขอบพระคุณผู้บริหาร ครู และนักเรียนโรงเรียนอนุบาลกุยบุรี (วัดวังยาว) ที่ให้ความร่วมมืออย่างดียิ่งในการเก็บข้อมูลการวิจัย ส่งผลให้ผู้วิจัยสามารถดำเนินการวิจัย จนสำเร็จลุล่วงด้วยดี

สุดท้ายขอกราบขอบพระคุณ บิดา มารดา อันเป็นที่รักและเคารพอย่างสูงสุด พร้อมญาติพี่น้องที่ได้มอบความรัก ความเมตตา ดูแล ห่วงใย และเป็นกำลังใจแก่ผู้วิจัยเสมอมา คุณค่าและประโยชน์ของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณบิดามารดา ครู อาจารย์ทุกท่านที่ได้อบรมสั่งสอน และสนับสนุนการศึกษาของผู้วิจัย ซึ่งส่งผลให้ผู้วิจัยได้ศึกษาจนสำเร็จตามหวังไว้ทุกประการ

ชนิกานต์ วันแก้ว

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญรูปภาพ.....	ฐ
บทที่ 1 บทนำ	1
1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
2. คำถามการวิจัย.....	10
3. วัตถุประสงค์การวิจัย.....	10
4. สมมติฐานการวิจัย.....	11
5. กรอบแนวคิดการวิจัย.....	11
6. ขอบเขตการวิจัย.....	13
7. นิยามศัพท์เฉพาะ	15
8. ประโยชน์ที่ได้รับ	16
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	17
1. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ...	18
1.1 ตัวชี้วัดกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย	18
1.2 หลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนอนุบาลกุยบุรี (วัดวังยาว).....	20
2. การอ่านจับใจความ	23
2.1 ความหมายการอ่านจับใจความ.....	23

2.2 ความสำคัญของการอ่านจับใจความ.....	25
2.3 หลักการอ่านจับใจความ.....	26
2.4 ระดับความสามารถในการอ่านจับใจความ	50
2.5 การประเมินผลการอ่านจับใจความ	54
3. วิธีการสอนแบบ OK5R	56
4. แบบฝึก	58
4.1 ความหมายของแบบฝึก	58
4.2 ความสำคัญของแบบฝึก.....	58
4.3 ลักษณะของแบบฝึกที่ดี.....	59
4.4 องค์ประกอบของแบบฝึก.....	64
4.5 หลักการสร้างแบบฝึก	69
4.6 ประโยชน์ของแบบฝึก	71
5. การจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบ OK5R ร่วมกับแบบฝึก.....	72
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	73
6.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่านจับใจความ	73
6.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสอนแบบ OK5R	76
6.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้แบบฝึก	78
บทที่ 3 วิธีการดำเนินงานวิจัย	81
1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	81
2. แบบแผนการวิจัย	82
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	82
4. การสร้างและพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	83
5. การดำเนินการวิจัยและการเก็บรวบรวมข้อมูล	98
6. การวิเคราะห์ข้อมูล.....	98

บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	99
1. ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ก่อนและ หลังการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบ OK5R ร่วมกับแบบฝึก	99
2. ผลการศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วย วิธีการสอนแบบ OK5R ร่วมกับแบบฝึก	100
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	114
สรุปผลการวิจัย.....	115
อภิปรายผลการวิจัย.....	115
ข้อเสนอแนะ	127
รายการอ้างอิง	129
ภาคผนวก.....	135
ภาคผนวก ก รายนามผู้เชี่ยวชาญ	136
ภาคผนวก ข เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	139
ภาคผนวก ค เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง	154
ภาคผนวก ง การวิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือ.....	206
ภาคผนวก จ การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์.....	227
ภาคผนวก ฉ หนังสือรับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์	231
ภาคผนวก ช ภาพการดำเนินการวิจัย	234
ประวัติผู้เขียน.....	241

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 1 รายงานผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-net) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 รายวิชาภาษาไทย ปีการศึกษา 2563 - 2566 ระดับเขตพื้นที่การศึกษา	4
ตารางที่ 2 รายงานผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-net) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2563 - 2566 โรงเรียนอนุบาลกุยบุรี (วัดวังยาว).....	5
ตารางที่ 3 ผลคะแนนทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-net) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2563 - 2566 สาระการอ่าน โรงเรียนอนุบาลกุยบุรี (วัดวังยาว).....	6
ตารางที่ 4 สาระการเรียนรู้แกนกลางและตัวชี้วัด สาระการอ่าน กลุ่มสาระการเรียนภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6	18
ตารางที่ 5 โครงสร้างเวลาเรียนเรื่องการอ่านจับใจความ	22
ตารางที่ 6 สังเคราะห์ความหมายของการอ่านจับใจความ	24
ตารางที่ 7 สังเคราะห์หลักการอ่านจับใจความ.....	33
ตารางที่ 8 สังเคราะห์การอ่านจับใจความจากนิทาน.....	39
ตารางที่ 9 สังเคราะห์การอ่านจับใจความจากตำนาน	41
ตารางที่ 10 สังเคราะห์การอ่านจับใจความจากสารคดี	45
ตารางที่ 11 สังเคราะห์การอ่านจับใจความจากบทความ	49
ตารางที่ 12 สังเคราะห์ระดับความสามารถการอ่านจับใจความ	53
ตารางที่ 13 สังเคราะห์ลักษณะของแบบฝึกที่ดี	62
ตารางที่ 14 สังเคราะห์องค์ประกอบของแบบฝึก.....	68
ตารางที่ 15 การจัดการเรียนรู้ เรื่องการอ่านจับใจความ ด้วยวิธีการสอนแบบ OK5R ร่วมกับแบบฝึก	85
ตารางที่ 16 ตารางผังแบบทดสอบความสามารถการอ่านจับใจความ	88
ตารางที่ 17 ตารางผังแบบทดสอบความสามารถการอ่านจับใจความสำหรับนำไปใช้ในการทดลอง	89

ตารางที่ 18 การปรับแก้ข้อคำถามของแบบทดสอบวัดความสามารถทางการอ่านจับใจความตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ	90
ตารางที่ 19 การปรับแก้ข้อคำถามของแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการสอนแบบ OK5R ร่วมกับแบบฝึก ตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ .	93
ตารางที่ 20 การปรับแก้ข้อคำถามของแบบสอบถามความคิดเห็นชนิดปลายเปิด ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ	94
ตารางที่ 21 ข้อคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญในการประเมินแบบฝึกการอ่านจับใจความ.....	97
ตารางที่ 22 ความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบ OK5R ร่วมกับแบบฝึก	99
ตารางที่ 23 ความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบ OK5R ร่วมกับแบบฝึก	100
ตารางที่ 24 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ในการตรวจพิจารณาหาความตรงเชิงเนื้อหาของแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่องการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ด้วยวิธีการสอนแบบ OK5R ร่วมกับแบบฝึก	207
ตารางที่ 25 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ในการตรวจพิจารณาหาความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการสอนแบบ OK5R ร่วมกับแบบฝึก	215
ตารางที่ 26 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) การตรวจพิจารณาหาความตรงเชิงเนื้อหาของแบบฝึก การอ่านจับใจความด้วยวิธีการสอนแบบ OK5R ร่วมกับแบบฝึก ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6....	216
ตารางที่ 27 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ในการตรวจพิจารณาหาความตรงเชิงเนื้อหาของแบบทดสอบความสามารถทางการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6	220
ตารางที่ 28 ผลค่าความยากง่าย (p) ค่าอำนาจจำแนก (r) เป็นรายข้อของแบบทดสอบความสามารถทางการอ่านจับใจความ จากการทดลองใช้ (Try Out).....	222
ตารางที่ 29 คุณภาพของแบบทดสอบความสามารถทางการอ่านจับใจความ ฉบับที่นำไปใช้จริง จำนวน 30 ข้อ.....	224
ตารางที่ 30 ผลการเรียนรู้ความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบ OK5R ร่วมกับแบบฝึก.....	226

ตารางที่ 31 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยแบบทดสอบความสามารถทางการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ด้วยวิธีการสอนแบบ OK5R ร่วมกับแบบฝึก 228

ตารางที่ 32 ผลการคำนวณค่าความเที่ยง (reliability) ของแบบทดสอบความสามารถทางการอ่านจับใจความโดยใช้สูตร KR – 20 ของ คูเตอร์ - ริชาร์ดสัน 229

สารบัญรูปภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1 แผนภูมิกรอบแนวคิดการวิจัย	13
ภาพที่ 2 ประโยคใจความสำคัญอยู่ต้นย่อหน้า	34
ภาพที่ 3 ประโยคใจความสำคัญอยู่กลางย่อหน้า	35
ภาพที่ 4 ประโยคใจความสำคัญอยู่ท้ายย่อหน้า	35
ภาพที่ 5 ประโยคใจความสำคัญอยู่ต้นและท้ายย่อหน้า	36
ภาพที่ 6 ไม่ปรากฏประโยคใจความสำคัญแต่มีใจความแฝงอยู่ในย่อหน้า	36
ภาพที่ 7 แผนภูมิขั้นตอนการสร้างแบบฝึกการสอนทั่วไป	71
ภาพที่ 8 การจัดบันทึกการอ่านจับใจความด้วยวิธีการสอนแบบ OK5R ลงในแบบฝึก	236
ภาพที่ 9 การจัดกิจกรรมขั้นที่ 1 อ่านอย่างคร่าว ๆ (Overview)	237
ภาพที่ 10 การจัดกิจกรรมขั้นที่ 2 หาแนวความคิดสำคัญ (Key Ideas)	238
ภาพที่ 11 การจัดกิจกรรมขั้นที่ 3 อ่าน (Read)	239
ภาพที่ 12 การจัดกิจกรรมขั้นที่ 4 จัดบันทึก (Record)	240

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ภาษาไทยเป็นเอกลักษณ์ของชาติ เป็นสมบัติทางวัฒนธรรม เป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารในการสร้างความเข้าใจ และความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน สามารถทำให้ดำรงชีวิตร่วมกันในสังคมได้อย่างสันติสุข และยังเป็นเครื่องมือสำหรับการแสวงหาความรู้ จากแหล่งข้อมูลสารสนเทศต่าง ๆ เพื่อพัฒนาความรู้ ความคิด โดยเฉพาะในยุคที่มีวิทยาการใหม่ ๆ ที่เกิดขึ้นและเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาคนไทยจึงต้องพัฒนาความรู้ กระบวนการคิดวิเคราะห์ วิจัย และสร้างสรรค์ ให้เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม ความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีต่าง ๆ ซึ่งต้องอาศัยการอ่านสำหรับทำความเข้าใจ และสื่อความทั้งด้านการพูดและการเขียนกันได้อย่างถูกต้อง ดังนั้นการอ่านจึงเป็นทักษะที่มีความสำคัญต่อการดำเนินชีวิตประจำวันท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของโลก ส่งเสริมและพัฒนาความรู้ให้กับผู้อ่าน ช่วยให้ผู้อ่านสามารถสรุปข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้จากการอ่านไปปฏิบัติในชีวิตประจำวัน และมีความเท่าทันต่อเหตุการณ์ ส่งเสริมประสบการณ์ที่เพิ่มพูนให้แก่ผู้อ่าน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551: 37) ดังที่สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ที่ได้บรรยายถึงความสำคัญของการอ่านในการประชุมใหญ่สามัญประจำปี พ.ศ. 2530 ของสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยไว้ ดังนี้

การอ่านหนังสือทำให้ได้เนื้อหาสาระความรู้มากกว่าการศึกษาหาความรู้ด้วยวิธีการอื่น เช่น การฟัง ผู้อ่านสามารถอ่านหนังสือได้โดยไม่จำกัดเวลา สถานที่ สามารถนำไปไหนมาไหนได้ ผู้อ่านสามารถฝึกความคิดและสร้างจินตนาการได้เองในขณะที่อ่าน การอ่านส่งเสริมให้มีสมรรถนะ มีสมาธิมากกว่าและมากกว่าสื่ออย่างอื่น ทั้งนี้ขณะอ่านจิตใจจะต้องมุ่งมั่นอยู่กับข้อคิด พินิจพิเคราะห์ข้อความ ผู้อ่านเป็นผู้กำหนดการอ่านด้วยตัวเอง จะอ่านคร่าว ๆ อ่านละเอียด อ่านข้าม หรืออ่านทุกตัวอักษร เป็นไปตามใจของผู้อ่าน หรือจะเลือกอ่านเล่มไหนก็ได้เพราะหนังสือมีมากมายสามารถเลือกอ่านได้ หนังสือมีหลากหลายรูปแบบและราคาถูกกว่าสื่ออย่างอื่น จึงทำให้สมองผู้อ่านเปิดกว้างสร้างแนวคิดและทรงสนะได้มากกว่า ทำให้ผู้อ่านไม่ติดอยู่กับแนวคิดใด ๆ โดยเฉพาะ และผู้อ่านเกิดความคิดเห็นได้ด้วยตนเอง วินิจฉัยเนื้อหาสาระได้ด้วยตนเองรวมทั้งหนังสือบางเล่มสามารถนำไปปฏิบัติได้ด้วย เมื่อปฏิบัติแล้วเกิดผลดี

(สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 3, 2550: 21)

จากพระราชดำรัสข้างต้นทำให้เห็นว่า การอ่านเป็นความสามารถในการแสวงหาความรู้และมีความสำคัญเป็นความสามารถหนึ่งที่มีมนุษย์ใช้มากที่สุดในการดำเนินชีวิต การอ่านทำให้เกิดความรู้ ความสนุกสนานเพลิดเพลิน และยังส่งเสริมความคิด ความริเริ่มสร้างสรรค์ ทำให้เกิดแนวคิดใหม่ ๆ ที่ต่างจากแนวคิดเดิมของตนเอง เมื่อนำไปปฏิบัติก็จะช่วยพัฒนาชีวิตของตนเอง และสังคมส่วนรวมให้มีความเจริญก้าวหน้า ดังนั้นการอ่านจึงเป็นหัวใจของการศึกษาทุกระดับ

ความสามารถทางการอ่านมีความสำคัญต้องฝึกฝนจนเกิดความชำนาญในการใช้ภาษา ครูผู้สอนควรฝึกฝนให้นักเรียนมีความสามารถในการอ่าน เนื่องจากมีความสำคัญอย่างมาก ในการทำความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน เป็นพื้นฐานที่สำคัญมากสำหรับการอ่านระดับสูงต่อไป ผู้อ่านจะต้องฝึกฝนตนเองเพื่อให้สามารถอ่านจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้ เพราะเป็นส่วนที่ทำให้ผู้อ่านทำความเข้าใจเกี่ยวกับเนื้อหาและวัตถุประสงค์ที่ผู้เขียนนำเสนอมายังผู้อ่าน หากนักเรียนจับใจความเรื่องที่อ่านไม่ได้ คือ อ่านแล้วเกิดความไม่เข้าใจเรื่อง ก็จะทำให้ไม่สามารถอ่านเพื่อวิจารณ์ได้ว่า เรื่องนั้นดีหรือไม่อย่างไร (กอบกาญจน์ วงศ์วิสิทธิ์, 2551: 111; จิรวัดน์ เพชรรัตน์ และอัมพร ทองใบ, 2556: 155; แวมยุรา เหมือนนิล, 2556: 17)

เนื่องด้วยความสำคัญของการอ่าน มีความสำคัญอย่างยิ่งแล้ว และยังเป็นหัวใจที่สำคัญทางการศึกษา หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ยังได้กำหนดสาระการเรียนรู้ รายวิชาภาษาไทย การอ่านเป็นลำดับที่หนึ่ง สาระการเขียน สาระการฟัง การดู และการพูด สาระหลักการใช้ภาษา และสาระวรรณคดีและวรรณกรรม ตามลำดับ มีการกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ในสาระการอ่าน คือ “มาตรฐาน ท1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิด เพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน” โดยเฉพาะอย่างยิ่ง มีการกำหนดตัวชี้วัดด้านการอ่านจับใจความและระบุสื่อต่าง ๆ ที่ใช้ในการอ่านจับใจความทุกชั้นปี เนื่องจากการอ่านจับใจความเป็นพื้นฐานของการอ่านสื่อต่าง ๆ ทุกระดับ เช่น การอ่านนิทาน การอ่านเรื่องสั้น การอ่านบทความ การอ่านโฆษณา ฯลฯ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551: 12)

ถึงแม้ว่าการอ่านจับใจความจะมีความสำคัญและเป็นพื้นฐานของการอ่านทุกระดับ แต่ในปัจจุบันพบว่านักเรียนยังคงมีปัญหาด้านการอ่านจับใจความเป็นอย่างมาก ดังที่นักวิชาการ ได้แก่นอมวงศ์ สุขโชติรัตน์ ล้ายอดมรรคผล (2561: 14-17); แวมยุรา เหมือนนิล (2556: 5); Peter Westwood (2008: 33-37) กล่าวถึงปัญหาการอ่านจับใจความว่า ปัญหาของการอ่านจับใจความนั้น

เกิดจากปัญหาส่วนบุคคล และปัจจัยอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง กล่าวคือ นักเรียนส่วนใหญ่มีนิสัยรักการอ่านน้อย ส่วนหนึ่งเกิดจากการอ่านที่ไม่เข้าใจ หรืออ่านได้ช้าทำให้เกิดความเบื่อหน่าย เนื่องจากหนังสือบางส่วนมักมีคำศัพท์ ทฤษฎี หลักการที่ยากต่อความเข้าใจ หรือนักเรียนมีความสามารถในการอ่าน แต่ไม่แตกฉานในการอ่าน ไม่เข้าใจความหมายของคำศัพท์ นักเรียนขาดความชำนาญในการอ่านจับใจความ โดยไม่สามารถแยกใจความสำคัญจากเรื่องที่ได้ นักเรียนที่มีความสามารถทางการอ่านที่ช้า หรือเร็วเกินไปมักจะไม่ประสบผลสำเร็จทางการอ่านจับใจความ นักเรียนขาดความคุ้นเคยหรือไม่มีประสบการณ์เดิมเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน ย่อมทำให้เกิดความเข้าใจได้ยากขึ้น ระดับความเหมาะสมของเรื่องที่อ่านควรมีความเหมาะสมกับวัยของผู้อ่าน หากเรื่องที่อ่านมีความยากเกินระดับความเหมาะสมของช่วงวัย ย่อมส่งผลให้ผู้อ่านเกิดความไม่เข้าใจเรื่อง ไม่ว่าจะเป็นคำศัพท์ หรือแนวคิด ของเรื่องที่อ่าน ผู้อ่านขาดความเข้าใจในเทคนิค หรือวิธีการอ่านจับใจความที่ถูกต้องหรือเหมาะสมที่จะช่วยพัฒนาการอ่านจับใจความของตนเองให้ดียิ่งขึ้น และผู้อ่านไม่สามารถจดจำเรื่องที่อ่านได้ เนื่องจากอ่านแล้วลืม ขาดการทบทวนและขาดการเชื่อมโยงความรู้กับประสบการณ์เดิมของผู้อ่าน หากเรื่องที่อ่านผู้อ่านสามารถเชื่อมโยงความรู้เข้ากับประสบการณ์เดิม จะช่วยให้จดจำเรื่องได้ดียิ่งขึ้น

อนึ่งปัญหาด้านการอ่านจับใจความ หากนักเรียนไม่มีความสามารถด้านการอ่านจับใจความ ย่อมทำให้การอ่านไม่ประสบผลสำเร็จ และเป็นปัญหาต่อการดำเนินชีวิตประจำวัน และเป็นเรื่องที่เหมาะสมที่จะต้องได้รับการพัฒนาให้นักเรียนมีความสามารถการอ่านจับใจความอย่างมีประสิทธิภาพอันเป็นกุญแจนำไปสู่ความสำเร็จสำหรับการอ่านจับใจความ ซึ่งมีความสำคัญในการดำเนินชีวิตประจำวัน

ขณะเดียวกันรายงานผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน ปีการศึกษา 2566 กลุ่มนิเทศติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 (2566: 28) ได้รายงานผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 รายวิชาภาษาไทย ตั้งแต่ปีการศึกษา 2563 – 2566 ระดับเขตพื้นที่การศึกษา ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 รายงานผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-net) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
รายวิชาภาษาไทย ปีการศึกษา 2563 - 2566 ระดับเขตพื้นที่การศึกษา

ปีการศึกษา	เขตพื้นที่การศึกษา	ประเทศ
2563	55.07	56.20
2564	51.15	50.38
2565	53.70	53.89
2566	56.20	57.30

จากตารางที่ 1 รายงานผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-net) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 รายวิชาภาษาไทย ปีการศึกษา 2563 - 2566 ระดับเขตพื้นที่การศึกษา พบว่า คะแนนการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-net) รายวิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2563 - 2566 ระดับเขตพื้นที่การศึกษามีคะแนนเฉลี่ย คือ 55.07, 51.15, 53.70 และ 56.20 ตามลำดับ โดยปีการศึกษา 2563 มีคะแนนต่ำกว่าระดับประเทศ 1.13 ปีการศึกษา 2564 มีคะแนนมากกว่าระดับประเทศ 0.77 ปีการศึกษา 2565 มีคะแนนต่ำกว่าระดับประเทศ 0.19 และปีการศึกษา 2566 มีคะแนนต่ำกว่าระดับประเทศ 1.10

นอกจากผลการทดสอบระดับเขตพื้นที่การศึกษาแล้ว ผู้วิจัยได้ศึกษาผลการทดสอบเฉพาะของโรงเรียนอนุบาลกุญบุรี (วัดวังยาว) พบว่า รายงานผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-net) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2563 - 2566 โรงเรียนอนุบาลกุญบุรี (วัดวังยาว) มีคะแนนผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-net) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2563 - 2566 มีคะแนนเฉลี่ย คือ 61.36, 54.81, 54.61 และ 62.33 ตามลำดับ เมื่อเปรียบเทียบผลการทดสอบกับระดับประเทศ ปีการศึกษา 2563 มีคะแนนมากกว่าระดับประเทศ 5.16 ปีการศึกษา 2564 มีคะแนนมากกว่าระดับประเทศ 4.43 ปีการศึกษา 2565 มีคะแนนมากกว่าระดับประเทศ 0.72 และปีการศึกษา 2566 มีคะแนนมากกว่าระดับประเทศ 5.03 แต่ยังไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด คือ ร้อยละ 60 ขึ้นไป โดยมีเพียงปีการศึกษา 2563 และปีการศึกษา 2566 เท่านั้นที่มีคะแนนเฉลี่ย คือ 61.36 และ 62.33 เป็นไปตามที่เป้าหมายสถานศึกษากำหนด ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 รายงานผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-net) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2563 – 2566 โรงเรียนอนุบาลกุญบุรี (วัดวังยาว)

ปีการศึกษา	ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน โรงเรียนอนุบาลกุญบุรี(วัดวังยาว)	ประเทศ
2563	61.36	56.20
2564	54.81	50.38
2565	54.61	53.89
2566	62.33	57.30

ที่มา สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน)

จากรายงานผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-net) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2563 - 2566 โรงเรียนอนุบาลกุญบุรี (วัดวังยาว) ข้างต้นผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ปัญหาการจัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับรายวิชาภาษาไทย กับครูผู้สอนรายวิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลกุญบุรี (วัดวังยาว) (เกศน์นิภา อ้วนหินกอง, 6 มกราคม 2566; นันธิญา กุลเรือง, 6 มกราคม 2566) ถึงแม้ผู้เรียนจะมีคะแนนการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-net) สูงกว่าระดับประเทศ แต่ในบางปีการศึกษายังไม่มีความสม่ำเสมอของคะแนนการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-net) และยังไม่เป็นไปตามเป้าหมายของสถานศึกษา คือ ร้อยละ 60 โดยทางโรงเรียนมีเป้าหมายให้คะแนนการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-net) สูงกว่าระดับประเทศ และไม่ต่ำกว่าร้อยละ 60 ของทุกปี โดยเฉพาะปัญหาด้านการอ่านจับใจความ กล่าวคือ นักเรียนไม่สามารถตอบคำถามจากเรื่องที่อ่านได้ ไม่สามารถอ่านจับใจความได้อย่างครบถ้วน ครูต้องให้คำชี้แนะแนวทางคำตอบอยู่เสมอ นักเรียนไม่สามารถเรียงลำดับเหตุการณ์ได้ถูกต้อง และนักเรียนบางส่วนไม่ชอบอ่านหนังสือ การทำบันทึกการอ่านมักจะคัดลอกงานจากหนังสือมาส่งครู โดยไม่ได้สรุปเป็นใจความสำคัญ ส่งผลให้เป็นอุปสรรคในการจัดการเรียนการสอนรายวิชาภาษาไทย และยังเป็นปัญหาในการทำข้อสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-net) ในส่วนของข้อสอบอัตนัยที่นักเรียนต้องสรุปใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่าน ซึ่งมีอัตราส่วนของการอ่านจับใจความที่สูงถึงร้อยละ 10 คะแนน

จากปัญหาดังกล่าว ส่งผลต่อการเรียนในสาระการอ่านที่ไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่โรงเรียนกำหนด คือ ร้อยละ 60 ดังผลคะแนนทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-net) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 คือ ปีการศึกษา 2563 – 2566 สาระการอ่าน โรงเรียนอนุบาลกุญบุรี (วัดวังยาว) ในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ผลคะแนนทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-net) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2563 – 2566 สาระการอ่าน โรงเรียนอนุบาลกุญบุรี (วัดวังยาว)

ปีการศึกษา	สาระ	คะแนนเต็ม	ค่าสถิติจำแนกตามระดับ			
			โรงเรียน		ประเทศ	
			Mean	S.D.	Mean	S.D.
2563	การอ่าน	100	71.81	20.88	66.02	22.19
2564	การอ่าน	100	48.38	22.76	45.15	23.04
2565	การอ่าน	100	55.03	22.84	59.36	24.20
2566	การอ่าน	100	59.35	23.00	59.61	23.79

ที่มา: สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน)

จากตารางที่ 3 ผลคะแนนทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-net) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2563 – 2566 สาระการอ่าน โรงเรียนอนุบาลกุญบุรี (วัดวังยาว) พบว่า นักเรียนมีผลคะแนนทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-net) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2563 – 2566 เฉลี่ย คือ 71.81, 48.38, 55.03 และ 59.35 ตามลำดับ เมื่อเปรียบเทียบผลคะแนนทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-net) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2563 มีคะแนนมากกว่าระดับประเทศ คือ 5.79 ปีการศึกษา 2564 คะแนนมากกว่าระดับประเทศ คือ 3.23 ปีการศึกษา 2565 มีคะแนนต่ำกว่าระดับประเทศ คือ 4.33 และปีการศึกษา 2566 มีคะแนนต่ำกว่าระดับประเทศ คือ 0.26 และยังมีผลคะแนนทางการอ่านไม่เป็นไปตามที่เป้าหมายสถานศึกษากำหนด คือ ร้อยละ 60 ในปีการศึกษา 2564 คือ 48.38 ปีการศึกษา 2565 คือ 55.03 และปีการศึกษา 2566 คือ 59.35 ตามลำดับ

จากผลคะแนนทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-net) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สาระการอ่าน โรงเรียนอนุบาลกุญบุรี (วัดวังยาว) ข้างต้นเป็นปัญหาที่สมควรได้รับการแก้ไขเนื่องจากการอ่านเป็นทักษะพื้นฐานที่มีความจำเป็นอันนำไปสู่ทักษะในด้านอื่น ๆ ดังนั้นจึงต้องเริ่มแก้ไขปัญหา

การอ่านจับใจความเป็นลำดับแรกซึ่งเป็นการอ่านที่เป็นพื้นฐาน และเป็นหัวใจของการอ่านทุกระดับ หากละเลยอาจส่งผลให้นักเรียนมีปัญหาในระดับที่สูงขึ้น ผู้วิจัยจึงเล็งเห็นความสำคัญของการอ่านจับใจความ และสนใจที่จะพัฒนาแก้ไขปัญหาด้านการอ่านจับใจความให้ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมาย เพื่อให้นักเรียนมีความสามารถทางการอ่านจับใจความได้อย่างดียิ่งขึ้น

จากปัญหาด้านการอ่านจับใจความข้างต้น ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับปัญหาด้านการอ่านส่วนหนึ่ง เกิดจากการอ่านที่ไม่เข้าใจ นำมาสู่ปัญหาในการอ่านจับใจความ เนื่องจากอ่านแล้วเกิดความไม่เข้าใจ ไม่สามารถสรุปใจความจากเรื่องที่อ่านได้ ขาดทักษะและเทคนิคในการอ่านจับใจความ นอกจากนี้ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับผู้เรียนแล้ว สำหรับปัญหาด้านครูผู้สอนก็มีส่วนสำคัญอย่างมาก เกี่ยวกับปัญหาด้านการอ่านจับใจความ ดังที่ สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2537: 8) กล่าวถึงปัญหาด้านครูผู้สอนว่า ครูขาดความเข้าใจในวิธีการสอนอย่างแท้จริง กำหนดวัตถุประสงค์ในการอ่านเรื่อง โดยไม่มีวัตถุประสงค์อื่น มีความรู้ในการสอนอ่านที่ไม่เพียงพอ ไม่ว่าจะเป็นความรู้ด้านจิตวิทยา หรือวิธีสอนอ่านตามจุดมุ่งหมายเฉพาะ โดยครูผู้สอนสามารถศึกษาและนำวิธีการสอนที่สามารถช่วยให้การสอนอ่านของตนนั้นประสบผลสำเร็จ และแก้ไข้ปัญหาของผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นได้

ปัจจุบันมีวิธีการจัดการเรียนการสอนที่ช่วยให้ผู้เรียนสามารถอ่านจับใจความได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative learning) ร่วมกับเทคนิคต่าง ๆ การสอนอ่านแบบ PANORAMA การใช้ชุดการสอนแบบอินโฟกราฟฟิก การใช้คำถามตามแนวคิดของบลูม (Bloom) การจัดการเรียนรู้โดยใช้ผังกราฟฟิก การจัดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม (Participatory Learning) การจัดการเรียนรู้ด้วยตนเองหรือการเรียนรู้เป็นกลุ่ม เช่น การจัดการเรียนรู้แบบสตอรีไลน์ (Storyline method) การจัดการเรียนรู้โดยใช้การระดมสมอง (Brainstorming technique) การจัดการเรียนรู้โดยใช้การเรียนแบบ TAI (Team assisted individualization) การจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมกลุ่ม (Group process) เป็นต้น (ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์, 2561: 171-236)

การสอนอ่านแบบ OK5R เป็นการสอนอ่านที่ Walter Pauk ได้ศึกษารวบรวมข้อมูลและพัฒนาขั้นตอนการอ่านออกเป็น 7 ขั้นตอน สำหรับการพัฒนาขั้นตอนการอ่านแบบ OK5R ได้แนวคิด

การสอนอ่านมาจาก Francis P. Robinson ผู้คิดค้นวิธีการสอนอ่านแบบ SQ3R ซึ่ง Walter Pauk ได้ศึกษาวิธีการสอนอ่านแบบ SQ3R และพัฒนาขั้นตอนการอ่านของตนเองเป็น OK5R มีขั้นตอนการสอนอ่าน คือ ขั้นที่ 1 อ่านอย่างคร่าว ๆ (Overview) ขั้นที่ 2 หาแนวความคิดสำคัญ (Key Ideas) ขั้นที่ 3 อ่าน (Read) ขั้นที่ 4 จดบันทึก (Record) ขั้นที่ 5 พุดเล่าเรื่องที่อ่าน (Recite) ขั้นที่ 6 ทบทวน (Review) และขั้นที่ 7 สะท้อนความคิด (Reflect) (Walter Pauk, 1984: 168-169)

การสอนอ่านแบบ OK5R ยังเป็นวิธีการสอนอ่านที่สามารถใช้วิธีตั้งคำถามหรือพิจารณาทีละย่อหน้าในขั้นอ่าน (Read) ได้ซึ่งเป็นวิธีการหาใจความสำคัญที่ครอบคลุมบทอ่านทุกประเภท นอกจากนี้ยังเน้นขั้นตอนการจดบันทึก (Record) ที่ช่วยให้นักเรียนสามารถสรุปใจความของเรื่องที่อ่านได้อย่างกระชับ ตรงประเด็น ซึ่งช่วยให้นักเรียน ฝึกการอ่านจับใจความได้ดียิ่งขึ้น มากกว่าการที่นักเรียนต้องประมวลใจความสำคัญไว้ในความคิดของตนเองโดยไม่มีการจดบันทึก นอกจากนี้ยังมีขั้นตอนที่แตกต่างจากวิธีการสอนอ่านแบบ SQ3R คือ ขั้นหาแนวความคิดสำคัญ (Key Ideas) เป็นการหาแนวความคิดสำคัญของเรื่องที่จะช่วยให้นักเรียนแยกใจความหลักออกจากรายละเอียดของเรื่องได้อย่างคร่าว ๆ ในขณะที่วิธีการสอนอ่านแบบ SQ3R คือ ขั้นตั้งคำถาม (Question) เป็นการตั้งคำถามไปสู่เรื่องที่อ่าน นอกจากนี้ยังมีขั้นจดบันทึก (Record) และขั้นสะท้อนความคิด (Reflect) ที่เพิ่มขึ้นมาอีกสองขั้นตอนจากการอ่านแบบ SQ3R เพื่อให้นักเรียนได้จดบันทึกและเรียบเรียงใจความสำคัญของตนเองออกมา และช่วยป้องกันการลืมทำให้จดจำได้ดียิ่งขึ้น นอกจากนี้นักเรียนได้สะท้อนความคิดของตนเอง โดยนักเรียนได้เชื่อมโยงความรู้เดิมกับความรู้ใหม่ เพื่อแสดงความคิดเห็นต่อเรื่องที่ตนเองได้อ่าน

ด้วยวิธีการสอนแบบ OK5R มีลำดับขั้นตอนการอ่านที่ชัดเจนโดยนักเรียนสามารถอ่านจับใจความได้เป็นลำดับขั้นตอน ด้วยเหตุนี้วิธีการสอนแบบ OK5R สามารถนำมาใช้เพื่อพัฒนาการอ่านจับใจความ และเป็นวิธีการสอนหนึ่งที่มีความน่าสนใจที่จะช่วยแก้ปัญหาทางการอ่านจับใจความได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งเป็นวิธีการสอนที่เน้นย้ำการอ่าน การจดบันทึก และการสะท้อนความคิดของนักเรียนที่มีต่อเรื่องที่อ่าน จะช่วยให้นักเรียนสามารถอ่านจับใจความได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จากการศึกษางานวิจัยหลายเล่ม พบว่า การจัดการเรียนรู้การอ่านด้วยวิธีการอ่านแบบ OK5R สามารถนำมาใช้แก้ปัญหาและพัฒนาความสามารถทางการอ่านจับใจความได้ ได้แก่ วิจัยเรื่องการพัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบ OK5R ร่วมกับเทคนิคเพื่อคิด (ปริญญญา โภมลกิติสกุล, 2565) วิจัยเรื่อง ผลการใช้วิธีการสอนอ่านแบบ OK5R ร่วมกับนิทานพื้นบ้านจังหวัดพัทลุงที่มีต่อความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 (ปิยวรรณ บุญฤทธิ์, 2561) และงานวิจัยเรื่องผลการใช้วิธีการสอนแบบ OK5R ที่มีต่อความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญและความพึงพอใจต่อวิธีการสอนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสะพานเหล็กวิทยาคม จังหวัดจันทบุรี (ประไพ บุตรไชย, 2560)

การใช้แบบฝึกพร้อมกับวิธีการสอนแบบ OK5R มีความเหมาะสมอย่างยิ่งในการพัฒนาความสามารถการอ่านจับใจความ เนื่องจากแบบฝึกสามารถออกแบบให้สอดคล้องกับแต่ละขั้นตอนของ OK5R ได้อย่างเฉพาะเจาะจง โดยเฉพาะในขั้นตอนการจดบันทึก (Record) ซึ่งเป็นจุดเน้นของวิธีการสอนแบบ OK5R แบบฝึกจะช่วยให้นักเรียนได้ฝึกความสามารถการจดบันทึกและเรียบเรียงใจความสำคัญอย่างเป็นระบบ นอกจากนี้แบบฝึกยังส่งเสริมการทบทวน (Review) และการสะท้อนความคิด (Reflect) ซึ่งเป็นขั้นตอนสำคัญของ OK5R จะช่วยเพิ่มความเข้าใจ และการจดจำเนื้อหา อีกทั้งยังเป็นเครื่องมือสำหรับครูและนักเรียนในการติดตามพัฒนาการของความสามารถการอ่านจับใจความได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การใช้แบบฝึกเป็นสิ่งสำคัญ และสามารถนำมาใช้ร่วมกับการสอนแบบ OK5R เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจแม่นยำ และเกิดความเชื่อมโยงในแต่ละขั้นตอน และเกิดประสิทธิภาพการอ่านจับใจความ ดังที่ เกริก ท่วมกลาง และจินตนา ท่วมกลาง (2555: 176); ประสพสุข ฤทธิเดช (2559: 87) กล่าวว่าแบบฝึกเป็นวิธีการสอนที่สนุกอีกวิธีหนึ่ง การให้นักเรียนทำแบบฝึกมาก ๆ ช่วยให้นักเรียนมีพัฒนาการทางภาษาดีขึ้น โดยเฉพาะในวิชาทักษะ เพราะนักเรียนมีโอกาสนำความรู้ที่เรียนมาแล้วมาฝึกฝนให้เกิดความเข้าใจยิ่งขึ้น และเกิดความชำนาญ ช่วยในการสอนของครู และการเรียนของนักเรียนประสบผลสำเร็จ

นอกจากนี้การใช้แบบฝึกจะช่วยให้การอ่านจับใจความของนักเรียนมีผลสัมฤทธิ์มากยิ่งขึ้น เพราะนักเรียนได้อ่านตามวิธีการสอนแบบ OK5R และปฏิบัติกิจกรรมลงในแบบฝึกทุกขั้นตอน ช่วยให้นักเรียนเกิดความเข้าใจ ได้ฝึกฝนและทบทวนการอ่านจับใจความของตนเองไปที่ละขั้นตอน และพัฒนาความสามารถทางภาษาของนักเรียนอีกด้วย นอกจากนี้การนำแบบฝึกมาประกอบ การอ่านจับใจความยังมีความสอดคล้องกับวิธีการสอนแบบ OK5R ที่เน้นย้ำขั้นตอนการจดบันทึก

เหมาะสำหรับการฝึกการอ่านจับใจความที่นักเรียนควรมีการจดบันทึกใจความสำคัญเรียงเรียงออกมา มากกว่าการเรียงเรียงประมวลไว้ในความคิดของตนเอง

ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างและพัฒนาแบบฝึกพบว่า การใช้แบบฝึก ร่วมกับการเรียนการสอนภาษาไทยนั้น จะสามารถช่วยพัฒนาความสามารถทางด้านภาษาของผู้เรียนให้มีความรู้ความเข้าใจมากยิ่งขึ้น ได้แก่ วิจัยเรื่องการพัฒนาการอ่านจับใจความด้วยแบบฝึกทักษะร่วมกับเทคนิคการอ่านแบบ SQ6R สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 (ธัญลักษณ์ สังข์ลักษณ์, 2564) วิจัยเรื่องการพัฒนาการจัดการเรียนรู้แบบ SQ5R ร่วมกับแบบฝึกทักษะ เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 (ดร.ณิ จรรย์สภูมิ, 2564)

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวิธีการสอนแบบ OK5R และแบบฝึกเพื่อพัฒนาทักษะทางภาษาไทยดังกล่าว จะเห็นได้ว่าวิธีการสอนแบบ OK5R และแบบฝึกสามารถนำมาใช้ในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้สูงขึ้นได้ ดังนั้นผู้วิจัยจึงจัดทำวิจัยเพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลกุญบุรี (วัดวังยาว) ด้วยวิธีการสอนแบบ OK5R ร่วมกับแบบฝึก เพื่อให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านจับใจความที่สูงขึ้น

2. คำถามการวิจัย

1. ความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หลังการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบ OK5R ร่วมกับแบบฝึก สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้หรือไม่อย่างไร

2. ความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ต่อกาการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบ OK5R ร่วมกับแบบฝึก เป็นอย่างไร เพราะอะไร

3. วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบ OK5R ร่วมกับแบบฝึก

2. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบ OK5R ร่วมกับแบบฝึก

4. สมมติฐานการวิจัย

ความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่จัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบ OK5R ร่วมกับแบบฝึก หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

5. กรอบแนวคิดการวิจัย

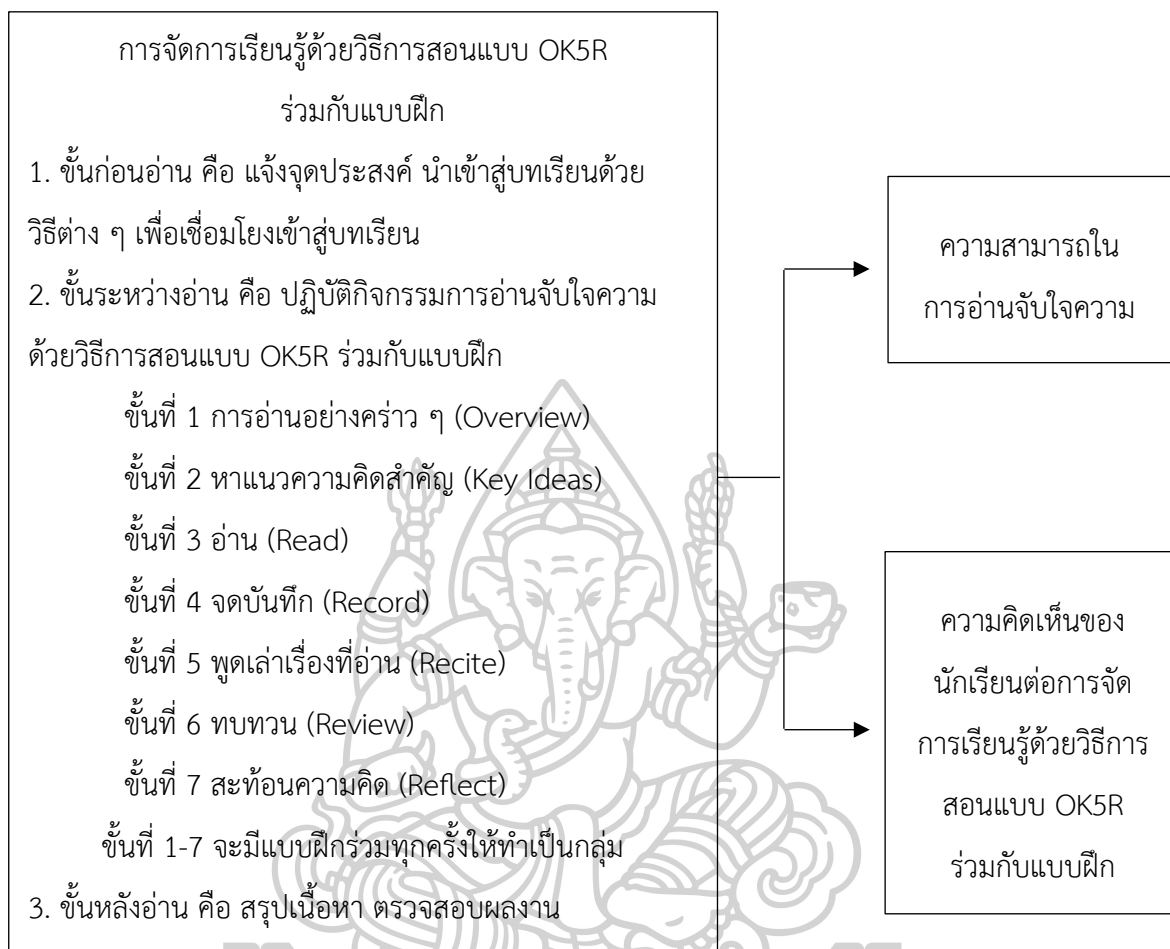
การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดวิธีการสอนแบบ OK5R ซึ่งเป็นแนวคิดของ Walter Pauk ที่พัฒนาแนวคิดการสอนอ่านมาจาก Francis P. Robinson ผู้คิดค้นวิธีการสอนอ่านแบบ SQ3R ที่มีขั้นตอนการสอนที่แตกต่างกัน โดยแนวคิดวิธีการสอนแบบ OK5R มีการเพิ่มขั้นตอนจดบันทึก (Record) และขั้นตอนสะท้อนความคิด (Reflect) เพื่อส่งเสริมความแม่นยำทางการอ่าน และนักเรียนได้สะท้อนความคิดของตนเองต่อเรื่องที่อ่าน โดยผู้วิจัยนำวิธีการสอนแบบ OK5R ร่วมกับแบบฝึก โดยมีขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ 3 ขั้นตอน ประกอบด้วย 1) ขั้นก่อนอ่าน เป็นขั้นการนำเข้าสู่บทเรียน 2) ขั้นระหว่างอ่าน เป็นขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบ OK5R ร่วมกับแบบฝึก มี 7 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นที่ 1 อ่านอย่างคร่าว ๆ (Overview) ขั้นที่ 2 หาแนวความคิดสำคัญ (Key Ideas) ขั้นที่ 3 อ่าน (Read) ขั้นที่ 4 จดบันทึก (Record) ขั้นที่ 5 พุดเล่าเรื่องที่อ่าน (Recite) ขั้นที่ 6 ทบทวน (Review) ขั้นที่ 7 สะท้อนความคิด (Reflect) และ 3) ขั้นหลังอ่าน เป็นขั้นสรุปบทเรียน

การสอนแบบ OK5R ผู้วิจัยได้นำมาพร้อมกับแบบฝึก โดยแต่ละขั้นตอนของการจัดการเรียนรู้สามารถนำมาพัฒนาความสามารถทางการอ่านจับใจความ กล่าวคือ ขั้นตอนที่ 1 อ่านอย่างคร่าว ๆ (Overview) จะช่วยให้นักเรียนได้เห็นภาพโดยรวมของเรื่องที่อ่านอย่างคร่าว ๆ ขั้นที่ 2 หาแนวความคิดสำคัญ (Key Ideas) นักเรียนหาแนวความคิดสำคัญ และรายละเอียดหรือข้อมูลสนับสนุนของเรื่องที่อ่าน จะช่วยให้นักเรียนสามารถแยกใจความหลักของเรื่อง ออกจากรายละเอียดของเรื่องได้อย่างคร่าว ๆ ขั้นที่ 3 อ่าน (Read) นักเรียนอ่านเรื่องราวทั้งหมดอย่างละเอียด โดยอ่านไปที่ละย่อหน้า แล้วหาแนวคิดหลัก และรายละเอียดหรือข้อมูลสนับสนุนของแต่ละย่อหน้า หรือนักเรียนสามารถใช้วิธีการตั้งคำถามจากเรื่องที่อ่าน จะช่วยให้นักเรียนสามารถหาใจความสำคัญของเรื่องได้ ขั้นที่ 4 จดบันทึก (Record) นักเรียนจดบันทึกแนวคิดหลัก และรายละเอียดหรือข้อมูลสนับสนุนของแต่ละย่อหน้า หรือตอบคำถามจากการตั้งคำถามลงสมุดบันทึก แล้วเรียบเรียงเป็นใจความสำคัญ ด้วยสำนวนภาษาของตนเอง จะช่วยให้นักเรียนสามารถสรุปใจความสำคัญ

ของเรื่องออกมาได้กระชับ รัดกุม ชั้นที่ 5 พุดเล่าเรื่องที่อ่าน (Recite) นักเรียนพุดเล่าเรื่องที่อ่าน หลังจากพุดแล้วนักเรียนตรวจสอบความถูกต้องในการพุดจากสมุดที่จดบันทึกไว้ เพื่อช่วยให้นักเรียน ป้องกันการลืม จะช่วยให้นักเรียนจดจำเรื่องที่อ่านได้ดียิ่งขึ้น ชั้นที่ 6 ทบทวน (Review) นักเรียน ทบทวนสิ่งที่จดบันทึกหลังพุดจบ เพื่อช่วยให้นักเรียนเห็นภาพรวมของเรื่อง และจดจำได้ดียิ่งขึ้น ชั้นที่ 7 สะท้อนความคิด (Reflect) นักเรียนเชื่อมโยงความรู้เดิมของนักเรียนกับเรื่องที่อ่าน เพื่อแสดง ความคิดเห็นและสะท้อนความคิดของตนเอง เพื่อช่วยให้นักเรียนฝึกความคิดสร้างสรรค์ของตนเอง แสดงความคิดเห็นว่าตนเองมีความคิดเห็นอย่างไรต่อเรื่องที่อ่าน เห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วย

นอกจากนี้วิธีการสอนแบบ OK5R ยังเป็นวิธีการที่ให้ความสำคัญกับการจดบันทึก คือ นักเรียนสามารถจดบันทึกถึงใจความที่พบในแต่ละย่อหน้า หรือจดบันทึกคำตอบจากคำถามและ เรียบเรียงออกมาเป็นใจความสำคัญ ซึ่งจะช่วยส่งเสริมการจดจำและความแม่นยำทางการอ่าน มากยิ่งขึ้นและการสะท้อนความคิดของนักเรียน เพราะนักเรียนสามารถแสดงความคิดเห็นของตนเอง กับเรื่องที่อ่านโดยเชื่อมโยงความรู้เดิมของตนเอง เพื่อแสดงความคิดเห็นทำให้ได้สะท้อนความรู้สึก นึกคิดของตนเองต่อเรื่องที่อ่าน โดยผู้วิจัยได้นำแบบฝึกมารวมกับวิธีการสอนแบบ OK5R เพื่อเป็น การส่งเสริมความแม่นยำทางการอ่านที่วิธีการสอนแบบ OK5R ได้เน้นย้ำขั้นตอนการจดบันทึก โดยนำมาใช้ร่วมทุกขั้นตอน เพื่อให้นักเรียนเกิดความแม่นยำในทุกขั้นตอนและสามารถอ่านจับใจความ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จะเห็นว่าการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบ OK5R ร่วมกับแบบฝึก สามารถนำมาใช้ในการ พัฒนาความสามารถอ่านจับใจความ เนื่องจากมีขั้นตอนการอ่านที่ละเอียด เชื่อมโยงความคิด และสะท้อนความคิดเป็นสำคัญ ทั้งนี้เพื่อให้เกิดความสามารถในการอ่านจับใจความและประสิทธิภาพ มากยิ่งขึ้น ผู้วิจัยจึงกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 แผนภูมิกรอบแนวคิดการวิจัย

6. ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยเรื่องการพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ด้วยวิธีการสอนแบบ OK5R ร่วมกับแบบฝึก ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตการวิจัยไว้ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในกลุ่มโรงเรียนกุยบุรี และกลุ่มโรงเรียนหาดขาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 จำนวน 13 โรงเรียน แบ่งเป็นกลุ่มโรงเรียนกุยบุรี จำนวน 6 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนบ้านปากเหมือง โรงเรียนบ้านบน โรงเรียนบ้านหนองกระทิง โรงเรียนบ้านหนองหมู โรงเรียนวัดกุยบุรี และโรงเรียนอนุบาลกุยบุรี (วัดวังยาว) กลุ่มโรงเรียนหาดขาม จำนวน 7 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนบ้านรวมไทย

โรงเรียนบ้านยางชุม โรงเรียนบ้านหนองเกต โรงเรียนบ้านหาดขาม โรงเรียนดี.มากาเร็ดพูลเลอร์
โรงเรียนบ้านโป่งกะสัง และโรงเรียนบ้านไร่บน ใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling)
โดยวิธีการจับสลากให้โรงเรียนเป็นหน่วยสุ่ม เพื่อคัดเลือกโรงเรียนสำหรับเก็บข้อมูลวิจัย ได้แก่
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลกุยบุรี (วัดวังยาว) อำเภอกุยบุรี จังหวัด
ประจวบคีรีขันธ์ ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 3 ห้อง มีนักเรียน
ทั้งหมด 94 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/1 โรงเรียนอนุบาลกุยบุรี
(วัดวังยาว) อำเภอกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567
จำนวน 31 คน ซึ่งได้มาจากวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) โดยวิธีการจับสลากให้
ห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่ม

2. ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ศึกษา ในการวิจัยครั้งนี้ คือ

- 2.1 ตัวแปรต้น คือ การจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบ OK5R ร่วมกับแบบฝึก
- 2.2 ตัวแปรตาม คือ ความสามารถในการอ่านจับใจความ และความคิดเห็นของ
นักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบ OK5R ร่วมกับแบบฝึก

3. เนื้อหา

เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนดเนื้อหา ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษา
ขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สาระที่ 1 การอ่าน ท1.1
ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต และมี
นิสัยรักการอ่าน และหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนอนุบาลกุยบุรี (วัดวังยาว) โดยสาระการเรียนรู้ที่ใช้
ในการวิจัย คือ การอ่านจับใจความจากบทอ่านประเภท นิทาน ตำนาน สารคดี และบทความ

4. ระยะเวลา

ระยะเวลาในการวิจัย ผู้วิจัยดำเนินการทดลองวิจัยในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา
2567 โดยทดลองเป็นเวลา 2 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 4 ชั่วโมง รวม 8 ชั่วโมง โดยมีการทดสอบก่อนเรียน
และหลังเรียนอย่างละ 1 ชั่วโมง รวมเวลาที่ใช้การทดลองทั้งสิ้นจำนวน 10 ชั่วโมง

7. นิยามศัพท์เฉพาะ

1. วิธีการสอนแบบ OK5R ร่วมกับแบบฝึก หมายถึง การจัดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านจับใจความด้วยวิธีการสอนแบบ OK5R พร้อมกับแบบฝึกที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยมีขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกับแบบฝึก ดังนี้ 1) ชั้นก่อนอ่าน เตรียมความพร้อม ชี้แจงจุดประสงค์การเรียนรู้ กระตุ้นความสนใจของนักเรียนและเชื่อมโยงเข้าสู่บทเรียน โดยการดูภาพ การใช้คำถามด้วยวิธีการต่าง ๆ 2) ชั้นระหว่างอ่าน ปฏิบัติกิจกรรมการอ่านจับใจความด้วยวิธีการสอนแบบ OK5R ร่วมกับแบบฝึก และ 3) ชั้นหลังอ่าน สรุปเนื้อหาที่เรียนโดยการซักถามนักเรียนเกี่ยวกับเรื่องที่เรียน และร่วมกันแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และตรวจผลงานการทำแบบฝึกของนักเรียน

2. วิธีการสอนแบบ OK5R หมายถึง การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนอ่านอย่างมีลำดับขั้นตอนเพื่อนำไปสู่ใจความสำคัญ เป็นวิธีการสอนอ่านที่เน้นการจดบันทึก และการสะท้อนความคิดต่อเรื่องที่อ่าน โดยมีขั้นตอนการอ่าน คือ 1) อ่านอย่างคร่าว ๆ (Overview) 2) หาแนวความคิดสำคัญ (Key Ideas) 3) อ่าน (Read) 4) จดบันทึก (Record) 5) พุดเล่าเรื่องที่อ่าน (Recite) 6) ทบทวน (Review) และ 7) สะท้อนความคิด (Reflect)

3. แบบฝึก หมายถึง แบบฝึกที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อใช้ในการฝึกการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ประกอบด้วย คำชี้แจงสำหรับครูผู้สอน คำแนะนำในการใช้แบบฝึกสำหรับนักเรียน มาตรฐานการเรียนรู้ จุดประสงค์การเรียนรู้ กิจกรรม แบบทดสอบท้ายบทเรียน และเฉลย จำนวน 4 เล่ม ได้แก่ 1) เล่มที่ 1 การอ่านจับใจความจากนิทาน 2) เล่มที่ 2 การอ่านจับใจความจากตำนาน 3) เล่มที่ 3 การอ่านจับใจความจากสารคดี 4) เล่มที่ 4 การอ่านจับใจความจากบทความ

4. ความสามารถในการอ่านจับใจความ หมายถึง การอ่านเพื่อทำความเข้าใจเรื่อง เพื่อหาใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่าน โดยผู้อ่านแสดงออกถึงความสามารถที่ตนเองจับใจความจากเรื่องที่อ่านได้ในระดับพื้นฐาน คือ ผู้อ่านสามารถอ่านเรื่องราวแล้วอธิบายและบอกได้ว่าเป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร เรื่องราวเป็นอย่างไร สามารถจำแนกใจความหลัก และส่วนขยายออกจากกันได้ เป็นต้น ซึ่งวัดได้จากแบบทดสอบความสามารถการอ่านจับใจความ แบบปรนัย ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

5. ความคิดเห็นของนักเรียน หมายถึง การแสดงออกทางความรู้สึกนึกคิดของนักเรียนต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบ OK5R ร่วมกับแบบฝึก ซึ่งวัดได้จากแบบสอบถามความคิดเห็น ชนิดปลายปิดแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) จำนวน 11 ข้อ ร่วมกับ

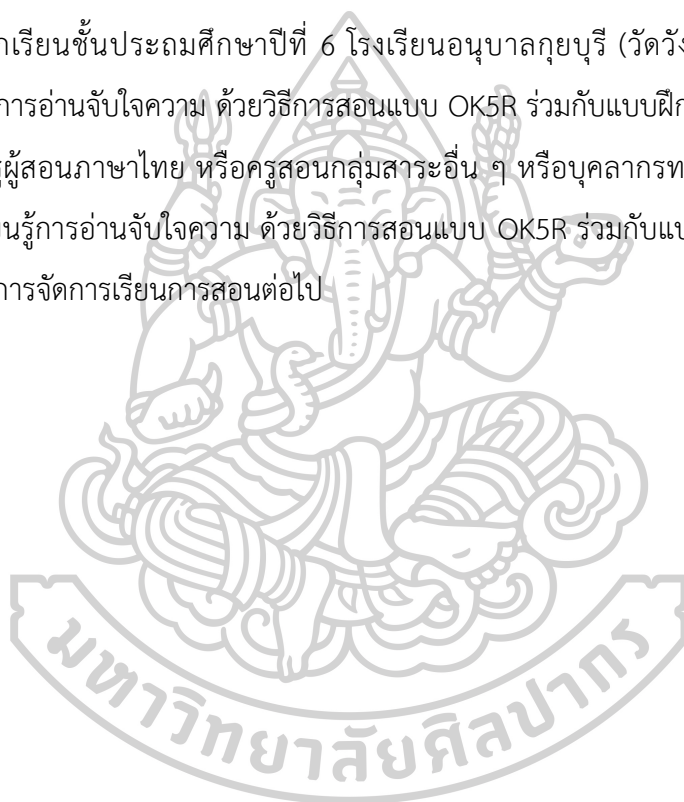
แบบสอบถามชนิดปลายเปิด จำนวน 5 ข้อ ประกอบด้วยข้อคำถามด้านการจัดการเรียนรู้
ด้านบรรยากาศการเรียนรู้ และด้านประโยชน์ที่ได้รับ

5. **นักเรียน** หมายถึง นักเรียนที่กำลังศึกษาในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 1
ปีการศึกษา 2567 ของโรงเรียนอนุบาลกุญบุรี (วัดวังยาว)

8. ประโยชน์ที่ได้รับ

1. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลกุญบุรี (วัดวังยาว) ได้รับการพัฒนา
ความสามารถอ่านจับใจความ ด้วยวิธีการสอนแบบ OK5R ร่วมกับแบบฝึก

2. ครูผู้สอนภาษาไทย หรือครูสอนกลุ่มสาระอื่น ๆ หรือบุคลากรทางการศึกษาได้แนวทางการ
จัดการเรียนรู้การอ่านจับใจความ ด้วยวิธีการสอนแบบ OK5R ร่วมกับแบบฝึก โดยสามารถนำไป
ประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนต่อไป

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง “การพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ด้วยวิธีการสอนแบบ OK5R ร่วมกับแบบฝึก” ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้ารวบรวมเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในประเด็นต่าง ๆ ตามลำดับดังนี้

1. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

- 1.1 ตัวชี้วัดกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
- 1.2 หลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนอนุบาลกุยบุรี (วัดวังยาว)

2. การอ่านจับใจความ

- 2.1 ความหมายการอ่านจับใจความ
- 2.2 ความสำคัญของการอ่านจับใจความ
- 2.3 หลักการอ่านจับใจความ
- 2.4 ระดับความสามารถในการอ่านจับใจความ
- 2.5 การประเมินผลการอ่านจับใจความ

3. วิธีการสอนแบบ OK5R

4. แบบฝึก

- 4.1 ความหมายของแบบฝึก
- 4.2 ความสำคัญของแบบฝึก
- 4.3 ลักษณะของแบบฝึกที่ดี
- 4.4 องค์ประกอบของแบบฝึก
- 4.5 หลักการสร้างแบบฝึก
- 4.6 ประโยชน์ของแบบฝึก

5. การจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบ OK5R ร่วมกับแบบฝึก

6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

- 6.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่านจับใจความ

6.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสอนแบบ OK5R

6.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้แบบฝึก

1. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

1.1 ตัวชี้วัดกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย การอ่านจับใจความ อยู่ในสาระที่ 1 การอ่าน มาตรฐาน ท1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน และระบุคุณภาพนักเรียนเมื่อจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในส่วนของการอ่านจับใจความไว้ว่า นักเรียนสามารถจับใจความของเรื่องที่อ่านและนำความรู้ ความคิดจากเรื่องที่อ่านไปตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต มีมารยาทและมีนิสัยรักการอ่าน และเห็นคุณค่าสิ่งที่อ่าน โดยมีการกำหนดตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สาระที่ 1 การอ่านดังนี้ สำนักงานวิชาการและมาตรฐานการศึกษา และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกระทรวงศึกษาธิการ (2551: 15-16)

ตารางที่ 4 สาระการเรียนรู้แกนกลางและตัวชี้วัด สาระการอ่าน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ชั้น	ที่	รหัสตัวชี้วัด	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	ต้องรู้	ควรรู้
ป.6	1	ท 1.1 ป.6/1	1. อ่านออกเสียงบทร้อยแก้ว และบทร้อยกรองได้ถูกต้อง 2. อธิบายความหมายของคำ ประโยค และข้อความที่เป็น โวหาร	<ul style="list-style-type: none"> • การอ่านออกเสียงร้อยแก้ว ที่เป็นโวหารต่าง ๆ ประกอบด้วย <ul style="list-style-type: none"> - คำที่มีพยัญชนะควบกล้ำ - คำที่มีอักษรนำ - คำที่มีตัวการันต์ - คำที่มาจาก ภาษาต่างประเทศ - อักษรย่อและเครื่องหมายวรรคตอน - วัน เดือน ปี แบบไทย - ข้อความที่เป็นโวหาร 	✓	

ชั้น	ที่	รหัสตัวชี้วัด	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	ต้องรู้	ควรรู้
				<p>ต่าง ๆ และสุภาชิต</p> <ul style="list-style-type: none"> - สำนวนไทยที่เป็นคำพังเพย • การอ่านทำนองเสนาะบทร้อยกรองที่เป็นโวหารต่าง ๆ 		
ป.6	2	ท 1.1 ป.6/3 ท 1.1 ป.6/5	<p>3. อ่านเรื่องสั้น ๆ อย่างหลากหลายโดยจับเวลาแล้วถามเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน</p> <p>5. อธิบายการนำความรู้และความคิดจากเรื่องที่อ่านไปตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต</p>	<ul style="list-style-type: none"> • การอ่านจับใจความจากสื่อต่าง ๆ เช่น <ul style="list-style-type: none"> - เรื่องสั้น ๆ - นิทานและเพลงพื้นบ้าน - บทความ - พระบรมราชาวาท - สารคดี - เรื่องสั้น - งานเขียนประเภทโน้มน้าว - บทโฆษณา - ข่าว และเหตุการณ์สำคัญ 	✓	
	3	ท 1.1 ป.6/6	<p>6. อ่านงานเขียนเชิงอธิบาย คำสั่งข้อแนะนำและปฏิบัติตาม</p>	<ul style="list-style-type: none"> • การอ่านงานเขียนเชิงอธิบายคำสั่ง ข้อแนะนำ และปฏิบัติตาม เช่น <ul style="list-style-type: none"> - การใช้พจนานุกรม - การปฏิบัติตนในการอยู่ร่วมกันในสังคม - ข้อตกลงในการอยู่ร่วมกันในโรงเรียนและการใช้สถานที่สาธารณะในชุมชนและท้องถิ่น 		✓

ชั้น	ที่	รหัสตัวชี้วัด	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	ต้องรู้	ควรรู้
	4	ท 1.1 ป.6/7	7. อธิบายความหมายของข้อมูลจากการอ่านแผนผังแผนที่ แผนที่ แผนที่ และกราฟ	<ul style="list-style-type: none"> • การอ่านข้อมูลจากแผนผังแผนที่ แผนที่ แผนที่ และกราฟ 	✓	
	5	ท 1.1 ป.6/8	8. อ่านหนังสือตามความสนใจและอธิบายคุณค่าที่ได้รับ	<ul style="list-style-type: none"> • การอ่านหนังสือตามความสนใจ เช่น <ul style="list-style-type: none"> - หนังสือที่นักเรียนสนใจและเหมาะสมกับวัย - หนังสืออ่านที่ครูและนักเรียนกำหนดร่วมกัน 		✓
	6	ท 1.1 ป.6/9	9. มีมารยาทในการอ่าน	<ul style="list-style-type: none"> • มารยาทในการอ่าน 		✓

จากตารางข้างต้นจะเห็นว่า การอ่านจับใจความเป็นตัวชี้วัดและทักษะที่จำเป็นที่ต้องรู้โดยตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือ ท 1.1 ป.6/3 อ่านเรื่องสั้น ๆ อย่างหลากหลายโดยจับเวลาแล้วถามเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน และ ท 1.1 ป.6/5 อธิบายการนำความรู้และความคิดจากเรื่องที่อ่านไปตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต โดยมีสาระการเรียนรู้แกนกลางคือ การอ่านจับใจความจากสื่อต่าง ๆ เช่น นิทาน เพลงพื้นบ้าน บทความ สารคดี พระบรมราชาบาทข่าและเหตุการณ์สำคัญ เป็นต้น

1.2 หลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนอนุบาลกุยบุรี (วัดวังยาว)

โรงเรียนอนุบาลกุยบุรี (วัดวังยาว) ได้จัดทำหลักสูตรสถานศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551 ฉบับปรับปรุง (2564) ที่มีการวางแผนและออกแบบหลักสูตรโดยคณะกรรมการสถานศึกษา บุคลากรทางการศึกษาและชุมชน การกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนตามเป้าหมายของคุณภาพการศึกษา อันเป็นแนวทางการจัดกระบวนการเรียนรู้ ที่สอดคล้องกับสังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อมของชุมชน ซึ่งเป็นมวลประสบการณ์ที่ทางโรงเรียนได้จัดการเรียนรู้ให้นักเรียนเกิดศักยภาพสามารถดำรงชีวิตท่ามกลางความเปลี่ยนแปลงของโลก

งานวิจัยฉบับนี้ ได้ดำเนินการทดลองในรายวิชา ท16101 ภาษาไทย ซึ่งเป็นรายวิชาพื้นฐาน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โรงเรียนอนุบาลกุยบุรี (วัดวังยาว) โดยมีรายละเอียดดังนี้

1) คำอธิบายรายวิชา (ท16101)

อ่านออกเสียงบทร้อยแก้ว ร้อยกรองเกี่ยวกับคำขวัญของจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ อธิบายความหมายของคำ ประโยค และข้อความที่เป็นโวหาร อ่านเรื่องสั้น ๆ อย่างหลากหลายโดยจับเวลา แล้วถามเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน แยกข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน อธิบายการนำความรู้และความคิดจากเรื่องเกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ที่อ่านไปตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต อ่านงานเขียนเชิงอธิบาย คำสั่ง ข้อเสนอแนะ และปฏิบัติตาม อธิบายความหมายของข้อมูลจากการอ่านแผนผัง แผนที่ของจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ แผนภูมิ และกราฟ อ่านหนังสือตามความสนใจและอธิบายคุณค่าที่ได้รับ และมีมารยาทในการอ่าน คัดลายมือตัวบรรจงเต็มบรรทัดและครึ่งบรรทัดเกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เขียนสื่อสาร เขียนแผนภาพ โครงเรื่อง เขียนเรียงความ เขียนย่อความ เขียนจดหมายส่วนตัว กรอกแบบรายการต่าง ๆ เขียนตามจินตนาการและมีมารยาทในการเขียน พูดแสดงความรู้ ความเข้าใจ ตั้งคำถาม ถามตอบเชิงเหตุผล วิเคราะห์ความน่าเชื่อถือพูดรายงานประเด็นที่ศึกษาจากเรื่องที่ฟังและดู พูด พูดโน้มน้าวอย่างมีเหตุผล และน่าเชื่อถือ มีมารยาทในการฟัง ดูและพูด วิเคราะห์ชนิดและหน้าที่ของคำ ใช้คำได้เหมาะสมกับกาลเทศะ รวบรวม บอกความหมายของคำภาษาต่างประเทศที่ใช้ในภาษาไทย ระบุลักษณะของประโยค แต่งบทร้อยกรองเกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ วิเคราะห์เปรียบเทียบสำนวน สุภาษิต คำพังเพย แสดงความคิดเห็นจากวรรณคดี วรรณกรรม เล่านิทานพื้นบ้าน มาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง ท่องจำบทอาขยานและบทร้อยกรองได้อย่างมีคุณค่า โดยใช้กระบวนการคิด ทักษะการสื่อสาร สรุปวิเคราะห์ข้อมูลจากเรื่องและสื่อต่าง ๆ ที่ อ่าน ฟัง และดู เพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจสามารถสื่อสารสิ่งที่เรียนรู้ มีความสามารถในการแยกแยะ ตัดสินใจนำไปใช้ชีวิตประจำวัน ได้อย่างภาคภูมิใจ รักความเป็นไทย ชาติ ศาสน์ กษัตริย์ สื่อสัจย์มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นทำงานและมีจิตสาธารณะ

2) โครงสร้างเวลาเรียนเรื่องการอ่านจับใจความ

งานวิจัยนี้ ดำเนินการทดลองในรายวิชา ท16101 ภาษาไทย ซึ่งเป็นรายวิชาพื้นฐาน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โรงเรียนอนุบาลกุยบุรี (วัดวังยาว)

ทางโรงเรียนได้จัดทำโครงสร้างเวลาเรียนตลอดปีการศึกษา ทั้งนี้ผู้วิจัยจะคัดเลือกเฉพาะโครงสร้างเวลาเรียนในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการอ่านจับใจความเท่านั้น โดยมีรายละเอียดดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 โครงสร้างเวลาเรียนเรื่องการอ่านจับใจความ

หน่วยการเรียนรู้ที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	มาตรฐาน/ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้	เวลา (ชม.)
2	ดูละครย้อนคิด	ท 1.1 ป.6/3 อ่านเรื่องสั้น ๆ อย่างหลากหลาย โดยจับเวลาแล้วถามเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน ท 1.1 ป.6/5 อธิบายการนำความรู้และความคิดจากเรื่องที่อ่านไปตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต	การอ่านจับใจความจากสื่อต่าง ๆ เช่น - นิทาน - เรื่องสั้น ๆ - บทความ - ข่าวและเหตุการณ์ในชีวิตประจำวัน	5
6	เศรษฐีเต่าเจ้าปัญญา	ท 1.1 ป.6/3 อ่านเรื่องสั้น ๆ อย่างหลากหลาย โดยจับเวลาแล้วถามเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน ท 1.1 ป.6/5 อธิบายการนำความรู้และความคิดจากเรื่องที่อ่านไปตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต ท 5.1 ป.6/1 แสดงความคิดเห็นจากวรรณคดีหรือวรรณกรรมที่อ่าน ท 5.1 ป.6/2 เล่านิทานพื้นบ้านท้องถิ่นของตนเอง และนิทานพื้นบ้านของท้องถิ่นอื่น ๆ ท 5.1 ป.6/3 อธิบายคุณค่าของวรรณคดี และวรรณกรรมที่อ่านและนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง	การอ่านจับใจความจากวรรณคดีและวรรณกรรม เช่น - นิทานพื้นบ้าน - นิทานคติธรรม - การแสดงความคิดเห็น คุณค่าของวรรณคดี วรรณกรรมที่อ่าน	5
รวม				10

จากตารางข้างต้นเป็นการกำหนดโครงสร้างเวลาเรียนของโรงเรียนอนุบาลกุญบุรี (วัดวังยาว) กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ในส่วนที่เป็นเรื่องการอ่านจับใจความ ซึ่งปรากฏเรื่องการอ่านจับใจความในหน่วยการเรียนรู้ที่ 2 คูละครย่อนคิด และหน่วยการเรียนรู้ที่ 6 เศรษฐีเฒ่าเจ้าปัญญา ในครั้งนี้ผู้วิจัยกำหนดเวลาการดำเนินการทดลอง เรื่องการอ่านจับใจความ หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 คูละครย่อนคิดจำนวน 5 ชั่วโมง และหน่วยการเรียนรู้ที่ 6 เศรษฐีเฒ่าเจ้าปัญญา จำนวน 3 ชั่วโมง นอกจากนี้มีการทดสอบก่อนเรียน 1 ชั่วโมง และการทดสอบหลังเรียน 1 ชั่วโมง รวมระยะเวลาการดำเนินการทดลองทั้งสิ้น 10 ชั่วโมง

2. การอ่านจับใจความ

2.1 ความหมายการอ่านจับใจความ

การอ่านจับใจความเป็นทักษะที่มีความสำคัญและเป็นพื้นฐานของการอ่านทุกระดับ โดยเป็นความสามารถที่นำไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันได้ ทั้งนี้มีนักวิชาการหลายท่านได้อธิบายความหมายของการอ่านจับใจความไว้ดังนี้

คณะกรรมการวิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร ศูนย์วิชาบูรณาการ หมวดวิชาศึกษาทั่วไป มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (2556) กล่าวถึงความหมายการอ่านจับใจความไว้ว่า การอ่านจับใจความ หมายถึง การอ่านที่ผู้อ่านสามารถเข้าใจเรื่องและสามารถบอกได้ว่าส่วนใดเป็นข้อความสำคัญที่สุด หรือเป็นสาระที่ครอบคลุมเนื้อหาในย่อหน้านั้นหรือเรื่องทั้งหมด ซึ่งเรียกว่า ใจความหลัก และส่วนอื่น ๆ ที่เป็นเพียงข้อความประกอบหรือเสริมความของข้อความหลัก จะเรียกว่าใจความรอง การอ่านโดยแยกข้อความสำคัญที่สุดออกมา นี้ คือ การอ่านจับใจความ

จิรวัดน์ เพชรรัตน์ และอัมพร ทองใบ (2556: 155) ได้ให้ความหมายของการอ่านจับใจความว่า การอ่านจับใจความ หมายถึง การอ่านที่ผู้อ่าน อ่านด้วยความตั้งใจ เพื่อให้สามารถเก็บสาระสำคัญให้ทราบข้อเท็จจริง จับประเด็นสำคัญหรือความคิดของเรื่องที่อ่าน ผู้อ่านสามารถเขียนเรียบเรียงเป็นความรู้ที่ได้จากการอ่านได้ถูกต้องตามลำดับเนื้อความที่เป็นประเด็นสำคัญ จึงควรฝึกฝนให้เกิดความชำนาญ สามารถจับใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่านทุกประเภท ทั้งร้อยแก้ว ร้อยกรอง สารคดี และบันเทิงคดี

สถิติภรณ์ ศรีหิรัญ (2560: 66) อธิบายความหมายของการอ่านจับใจความสรุปได้ว่าการอ่านจับใจความ หมายถึง การอ่านที่ผู้อ่านสามารถอ่านเพื่อจับประเด็นสำคัญจากเรื่อง

ได้อย่างถูกต้องชัดเจน ตอบคำถามจากเรื่องทีอ่านได้เป็นอย่างดี และจดบันทึกสาระของเรื่องได้อย่างถูกต้อง ครบถ้วนหรือไม่เกินใจความที่ผู้เขียนต้องการ เมื่อนำสาระสำคัญที่จดบันทึกไปอ้างอิงก็จะไม่ทำให้ความหมายผิดไปจากที่ผู้เขียนต้องการนำเสนอ

แวมยุรา เหมือนนิล และประทีป เหมือนนิล (2564: 10) ได้กล่าวว่า การอ่านจับใจความ หมายถึง การอ่านที่สามารถค้นหาสาระสำคัญของเรื่องได้ถูกต้อง เป็นทักษะพื้นฐานที่จำเป็นในการอ่านหนังสือ ใจความสำคัญอยู่ที่การเข้าใจความคิด และเจตจำนงของผู้เขียนได้ถูกต้อง หากผู้อ่านจับใจความของผู้เขียนไม่ได้แสดงว่า มีความเข้าใจไม่ตรงกับความคิดของผู้เขียน โดยงานเขียนบางประเภทผู้เขียนเลือกใช้กลวิธีการแต่งที่ซับซ้อน การอ่านจับใจความให้ถูกต้องจึงมีความยากเพิ่มขึ้น

Danny Beassell & Timothy Rasinski (2008: 15-16) กล่าวถึง ความหมายของการอ่านจับใจความไว้ว่า การอ่านจับใจความ หมายถึง การอ่านเพื่อเข้าใจเรื่องทีอ่าน ด้วยความตั้งใจ ผู้อ่านอาจต้องใช้ประสบการณ์เดิมของตนร่วมด้วย เพื่อให้สามารถเข้าใจวัตถุประสงค์ของผู้เขียนมากยิ่งขึ้น และสามารถจับประเด็นสำคัญจากเรื่องทีอ่านได้ถูกต้อง

จากการศึกษาความหมายของการอ่านจับใจความ ผู้วิจัยสามารถสังเคราะห์เป็นตารางดังนี้

ตารางที่ 6 สังเคราะห์ความหมายของการอ่านจับใจความ

ความหมายการอ่านจับใจความ	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (2556)	จิรวัดน์ เพชรรัตน์ และอัมพร ทองใบ (2556)	สถิตาภรณ์ ศรีหิรัญ (2560)	แวมยุรา เหมือนนิล และประทีป เหมือนนิล (2564)	Danny Beassell and Timothy Rasinski (2008)
การอ่านที่เข้าใจเรื่อง / เก็บสาระสำคัญจากเรื่องทีอ่าน / แยกใจความหลักออกจากรายละเอียดของเรื่อง	✓	✓	✓	✓	✓
มีการจดบันทึกสาระสำคัญจากเรื่องและเรียบเรียงได้ถูกต้อง / ตอบคำถามจากเรื่องทีอ่าน	-	✓	✓	-	-

ความหมายการอ่าน จับใจความ	มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์ (2556)	จิรวัดน์ เพชรรัตน์ และอัมพร ทองใบ (2556)	สถิตาภรณ์ ศรีศิริญ (2560)	แวมมยุรา เหมือนนิล และประทีป เหมือนนิล (2564)	Danny Beassell and Timothy Rasinski (2008)
เข้าใจความคิด และเจตจำนง ของผู้เขียนได้ถูกต้อง	-	✓	-	✓	✓
ผู้อ่านมีประสบการณ์เดิม เกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน	-	✓	-	✓	✓
เป็นทักษะพื้นฐานที่สำคัญ / ฝึกฝนจนเกิดความชำนาญ	-	✓	-	✓	-

จากตารางที่ 6 สรุปได้ว่า การอ่านจับใจความ หมายถึง การอ่านที่เป็นกระบวนการอ่าน พื้นฐานที่มีความสำคัญในการแสวงหาความรู้ ซึ่งผู้อ่านต้องอาศัยประสบการณ์เดิมของตน และเข้าใจ วัตถุประสงค์ของผู้เขียน โดยการค้นหาสาระสำคัญ เก็บประเด็นสำคัญของเรื่องที่อ่านที่ละเอียดหน้า เพื่อให้อ่านประเด็นสำคัญของเรื่องที่อ่านได้ ผู้อ่านควรมีการจดบันทึกสาระสำคัญเรียงเป็นสำนวน ภาษาของตนเอง เพื่อให้เกิดความเข้าใจมากยิ่งขึ้น หากอ่านงานที่มีความซับซ้อน ก็จะมีคามยาก ในการอ่านจับใจความมากยิ่งขึ้น ฉะนั้นผู้อ่านจะต้องฝึกฝนสม่ำเสมอ เพื่อให้สามารถนำความรู้ ข้อคิด จากเรื่องที่อ่านไปใช้ประโยชน์ในการดำเนินชีวิตได้

2.2 ความสำคัญของการอ่านจับใจความ

การอ่านจับใจความ เป็นเครื่องมือที่สำคัญในการแสวงหาความรู้ในยุคปัจจุบัน ดังที่นักวิชาการ หลายท่านได้กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านจับใจความ (การุณันท์ รัตนแสนวงษ์, 2555: 36-37; จิรวัดน์ เพชรรัตน์ และอัมพร ทองใบ, 2556: 155-156; นพดล จันทรเพ็ญ, 2557: 133; แวมมยุรา เหมือนนิล, 2556: 17; สถิตาภรณ์ ศรีศิริญ, 2560: 66; Robert Reid et al., 2013: 202) สรุปได้ว่า การอ่านจับใจความ เป็นทักษะที่มีความสำคัญและจำเป็นสำหรับชีวิตประจำวัน เป็นหัวใจของการอ่าน ทุกระดับไม่ว่าจะเป็นนักเรียนที่ต้องใช้ความสามารถการอ่านจับใจความ เพื่อทำความเข้าใจบทเรียน หรือทำความเข้าใจวรรณกรรมต่าง ๆ ที่พบในชีวิตประจำวัน หรือบุคคลอื่น ๆ ทั่วไปการอ่าน จับใจความไม่เพียงเป็นความสามารถที่ต้องใช้สำหรับการอ่านทางวิชาการเท่านั้น ยังเป็นความสามารถ

ที่ใช้สำหรับการอ่านงานเขียนประเภทอื่น ๆ ได้อีกด้วย โดยเฉพาะการแสวงหาความรู้ที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทั้งในด้านการศึกษา เศรษฐกิจ การเมือง และสังคม ผู้อ่านต้องนำความรู้ในการอ่านมาพัฒนาในด้านต่าง ๆ และแสวงหาความรู้ในการดำเนินชีวิต เพื่อพัฒนาการอ่านไปในระดับที่สูงขึ้นต่อไป

2.3 หลักการอ่านจับใจความ

หลักการอ่านจับใจความ เป็นแนวทางสำหรับการอ่านจับใจความ ครูผู้สอนควรคำนึงถึงหลักการอ่านจับใจความ เพื่อสามารถนำแนวทางการอ่านจับใจความไปจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และพัฒนาการอ่านจับใจความของนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีนักวิชาการกล่าวถึงหลักการอ่านจับใจความดังนี้

กอบกาญจน์ วงศ์วิสิทธิ์ (2551: 111-113) ได้อธิบายหลักการอ่านจับใจความไว้ว่าเป็นการหาใจความของเรื่อง ผู้อ่านจะต้องค้นหาใจความโดยการอ่านเรื่องทั้งหมด แล้วจึงประมวลข้อมูลด้วยตนเองว่าใจความสำคัญของเรื่องคืออะไร ซึ่งใจความสำคัญจะมีรายละเอียดต่าง ๆ มาเป็นส่วนขยายหรือส่วนสนับสนุนใจความนั้น ๆ ให้ชัดเจนขึ้น มีวิธีการค้นหาใจความสำคัญของเรื่องดังนี้

1) วิธีทั่วไป ให้ผู้อ่านตั้งคำถามให้ตนเองว่าเรื่องที่อ่านเป็นเรื่องเกี่ยวกับใครหรือเกี่ยวกับอะไร รวมทั้งค้นหาว่าสาระที่เด่นชัดของเรื่องมีว่าอย่างไร

2) ในกรณีที่ใจความสำคัญมีชื่อเรื่อง ผู้อ่านสามารถหาชื่อเรื่องของย่อหน้าที่อ่านได้ โดยสามารถค้นหาใจความสำคัญได้ดังนี้

2.1) ตั้งชื่อเรื่องของย่อหน้า

2.2) ค้นหาประโยคที่มีใจความสำคัญของเรื่องแล้วขีดเส้นใต้ หรือสรุปใจความสำคัญของเรื่องเอง ผู้อ่านควรสังเกตประโยคที่มีใจความสำคัญของเรื่อง มีความเกี่ยวข้องกับชื่อเรื่อง และจะมีรายละเอียดสนับสนุนในลักษณะของการให้คำอธิบาย พิสูจน์หรือให้ข้อมูลเพิ่มเติมเพื่อทำให้ใจความสำคัญมีความชัดเจนยิ่งขึ้น กรณีที่ผู้อ่านไม่สามารถหาประโยคที่มีใจความสำคัญได้ เพราะว่าผู้เขียนไม่ได้เขียนระบุไว้แน่ชัด ผู้อ่านต้องอ่านและสรุปใจความสำคัญเอง

3) วิธีเขียนใจความสำคัญที่ผู้เขียนไม่ได้ระบุไว้แน่ชัด โดยผู้อ่านไม่สามารถจะหาประโยคใดประโยคหนึ่งที่มีใจความสำคัญทั้งหมดได้ จึงต้องเขียนใจความสำคัญเอง มีวิธีการดังต่อไปนี้

3.1) พยายามรวบรวมความคิดที่ได้จากการอ่านรายละเอียดทั้งหมดของย่อหน้าว่า เรื่องที่กำลังอ่านอยู่นั้น ผู้เขียนพยายามบอกอะไรแก่ผู้อ่าน โดยสังเกตคำบางคำหรือข้อความจากเรื่อง

3.2) ลองเขียนประโยคสมบูรณ์ที่ระบุ ก) ชื่อบุคคล หรือสิ่งของในเรื่อง และ ข) บอกว่าบุคคลหรือสิ่งนั้นกำลังทำอะไร

3.3) อ่านเรื่องทั้งหมดอีกครั้ง อย่าอ่านข้อความจากย่อหน้าเพียงบางประโยคเท่านั้น แล้วตัดสินใจว่าใจความสำคัญอยู่ในประโยคใดประโยคหนึ่ง ซึ่งสาระจากบางประโยคจะเป็นเพียงรายละเอียด

4) ตรวจสอบ ประโยคที่ผู้เขียนเขียนขึ้นนั้น ครอบคลุมสาระทั้งหมดหรือไม่ แล้วแก้ไขให้ถูกต้องและกระชับรัดกุม

การุณินท์ รัตนแสนวงษ์ (2555: 38-44) กล่าวถึงหลักการอ่านจับใจความว่า การอ่านจับใจความควรอ่านตั้งแต่ชื่อเรื่องและเนื้อหาทั้งหมดจนจบเรื่องก่อน เพื่อให้เข้าใจความคิดโดยรวมของเรื่องทีอ่าน ต่อมาจึงเริ่มพิจารณาทีละย่อหน้า เพื่อจับใจความสำคัญของเรื่องหรือตอนนั้น ๆ ว่าข้อความที่สำคัญที่สุดของแต่ละย่อหน้าคืออะไร ผู้อ่านต้องพยายามตัดส่วนขยายใจความหรือผลความออก เช่น ตัวอย่าง ส่วนขยายหรือรายละเอียดต่าง ๆ ตัวเลข สถิติ แผนภูมิ คำถาม คำพูด ข้อคิดเห็นของผู้เขียน

การหาประโยคใจความสำคัญของแต่ละย่อหน้า ข้อความในย่อหน้าปกติแบ่งออกได้เป็น 2 ส่วน คือ ส่วนใจความสำคัญและส่วนขยายใจความหรือผลความ ซึ่งส่วนที่เป็นใจความสำคัญนั้น จะเป็นประโยคข้อความที่ครอบคลุมใจความอื่น ๆ ในย่อหน้าไว้ทั้งหมด โดยในย่อหน้าหนึ่ง ๆ จะมีใจความสำคัญเพียงประการเดียว ส่วนอื่น ๆ คือ ส่วนประกอบหรือประโยคขยายใจความเพื่อให้ข้อความทั้งหมดชัดเจนยิ่งขึ้น

นอกจากนี้ตำแหน่งของประโยคใจความสำคัญมักปรากฏอยู่ในหลายตำแหน่ง ดังนี้

1) ประโยคใจความสำคัญอยู่ต้นย่อหน้า เป็นการวางประโยคใจความสำคัญในตำแหน่งต้นย่อหน้า ทำให้ผู้อ่านเข้าใจง่ายที่สุด อีกทั้งยังช่วยให้ผู้อ่านทราบความคิดหลักของผู้เขียนโดยทันที

ตัวอย่าง

“คนไม่อ่านหนังสือคือคนถอยหลังอยู่ในสังคม เพราะทุกวันนี้โลกที่เจริญขึ้นอย่างไม่หยุดหย่อนมีเหตุการณ์ใหม่ ๆ ปรากฏสืบเนื่องกันอย่างไม่ขาดสาย ทุกคนหวังความก้าวหน้า จึงต้องตามหาเรื่องเหล่านี้ด้วยการอ่านอย่างมิหยุดยั้ง มิฉะนั้นเขาจะได้นามว่าเป็นผู้ถอยหลัง”

(อ่านเพื่อความสมบูรณ์ : เจือ สตะเวทิน)

2) ประโยคใจความสำคัญอยู่กลางย่อหน้า เป็นการเขียนประโยคใจความสำคัญไว้กลางย่อหน้า โดยเริ่มเรียบเรียงข้อความที่เป็นส่วนขยายหรือรายละเอียดมาก่อนแล้วจึงตามด้วยประโยคใจความสำคัญ และต่อด้วยการขยายความเสริมเพื่อให้ย่อหน้านั้นสมบูรณ์

ตัวอย่าง

“ขณะนี้ไม่ว่าท่านจะอยู่ ณ ที่ใด ที่ในบ้าน บนรถไฟ รถเมล์ ในห้องทำงาน บนสถานที่ราชการ หรือที่ใดก็ตาม ท่านจะต้องใช้สายตา “อ่าน” อยู่ตลอดเวลา ซึ่งแน่ละเราต้องยกเว้นในกรณีที่ท่านตาบอด เพราะท่านย่อมจะอ่านหนังสือในเล่มนี้ไม่ได้แน่ ยกเว้นแต่จะมีใครอ่านให้ท่านฟัง”

(ศิลปะการอ่านหนังสือ : ครรชิต มาลัยวงศ์)

3) ประโยคใจความสำคัญอยู่ตอนท้ายย่อหน้า เป็นการเขียนเริ่มต้นด้วยประโยคขยายความต่อเนื่องไปเป็นลำดับ แล้วจึงจบด้วยประโยคใจความสำคัญ ซึ่งผู้เขียนที่เขียนในลักษณะนี้เป็นการเขียนสรุปให้ผู้อ่านเห็นชัดเจนหลังจากที่ได้อ่านประโยคขยายความมาตั้งแต่ต้น

ตัวอย่าง

“บางคนชอบปลูกไม้ดอกไม้ประดับ เมื่อเกิดดอกออกผลชื่นใจ เกิดความคิดที่จะทำดอกผลนั้นให้งดงามน่าดูยิ่งขึ้น จึงมีผู้นำผลไม้มาประดิษฐ์ลวดลายแล้วจัดวางลงในภาชนะให้มองดูแปลกตาน่ารับประทาน ลวดลายนั้นเกิดจากการตัด ผ่า ปอก คั่ว และแกะสลัก ส่วนไม้ดอกไม้ประดับที่ออกดอกก็นำมาผูกมัดเป็นช่อบ้าง เป็นพวงพู่บ้าง เสียบเป็นพุ่มหรือปักลงในแจกันก็ได้ แสดงว่า ศิลปะกับชีวิตเป็นส่วนที่แยกกันไม่ออก”

(การเขียนภาคปฏิบัติ : ประสิทธิ์ ภาพยกลอน)

4) ประโยคใจความสำคัญอยู่ทั้งต้นและท้ายย่อหน้า เป็นการเขียนที่ช่วยย้ำประโยคใจความสำคัญให้ชัดเจนยิ่งขึ้น ผู้เขียนจะย้ำในตอนสรุปอีกครั้งหนึ่ง เพื่อไม่ให้ผู้อ่านลืมประเด็นสำคัญที่กล่าวไว้ในตอนต้น

ตัวอย่าง

“หนังสือโบราณแต่ละยกมีความชำรุดแตกต่างกัน โดยทั่วไปแล้วหนังสือโบราณที่เก่ามีอายุมาก ๆ เนื้อลานจะแห้ง มีความกรอบเปราะ มีรอยแตกร้าว รอยฉีกเป็นริ้ว ๆ รอยขาดปรุพรุนอันเกิดจากหนอน แมลง หรือปลวกกัดกิน หรือเกิดจากเหตุอื่น ๆ มีเชื้อราหรือคราบสกปรกอื่น ๆ หรือหนังสือโบราณที่ติดแน่นจนคลี่ไม่ออก **ลักษณะอาการเหล่านี้เป็นอาการแห่งความเสียหายที่ปรากฏมากบ้างน้อยบ้าง แตกต่างกันไป**”

(วิธีอนุรักษ์พระบรม กระจกษ หนังสือสมุดไทยหนังสือโบราณ และแผนที่ :
ปิยะดา หาสุคนธ์ และก่องแก้ว วีระประจักษ์)

5) ประโยคใจความสำคัญไม่ปรากฏชัดเจน เป็นกรณีที่ประโยคใจความสำคัญอาจอยู่รวมกันหลายประโยค หรืออยู่รวม ๆ ในย่อหน้าเดียวกัน หรือมีลักษณะไม่เป็นย่อหน้าชัดเจน อาจเป็นข้อความที่เขียนแบ่งบรรทัดไปเรื่อย ๆ ซึ่งผู้อ่านต้องสรุปจากการอ่านทั้งหมดออกมาเองว่าผู้เขียนต้องการบอกอะไร วิธีนี้เป็นการอ่านจับใจความที่ยากกว่าแบบอื่น ผู้อ่านสามารถใช้วิธีการตั้งคำถามแล้วตอบให้ได้ว่า ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อ อย่างไร จะช่วยให้ผู้อ่านมองเห็นส่วนสำคัญ ส่วนขยาย ประเด็นหลัก ประเด็นรองได้ง่ายขึ้น

ตัวอย่าง

“**ทมยันตี** มีชื่อจริงว่า วิมล ศิริไพบูลย์ เป็นคนกรุงเทพฯ จบมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ได้รับการฝึกฝนเรื่องการอ่านเขียนมาตั้งแต่เด็ก ๆ พอเริ่มรู้ความ มารดาจะอ่านหนังสือให้ฟังทุกวัน เมื่ออ่านจบแล้ว ด.ญ.วิมลต้องเขียนเรื่องย่อมาส่ง ทำแบบนี้อยู่จนนาน จน ด.ญ.วิมลกลายเป็นเด็กรักการอ่านเขียนในที่สุด

อายุ 14 ปี ทมยันตีเริ่มเขียนเรื่องสั้นเรื่องแรก ขณะเรียนอยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ชื่อว่า “ตุ๊กตายอดรัก” เพื่อน ๆ อ่านแล้วชอบใจ เลยส่งไปลงนิตยสาร “ศรีสัปดาห์”

พออายุ 19 ปี ก็หันไปเขียนนิยายเรื่องแรกคือ “ในฝัน” ในนามปากกาของ “โรสลาเรน” ซึ่งได้ลงตีพิมพ์ในนิตยสารศรีสัปดาห์เช่นกัน ผลปรากฏว่าประสบความสำเร็จอย่างกว้างขวางและนับตั้งแต่นั้นมาจึงได้หันมาเขียนนวนิยายอย่างจริงจัง ถึงกับลาออกจากงานสอนหนังสือ เพื่อมาเป็นนักเขียนอาชีพในที่สุด”

จากตัวอย่างข้างต้น เมื่อพิจารณาข้อความรวม ๆ ทั้งหมดสามารถสรุปออกมาเป็นใจความสำคัญได้ว่า **ประวัติของนักเขียนนวนิยายมีอาชีพชื่อ “ทมยันตี”**

คณะกรรมการวิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร ศูนย์วิชาบูรณาการ หมวดวิชาศึกษาทั่วไป มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (2556) ได้กล่าวว่า การอ่านจับใจความผู้อ่านควรคำนึงถึงหลักในการอ่าน ดังนี้

1) เริ่มต้นด้วยการอ่านชื่อเรื่องที่จะช่วยสื่อให้เห็นจุดสำคัญของเรื่อง อ่านย่อหน้าแรกซึ่งเป็นส่วนนำเรื่องที่จะสื่อให้เห็นว่าเรื่องที่อ่านนั้นมีเนื้อหาเกี่ยวกับอะไร จากนั้นอ่านย่อหน้าสุดท้ายของเรื่อง เพื่อให้ทราบวาทสรุปของเรื่องเป็นอย่างไร จะทำให้เข้าใจว่าเรื่องที่อ่านนั้น ผู้เขียนมุ่งแสดงแนวคิดสำคัญเกี่ยวกับอะไร

2) อ่านเรื่องทั้งหมดตั้งแต่ต้นจนจบ เพื่อทำความเข้าใจกับเนื้อหาของเรื่องทั้งหมดว่าเป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร หรือใครทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร ทำไม และอย่างไร โดยให้สังเกตลำดับความสัมพันธ์ของเนื้อหาที่ทำให้เรื่องดำเนินไปสู่จุดหมายสำคัญของเรื่องร่วมไปด้วย

3) พิจารณาเนื้อหาในแต่ละย่อหน้า เพื่อหาใจความสำคัญหรือใจความหลัก และหาใจความรองหรือเนื้อหาส่วนที่เป็นรายละเอียดสนับสนุนใจความสำคัญให้ชัดเจนยิ่งขึ้น

ใจความสำคัญส่วนมากจะมีลักษณะเป็นประโยค อาจปรากฏอยู่ในส่วนใดส่วนหนึ่งของย่อหน้าก็ได้ ส่วนใหญ่ประโยคใจความมักอยู่ตอนต้นย่อหน้ามากที่สุด รองลงมาคือประโยคใจความสำคัญที่อยู่ตอนท้ายย่อหน้า นอกจากนี้ประโยคใจความสำคัญอาจจะอยู่ตอนกลางย่อหน้า หรืออาจไม่มีประโยคใจความสำคัญปรากฏชัดเจน ฉะนั้นผู้อ่านต้องสรุปออกมาด้วยตนเอง

4) นำใจความสำคัญของเรื่องที่รวบรวมได้ มาเรียบเรียงใหม่ให้เนื้อหา มีความสอดคล้องต่อเนื่องกัน โดยเลือกใช้คำเชื่อม ให้มีความเหมาะสมกับเนื้อหาจนได้ใจความของเรื่องที่อ่านอย่างครบถ้วน

หัตถกาญจน์ อารีศิลป์, ดิเรก หงส์ทอง, สุรัชย์ บุญญสิริ และนลิน สินธุประมา (2565: 161) ได้เรียบเรียงการอ่านจับใจความไว้ว่า ใจความของเรื่องที่อ่าน แบ่งออก 2 ประเภท คือ ใจความที่ระบุชัด หมายถึง ใจความที่ปรากฏอย่างชัดเจนในแต่ละย่อหน้า โดยมีประโยคใจความครอบคลุมประเด็นสำคัญที่กล่าวถึงในย่อหน้านั้น ๆ สามารถปรากฏได้ทั้งต้นย่อหน้า กลางย่อหน้า และท้ายย่อหน้า ส่วนใจความแฝง หมายถึง ประโยคใจความสำคัญที่ผู้เขียนไม่ได้เขียนให้ปรากฏชัดในแต่ละย่อหน้า ผู้อ่านจึงจำเป็นต้องค้นหาด้วยตนเอง

การสรุปใจความที่แฝงจากเรื่องที่อ่านด้วยตนเอง โดยนำประเด็นที่ผู้เขียนต้องการสื่อสารมาเรียบเรียงเป็นประโยคใจความด้วยสำนวนภาษาของตน โดยมีหลักการหาใจความดังนี้

1) พิจารณาย่อหน้า ว่ามีใจความแบบระบุชัดหรือเป็นใจความแฝงอยู่ โดยทำเครื่องหมายส่วนที่เป็นใจความ หรือเขียนสรุปใจความเมื่ออ่านย่อหน้านั้นจบลง

2) หาผลความในย่อหน้า วิเคราะห์ว่าผลความนั้น ๆ ขยายใจความอย่างไร

3) ตรวจสอบคำตอบว่าการระบุใจความ และผลความนั้นทำได้ถูกต้องหรือไม่ โดยการตั้งคำถามต่อใจความนั้น เช่น อย่างไร เพราะเหตุใด และพิจารณาผลความซึ่งเป็นคำตอบ และใจความซึ่งเป็นที่มาของคำถามว่าสอดคล้องสัมพันธ์กันหรือไม่

Ben E. Johnson (2001: 57-58) กล่าวว่า การอ่านจับใจความผู้อ่านสามารถปฏิบัติตามหลักการอ่านจับใจความได้ดังนี้

1) ผู้อ่านกวาดสายตาอ่านเนื้อเรื่องอย่างคร่าว ๆ สังเกตหัวข้อของเรื่องที่อ่าน และอ่านเรื่องอย่างละเอียดจะช่วยให้เข้าใจเรื่องที่อ่านมากยิ่งขึ้น เมื่อผู้อ่าน อ่านเรื่องอย่างละเอียดแล้วผู้อ่านสามารถตั้งคำถาม เช่น เรื่องที่อ่านเป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร ผู้อ่านรู้อะไรเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน คำสำคัญจากเรื่องที่มีอะไรบ้าง คำศัพท์จากเรื่องที่อ่านหมายถึงอะไรบ้าง

2) ตั้งจุดประสงค์ในการอ่าน และตั้งคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน เพราะการตั้งจุดประสงค์ในการอ่านจะช่วยให้ผู้อ่านมีสมาธิในการอ่านมากยิ่งขึ้น และบรรลุวัตถุประสงค์ในการอ่าน

3) อ่านเนื้อหาแต่ละย่อหน้าอย่างละเอียด ผู้อ่านสามารถตรวจสอบความเข้าใจของตนเองได้ดังนี้

3.1) สรุปใจความสำคัญที่พบในแต่ละย่อหน้า

3.2) ตั้งคำถาม ถามตนเองขณะอ่าน เช่น เข้าใจเรื่องนี้หรือไม่? เข้าใจเนื้อหาส่วนนี้ชัดเจนหรือไม่?

3.3) อ่านซ้ำ เพื่อทบทวนความเข้าใจของตนเอง

4) ระลึกถึงเรื่องที่อ่าน โดยผู้อ่านสามารถนึกถึงสิ่งที่อ่านได้ เช่น การพูดเล่าเรื่อง การเขียนสรุปเรื่องที่อ่านด้วยสำนวนภาษาของตนเอง

5) ทบทวน ผู้อ่านทบทวน ตรวจสอบใจความสำคัญของเรื่อง เพื่อช่วยให้เกิดความแม่นยำทางการอ่าน และการจดจำสิ่งที่อ่านได้ในระยะยาว

นอกจากนี้ คณะกรรมการวิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร ศูนย์วิชาบูรณาการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี (2556) กล่าวถึงกิจกรรมการอ่านจับใจความ เพื่อทำความเข้าใจกับเนื้อเรื่องที่อ่าน และสามารถเก็บใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่านได้ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ดังนี้

1) ก่อนอ่าน

1.1) สํารวจเนื้อหา เช่น เนื้อหาของสิ่งที่จะอ่านอาจเป็นเรื่องสารคดี บันเทิงคดี หรือ วิชาการ เป็นต้น

1.2) สํารวจส่วนประกอบ เช่น ข้อมูลบรรณานุกรม สารบัญ ตัวบท

1.3) เลือกใช้วิธีการอ่านที่เหมาะสม เช่น การอ่านแบบคร่าว ๆ (Skimming) เพื่อสํารวจเนื้อหาอย่างกว้าง ๆ การอ่านแบบค้นเรื่อง (Scanning) เพื่อค้นหาเฉพาะเรื่องที่ผู้อ่าน ต้องการในขณะนั้น การอ่านอย่างละเอียด (Intensive reading) เพื่อต้องการข้อมูลหรือทำความเข้าใจกับเรื่องที่อ่านทั้งหมด

1.4) เตรียมอุปกรณ์การอ่าน เช่น โคมไฟ ปากกา สมุดบันทึก เป็นต้น

2) ขณะอ่าน

2.1) ขณะอ่านหนังสือควรนั่งให้เต็มเก้าอี้ ตัวตรง เท้าแตะพื้นได้พอดี

2.2) ขณะที่อ่านหนังสือต้องมีสมาธิ ควบคุมความคิดและจิตใจให้จดจ่อเฉพาะเรื่องที่กำลังอ่านเท่านั้น

2.3) ขณะที่อ่านต้องทำความเข้าใจ และจับใจความเรื่องที่อ่านได้ ซึ่งถ้าข้อความตอนใดเป็นสาระสำคัญควรทำเครื่องหมาย ชีดเส้นใต้ หรือบันทึกข้อความสำคัญเหล่านั้นไว้

3) หลังอ่าน

3.1) สรุปใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านทั้งหมดว่าเป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร มีประเด็นอะไรบ้าง

3.2) วิเคราะห์เรื่องที่อ่านว่า เนื้อหาส่วนไหนคือข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็น หรือความรู้สึกของผู้เขียน

3.3) วิจาร์ณและประเมินค่าเรื่องที่อ่านว่า เรื่องนั้นดีหรือไม่ ดีอย่างไร มีคุณค่าอย่างไรบ้าง ผู้เขียนใช้กลวิธีในการเขียนอย่างไร กล่าวคือ เป็นการแสดงความคิดเห็นของตนที่มีต่อเรื่องที่อ่าน

จากการศึกษาการอ่านจับใจความ ผู้วิจัยสามารถสังเคราะห์เป็นตารางได้ดังนี้

ตารางที่ 7 สังเคราะห์หลักการอ่านจับใจความ

หลักการอ่านจับใจความ	กอบกาญจน์ วงศ์วิสิทธิ์ (2551)	การุณันท์ รัตนแสงวงษ์ (2555)	มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์ (2556)	หัตถกาญจน์ อารีศิลป์ ดิเรก หงส์ทอง สุรัชย์ บุญญสิริ และนลิน สินธุประมา (2565)	Ben E. Johnson (2001)
ตั้งคำถามจากเรื่องที่อ่าน	✓	✓	✓	✓	✓
สังเกตชื่อเรื่อง / สำนวน เนื้อหาอย่างคร่าว ๆ / ค้นหา ประโยคใจความสำคัญ มัก ปรากฏส่วนต้น ส่วนกลาง ส่วนท้าย หรือทั้งส่วนต้นและ ส่วนท้ายของย่อหน้า / ทำเครื่องหมาย / นำส่วน ขยายใจความหรือผลความ ออกจากใจความ	✓	✓	✓	✓	✓
หากไม่พบใจความสำคัญ ผู้เขียนต้องสรุปใจความด้วย ตนเอง	✓	✓	✓	✓	-
เรียบเรียงใจความสำคัญให้ สละสลวย	✓	-	✓	✓	✓
ตรวจสอบความถูกต้องของ ใจความสำคัญที่เรียบเรียงแล้ว	✓	-	-	-	✓
วิเคราะห์ / วิจารณ์ประเมิน ค่าเรื่องที่อ่าน / แสดงความ คิดเห็น	-	-	✓	-	

จากตารางที่ 7 จะเห็นได้ว่าการอ่านจับใจความตามแนวความคิดของนักวิชาการข้างต้น ประกอบด้วยหลักการอ่านจับใจความดังนี้

ก่อนอ่าน

- 1) ผู้อ่านกวาดสายตาสังเกตชื่อเรื่อง สืบหาส่วนประกอบของเรื่องทีอ่านเป็นอันดับแรก

ขณะอ่าน

2) อ่านเนื้อหาจากเรื่องทั้งหมดให้เข้าใจ หากเกิดความสับสน หรือไม่เข้าใจให้กลับไปอ่านบททวนอีกครั้งหนึ่ง ผู้อ่านสามารถใช้วิธีการจับใจความดังนี้

2.1) ตั้งคำถามจากเรื่องที่อ่าน ใคร ทำอะไร ที่ไหน ทำไม เมื่อไร อย่างไร เพื่อนำไปสู่คำตอบซึ่งเป็นใจความสำคัญของเรื่อง

2.2) พิจารณาทีละย่อหน้า เพื่อหาใจความสำคัญของเรื่อง ผู้อ่านสามารถทำเครื่องหมาย หรือขีดเส้นใต้ใจความสำคัญที่พบในแต่ละย่อหน้า ซึ่งผู้อ่านต้องแยกใจความหลักที่พบในแต่ละย่อหน้าออกจากพลความ หรือรายละเอียด เช่น ตัวอย่าง คำอธิบาย ตัวเลข สถิติ เป็นต้น โดยปกติใจความมักปรากฏอยู่ตอนต้น ตอนกลาง ตอนท้าย ตอนต้นและตอนท้าย หรือหากผู้เขียนไม่ระบุใจความสำคัญแน่ชัดผู้อ่านต้องเรียบเรียงสรุปใจความสำคัญด้วยตนเอง ดังรูปแบบต่อไปนี้

2.2.1) รูปแบบที่ 1 ประโยคใจความอยู่ตอนต้นย่อหน้า เป็นการระบุใจความสำคัญไว้ในส่วนต้น และขยายรายละเอียดของเรื่องไปตามลำดับ ดังรูปภาพที่ 2

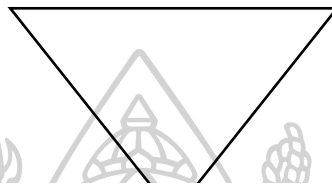
ประโยคขยายใจความ

ภาพที่ 2 ประโยคใจความสำคัญอยู่ต้นย่อหน้า

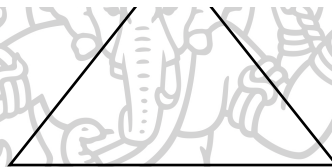
ที่มา: โครงการตำราและหนังสือ คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร. 2562: 176

2.2.2) รูปแบบที่ 2 ประโยคใจความอยู่ตอนกลางย่อหน้า เป็นการระบุ
 ประโยคที่เป็นส่วนขยายอยู่ตอนต้น และตอนท้ายของย่อหน้า โดยมีประโยคใจความสำคัญอยู่
 ตอนกลางของเรื่อง ดังรูปภาพที่ 3

ประโยคขยายความ

ประโยคใจความ

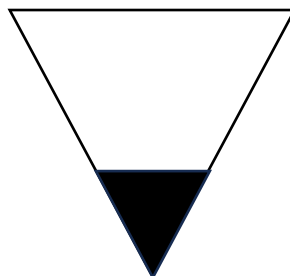
ประโยคขยายความ

ภาพที่ 3 ประโยคใจความสำคัญอยู่กลางย่อหน้า

ที่มา: โครงการตำราและหนังสือ คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร. 2562: 178

2.2.3) รูปแบบที่ 3 ประโยคใจความอยู่ตอนท้ายย่อหน้า เป็นการระบุ
 รายละเอียดของเรื่องก่อน แล้วจึงสรุปด้วยประโยคใจความสำคัญตอนท้าย ดังรูปภาพที่ 4

ประโยคขยายความ

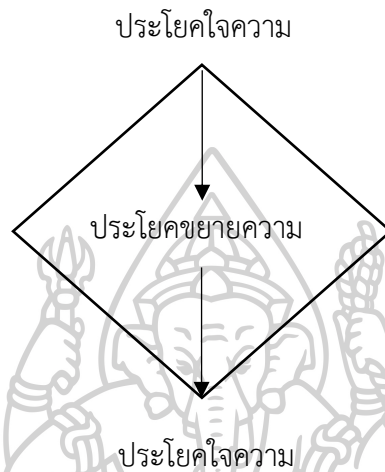

ประโยคใจความ

ภาพที่ 4 ประโยคใจความสำคัญอยู่ท้ายย่อหน้า

ที่มา: โครงการตำราและหนังสือ คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร. 2562: 177

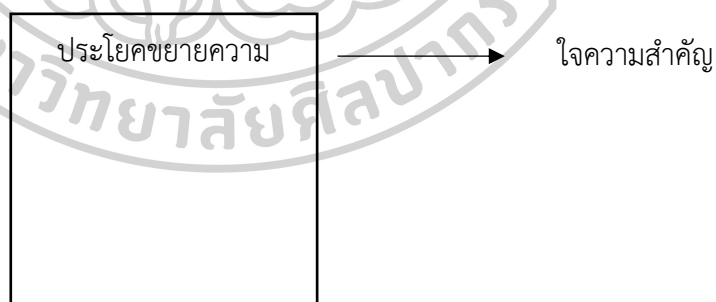
2.2.4 รูปแบบที่ 4 ประโยคใจความอยู่ตอนต้นและตอนท้ายย่อหน้า เป็นการระบุประโยคใจความไว้ส่วนต้น ตามด้วยส่วนขยายหรือรายละเอียด และเน้นย้ำประโยคใจความช่วงท้ายอีกครั้ง ดังรูปภาพที่ 5

ภาพที่ 5 ประโยคใจความสำคัญอยู่ต้นและท้ายย่อหน้า

ที่มา: โครงการตำราและหนังสือ คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร. 2562: 178

2.2.5 รูปแบบที่ 5 กรณีไม่ปรากฏใจความที่ผู้เขียนระบุแน่ชัด ซึ่งอาจมีใจความแฝงอยู่ ผู้อ่านต้องเรียบเรียงใจความด้วยตนเอง ดังแผนภาพที่ 6

ภาพที่ 6 ไม่ปรากฏประโยคใจความสำคัญแต่มีใจความแฝงอยู่ในย่อหน้า

ที่มา: โครงการตำราและหนังสือ คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร. 2562: 179

หลังอ่าน

3) ผู้อ่านนำใจความมาเรียบเรียงโดยใช้ถ้อยคำสำนวนภาษาของตนเอง และตรวจสอบความถูกต้อง ครบถ้วนของใจความ

เนื่องจากการอ่านจับใจความเป็นหัวใจของการอ่านสื่อทุกประเภท โดยงานเขียนนั้นมีหลากหลายรูปแบบทั้งร้อยแก้วและร้อยกรอง ดังนั้นเพื่อให้ผู้อ่านสามารถทำความเข้าใจกับเรื่องราวต่าง ๆ ได้ง่ายขึ้น ผู้อ่านควรเข้าใจการอ่านจับใจความจากบทอ่านประเภทต่าง ๆ เพื่อให้สามารถจับใจความได้อย่างถูกต้อง ทั้งนี้ผู้วิจัยจะกล่าวถึงแนวทางการอ่านประเภทนิทาน แนวทางการอ่านประเภทตำนาน แนวทางการอ่านประเภทสารคดี และแนวทางการอ่านประเภทบทความ เนื่องจาก การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้เลือกใช้บทอ่านประเภท นิทาน ตำนาน สารคดี และบทความ เพื่อเป็นแนวทางสำหรับประกอบการอ่านจับใจความจากสื่อประเภทต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้อง โดยมีนักวิชาการได้กล่าวถึงแนวทางการอ่านจับใจความจากบทอ่านประเภทต่าง ๆ ดังนี้

2.3.1 การอ่านจับใจความจากนิทาน

นิทาน (Story) เป็นเรื่องสมมติที่สร้างขึ้นอย่างมีจินตนาการและอารมณ์ มุ่งให้ความเพลิดเพลินเป็นหลัก เป็นงานเขียนที่ผู้เขียนมุ่งให้ผู้อ่านได้รับความเพลิดเพลินจากการอ่าน มีเกร็ดความรู้ ข้อคิด คุณธรรมแทรกอยู่ในเรื่องนั้น ๆ โดยมีนักวิชาการกล่าวถึง การอ่านจับใจความจากบทอ่านประเภทนิทานดังนี้

พนิตินันท์ บุญพามี (2542: 86) กล่าวถึงการอ่านจับใจความจากนิทานว่า การอ่านจับใจความจากนิทาน เป็นงานเขียนที่เขียนเพื่อความเพลิดเพลิน ผู้อ่านสามารถพิจารณาได้จากชื่อเรื่อง เนื่องจากชื่อเรื่องสามารถชี้ให้เห็นแก่นเรื่องชัดเจน การพิจารณาจากแก่นเรื่อง โดยมากผู้เขียนจะไม่บอกโดยตรง ผู้อ่านสามารถสรุปสาระสำคัญด้วยตัวเองว่า ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร ทำไม และอย่างไร การอ่านจับใจความจากนิทานหากผู้อ่านมีความเข้าใจเกี่ยวกับสังคมและเหตุการณ์ของเรื่อง จะช่วยให้จับใจความได้ดีขึ้น นอกจากนี้ผู้อ่านยังสามารถจับใจความได้จากน้ำเสียงหรือทางเสียงของผู้แต่ง โดยผู้อ่านต้องพยายามจับน้ำเสียงของผู้แต่งให้ได้

ศศิพงษ์ ศรีสวัสดิ์ (2556: 173-174) ได้อธิบายถึงการอ่านจับใจความจากนิทานว่า การอ่านจับใจความจากนิทาน ผู้อ่านควรพิจารณาถึงโครงเรื่องว่าให้อะไรแก่ผู้อ่าน พิจารณาถึงตัวละคร แสดงบทบาทเหมาะสมหรือไม่ ฉาก การใช้ฉากประกอบเรื่องถูกต้องตามความจริงหรือไม่ ฉากมากน้อยเกินไปหรือไม่ พิจารณาถึงการดำเนินเรื่อง เป็นไปตามลำดับหรือไม่มีการลำดับอย่างไร และพิจารณาถึงการใช้ภาษาบทสนทนาเหมาะสมหรือไม่ โดยสังเกตการณ์ใช้น้ำเสียงผ่านคำพูดตัวละคร จะช่วยให้จับใจความได้

คณะกรรมการวิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร ศูนย์วิชาบูรณาการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี (2556) กล่าวว่า การอ่านจับใจความจากนิทาน ผู้อ่านต้องทำความเข้าใจกับแก่นเรื่อง (Theme) ซึ่งหมายถึง แนวคิดสำคัญของผู้เขียน พิจารณาโครงเรื่อง (Plot) หมายถึงการผูกเรื่องให้เหตุการณ์ดำเนินไปอย่างเชื่อมโยงสัมพันธ์กันตั้งแต่ต้นจนจบเรื่อง โดยจะสอดคล้องกับแก่นเรื่องของผู้เขียนได้วางแนวไว้ และต้องมีความสมจริง จากนั้นสังเกตการณ์ใช้สำนวนภาษาของผู้เขียน และเมื่ออ่านจบแล้วผู้อ่านต้องวิเคราะห์ให้ได้ว่าผู้เขียนแฝงคติหรือข้อคิดไว้อย่างไร

แวมยุรา เหมือนนิล และประทีป เหมือนนิล (2564: 105) ได้กล่าวถึง การอ่านจับใจความจากนิทานไว้ดังนี้

1) ชื่อเรื่อง เป็นสิ่งที่สะดุดตาผู้อ่านในเบื้องต้นที่จะช่วยชี้แนะให้จับใจความงานเขียนประเภทนิทานได้ดี เพราะผู้แต่งอาจใช้ถ้อยคำสำนวนชวนให้ยากต่อการตีความ แต่ก็มักซ่อนแก่นเรื่องหรือความคิดสำคัญที่สุดไว้ด้วยเสมอ หากนำชื่อเรื่องไปเชื่อมโยงกับรายละเอียดหลังอ่านจบแล้วจะช่วยให้ค้นหาสิ่งที่ผู้แต่งต้องการสื่อสารได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

2) แก่นเรื่อง เนื่องจากงานเขียนประเภทนิทาน อาจไม่บอกแก่นเรื่องอย่างตรงไปตรงมาเพื่อให้ผู้อ่านติดตามค้นหาคำตอบด้วยตนเอง จึงต้องเริ่มต้นพิจารณาจากข้อขัดแย้งที่เป็นปมปัญหาสำคัญของเรื่องว่าจะคลี่คลายไปสู่จุดสุดยดอย่างไร ผลการต่อสู้ของตัวละครมักจะอยู่ตอนท้าย ๆ ของเรื่องจะบ่งชี้แก่นเรื่องได้ชัดเจน เพียงแต่ผู้แต่งจะไม่สรุปความคิดสำคัญเหมือนกับนิทานทั่วไป

3) น้ำเสียงผู้แต่ง เป็นส่วนสำคัญต่อการจับใจความ เพราะผู้แต่งใช้กลวิธีเล่าเรื่องอย่างไม่ตรงไปตรงมา อาจเสียดสีเหน็บแนมหรือใช้สัญลักษณ์ที่ต้องตีความจึงจะเข้าใจความหมายได้ถูกต้อง การสังเกตน้ำเสียงผู้แต่งผ่านคำพูดตัวละครหรือจากองค์ประกอบอื่น ๆ จะช่วยให้การจับใจความมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

4) อรรถรสของเรื่องสั้นและนวนิยาย แม้การอ่านจับใจความ งานเขียนประเภทนิทานจะมีความสำคัญอยู่มาก เพื่อให้ได้อรรถรสคือทั้ง “อรรถ” ที่เป็นแง่คิดสำคัญไปพร้อม ๆ กับ “รส” แห่งความสนุกชวนให้ติดตามไปตลอดทั้งเรื่องจึงจะได้ประโยชน์สูงสุด

Ann Charters (2019: 2619-2620) ได้อธิบาย การอ่านจับใจความจากนิทานว่า ผู้อ่านควรอ่านเรื่องราวโดยการตั้งคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านว่า เรื่องที่อ่านเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับอะไร มีตัวละครเป็นใครบ้าง อยู่ที่ไหน ทำอะไร อย่างไร มีเหตุการณ์อะไรเกิดขึ้นบ้าง และเกิดขึ้น

เมื่อไร ผู้อ่านควรใช้ปากกาหรือดินสอขณะที่ย่าน เพื่อใช้สำหรับการจดข้อความ หรือใช้สำหรับการสังเกตข้อความ ในขณะที่อ่าน จากนั้นพิจารณาคำศัพท์ยาก โดยสามารถใช้พจนานุกรมเพื่อค้นหาความหมายของคำศัพท์ที่ไม่เข้าใจ จากนั้นเขียนสรุปประเด็นสาระสำคัญ และพิจารณาองค์ประกอบเพิ่มเติมหรือทบทวนเรื่องที่ย่าน ได้แก่ ชื่อเรื่อง ชื่อตัวละคร สถานที่ มุมมองของผู้เขียน จะช่วยให้เกิดความเข้าใจและจับประเด็นสำคัญจากเรื่องที่ย่านได้ดียิ่งขึ้น

จากการศึกษาการอ่านจับใจความจากนิทาน ผู้วิจัยสามารถสังเคราะห์เป็นตารางได้ดังนี้

ตารางที่ 8 สังเคราะห์การอ่านจับใจความจากนิทาน

การอ่านจับใจความ จากนิทาน	พินิตนันท์ บุญพามี (2542)	ศศิพงษ์ ศรีสวัสดิ์ (2556)	มหาวิทยาลัย เกษตร ศาสตร์ (2556)	แววมยุรา เหมือนนิล และประทีป เหมือนนิล (2564)	Ann Charters (2019)
ชื่อเรื่อง / แก่นเรื่อง / แนวความคิดสำคัญ / คำศัพท์	✓	-	✓	✓	✓
โครงเรื่อง / การดำเนินเรื่อง ลำดับเหตุการณ์	-	✓	✓	-	✓
ฉาก / ตัวละคร	-	✓	-	✓	✓
น้ำเสียง / หางเสียง ของผู้เขียน	✓	✓	✓	✓	✓
สรุปสาระสำคัญด้วยตนเอง กรณีที่คุณเขียนไม่ได้บอก โดยตรงว่า ใคร ทำอะไร ที่ ไหน เมื่อไร ทำไม และ อย่างไร / ข้อคิด / แง่คิด จากเรื่อง	✓	-	✓	✓	-

จากตารางที่ 8 สังเคราะห์การอ่านจับใจความจากนิทานได้ว่า การอ่านจับใจความจากนิทาน ผู้อ่านควรพิจารณาสังเกตชื่อเรื่องเป็นอันดับแรก เป็นการนำไปสู่การชี้แนะให้เห็นใจความสำคัญของเรื่อง พิจารณาแก่นเรื่องซึ่งเป็นแนวความคิดสำคัญ หรือคำศัพท์ โดยสามารถใช้พจนานุกรมเพื่อค้นหาความหมายของคำศัพท์ เพื่อให้เกิดความเข้าใจคำศัพท์จากเรื่องได้ดียิ่งขึ้น พิจารณาโครงเรื่อง ฉากตัวละคร น้ำเสียงหรือมุมมองที่ผู้เขียนสื่อผ่านตัวละคร หากผู้เขียนไม่บอกสาระสำคัญโดยตรง ผู้อ่านสามารถสรุปสาระสำคัญออกมาด้วยตนเองโดยการตั้งคำถาม ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร ทำไมอย่างไร เพื่อนำไปสู่การหาสาระสำคัญของเรื่อง ทั้งนี้เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ การอ่าน ผู้อ่านควรพิจารณาถึงข้อคิดที่ผู้เขียนได้แฝงไว้จากเรื่องที่อ่าน สำหรับงานวิจัยนี้ผู้วิจัยได้นำการอ่านจับใจความจากนิทาน มาใช้ในการอ่านจับใจความจากบทอ่านประเภทนิทาน โดยให้นักเรียนพิจารณาสังเกตที่ชื่อเรื่อง ตั้งคำถามจากเรื่องที่อ่าน และสรุปสาระสำคัญของเรื่อง รวมทั้งพิจารณาข้อคิดจากเรื่องที่อ่าน

2.3.2 การอ่านจับใจความจากตำนาน

ตำนาน (Myth) คือ เรื่องเล่าหรือเรื่องแต่งแสดงถึงความเป็นมาของอดีต หรือปางหลังของบุคคล สถานที่ ประเพณี ความเชื่อ พิธีกรรม ตำนานยังเป็นพื้นฐานของความรู้สึกนึกคิด ความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มชาติพันธุ์ และความเชื่อของคนในสังคม นอกจากนี้มีผู้กล่าวถึงการอ่านจับใจความจากตำนานไว้ดังนี้

คณะกรรมการวิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร ศูนย์วิชาบูรณาการ หมวดวิชาศึกษาทั่วไป มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (2556) กล่าวว่า การอ่านจับใจความจากตำนาน ซึ่งเป็นเรื่องเล่าอธิบายที่มาของสิ่งต่าง ๆ ผู้อ่านต้องพิจารณาถึงแก่นเรื่องและโครงเรื่อง รวมทั้งตัวละคร และฉากจะต้องมีความสมจริง สังเกตการณ์ใช้สำนวนภาษาของผู้เขียน และพิจารณาถึงข้อคิดที่ผู้เขียนแฝงไว้

คณาจารย์ภาควิชาภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร (2557) กล่าวว่า ตำนานเป็นเรื่องเล่าที่สืบต่อกันมา มุ่งให้ความเพลิดเพลินแก่คนอ่าน ผู้อ่านควรพิจารณาถึงองค์ประกอบดังต่อไปนี้ คือ โครงเรื่อง ซึ่งมักจะมีโครงเรื่องเดียว ไม่ซับซ้อน แนวคิด มีแนวคิดเดียว ตัวละครที่พบในตำนานมักมีตัวละครน้อย อาจมีเพียงตัวละครเอกตัวเดียว บทสนทนาจะสั้นกระชับ บางเรื่องอาจไม่มีบทสนทนา ฉากส่วนใหญ่มีฉากเดียว และบรรยากาศมักกล่าวเฉพาะที่จำเป็น ฉะนั้น สำหรับผู้ที่อ่านตำนาน ควรอ่านเรื่องอย่างละเอียดแล้วสามารถสรุปสาระสำคัญจากเรื่องที่อ่านว่าใคร

ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร ทำไม อย่างไร และยังต้องเข้าใจ และสามารถแยกแยะองค์ประกอบของตำนานได้ด้วย

โครงการตำราและหนังสือ คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร (2561) กล่าวถึงการอ่านจับใจความจากตำนานว่า ผู้อ่านควรพิจารณาส่วนประกอบสำคัญ 3 ส่วน คือ 1) ส่วนเนื้อเรื่อง เป็นส่วนที่เป็นเรื่องเล่า หรือเหตุการณ์ที่ต่อเนื่องที่ช่วยนำความคิดผู้อ่านเข้าสู่ส่วนกระทบใจได้ชัดเจนขึ้น 2) ส่วนกระทบใจ คือ ส่วนเนื้อหาต่อเนื่องกับเนื้อหาส่วนเนื้อเรื่อง เป็นส่วนคลี่คลายข้อสงสัยที่เกิดขึ้นในส่วนเนื้อเรื่อง กล่าวถึงเหตุการณ์ที่สืบเนื่องหรือเป็นผลต่อมา จะทำให้ผู้อ่านเข้าใจสาระสำคัญของเรื่องได้อย่างชัดเจน และ 3) ส่วนสรุป คือส่วนที่ให้แก่คิดที่สัมพันธ์กับเนื้อเรื่อง และเป็นแนวทางที่จะนำไปใช้ให้เป็นประโยชน์ในการใช้ชีวิตได้

Mortimer J. Adler & Charles Van Doren (1972: 146) ได้กล่าวถึง การอ่านจับใจความจากตำนานหรือเรื่องเล่าว่า ผู้อ่านควรสังเกตภาพรวมของเรื่องที่อ่าน เพื่อช่วยให้เข้าใจเรื่องในภาพรวมมากยิ่งขึ้น จากนั้นอ่านอย่างรวดเร็วและมีสมาธิกับการอ่าน เนื่องจากการอ่านเรื่องอย่างรวดเร็วและมีสมาธิจดจ่อกับเรื่องที่อ่านมีความสำคัญมาก หากผู้อ่าน อ่านช้าเกินไปอาจทำให้ลืมเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น และทำให้ไม่เข้าใจเรื่องที่อ่านได้ ผู้อ่านควรอ่านเรื่องตั้งแต่ต้นจนจบอีกครั้ง เพื่อจะได้เข้าใจเรื่องที่อ่านอย่างละเอียด พร้อมทั้งพิจารณาตัวละคร และเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจากเรื่อง อีกทั้งข้อคิดที่ได้จากเรื่อง นอกจากนี้ควรตั้งคำถามจากเรื่องที่อ่านว่ามีใคร ทำอะไร อยู่ที่ไหน เหตุการณ์เกิดขึ้นเมื่อไร และทำไม ผลสุดท้ายเป็นอย่างไร จะช่วยให้ผู้อ่านเห็นถึงสาระสำคัญจากเรื่องได้ชัดเจนขึ้น

จากการศึกษาการอ่านจับใจความจากตำนาน ผู้วิจัยสามารถสังเคราะห์เป็นตารางได้ดังนี้

ตารางที่ 9 สังเคราะห์การอ่านจับใจความจากตำนาน

การอ่านจับใจความ จากตำนาน	มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์ (2556)	ภาควิชา ภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัย ศิลปากร (2557)	โครงการตำรา และหนังสือ คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัย ศิลปากร (2561)	Mortimer J. Adler & Charles Van Doren (1972)
แก่นเรื่อง / แนวคิด / สาระสำคัญของเรื่อง	✓	✓	✓	✓

การอ่านจับใจความ จากตำนาน	มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์ (2556)	ภาควิชา ภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัย ศิลปากร (2557)	โครงการตำรา และหนังสือ คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัย ศิลปากร (2561)	Mortimer J. Adler & Charles Van Doren (1972)
โครงเรื่อง / เหตุการณ์	✓	✓	✓	✓
ฉาก / ตัวละคร	✓	✓	✓	✓
ข้อคิด / แนวทาง การนำไปใช้	✓	✓	✓	✓
สังเกตภาพรวม ของเรื่อง	-	-	-	✓
อ่านเรื่องอย่าง ละเอียด	-	-	-	✓
ตั้งคำถามจากเรื่องที่ อ่าน ใคร ทำอะไร ที่ ไหน เมื่อไร ทำไม อย่างไร เพื่อสรุป สาระสำคัญ	-	✓	-	✓

จากตารางที่ 9 สังเคราะห์การอ่านจับใจความจากตำนานได้ว่า การอ่านจับใจความจากตำนาน ผู้อ่านควรสังเกตภาพรวมของเรื่องที่อ่าน และกวาดสายตาสำรวจเรื่องที่อ่านอย่างรวดเร็ว เพื่อให้เห็นภาพรวมของเรื่องที่อ่าน จากนั้นอ่านเรื่องอย่างละเอียด และสามารถตั้งคำถามจากเรื่องที่อ่านว่า ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร ทำไม และอย่างไร เพื่อสรุปใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่าน อีกทั้งผู้อ่านควรพิจารณาถึง แก่นเรื่อง โครงเรื่อง ฉาก ตัวละคร และข้อคิดที่สามารถนำไปใช้ใน ชีวิตประจำวัน จะทำให้ผู้อ่านเกิดความเข้าใจเรื่องที่อ่านมากยิ่งขึ้น สำหรับงานวิจัยนี้ผู้วิจัยได้นำ การอ่านจับใจความจากตำนาน มาใช้ในการอ่านจับใจความจากบทอ่านประเภทตำนาน โดยให้นักเรียนพิจารณาสังเกตภาพรวมของเรื่องที่อ่านเพื่อสำรวจเรื่องที่อ่านในภาพรวม จากนั้นอ่านเรื่อง

อย่างละเอียด และตั้งคำถามจากเรื่องทีอ่านเพื่อสรุปสาระสำคัญของเรื่อง รวมทั้งพิจารณาข้อคิดที่ได้จากเรื่อง

2.3.3 การอ่านจับใจความจากสารคดี

สารคดี (Feature) เป็นงานเขียนที่มุ่งให้ความรู้ความจริงที่น่าสนใจแก่ผู้อ่าน โดยใช้กลวิธีแต่งที่สนุกเพลิดเพลินอารมณ์ไปพร้อมกันด้วย สารคดีเป็นงานเขียนที่ตีพิมพ์เผยแพร่ทั้งในวารสาร นิตยสาร และหนังสือพิมพ์ เนื้อหาของสารคดีมีหลายลักษณะ เช่น สารคดีท่องเที่ยว สารคดีชีวประวัติ สารคดีรายงานพิเศษ สารคดีวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และสารคดีปกิณกะ เป็นต้น ทั้งนี้ การอ่านจับใจความจากสารคดีมีผู้กล่าวถึง การอ่านจับใจความจากสารคดีดังนี้

พนิตนันท์ บุญพามี (2542: 85) กล่าวถึงการอ่านจับใจความจากสารคดีว่า การอ่านจับใจความจากสารคดีให้มีประสิทธิภาพ ผู้อ่านสามารถจำแนกใจความสำคัญที่สุด หรือแก่นของเรื่องให้ได้ก่อนว่าคืออะไร ใจความสำคัญแต่ละตอนคืออะไร ส่วนใดเป็นใจความขยาย ซึ่งมักจะพิจารณาจากชื่อเรื่องก่อนเป็นอันดับแรก เพราะสารคดีทั่วไปมักตั้งชื่อไม่ซับซ้อน สามารถบอกสาระของเนื้อหาไว้อย่างตรงไปตรงมา หากไม่ได้บอกสาระของเนื้อหาอย่างตรงไปตรงมาจากชื่อเรื่องให้ผู้อ่านพิจารณาจากหัวเรื่องย่อย เพราะในสารคดีขนาดยาวมักแบ่งเนื้อหาออกเป็นตอน ๆ ซึ่งก็คือประเด็นสำคัญของเรื่องในแต่ละตอนนั่นเอง

ถ้าพิจารณาจากชื่อเรื่อง หรือหัวเรื่องย่อยไม่ได้ ผู้อ่านต้องค้นหาแก่นเรื่อง หรือใจความสำคัญจากแต่ละย่อหน้า โดยทั่วไปสารคดีมักสรุปสาระสำคัญที่สุดของเรื่องไว้ในตอนท้ายเรื่อง

สาขาวิชาศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช (2545) ได้อธิบายการอ่านจับใจความจากสารคดีว่า การอ่านจับใจความจากสารคดีผู้อ่านต้องอ่านสารคดีให้เข้าใจตลอดทั้งเรื่อง จากนั้นวิเคราะห์ความหมายของถ้อยคำที่ใช้ในสารคดี ค้นหาัยสำคัญที่แฝงอยู่ในคำ วลี ประโยค เพื่อให้เข้าใจว่าผู้เขียนมีความคิดอย่างไร ต้องการบอกอะไรแก่ผู้อ่าน วิเคราะห์การเสนอเนื้อหาผู้เขียนมีอารมณ์ ความรู้สึก หรือทัศนคติต่อเรื่องราวที่เขียนอย่างไร โดยศึกษาจากลีลาการเขียน การใช้ภาษาเล่าประสบการณ์ รวมทั้งอารมณ์ที่แสดงออกมาในเรื่อง นอกจากนี้วิเคราะห์ถึงความสัมพันธ์ของเนื้อหาสาระพิจารณาว่าสารคดีเรื่องทีอ่านวางโครงเรื่องเนื้อหาสาระอย่างไร การเสนอข้อมูลทั้งข้อเท็จจริงและความคิดเห็นสัมพันธ์เชื่อมโยงกันอย่างไร จะทำให้เข้าใจสาระสำคัญของสารคดีและได้แนวความคิดจากการอ่าน

ศศิพงษ์ ศรีสวัสดิ์ (2556: 177-178) ได้กล่าวถึง การอ่านจับใจความจากสารคดีว่า การอ่านจับใจความจากสารคดี ผู้อ่านควรวิเคราะห์ความหมายของถ้อยคำเพื่อหาหน่วยสำคัญที่แฝงอยู่ และสรุปใจความสำคัญของเนื้อหานั้น โดยจัดลำดับประเด็นต่าง ๆ ให้เหมาะสม วิเคราะห์ความเห็นของผู้เขียน ผู้อ่านควรแยกข้อเท็จจริงและความคิดเห็นของผู้เขียนออกจากกันโดยใช้วิจารณ์ญาณของตนเองว่าเห็นด้วยกับทรรศนะของผู้เขียนหรือไม่ และศึกษาการใช้ภาษา วิธีการบรรยายข้อมูล การเล่าเรื่อง รวมทั้งอารมณ์ที่แสดงออกมาในเรื่อง นอกจากนี้ควรวิเคราะห์กลวิธีการเขียน การตั้งชื่อเรื่อง การวางโครงเรื่อง วิธีการดำเนินเรื่อง ผู้เขียนสรุปโดยเสนอแนวคิดอะไรแก่ผู้อ่านบ้าง และวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของเนื้อหาสาระกับการใช้ภาษาว่าสารคดีเรื่องนั้นเสนอข้อมูลต่าง ๆ ข้อเท็จจริงและความคิดเห็นกลมกลืนกันหรือไม่ มีการใช้ภาษาเหมาะสมกับเนื้อเรื่องหรือไม่

แวมยุรา เหมือนนิล และประทีป เหมือนนิล (2564: 74-75) ได้กล่าวถึง แนวทางการอ่านจับใจความจากสารคดีไว้ดังนี้

1) ชื่อเรื่อง เป็นจุดชี้แนะให้เห็นใจความสำคัญที่สุดของเรื่องได้ดี เพราะนิยมบอกเป้าหมายของผู้เขียนไว้อย่างไม่ซับซ้อนมากนัก การสังเกตกับชื่อเรื่องในเบื้องต้นจะทำให้มองเห็นทิศทางของสาระสำคัญทั้งหมดได้ระดับหนึ่ง ถึงแม้ผู้เขียนหลายคนอาจเลือกใช้ถ้อยคำสำนวนที่ต้องตีความอยู่บ้างก็ตาม

2) ใจความสำคัญแต่ละตอน โดยทั่วไปสารคดีมักแบ่งเนื้อหาออกเป็นตอน ๆ ที่ประกอบด้วยหลายย่อหน้ารวมกัน ส่วนมากใส่หัวข้อย่อย่อกำกับเอาไว้ ซึ่งเป็นประเด็นสำคัญในแต่ละตอนนั่นเอง การพิจารณาหัวข้อเรื่องย่อตามลำดับจะทำให้มองเห็นสาระสำคัญโดยรวมได้รวดเร็วโดยที่ยังไม่ต้องอ่านรายละเอียดทั้งหมด

3) แก่นเรื่อง ถึงแม้ว่าชื่อเรื่องและใจความสำคัญแต่ละตอนของสารคดีโดยทั่วไปจะชี้แนะสาระสำคัญของเรื่องโดยรวมได้ดี แต่ผู้เขียนมักมีเป้าหมายที่จะเสนอแง่คิดสำคัญหรือแก่นเรื่องไว้ด้วยเสมอ โดยผู้เขียนบางคนอาจบอกไว้ชัดเจนตั้งแต่ตอนต้นเรื่อง แต่ส่วนมากมักสรุปไว้ในตอนท้ายเรื่อง จึงต้องสังเกตประโยคหรือข้อความที่แสดงแก่นเรื่องเป็นพิเศษ แต่ถ้าเรื่องใดที่ผู้เขียนไม่ได้เสนอแก่นเรื่องไว้อย่างตรงไปตรงมาผู้อ่านต้องพิจารณาจากรายละเอียดโดยรวมเพื่อสรุปด้วยตนเอง

4) การอ่านละเอียดทั้งเรื่อง ถึงแม้ว่ามีแนวทางการอ่านจับใจความสารคดีหลายประการ การอ่านให้ได้รรถรส ควรอ่านอย่างละเอียดทั้งเรื่อง เพราะนอกจากการนำเสนอความรู้แล้ว สารคดีมักมีภาพประกอบที่หายากหรือสวยงามเพื่อเพิ่มความเข้าใจให้แจ่มชัดยิ่งขึ้น

Adrienne Gear (2008: 15) ได้อธิบายว่า การอ่านจับใจความจากสารคดีผู้อ่านต้องมีความกระตือรือร้นในการอ่าน ซึ่งผู้อ่านต้องตีความคำศัพท์หรือข้อความจากสารคดี โดยสามารถตั้งคำถามเพื่อสร้างความเข้าใจต่อสารคดีที่อ่าน พิจารณาหาแก่นเรื่องหรือแนวคิดสำคัญของเรื่อง พิจารณาใจความสำคัญจากสารคดีที่อ่านที่ละเอียดหน้า หากผู้อ่านสามารถเชื่อมโยงประสบการณ์หรือความรู้เดิม ก็จะสามารถเพิ่มความเข้าใจในการอ่านสารคดีได้มากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ยังสามารถพิจารณาข้อเท็จจริงข้อคิดเห็น ผ่านมุมมองของตนเองได้อีกด้วย

จากการศึกษาการอ่านจับใจความจากสารคดี ผู้วิจัยสามารถสังเคราะห์เป็นตารางได้ดังนี้

ตารางที่ 10 สังเคราะห์การอ่านจับใจความจากสารคดี

การอ่านจับใจความ จากสารคดี	พินิตนันท์ บุญพามี (2542)	มหาวิทยาลัย สุโขทัยธรรมมา ธิราช (2545)	ศศิพงษ์ ศรีสวัสดิ์ (2556)	แววมยุรา เหมือนนิล และ ประทีป เหมือนนิล (2564)	Adrienne Gear (2008)
ชื่อเรื่อง / หัวข้อย่อย / อ่าน ละเอียดทั้งเรื่อง / พิจารณาที่ ละเอียดหน้า	✓	-	-	✓	✓
แก่นเรื่อง / หากผู้เขียนไม่ได้ ระบุชัดเจน ผู้อ่านต้อง พิจารณาสรุปใจความจาก รายละเอียดด้วยตนเอง	✓	-	-	✓	✓
ความหมายของคำ วลี ประโยค / การใช้ภาษา	-	✓	✓	✓	✓
เนื้อหา / โครงเรื่อง / การนำเสนอข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็น	-	✓	✓	-	✓

การอ่านจับใจความ จากสารคดี	พินิตนันท์ บุญพามี (2542)	มหาวิทยาลัย สุโขทัยธรรมมา ธิราช (2545)	ศศิพงษ์ ศรีสวัสดิ์ (2556)	แววมยุรา เหมือนนิล และ ประทีป เหมือนนิล (2564)	Adrienne Gear (2008)
เชื่อมโยงประสบการณ์เดิม / ความรู้	-	-	-	-	✓

จากตารางที่ 10 สังเคราะห์การอ่านจับใจความจากสารคดีสรุปได้ว่า การอ่านจับใจความจากสารคดีผู้อ่านควรเลือกพิจารณาจากชื่อเรื่องเป็นลำดับแรก เนื่องจากชื่อเรื่องสามารถเป็นสิ่งที่ชี้แนะให้ผู้อ่านได้เห็นถึงใจความสำคัญของเรื่องได้ จากนั้นผู้อ่านควรอ่านเรื่องอย่างละเอียดเพื่อให้เข้าใจเรื่องทั้งหมดประกอบกับได้อรรถรสความเพลิดเพลิน พิจารณาการใช้ภาษา คำ วลี ประโยคต่าง ๆ ของผู้เขียน และพิจารณาหาแก่นเรื่องว่าใจความสำคัญของแต่ละตอนคืออะไร ส่วนใดเป็นส่วนขยายใจความ หากผู้เขียนไม่ได้กล่าวหรือสื่อออกมาโดยตรงควรพิจารณาจากหัวข้อย่อย โดยการพิจารณาประเด็นใจความสำคัญทีละย่อหน้า และมักพบสรุปไว้ตอนท้ายเรื่อง นอกจากนี้ผู้อ่านควรพิจารณาถึงข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นว่ามีความสัมพันธ์และเหมาะสมกับสารคดีที่อ่านหรือไม่ หากผู้อ่านมีประสบการณ์หรือความรู้เดิมเกี่ยวกับสารคดีที่อ่านก็จะช่วยเพิ่มความเข้าใจมากยิ่งขึ้น

2.3.4 การอ่านจับใจความจากบทความ

บทความ (Article) เป็นงานเขียนที่มุ่งเสนอความคิดเห็นหรือความรู้ประเด็นใดประเด็นหนึ่งในเรื่องที่น่าสนใจ หรือในเรื่องที่น่าสนใจเพื่อนำมาให้อ่านคล้อยตาม เชื่อถือ โดยผู้เขียนอาจแสดงทัศนะส่วนตัวเพียงประเด็นใดประเด็นหนึ่งเกี่ยวกับงานวิชาการ สังคม การเมือง และอื่น ๆ โดยบทความสามารถแบ่งได้ 3 ประเภทได้แก่ บทความวิชาการ บทความวิเคราะห์ และบทความวิจารณ์ โดยมีนักวิชาการได้กล่าวถึงการอ่านจับใจความจากบทความดังนี้

พินิตนันท์ บุญพามี (2542: 83) กล่าวถึง การอ่านจับใจความจากบทความว่า การอ่านจับใจความจากบทความ ผู้อ่านต้องค้นหาสาระความคิดสำคัญของผู้เขียน โดยสามารถสังเกตได้จากชื่อเรื่อง จะเป็นส่วนที่ชี้แนะใจความสำคัญจากบทความ นอกจากนี้ผู้อ่านสามารถใช้วิธีการพิจารณาบทความได้จากการพิจารณาทีละย่อหน้า จะสามารถทำให้ผู้อ่านเห็นถึงสาระสำคัญของแต่ละย่อหน้าได้

ถนอมวงศ์ สุขโชติรัตน์ ล้ำยอดมรรคผล (2561: 78-79) ได้อธิบายถึงการอ่านจับใจความจากบทความไว้ดังนี้

1) คำ ผู้อ่านต้องรู้จักคำและความหมายที่หลากหลายของคำแต่ละคำเมื่ออยู่ในบริบทต่างกัน และสังเกตว่าคำใดสำคัญมาก คำใดสำคัญรองลงมา คำใดไม่สำคัญแต่ใช้ประกอบการเรียบเรียง คำที่สำคัญที่สุดในข้อความ เรียกว่า “คำกุญแจ” หรือ “คำหลัก”

2) การเรียงคำ ภาษาไทยมีหลักการเรียงคำแบบประธาน - กริยา - กรรม หากผู้อ่านสังเกตดูจะรู้ว่า มีวิธีเรียงคำได้หลายวิธี โดยให้ความหมายที่คล้ายกัน

3) ประโยคใจความสำคัญ ในแต่ละย่อหน้าของบทความมักจะมีประโยคใจความสำคัญซึ่งจะมีคำสำคัญอยู่ด้วย โดยประโยคใจความสำคัญมักปรากฏอยู่ตอนต้น หรืออยู่ตอนท้าย แล้วแต่วิธีการขยายใจความสำคัญและลีลาการเขียนของผู้เขียน บางย่อหน้าอาจไม่ปรากฏใจความสำคัญที่ชัดเจน ผู้อ่านต้องสรุปใจความด้วยถ้อยคำสำนวนของตนเองที่เข้าใจได้ง่ายที่สุด หากสรุปไม่ได้ควรอ่านอีกครั้ง หรือใช้เทคนิคการทำแผนภูมิช่วยแยกกลุ่มข้อมูลก่อน

4) รายละเอียด ย่อหน้าหรือข้อความทั่วไปไม่ได้มีเพียงประโยคใจความสำคัญเท่านั้น มักมีส่วนขยายเพื่อให้เข้าใจความคิดสำคัญได้ชัดเจน เช่น สถิติ ข้อมูล เหตุการณ์ เป็นต้น

5) แนวคิดหลัก หรือแนวคิดสำคัญ คือ แก่นเรื่อง หรือหัวใจของเรื่อง การค้นหาแก่นเรื่องผู้อ่านต้องตัดส่วนที่เป็นรายละเอียด จึงจะพบแนวคิดหลักที่ผู้เขียนต้องการสื่อออกมาโดยตรง

แววมยุรา เหมือนนิล และประทีป เหมือนนิล (2564: 60-61) กล่าวว่า การอ่านจับใจความจากบทความมีจุดที่ชี้แนะให้สามารถจับใจความได้ถูกต้องและรวดเร็วดังนี้

1) ชื่อเรื่อง เป็นองค์ประกอบแรกที่จะสังเกตเห็นแก่นเรื่องหรือแนวคิดสำคัญของเรื่องได้ทันที โดยผู้เขียนมักจะแสดงทรรศนะสำคัญไว้อย่างตรงไปตรงมา หรือตั้งชื่อเรื่องที่ไม่ซับซ้อนมากนัก หากผู้เขียนไม่ตั้งชื่อเรื่องเอาไว้ ต้องพิจารณาใจความสำคัญจากองค์ประกอบอื่น

2) แก่นเรื่อง งานเขียนบทความแต่ละเรื่องจะประกอบด้วยใจความสำคัญอย่างหนึ่งกับส่วนประกอบที่เป็นเหตุผลและตัวอย่างให้น่าเชื่อถือ การค้นหาแก่นเรื่องที่เป็นใจความสำคัญให้ได้ถูกต้องรวดเร็วจึงต้องแยกส่วนที่เป็นรายละเอียดออกไป โดยผู้เขียนมักนิยมใช้กลวิธีแต่ง 2 ลักษณะดังนี้

2.1) การบอกใจความสำคัญตอนต้น ซึ่งเป็นการบอกแนวคิดสำคัญที่สุดซึ่งเป็นหัวใจหรือแก่นเรื่องให้ผู้อ่านรู้ตั้งแต่ต้น จากนั้นจึงเสนอเหตุผลและตัวอย่างมาขยายให้เห็นจริงว่า

เหตุใดผู้แต่งจึงมีแนวคิดเช่นนั้น เพราะถ้าหากไม่มีประเด็นเร้าใจเพียงพอผู้อ่านอาจไม่ติดตามรายละเอียดอื่น ๆ ทั้งที่ และหากไม่มีเหตุผลชวนให้เชื่อถือคล้อยตามได้ บทความนั้นอาจจะไม่สามารถสร้างความสนใจต่อไป

2.2) การบอกใจความสำคัญตอนท้าย เป็นการดำเนินเรื่องทีกล่าวถึงสถานการณ์หรือปัญหาแล้วเสนอเหตุผลและรายละเอียดไว้ในตอนต้น จากนั้นจึงสรุปให้เห็นหัวใจหรือแก่นเรื่องซึ่งเป็นแนวคิดสำคัญของผู้แต่งไว้ในตอนท้าย นับเป็นวิธีที่นิยมแต่งกันมาก เพราะเร้าให้ติดตามและทำให้เชื่อถือได้ดี ขณะที่บางเรื่องอาจชี้แนะใจความสำคัญไว้ตั้งแต่ตอนต้นแล้วสรุปอีกครั้งหนึ่งในตอนท้ายเพื่อย้ำให้ชัดเจนยิ่งขึ้น การอ่านบทความจึงควรให้ความสำคัญกับย่อหน้าตอนต้น และย่อหน้าสุดท้ายเป็นพิเศษ

3) ภูมิหลัง บทความโดยทั่วไปมักเกี่ยวข้องกับข่าวสารสถานการณ์ทันสมัยที่อยู่ในความสนใจ หากผู้อ่านมีความรู้ประสบการณ์เกี่ยวกับภูมิหลังแวดล้อมเรื่องเหล่านั้นด้วยจะช่วยให้จับใจความและวิเคราะห์ความถูกต้องน่าเชื่อถือได้แม่นยำยิ่งขึ้น

4) บทความเป็นทรศนะส่วนตัวของผู้เขียนแต่ละคน นอกจากการมุ่งจับใจความสำคัญของเรื่องแล้ว ควรสังเกตทางเสียงหรือน้ำเสียงของผู้แต่งไปพร้อมกันด้วย หรือเลือกใช้กลวิธีที่ไม่บอกแก่นเรื่องอย่างตรงไปตรงมาทำให้ต้องพิจารณาอย่างรอบคอบมากขึ้น

Schyrllet Cameron & Carolyn Craig (2013: 2) ได้กล่าวว่า การอ่านจับใจความบทความ ผู้อ่านควรเริ่มจากการอ่านข้อความอย่างคร่าวๆ เพื่อพิจารณาคำสำคัญและสังเกตหาลักษณะของข้อความว่ามีส่วนใดบ้างที่เป็นตัวหนา เพื่อเป็นจุดชี้แนะประเด็นสำคัญ จากนั้นเริ่มอ่านทีละย่อหน้า พิจารณาหาใจความสำคัญทีละย่อหน้าว่าใจความสำคัญอยู่ตำแหน่งใดของย่อหน้า เมื่อเรียบเรียงใจความสำคัญแล้ว ผู้อ่านควรพิจารณาบทความว่าผู้เขียนมีมุมมองในการนำเสนอเนื้อหาอย่างไร จะช่วยให้เกิดความเข้าใจในบทความมากยิ่งขึ้น

จากการศึกษาการอ่านจับใจความจากบทความ ผู้วิจัยสามารถสังเคราะห์เป็นตารางได้ดังนี้

ตารางที่ 11 สังเคราะห์การอ่านจับใจความจากบทความ

การอ่านจับใจความจากบทความ	พนิตนันท์ บุญพามี (2542)	ถนอมวงศ์ สุกโชติรัตน์ ล้ำยอดมรรค ผล (2561)	แววมยุรา เหมือนนิล และประทีป เหมือนนิล (2564)	Schyrllet Cameron and Carolyn Craig (2013)
ชื่อเรื่อง	✓	-	✓	-
แก่นเรื่อง / แนวคิดหลัก / แนวคิดสำคัญ / การพิจารณาประโยคใจความสำคัญ ที่ละย่อหน้า	✓	✓	✓	✓
ประโยคใจความสำคัญของบทความมัก ปรากฏอยู่ตอนต้น และตอนท้าย / หากผู้เขียนไม่ได้ระบุชัดเจน ผู้อ่านต้อง พิจารณาสรุปใจความจากรายละเอียดด้วย ตนเอง	-	✓	✓	-
ภูมิหลัง / ทรศนะ / น้ำเสียง ของผู้เขียน	-	-	✓	✓

จากตารางที่ 11 สังเคราะห์การอ่านจับใจความจากบทความสรุปได้ว่า การอ่านจับใจความจากบทความ ผู้อ่านควรพิจารณาที่ชื่อเรื่อง ซึ่งเป็นส่วนชี้แนะใจความสำคัญ และอ่านอย่างคร่าว ๆ เพื่อสังเกตคำ หรือลักษณะของข้อความว่ามีส่วนใดบ้างที่เป็นตัวหนา พิจารณาวิเคราะห์หาแก่นเรื่องหรือแนวคิดสำคัญโดยการพิจารณาบทอ่านที่ละย่อหน้า โดยการหาประโยคใจความของบทความมักปรากฏอยู่ส่วนต้น เพื่อสร้างความน่าสนใจชวนให้ติดตามแก่ผู้อ่าน และมักปรากฏอยู่ส่วนท้ายเพื่อให้ผู้อ่านติดตามเนื้อเรื่อง และสร้างความน่าเชื่อถือ ผู้อ่านต้องพิจารณาประโยคใจความและแยกรายละเอียดที่เป็นส่วนขยายออก เช่น ตัวเลข สถิติ ข้อมูล เป็นต้น เพื่อค้นหาประโยคใจความสำคัญ หากผู้เขียนไม่ได้ระบุแก่นเรื่องอย่างชัดเจนหรือตรงไปตรงมา ผู้อ่านต้องสรุปหาแก่นเรื่องซึ่งเป็นส่วนใจความสำคัญด้วยตนเอง นอกจากนี้ผู้อ่านควรคำนึงถึงภูมิหลัง เพราะหากผู้อ่านมีประสบการณ์ร่วมกับบทความที่อ่านจะช่วยทำให้เกิดความเข้าใจมากยิ่งขึ้น และพิจารณาถึง

พรรณษะส่วนตัวของผู้เขียน น้ำเสียง การนำเสนอข้อมูลของผู้เขียนจะช่วยให้จับใจความได้ถูกต้องมากยิ่งขึ้น

จากการศึกษาแนวทางการอ่านจับใจความข้างต้น พบว่าวิธีการอ่านจับใจความขึ้นอยู่กับ การเลือกอ่านสื่อแต่ละประเภท ผู้อ่านจึงควรเลือกวิธีการอ่านให้เหมาะสมกับงานเขียนประเภทต่าง ๆ เพื่อให้การอ่านของตนเองนั้นมีประสิทธิภาพและสามารถจับประเด็นสำคัญจากบทอ่านได้อย่างถูกต้อง

สำหรับงานวิจัยเรื่องการพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ด้วยวิธีการสอนแบบ OK5R ร่วมกับแบบฝึกนี้ ผู้วิจัยใช้วิธีการสอนแบบ OK5R ร่วมกับแบบฝึก มาใช้เป็นวิธีการในการอ่านจับใจความ ซึ่งขั้นตอนของวิธีการสอนแบบ OK5R มีความ สอดคล้องกับหลักการอ่านจับใจความข้างต้น โดยสามารถเลือกใช้วิธีการที่เหมาะสมกับบทอ่านได้ใน ชั้นอ่าน (Read) คือการตั้งคำถามและตอบคำถาม หรือพิจารณาบทอ่านที่ละเอียดหน้า ซึ่งครอบคลุม บทอ่านทุกประเภท โดยผู้วิจัยจัดการเรียนรู้ตามกิจกรรมการอ่านจับใจความ ประกอบด้วย ขั้นก่อนอ่าน มีการสังเกตชื่อเรื่อง หรือบทอ่านอย่างคร่าว ๆ ชั้นขณะอ่าน มีการใช้วิธีการหาใจความ สำคัญโดยการตั้งคำถามตอบคำถามจากบทอ่านประเภทนิทานและตำนาน และใช้วิธีการพิจารณา บทอ่านที่ละเอียดหน้าจากบทอ่านประเภทสารคดี และบทความ ชั้นหลังอ่านนำใจความสำคัญมาสรุป เรียบเรียงเป็นสำนวนภาษาของตนเอง อีกทั้งมีการแสดงความคิดเห็นต่อเรื่องที่อ่าน

2.4 ระดับความสามารถในการอ่านจับใจความ

ระดับความสามารถในการอ่านจับใจความ เป็นการทำความเข้าใจในการอ่าน เพื่อค้นหาสาระ ของเรื่อง ซึ่งมีความจำเป็นอย่างมากในการรับข้อมูลข่าวสารในชีวิตประจำวัน โดยมีนักวิชาการได้ กล่าวถึงระดับความสามารถในการอ่านจับใจความ ที่ผู้อ่านแสดงว่าสามารถจับใจความได้ดังนี้

พันธุทิพา หลาบเลิศบุญ, มยุรี อนันตมงคล และสุปราณี ดาราฉาย (2542: 47-48) ได้อธิบาย ระดับความสามารถในการอ่านจับใจความไว้ว่า ความสามารถในการอ่านจับใจความผู้อ่านต้อง สามารถปฏิบัติได้ดังต่อไปนี้

- 1) ผู้อ่านสามารถอ่านให้ได้เรื่องราว สามารถจับสาระต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้องครบถ้วน และสามารถแยกข้อความที่เป็นใจความสำคัญ และข้อความที่เป็นรายละเอียดได้ นอกจากนี้ยังสามารถ เข้าถึงความประสงค์ อารมณ์ ทศนคติของผู้แต่ง ที่ถ่ายทอดออกมาได้อย่างลึกซึ้ง

2) อ่านแล้วสามารถแสดงความคิดเห็นต่อเรื่องที่อ่านได้ สามารถแสดงความคิดเห็นต่อประเด็น หรือข้อมูลหรือแนวความคิดต่าง ๆ ที่ปรากฏในงานเขียน สามารถแยกแยะไปได้ว่ามีความคิดเห็นคล้อยตามประเด็นใด หรือขัดแย้งส่วนไหนและมีข้อคิดเห็นเพิ่มเติมอย่างไร

มณีรัตน์ สุกโชติรัตน์ (2548: 10) กล่าวถึงระดับความสามารถในการอ่านจับใจความ มี 4 ระดับดังนี้

1) การอ่านตามตัวอักษร (Literal Reading) เป็นระดับการอ่านขั้นพื้นฐานผู้อ่านทำความเข้าใจเนื้อหาสาระที่ผู้เขียนได้เขียนออกมาโดยตรง

2) การอ่านตีความ (Interpretive Reading) เป็นระดับการอ่านที่ผู้อ่านใช้ความคิดในการอ่านเนื้อหาสาระ แล้วหาความหมายโดยนัยที่ผู้เขียนซ่อนอยู่ในข้อความที่ปรากฏ ซึ่งผู้เขียนไม่ได้กล่าวออกมาโดยตรง รวมถึงการเข้าใจลำดับเหตุการณ์ต่าง ๆ และแสดงความคิดเห็น

3) การอ่านอย่างใช้วิจารณ์ญาณ (Critical Reading) เป็นระดับการอ่านที่ผู้อ่านประเมินค่าสิ่งที่ผู้เขียนต้องการสื่อ และจำแนกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น

4) การนำไปใช้ (The Application Level) เป็นระดับการอ่านที่ผู้อ่านสามารถนำสิ่งที่เรียนรู้จากการอ่านไปเชื่อมโยงกับความรู้เดิมหรือประสบการณ์เดิม และนำไปประยุกต์ใช้กับสถานการณ์ในชีวิตประจำวัน

Mahmoud Sultan Nafa (2022: 16-17) ได้แบ่งระดับความสามารถทางการอ่านจับใจความดังนี้

1) ระดับขั้นพื้นฐาน (Literal) เป็นระดับการอ่านที่ผู้อ่านสามารถอ่านหนังสือออก อ่านแล้วรู้เรื่องที่อ่านว่าเป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร เรื่องราวเป็นอย่างไร เกี่ยวข้องกับใคร ซึ่งผู้อ่านจะใช้ความจำเป็นส่วนใหญ่

2) ระดับความเข้าใจ (Inferential Comprehension) เป็นระดับการอ่านที่ผู้อ่านต้องเข้าใจความหมายของคำทั้งความหมายโดยตรงและความหมายโดยนัยของคำศัพท์ โดยผู้อ่านอาจต้องใช้ประสบการณ์เกี่ยวกับเรื่องที่อ่านเพื่อเชื่อมโยงความรู้เดิมเข้ากับเรื่องที่อ่านในการทำความเข้าใจเรื่อง

3) ระดับการวิจารณ์ (Critical) เป็นระดับการอ่านที่ผู้อ่านประเมินค่าเรื่องที่อ่าน หรือสามารถแสดงความคิดเห็นเกี่ยวเรื่องที่อ่านได้ว่าดีหรือไม่อย่างไร

4) ระดับเห็นคุณค่า (Appreciative) เป็นระดับการอ่านที่ผู้อ่านเข้าถึงมุมมอง วัตถุประสงค์ อารมณ์ น้ำเสียง หรืออื่น ๆ ที่ผู้เขียนต้องการสื่อมายังผู้อ่าน

Danny Beassell & Timothy Rasinski (2008: 17-18) อธิบายถึงระดับความสามารถทางการอ่านจับใจความดังนี้

1) ความเข้าใจตามตัวอักษร (Literal Comprehension) เป็นระดับการอ่านตามตัวอักษรซึ่งเป็นพื้นฐาน ผู้อ่านสามารถเล่าหรือจำเหตุการณ์ ข้อเท็จจริง หรือข้อมูลในเรื่องที่อ่านได้ เช่น ชื่อตัวละคร รายละเอียดของเรื่อง สามารถประเมินความเข้าใจตามตัวอักษร โดยการถามคำถามด้านความจำ เพื่อให้ผู้อ่านตอบคำถามหรือระลึกถึงความจำเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน

2) ความเข้าใจในการตีความ (Inferential Comprehension) เป็นระดับการอ่านที่ผู้อ่านสามารถเข้าใจเรื่องที่อ่านโดยการตีความหมายของคำศัพท์โดยนัยหรือความหมายแฝง เช่น ตัวละครในเรื่องเดินถือร่มไปตามท้องถนนในวันที่มีเมฆมาก ผู้อ่านต้องสามารถเข้าใจมากกว่าระดับการเข้าใจตามตัวอักษร ผู้อ่านสามารถตีความได้ว่า ตัวละครนั้นคาดว่าจะมีฝนตก เป็นต้น

3) ความเข้าใจเชิงวิจารณ์ (Critical Reading) เป็นการอ่านที่เกี่ยวข้องกับการตัดสิน ประเมินค่า แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน เช่น ตัวละครในเรื่องกระทำถูกต้องหรือไม่ เห็นด้วยกับการกระทำหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นหรือไม่ วรรณกรรมที่อ่านมีคุณภาพหรือไม่ ซึ่งความเข้าใจเชิงวิจารณ์เป็นการวิเคราะห์เชิงลึก เพื่อเป็นการประเมิน หรือตัดสิน ซึ่งการวิจารณ์ขึ้นอยู่กับภูมิหลัง ความสนใจ และอารมณ์ของผู้อ่าน

Jelita Purnamasari & Chuzaimah D. Diem (2014: 40) กล่าวว่า ระดับความสามารถทางการอ่านจับใจความแบ่งได้ 3 ระดับดังนี้

1) ระดับตามตัวอักษร (Literal Comprehension) เป็นระดับที่ผู้อ่านเข้าใจตัวหนังสือหรือข้อความจากเรื่องที่อ่านตามตัวอักษร

2) ระดับตีความ (Inferential Comprehension) เป็นระดับที่ผู้อ่านเข้าใจข้อความจากเรื่องที่อ่าน เข้าใจความหมายของคำ หรือข้อความโดยนัย

3) ระดับวิจารณ์ (Critical Reading) เป็นระดับที่ผู้อ่านใช้ความคิด ประสบการณ์ของตนเอง แสดงความคิดเห็น เพื่อตัดสินหรือประเมินค่าเรื่องที่อ่าน

จากการศึกษาระดับความสามารถในการอ่านจับใจความผู้วิจัยสามารถสังเคราะห์เป็นตาราง
ได้ดังนี้

ตารางที่ 12 สังเคราะห์ระดับความสามารถการอ่านจับใจความ

ระดับความสามารถ การอ่านจับใจความ	พันธุทิพา หลาบเลิศบุญ มยุรี อนันตมง คต และสุปราณี ดาราฉาย (2542)	มณีรัตน์ สุโขติรัตน์ (2548)	Mah moud Sultan Nafa (2022)	Danny Beassell and Timothy Rasinski (2008)	Jelita Purnamasari and Chuzaimah D. Diem (2014)
การอ่านระดับพื้นฐาน / การอ่านเรื่องอย่างเข้าใจ / จับประเด็นสำคัญ / จำแนกรายละเอียดจากใจความสำคัญ / ตอบคำถามจากเรื่องที่อ่าน	✓	✓	✓	✓	✓
การอ่านระดับตีความ / เข้าใจ ความหมายของคำที่มีความหมาย โดยตรงและโดยนัยของผู้เขียน / เชื่อมโยงประสบการณ์เดิม	-	✓	✓	✓	✓
การอ่านระดับวิจารณ์ / แสดงความ คิดเห็น / ประเมินค่า	✓	✓	✓	✓	✓
การอ่านระดับเห็นคุณค่า / การนำไปใช้ / จุดประสงค์ / มุมมอง / อารมณ์ / น้ำเสียง ของผู้เขียน	-	✓	✓	-	-

จากตารางสังเคราะห์ระดับความสามารถในการอ่านจับใจความ สรุปได้ว่า ระดับ
ความสามารถการอ่านจับใจความเป็นระดับความสามารถที่ผู้อ่านแสดงออกถึงความสามารถที่ตน
จับใจความจากเรื่องที่อ่านได้ โดยแบ่งเป็น ระดับพื้นฐานที่ผู้อ่านสามารถอ่านเรื่องราว แล้วสามารถ
อธิบายและบอกได้ว่าเป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร เรื่องราวเป็นอย่างไร สามารถจำแนกใจความหลัก
และส่วนขยายออกจากกันได้ เป็นต้น ระดับตีความเป็นการอ่านที่ผู้อ่านเข้าใจความหมายของคำ

ที่ผู้เขียนต้องการสื่อความ โดยอาจมีทั้งความหมายโดยตรงและความหมายโดยนัย ระดับการวิจารณ์เป็นการอ่านที่ผู้อ่านสามารถแสดงความคิดเห็นของตนที่มีต่อเรื่องที่อ่านได้ หรือแสดงความคิดเห็นว่าเรื่องที่อ่านนั้นดีหรือไม่อย่างไร และระดับเห็นคุณค่า เป็นการอ่านที่ผู้อ่านสามารถเข้าใจมุมมองวัตถุประสงค์ น้ำเสียงหรืออารมณ์ของผู้เขียนที่ถ่ายทอดมายังผู้อ่าน และสามารถนำข้อคิดที่ได้จากเรื่องไปใช้ในการดำเนินชีวิตได้ สำหรับงานวิจัยนี้ผู้วิจัยต้องการให้นักเรียนมีความสามารถในการอ่านจับใจความในระดับพื้นฐาน กล่าวคือ นักเรียนสามารถอ่านเรื่องได้อย่างเข้าใจ สามารถตั้งคำถาม และตอบคำถาม พิจารณาใจความสำคัญที่ละย่อหน้า อีกทั้งสามารถสรุปใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่านได้

2.5 การประเมินผลการอ่านจับใจความ

การวัดและประเมินผลการอ่านจับใจความ เป็นการวัดความสามารถทางการอ่านจับใจความของนักเรียนว่ามีความสามารถในการเก็บสาระสำคัญได้หรือไม่ ซึ่งมีวิธีที่สามารถใช้ในการวัดและประเมินผลหลายวิธี โดยมีนักวิชาการ สุภัทรา อักษรานุเคราะห์ (2532: 91); แวมยุรา เหมือนนิล และประทีป เหมือนนิล (2564: 12-13); Katherine A. Dougherty Stahl et al. (2020: 25); Kristen Ephraim (2009: 23-29) กล่าวถึงการวัดและประเมินผลการอ่านจับใจความประกอบด้วย 2 วิธี คือ การวัดผลที่เป็นทางการ และการวัดผลอย่างไม่เป็นทางการดังนี้

1. การวัดผลอย่างเป็นทางการ เป็นการสร้างข้อสอบขึ้นมาอย่างเป็นระบบ มีความชัดเจน โดยกำหนดให้ผู้เรียนทำข้อสอบตามเวลาที่กำหนดแบ่งเป็น 3 ประเภท คือ

1.1 แบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้มาตรฐาน (Standardized Test) เป็นการทำข้อสอบของนักเรียนเพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านกับเกณฑ์ปกติ (Norm) โดยข้อสอบมักจัดทำขึ้นโดยหน่วยงานการศึกษาของรัฐบาล ข้อสอบลักษณะนี้ประกอบด้วยข้อความเป็นตอน ๆ เรื่องสั้น ๆ ให้นักเรียนอ่านแล้วเลือกตอบ การเรียงจากเรื่องง่าย ๆ ไปหาเรื่องยาก ๆ โดยจำกัดเวลานักเรียนได้รับคะแนนตามความสามารถทางการอ่านตามความเข้าใจของแต่ละบุคคล โดยคะแนนจะออกมาในรูปแบบของคะแนนดิบ (Raw Score) เปอร์เซนไทล์ (Percentile) หรือระดับ (Grade - Equivalent)

1.2 แบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ชนิดอิงเกณฑ์ (Criterion – Referenced Test) แบบทดสอบนี้มีลักษณะคล้ายกับแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้มาตรฐาน โดยมีข้อความ

หรือเรื่องสั้น ๆ เป็นต้น ๆ ให้นักเรียนได้อ่านแล้วเลือกตอบ แต่จะไม่นำความสามารถทางการอ่าน กับเกณฑ์ปกติ หรือกับนักเรียนกลุ่มอื่น คะแนนของนักเรียนขึ้นอยู่กับผลสัมฤทธิ์ทางการอ่าน เกณฑ์นี้ ถือว่านักเรียนมีความสำเร็จอยู่ระหว่างเกณฑ์ร้อยละ 80-90

1.3 แบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้แบบอิงกลุ่ม โดยมีลักษณะแบบทดสอบคล้าย กับแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้มาตรฐาน และแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ชนิดอิงเกณฑ์ แต่จะ มุ่งนำผลของการประเมินมาจำแนกนักเรียนตามความสามารถ โดยพิจารณาจากการเปรียบเทียบผล การประเมินของนักเรียนแต่ละคนกับกลุ่มของนักเรียนด้วยกัน

2. การวัดผลอย่างไม่เป็นทางการ เป็นกระบวนการอย่างหนึ่ง มีการเก็บข้อมูล ที่หลากหลายรูปแบบ ดำเนินไปพร้อมกับกระบวนการเรียนการสอน ครูผู้สอนสามารถเก็บข้อมูล เกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านได้ จากการมีปฏิสัมพันธ์กับนักเรียนหรือขึ้นอยู่กับดุลพินิจของครูผู้สอน เช่น การสังเกต การพูดคุยกับนักเรียน การทดสอบอย่างไม่เป็นทางการมีดังนี้

- 2.1 ปฏิบัติตามคำสั่ง หรือข้อเสนอแนะหลังการอ่านได้
- 2.2 การยกตัวอย่างประกอบได้
- 2.3 การรู้จักแยกแยะข้อเท็จจริง ความคิดเห็น หรือจินตนาการได้
- 2.4 การบอกเล่าความทรงจำจากการอ่านในสิ่งที่เฉพาะเจาะจงได้ เช่น ข้อเท็จจริง รายละเอียด สถานที่ เหตุการณ์ วันที่
- 2.5 การจำลำดับเหตุการณ์ในเรื่อง และสามารถเล่าได้โดยใช้คำพูดของตัวเอง
- 2.6 การสรุปเรื่องได้ว่า ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร ทำไม
- 2.7 การจำแนกใจความสำคัญ และส่วนขยายใจความสำคัญ
- 2.8 การรวมข้อมูลที่มีอยู่แล้วกับข้อมูลใหม่ได้
- 2.9 การเลือกความหมายที่ถูกต้อง และนำไปใช้ได้

การประเมินผลการอ่านจับใจความ ครูผู้สอนจะต้องวัดให้ครอบคลุมความสามารถในการอ่าน เพื่อให้ได้ข้อสอบที่มีประสิทธิภาพ ประเมินผลได้ตรงกับทักษะ และวัตถุประสงค์การวิจัย สำหรับ งานวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยเลือกการวัดและประเมินผลการอ่านจับใจความโดยใช้ แบบทดสอบวัดผล การเรียนรู้ชนิดอิงเกณฑ์ เนื่องจากคะแนนของนักเรียนจะขึ้นอยู่กับผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านของนักเรียน และนอกจากนี้จะใช้วิธีการวัดผลอย่างไม่เป็นทางการร่วมด้วยในกระบวนการจัดการเรียนการสอน โดยสังเกตและประเมินผู้เรียนจากการทำแบบฝึก

3. วิธีการสอนแบบ OK5R

วิธีการสอนแบบ OK5R พัฒนาขึ้นโดย Walter Pauk เพื่อนำมาใช้สำหรับการสอนอ่านจับใจความ นับว่าเป็นวิธีการสอนอ่านรูปแบบหนึ่งที่เสริมสร้างและพัฒนาทักษะด้านการอ่านจับใจความ ช่วยให้นักเรียนสามารถจับใจความจากเรื่องที่อ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้นักเรียนเกิดความเข้าใจ และส่งเสริมความแม่นยำทางการอ่าน สามารถใช้ได้ทั้งนักเรียนรายบุคคลหรือนักเรียนรายกลุ่ม นอกจากนี้วิธีการสอนแบบ OK5R เป็นวิธีการสอนอ่านที่ Walter Pauk ได้พยายามคิดค้นขึ้นและรวบรวมข้อมูลทางการศึกษา เพื่อเป็นขั้นตอนในการสอนอ่าน โดยได้นำแนวคิดการสอนแบบ OK5R มาจากแนวคิดวิธีการสอนอ่านของ Francis P. Robinson ผู้เชี่ยวชาญด้านการอ่านที่เป็นผู้คิดค้นการสอนอ่านแบบ SQ3R ซึ่งมีการเพิ่มขึ้นตอนการจดบันทึก (Record) และขั้นตอนการสะท้อนความคิด (Reflect) นอกจากนี้ยังมีขั้นหาแนวความคิดสำคัญ (Key Ideas) ที่เป็นการหาแนวความคิดสำคัญ โดยสามารถการแยกใจความหลักและส่วนขยายของเรื่องอย่างคร่าว ๆ กับขั้นตั้งคำถาม (Question) ของการสอนอ่านแบบ SQ3R ที่เป็นการตั้งคำถามนำไปสู่เรื่องที่อ่านที่เป็นข้อแตกต่างระหว่างการสอนแบบ OK5R และสอนอ่านแบบ SQ3R ซึ่งการสอนแบบ OK5R เป็นกระบวนการอ่านที่เน้นย้ำถึงการจดบันทึก เพราะทำให้ผู้เรียนจดจำ หรือทบทวนเรื่องที่อ่านได้ง่ายขึ้น อีกทั้งยังเป็นการส่งเสริมความแม่นยำทางการอ่าน รวมทั้งการให้นักเรียนได้สะท้อนความคิดเห็นของตนเองที่มีต่อเรื่องที่อ่านอีกด้วย (Walter Pauk, 1984: 168-169)

ทั้งนี้วิธีการสอนแบบ OK5R นักเรียนควรมีการฝึกฝนอย่างสม่ำเสมอ จะช่วยให้เกิดความเข้าใจสามารถพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความได้อย่างมีประสิทธิภาพ และส่งเสริมความแม่นยำทางการอ่านได้มากขึ้น สำหรับขั้นตอนการสอนด้วยวิธีการสอนอ่านแบบ OK5R ประกอบด้วยขั้นตอนดังนี้

- 1) ขั้นอ่านอย่างคร่าว ๆ (Overview) นักเรียนกวาดสายตาสังเกตชื่อเรื่อง และหัวข้อย่อ โดยยังไม่อ่านเรื่องอย่างละเอียด พิจารณาเรื่องที่อ่านโดยภาพรวมว่าเป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร มีเหตุการณ์ ตัวละคร สถานที่ อะไรบ้าง เป็นต้น
- 2) ขั้นหาแนวความคิดสำคัญ (Key Ideas) นักเรียนพิจารณาหาแนวความคิดสำคัญ และรายละเอียดที่พบจากเรื่องที่อ่านอย่างคร่าว ๆ

3) ขั้นอ่าน (Read) นักเรียนอ่านเรื่องอย่างละเอียดตั้งแต่ต้นจนจบ จากนั้นอ่านทีละย่อหน้า พิจารณาหาใจความสำคัญ โดยการแยกใจความสำคัญและรายละเอียดที่พบในแต่ละย่อหน้า อาจทำเครื่องหมายหรือสัญลักษณ์ขีดเส้นใต้ หรือสามารถใช้วิธีการตั้งคำถาม และตอบคำถามจากเรื่องที่อ่าน

4) ขั้นจดบันทึก (Record) นักเรียนจดบันทึกใจความสำคัญ และรายละเอียดที่พบแต่ละย่อหน้า หรือตอบคำถามจากการตั้งคำถามจากเรื่องที่อ่าน แล้วเรียบเรียงสรุปเป็นใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่านด้วยสำนวนภาษาของตนเอง

5) ขั้นพูดเล่าเรื่องที่อ่าน (Recite) นักเรียนพูดเล่าเรื่องที่ตนเองอ่าน เพื่อส่งเสริมความแม่นยำทางการอ่าน ช่วยให้จำเรื่องที่อ่านได้ดียิ่งขึ้น และป้องกันการลืมเรื่องที่อ่าน

6) ขั้นทบทวน (Review) นักเรียนทบทวนการพูดของตนเอง ตรวจสอบความถูกต้องจากสิ่งที่ตนเองได้จดบันทึกไว้ว่ามีความสอดคล้องตรงกันหรือไม่ เพื่อช่วยให้นักเรียนเข้าใจเรื่องที่อ่านในภาพรวมได้ดียิ่งขึ้น

7) ขั้นสะท้อนความคิด (Reflect) นักเรียนสะท้อนความคิด แสดงความคิดเห็นของตนเองที่มีต่อเรื่องที่อ่าน โดยอาจเชื่อมโยงความรู้จากเรื่องที่อ่านกับความรู้เดิมของนักเรียน แสดงความคิดเห็นจากเรื่องดังกล่าว ว่ามีประเด็นใดที่นักเรียนเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วย

วิธีการสอนแบบ OK5R เป็นกระบวนการสอนอ่านที่มีลำดับขั้นตอนที่ชัดเจน โดยให้นักเรียนได้ฝึกกระบวนการอ่านทีละขั้นตอนเพื่อนำไปสู่การหาใจความสำคัญของเรื่อง และเน้นย้ำขั้นตอนการจดบันทึก เพื่อส่งเสริมความแม่นยำทางการอ่านให้มีประสิทธิภาพ ช่วยให้ป้องกันการลืมของผู้อ่าน โดยการให้นักเรียนได้พูดเล่าเรื่องที่อ่านเพื่อเป็นการทบทวนเรื่องที่ตนเองได้อ่าน อีกทั้งยังสามารถสะท้อนความคิดเรื่องที่ตนเองได้อ่านอีกด้วย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการสอนแบบ OK5R ของ Walter Pauk เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งประกอบไปด้วย 7 ขั้นตอน คือ ขั้นที่ 1 อ่านอย่างคร่าว ๆ (Overview) ขั้นที่ 2 หาแนวความคิดสำคัญ (Key Ideas) ขั้นที่ 3 อ่าน (Read) ขั้นที่ 4 จดบันทึก (Record) ขั้นที่ 5 พูดเล่าเรื่องที่อ่าน (Recite) ขั้นที่ 6 ทบทวน (Review) และขั้นที่ 7 สะท้อนความคิด (Reflect) โดยนำมาพร้อมกับแบบฝึกเพื่อส่งเสริมความแม่นยำทางการอ่านให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

4. แบบฝึก

4.1 ความหมายของแบบฝึก

แบบฝึกเป็นนวัตกรรมการสอนในรูปแบบหนึ่ง ที่สามารถพัฒนาทักษะของผู้เรียนได้ดี และมีความคุ้นชิน โดยมีนักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงความหมายของแบบฝึก (เกริก ท่วมกลาง และจินตนา ท่วมกลาง, 2555: 179; ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์, 2561: 467; ประสพสุข ฤทธิเดช, 2559: 86; วีระ ไทยพานิช, 2555: 40; สุคนธ์ สินธพานนท์, 2551: 88) สรุปได้ดังนี้ แบบฝึก หรือชุดฝึก เป็นนวัตกรรมการสอนที่ผู้สอนใช้เป็นสื่อ การจัดประสบการณ์ฝึกหัดสำหรับการจัดการเรียนการสอน และการแก้ปัญหาการจัดการเรียนการสอน เพื่อฝึกทักษะการเรียนรู้ ทบทวนหรือเพิ่มเติมความรู้ให้กับนักเรียน โดยจะนำมาใช้กับนักเรียนที่เรียนเนื้อหาในช่วงหนึ่ง ๆ หรือหลังจากจบบทเรียน ซึ่งนักเรียนจะต้องฝึกปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ตนเองเกิดความเข้าใจ เกิดทักษะ ความชำนาญในเรื่องนั้น ๆ และยังเป็นการประเมินผลการเรียนการสอนไปในตัวอีกด้วย

4.2 ความสำคัญของแบบฝึก

แบบฝึกเป็นนวัตกรรมการสอนรูปแบบหนึ่งที่มีความสำคัญ อย่างมากต่อการจัดการเรียนการสอน โดยมีผู้กล่าวถึงความสำคัญของแบบฝึกได้แก่ สำลี รักษ์สุทธิ (2553: 32); ประสพสุข ฤทธิเดช (2559: 87); เกริก ท่วมกลาง และจินตนา ท่วมกลาง (2555: 176) สรุปได้ดังนี้ การจัดการเรียนการสอนให้บรรลุวัตถุประสงค์ ที่ผู้สอนกำหนดไว้นั้นผู้สอนต้องจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียน เกิดความเข้าใจ เกิดทักษะในด้านต่าง ๆ ซึ่งนอกจากกิจกรรมการเรียนการสอน ผู้สอนควรสร้างแบบฝึก หรือแบบฝึกทักษะ แบบฝึกจะมีความสำคัญทั้งต่อผู้สอนและผู้เรียน ในด้านผู้สอนจะทำให้ทราบข้อแก้ไข หรือจุดบกพร่องของนักเรียน อีกทั้งยังทราบความก้าวหน้าสำหรับการพัฒนาผู้เรียนทำให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น สำหรับด้านผู้เรียนช่วยให้นักเรียนจะมีความเข้าใจบทเรียนมากยิ่งขึ้น ซึ่งแบบฝึกเป็นสื่อการเรียนการสอนอย่างหนึ่งที่ช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ จากการปฏิบัติด้วยตนเอง ช่วยเพิ่มเติมเนื้อหาความรู้แก่นักเรียน และมีความสำคัญต่อการพัฒนาทักษะในด้านต่าง ๆ ของนักเรียนให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น โดยผู้เรียนต้องฝึกฝนอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้ตนเองเกิดความเข้าใจ โดยต้องฝึกซ้ำ ๆ เพื่อให้เกิดความชำนาญ สามารถฝึกได้ทั้งในห้องเรียนและที่บ้าน เพื่อให้เกิดความรู้ที่คงทน สามารถนำความรู้ไปใช้ได้อย่างถูกต้องแม่นยำ และช่วยส่งผลการเรียนของนักเรียนให้ดีขึ้น

4.3 ลักษณะของแบบฝึกที่ดี

การจัดทำแบบฝึกเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนให้บรรลุตามวัตถุประสงค์นั้น ต้องมีความเหมาะสมสอดคล้องกับผู้เรียนด้วย สำหรับลักษณะของแบบฝึกที่ดีนั้นมีนักวิชาการได้กล่าวไว้ดังนี้

ดนิตา ดวงวิไล (2565: 92) อธิบายถึงลักษณะของแบบฝึกที่ดีดังนี้

1) แบบฝึกต้องมีการฝึกนักเรียนมากพอสมควรในเรื่องหนึ่ง ๆ ก่อนที่จะมีการฝึกเรื่องอื่น ๆ ต่อไป แบบฝึกต้องจัดทำขึ้นเพื่อการสอนไม่ใช่จัดทำขึ้นเพื่อการสอบ

2) ประโยคที่ฝึกควรเป็นประโยคสั้น ๆ

3) ประโยคและคำศัพท์ควรเป็นแบบที่ใช้พูดกันในชีวิตประจำวัน

4) แบบฝึกควรเป็นการฝึกที่ให้นักเรียนได้ใช้ความคิด

5) แบบฝึกควรมีหลาย ๆ รูปแบบ เพื่อไม่ให้นักเรียนเกิดความเบื่อหน่าย

6) ควรฝึกให้นักเรียนสามารถนำสิ่งที่เรียนแล้วไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

ประสพสุข ฤทธิเดช (2559: 87) กล่าวถึงแบบฝึกที่ดีควรประกอบด้วยสิ่งต่อไปนี้

1) เป็นสิ่งที่นักเรียนเรียนมาแล้ว

2) เหมาะสมกับช่วงวัย หรือความสามารถของนักเรียน

3) คำชี้แจงสั้น ๆ ที่ช่วยให้นักเรียนเข้าใจขั้นตอนได้ง่าย

4) ใช้เวลาอย่างเหมาะสม คือไม่มากเกินไป

เกริก ท่วมกลาง และจินตนา ท่วมกลาง (2555: 181) กล่าวว่า แบบฝึกเป็นการฝึกให้ผู้เรียนมีความชำนาญ คล่องแคล่ว ว่องไว ต้องมีการฝึกทำซ้ำบ่อย ๆ จนเกิดความชำนาญ ลักษณะของแบบฝึกที่ดีควรมีลักษณะดังนี้

1) เกี่ยวข้องกับเรื่องที่เรียนมาแล้วในสาระการเรียนรู้เรื่องใดเรื่องหนึ่ง

2) ใช้ภาษาที่ผู้อ่านเข้าใจง่าย

3) เหมาะสมกับวัยและความสามารถของผู้เรียนแต่ละระดับชั้น

4) เรียงเรื่องฝึกจากง่ายไปหายาก

5) ใช้เวลาเหมาะสมกับแบบฝึกตามจิตวิทยาของผู้เรียนในแต่ละวัย

6) น่าสนใจ มีความแปลกใหม่ ทำทลายความสามารถ

7) สามารถศึกษาด้วยตนเองนอกเวลา มีรายละเอียดการฝึกศึกษาได้เข้าใจ

- 8) มีคำชี้แจงสั้น ๆ อ่านเข้าใจง่ายสำหรับศึกษาด้วยตนเอง
- 9) มีภาพประกอบดึงดูดความสนใจและสื่อความหมายได้ชัดเจน
- 10) ภาพควรเป็นภาพโปรง มีรายละเอียดไม่ซับซ้อน
- 11) มีจุดประสงค์ชัดเจนในแต่ละแบบฝึก
- 12) มีกิจกรรมการฝึกตรงตามจุดประสงค์
- 13) เนื้อหาสำหรับเขียนไว้ให้เต็มมีขนาดเหมาะสมกับข้อความที่ผู้เรียนต้องการเขียน
- 14) ผู้เรียนสามารถฝึกปฏิบัติ ตรวจสอบความถูกต้อง และทบทวนได้
- 15) สร้างตามหลักทฤษฎีและหลักจิตวิทยาความแตกต่างระหว่างบุคคลเรียนรู้

ด้วยการลงมือปฏิบัติ

สุคนธ์ สนิธพานนท์ (2551: 90) ได้กล่าวถึงลักษณะของแบบฝึกที่ดีนั้น ผู้สร้างแบบฝึกควรคำนึงถึงลักษณะของแบบฝึกที่ดีดังนี้

- 1) ควร มีแบบฝึกหลาย ๆ แบบในชุดฝึก เพื่อไม่ให้ผู้เรียนเกิดความเบื่อหน่าย และควรมีรูปแบบที่ดึงดูดความสนใจผู้เรียน หรือท้าทายความสามารถของผู้เรียน
- 2) ผู้เรียนสามารถนำสิ่งที่ได้เรียนมาใช้ในแบบฝึก หรือนำมาประยุกต์ใช้ในแบบฝึก
- 3) สำนวนภาษาง่าย เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน และผู้เรียนสามารถศึกษาได้ด้วยตนเอง
- 4) แบบฝึกควรคำนึงถึงความแตกต่างของแต่ละบุคคล
- 5) แบบฝึกควรฝึกความสามารถของผู้เรียนหลาย ๆ ด้าน
- 6) แบบฝึกควรฝึกการเรียนรู้ในด้านความคิดหลาย ๆ รูปแบบ เช่น คิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ คิดสร้างสรรค์ เป็นต้น

สำลี รักสุธี (2553: 33) ได้อธิบายว่า ลักษณะของแบบฝึกที่ดีนั้นมีลักษณะดังนี้

- 1) ควรเกี่ยวข้องกับเรื่องที่เรียนมาแล้ว เป็นเรื่องที่มีความหมายต่อนักเรียน และสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้
- 2) ตรงตามจุดมุ่งหมายของการฝึก ลงทุนน้อย และทันสมัย
- 3) ภาพประกอบ ภาษา สำนวนภาษา ความยากง่าย เวลาในการฝึกมีความเหมาะสมกับช่วงวัย และพื้นฐานความรู้ความสามารถของนักเรียน เพราะจะทำให้ฝึกคิดได้เร็ว และสนุกสนาน

4) ใช้หลักจิตวิทยา ปลุกเร้าความสนใจ มีสิ่งแปลกใหม่ น่าสนใจและท้าทายให้ผู้เรียนสามารถแสดงความสามารถได้เต็มศักยภาพ

5) มีข้อเสนอแนะ คำชี้แจง และตัวอย่างสั้น ที่ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจวิธีทำได้ง่าย ๆ

6) มีหลายรูปแบบ ให้เลือกตอบอย่างจำกัดและอย่างเสรี เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เลือกฝึกและศึกษาด้วยตนเอง

7) ควรเลือกฝึกเป็นเรื่อง ๆ แต่ละเรื่อง ไม่ควรยาวจนเกินไป เน้นกิจกรรมการเรียนรู้ที่เลือกฝึกและศึกษาด้วยตนเอง

8) สามารถใช้ได้ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน

Wilga M. Rivers (1968: 103-105) ได้แสดงความคิดเห็นว่า แบบฝึกนั้นมีหลากหลายรูปแบบผู้สอนจำเป็นต้องรู้จักและนำมาใช้ให้เหมาะสมกับเรื่องที่เรียน หรือสิ่งที่จะสอน เพื่อให้การเรียนการสอนนั้นบรรลุผลสำเร็จตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ ผู้สอนควรคำนึงถึงลักษณะของการสร้างแบบฝึกที่ดี ดังนี้

1) แบบฝึกควรเป็นสิ่งที่จัดทำขึ้นเพื่อใช้ในการสอน ไม่ใช่เพื่อการสอบ

2) แบบฝึกรูปแบบหนึ่ง ควรใช้สำหรับการสอนในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง แบบฝึกที่เป็นภาษาต่างประเทศที่มีความแตกต่างกับภาษาพื้นเมือง ควรให้นักเรียนได้ฝึกอย่างบ่อยครั้ง

3) มีคำแนะนำการใช้แบบฝึก ครูผู้สอนควรอธิบายให้ผู้เรียนได้เข้าใจถึงข้อแนะนำการใช้แบบฝึก ก่อนเริ่มการฝึกฝนนักเรียน

4) มีระยะเวลาในการฝึกฝนที่เหมาะสม นักเรียนได้ทำอย่างต่อเนื่อง จนแน่ใจว่านักเรียนสามารถเข้าใจเรื่องนั้น ๆ แล้วจึงสามารถเปลี่ยนรูปแบบของแบบฝึกเป็นแบบอื่น ๆ ต่อไป

5) การเปลี่ยนรูปแบบของแบบฝึก ควรมีความใกล้เคียงกับรูปแบบที่ได้ฝึกไปแล้ว หรือมีความแตกต่างกันน้อยที่สุด

6) แบบฝึกควรมีลักษณะสั้น ไม่มีเนื้อที่ยาวจนเกินไป เพื่อให้นักเรียนสามารถจดจำและเกิดความเข้าใจในขณะฝึก

7) แบบฝึกควรให้นักเรียนสามารถนำความรู้จากการฝึกไปใช้ได้

8) ครูผู้สอนต้องออกแบบแบบฝึก เพื่อให้ผู้เรียนสามารถโต้ตอบ ในสิ่งที่ครูต้องการฝึกทักษะในเรื่องนั้น ๆ ได้

9) มีการใช้คำศัพท์ที่เหมาะสม ไม่ยากเกินไป เพราะการใช้คำศัพท์ยากจะเป็นอุปสรรคการในฝึก ดังนั้นควรใช้คำศัพท์ที่ผู้เรียนมีความคุ้นชินหรือเข้าใจความหมายแล้ว

10) แบบฝึกควรฝึกการใช้ความคิด ความรู้ของตนเองในการฝึกฝนทักษะด้วยรูปแบบอื่น ๆ ที่ยากขึ้นต่อไป

11) ควรใช้รูปแบบในการฝึกหลาย ๆ รูปแบบ เพื่อไม่ให้เกิดความเบื่อหน่าย

12) หลังจากการสอนหรือการฝึกแล้ว ควรมีการทดสอบความรู้เกี่ยวกับเรื่องที่ฝึกเพื่อทดสอบความรู้ของนักเรียน

13) ควรฝึกให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ หรือสิ่งที่ได้จากการฝึกมาประยุกต์ใช้ได้

จากการศึกษาลักษณะของแบบฝึกที่ดีนั้นผู้วิจัยสามารถสังเคราะห์เป็นตารางได้ดังนี้

ตารางที่ 13 สังเคราะห์ลักษณะของแบบฝึกที่ดี

ลักษณะของ แบบฝึกที่ดี	ดนิตา ดวงวิไล (2565)	ประสพ สุข ฤทธิ เดช (2559)	เกริก ทวม กลาง และ จิตนา ทวม กลาง (2555)	สุคนธ์ สินธพา นนท์ (2551)	สำลี รักสุทธิ (2553)	Wilga M. Rivers (1968)
แบบฝึกมีความสอดคล้องเกี่ยวข้องกับสิ่งที่เรียนมาแล้ว / สามารถนำความรู้จากการฝึกไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน	✓	✓	✓	✓	✓	✓
แบบฝึกมีคำแนะนำ / คำชี้แจง / จุดประสงค์ / กิจกรรม	-	✓	✓	-	✓	✓
แบบฝึกมีการใช้คำศัพท์ที่ง่ายเหมาะสมกับวัย / เรียบเรียงเรื่องจากง่ายไปยาก / ระยะเวลาการฝึก มีความเหมาะสม	✓	✓	✓	✓	✓	✓

ลักษณะของ แบบฝึกที่ดี	คณิตา ดวงวิไล (2565)	ประสพ สุข ฤทธิ เดช (2559)	เกริก ทว่ม กลาง และ จิตนา ทว่ม กลาง (2555)	สุคนธ์ สินธพา นนท์ (2551)	ลำลี รักสุทธิ (2553)	Wilga M. Rivers (1968)
มีกิจกรรมฝึกหลายหลายรูปแบบ/ ภาพประกอบสีสดใส/ดึงดูด ความสนใจของนักเรียน	✓	-	✓	✓	✓	✓
นักเรียนสามารถฝึกทบทวน ตรวจสอบความถูกต้องได้ด้วย ตนเองทั้งในและนอกเวลาเรียน	-	-	✓	✓	✓	-
สร้างตามหลักทฤษฎีและหลัก จิตวิทยา / ความแตกต่างระหว่าง บุคคล	-	-	✓	✓	✓	-

จากลักษณะของแบบฝึกที่ดีสามารถสรุปได้ดังนี้ ลักษณะแบบฝึกที่ดีนั้น ควรประกอบไปด้วย การมีคำอธิบาย คำแนะนำชี้แจง การใช้แบบฝึก โดยมีเนื้อหาที่เชื่อมโยงกับสิ่งที่ผู้เรียนได้เรียนไปแล้ว มีการใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย โดยครูผู้สอนต้องคำนึงถึงหลักจิตวิทยา ความยากง่าย มีกิจกรรมที่หลากหลายแบบในชุดฝึก เพื่อไม่ให้ผู้เรียนเกิดความเบื่อหน่าย ชุดฝึกควรฝึกทักษะการเรียนรู้ ในด้านความคิดที่หลากหลายรูปแบบ เช่น คิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ เป็นต้น เหมาะสมกับช่วงวัยของผู้เรียน และมีสีสัน รูปภาพประกอบสวยงามน่าสนใจ เพื่อจูงใจผู้เรียน นอกจากนี้ควรมีระยะเวลาในการฝึกฝนไม่นานจนเกินไป ผู้เรียนสามารถฝึกปฏิบัติ ตรวจสอบความถูกต้อง และทบทวนได้ด้วยตนเอง สามารถนำความรู้ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันได้

จะเห็นได้ว่าในแบบฝึกที่ดีนั้นจะมีประสิทธิภาพที่สามารถทำให้ผู้เรียนประสบผลสำเร็จในการเรียนได้ ซึ่งในการออกแบบ แบบฝึกที่ดี จะต้องคำนึงถึงลักษณะของผู้เรียน เช่น การใช้ภาษาที่ง่ายต่อการเข้าใจของผู้เรียน มีความน่าสนใจ กระตุ้นไม่ให้เกิดความน่าเบื่อหน่าย ตรงตามความต้องการและความสนใจของผู้เรียน หากออกแบบลักษณะของแบบฝึกได้ไม่ดีนัก อาจทำให้

ผู้เรียนเกิดความเบื่อหน่ายได้ ไม่สนใจในการทำแบบฝึก ไม่เข้าใจภาษา หากผู้สอนออกแบบใช้ภาษาที่ยากเกินไปจากวัยของนักเรียน และอาจทำให้การเรียนไม่ประสบผลสำเร็จได้เท่าที่ควร ดังนั้นมีความจำเป็นอย่างมากในการที่ผู้สอนจะต้องออกแบบ แบบฝึกให้มีลักษณะที่ดีตรงกับความต้องการหรือความสนใจของนักเรียน เพื่อให้การเรียนในครั้งนั้น ๆ ประสบความสำเร็จ และนักเรียนมีคุณภาพในการเรียนซึ่งงานวิจัยในครั้งนี้ก็ได้คำนึงถึงลักษณะของแบบฝึกที่ดี ในการนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมให้กับผู้เรียน

4.4 องค์ประกอบของแบบฝึก

แบบฝึกเป็นสื่อการสอนที่ครูผู้สอนใช้จัดประสบการณ์ในการฝึกหัดนักเรียน หรือทบทวนความรู้เพิ่มเติมให้แก่ นักเรียน ครูผู้สอนสามารถพัฒนาและสร้างแบบฝึกเพื่อใช้สำหรับการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถให้กับนักเรียน โดยครูผู้สอนต้องคำนึงถึงองค์ประกอบต่าง ๆ สำหรับการสร้างหรือพัฒนาแบบฝึก โดยมีนักวิชาการกล่าวถึงองค์ประกอบของแบบฝึกดังนี้

กชกร ธิปัตติ (2551: 9) กล่าวว่าองค์ประกอบของแบบฝึกนั้นควรประกอบไปด้วยจุดประสงค์ของการฝึกที่ชัดเจน ชุดของแบบฝึกควรเลือกเนื้อหาที่เริ่มจากง่ายไปยาก มีความเหมาะสมกับระดับความสามารถของนักเรียน ภาษามีความเหมาะสมกับวัยและความสามารถในการอ่าน เนื้อหาเป็นไปตามขั้นตอนของรายวิชาต่าง ๆ มีการใช้สื่อประกอบอย่างหลากหลาย และมีเฉลยไว้ท้ายแบบฝึก เพื่อให้นักเรียนได้ตรวจสอบทบทวนความเข้าใจด้วยตนเอง

สำลี รักสุทธิ (2553: 36-37) ได้กล่าวว่า องค์ประกอบของแบบฝึกประกอบด้วยส่วนประกอบดังนี้

1) คำแนะนำการใช้แบบฝึก ประกอบด้วยดังนี้

1.1) คำแนะนำสำหรับครู เป็นคำแนะนำเพื่อให้ครูทำความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้แบบฝึกนั้น ๆ ว่าครูจะต้องทำอย่างไร เตรียมอะไรบ้าง บทบาทของครูเป็นอย่างไร ขณะที่นักเรียนปฏิบัติครูควรมีบทบาทอย่างไร

1.2) คำแนะนำสำหรับผู้เรียน เป็นคำแนะนำเพื่อให้ นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมตามที่เป็นแบบฝึกกำหนดไว้ให้ถูกต้อง เป็นไปตามขั้นตอน ซึ่งจะมีคำชี้แจง คำอธิบายไว้ชัดเจนในการปฏิบัติกิจกรรม

2) แบบทดสอบก่อนเรียน เป็นแบบทดสอบเพื่อประเมินความรู้เดิมของนักเรียน

- 3) สาระสำคัญ เพื่อบอกให้รู้ถึงความสำคัญใจความสำคัญสั้น ๆ ของเรื่องนั้น
- 4) จุดประสงค์การเรียนรู้ เพื่อบอกให้ทราบว่าผู้เรียนต้องการรู้อะไร เป็นอย่างไร
- 5) เนื้อหาสาระ
- 6) กิจกรรม
- 7) สรุปรูป
- 8) แบบทดสอบหลังเรียน

กรณีนำไปจัดทำรูปเล่มสามารถเพิ่มส่วนอื่นเข้าไปดังนี้

- 1) เพิ่มส่วนหน้า
 - 1.1) ปกนอก
 - 1.2) ปกใน
 - 1.3) คำนำ
 - 1.4) สารบัญ
- 2) เพิ่มส่วนหลัง
 - 2.1) เฉลย
 - 2.2) ไขความรู้ (ถ้าจำเป็น)
 - 2.3) บรรณานุกรม
 - 2.4) ปกหลัง

เกริก ท่วมกลาง และจินตนา ท่วมกลาง (2555: 182-183) กล่าวว่า แบบฝึกหัดมีองค์ประกอบ ดังนี้

1) คู่มือการใช้แบบฝึก เป็นเอกสารสำคัญประกอบการใช้แบบฝึกว่าใช้เพื่ออะไรและมีวิธีการใช้อย่างไร เช่น

- 1.1) ใช้ฝึกทำยบทเรียน
- 1.2) ใช้ฝึกเป็นการบ้าน
- 1.3) ใช้ซ่อมเสริม
- 1.4) ใช้ฝึกเป็นการเฉพาะ

รายละเอียดในแบบฝึก

1. ระหว่างแบบฝึกมีทั้งหมดกี่ชุด
2. ระบุส่วนประกอบของแบบฝึก
3. ส่วนที่ ครู นักเรียน ต้องเตรียมล่วงหน้า
4. จุดประสงค์ในการฝึก
5. ขั้นตอนในการฝึก
6. การประเมินผลการฝึก

2) แบบฝึก เป็นสื่อที่สร้างขึ้นให้ผู้ฝึกได้ฝึกทักษะเพื่อให้เกิดผลการเรียนรู้ที่ถาวร มีส่วนประกอบ ดังนี้

- 2.1) ชื่อชุดฝึก
- 2.2) ชุดฝึกย่อย
- 2.3) จุดประสงค์
- 2.4) ทดสอบก่อนเรียน
- 2.5) ใบความรู้
- 2.6) แบบฝึกย่อย / เฉลย
- 2.7) ทดสอบหลังเรียน
- 2.8) เฉลย
- 2.9) แบบบันทึกผลการฝึก

บริบูรณ์ ชอบทำดี (2559: 92-93) ได้อธิบายถึงองค์ประกอบของแบบฝึกไว้ว่า แบบฝึกมีองค์ประกอบที่สำคัญหลายองค์ประกอบ การพัฒนาแบบฝึกนั้นต้องมีองค์ประกอบเหล่านี้เพื่อให้การเรียนการสอนด้วยแบบฝึกสามารถพัฒนาผู้เรียนได้อย่างเป็นขั้นตอนและบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ โดยแบบฝึกประกอบด้วยองค์ประกอบดังต่อไปนี้

1) คู่มือการใช้แบบฝึก เพราะคู่มือการใช้แบบฝึกจะอธิบายวิธีการใช้ ขั้นตอนการใช้ วัตถุประสงค์ของแบบฝึก จำนวนแบบฝึก การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการสอน การวัดและประเมินว่ามีขั้นตอนในการใช้แบบฝึกอย่างไร โดยคู่มือการใช้แบบฝึกแบ่งเป็น 2 ประเภทได้แก่

1.1) คู่มือการใช้แบบฝึกสำหรับผู้สอน เป็นคู่มือที่ผู้สอนจะต้องทำการศึกษา ก่อนการใช้แบบฝึก จะมีคำแนะนำในการใช้แบบฝึกว่าผู้สอนจะต้องทำการเรียนการสอนด้วยแบบฝึกอย่างไร

1.2) คู่มือการใช้แบบฝึกสำหรับผู้เรียน เป็นคู่มือที่จะแนะนำบทบาทของผู้เรียนว่าจะต้องปฏิบัติกิจกรรมการใช้แบบฝึกอย่างไรบ้าง มีขั้นตอนของการฝึกปฏิบัติเป็นอย่างไร ซึ่งในคู่มือจะมีคำแนะนำ อธิบายให้ผู้เรียนได้ทราบ

2) แบบฝึก เป็นตัวแบบฝึกที่พัฒนาขึ้นให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะต่าง ๆ ตามวัตถุประสงค์ของการพัฒนา เพื่อให้ผู้เรียนเกิดทักษะ ความรู้ ความเข้าใจในเนื้อหาสาระนั้น ๆ โดยมีส่วนประกอบต่าง ๆ ในแบบฝึกดังต่อไปนี้

2.1) ชื่อของแบบฝึก เป็นส่วนประกอบที่บอกข้อมูลเบื้องต้นของแบบฝึกว่าแบบฝึกนี้เป็นแบบฝึกเกี่ยวกับอะไร

2.2) วัตถุประสงค์ของแบบฝึก เป็นส่วนประกอบที่กำหนดวัตถุประสงค์ของแบบฝึกเมื่อผู้เรียนใช้แบบฝึกแล้วจะบรรลุวัตถุประสงค์ในเรื่องใดบ้าง

2.3) เนื้อหาสาระของแบบฝึก เป็นส่วนเนื้อหา โดยแบ่งออกเป็นส่วนย่อย ๆ ที่ถูกบรรจุอยู่ในแบบฝึก

2.4) แบบทดสอบก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียน จะเป็นแบบทดสอบเพื่อนำไปใช้ประเมินความรู้ ความเข้าใจของผู้เรียน

2.5) ใบความรู้และใบงาน ใบความรู้เป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้ความรู้กับผู้เรียนระหว่างการทำกิจกรรมในแบบฝึก และใบงานเป็นส่วนที่กำหนดกิจกรรมการทำงาน การฝึกปฏิบัติ เพื่อพัฒนาทักษะ ความรู้ ความสามารถในด้านต่าง ๆ ของผู้เรียน

2.6) เฉลยแบบทดสอบ ในแบบฝึกจะต้องมีเฉลยแบบทดสอบในทุกขั้นตอนที่มีการทำการทดสอบ โดยผู้เรียนสามารถตรวจสอบผลการเรียนจากเฉลยแบบทดสอบได้ด้วยตนเอง เพื่อให้ผู้เรียนได้ทราบความก้าวหน้าจากการเรียนรู้

2.7) แบบบันทึก เป็นแบบบันทึกเพื่อบันทึกความก้าวหน้าการเรียนรู้ของผู้เรียน

Greene Petty (1964: 474) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของแบบฝึกไว้ว่า แบบฝึกควรมีส่วนประกอบดังนี้

1) วัตถุประสงค์ของแบบฝึก เมื่อผู้เรียนใช้แบบฝึกแล้วจะต้องบรรลุวัตถุประสงค์อะไรบ้าง ผู้สอนควรออกแบบกิจกรรมของแบบฝึกอย่างรอบครอบเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียน

2) แบบทดสอบก่อนเรียน หลังเรียนที่สามารถวัดความสามารถของผู้เรียนได้ตรงตามวัตถุประสงค์

3) เนื้อหาสาระ หรือกิจกรรมแบบฝึก โดยผู้สอนควรออกแบบกิจกรรมแบบฝึกให้มีความหลากหลาย ควรตรวจสอบแบบฝึกและให้คำติชมแก่นักเรียน เพื่อให้นักเรียนได้ทราบข้อผิดพลาด หรือสิ่งที่ตนเองต้องพัฒนาปรับปรุงแก้ไข

4) การประเมินการให้คะแนนกิจกรรมแบบฝึก

5) แบบบันทึกผลความก้าวหน้าของผู้เรียน

จากการศึกษาองค์ประกอบของแบบฝึกผู้วิจัยสามารถสังเคราะห์เป็นตารางได้ดังนี้

ตารางที่ 14 สังเคราะห์องค์ประกอบของแบบฝึก

องค์ประกอบของแบบฝึก	กชกร ริบัติ (2551)	สำลี รักสุทธี (2553)	เกริก ท่วม กลาง และ จินตนา ท่วม กลาง (2555)	บริบูรณ์ ขอบ ทำดี (2559)	Greene Petty (1964)
คำแนะนำการใช้แบบฝึก / คำแนะนำ สำหรับครู / คำแนะนำสำหรับผู้เรียน / คู่มือการใช้แบบฝึก / คู่มือสำหรับผู้สอน / คู่มือสำหรับผู้เรียน	-	✓	✓	✓	-
แบบฝึก / ชื่อแบบฝึก / วัตถุประสงค์ / แบบทดสอบก่อนเรียนหลังเรียน / เนื้อหาสาระ / กิจกรรม / ใบความรู้ / ใบงาน / เฉลย / แบบบันทึกผล	✓	✓	✓	✓	✓
ส่วนหน้า / ปกนอก / ปกใน / คำนำ / สารบัญ / ส่วนหลัง / บรรณานุกรม / ปกหลัง	-	✓	-	-	-

จากตารางที่ 14 สังเคราะห์องค์ประกอบของแบบฝึก สามารถสรุปได้ว่าองค์ประกอบของแบบฝึกประกอบด้วย ส่วนหน้า คือ ปกนอก ปกใน คำนำ สารบัญ คำแนะนำสำหรับครูผู้สอน คำแนะนำสำหรับนักเรียน ส่วนของแบบฝึก ประกอบด้วย ชื่อแบบฝึก วัตถุประสงค์ของการฝึก แบบทดสอบก่อนเรียน เนื้อหาสาระ กิจกรรมการฝึก แบบทดสอบหลังเรียน เฉลย แบบบันทึกผล และส่วนหลัง ประกอบด้วย บรรณานุกรม และปกหลัง

4.5 หลักการสร้างแบบฝึก

การสร้างแบบฝึก เป็นสิ่งจำเป็นที่จะต้องนำหลักและวิธีการต่าง ๆ มาใช้ให้ถูกต้องและเหมาะสมซึ่งในการที่จะนำแบบฝึกไปใช้กับนักเรียนให้เหมาะสมกับวัย ความสนใจ ความแตกต่างระหว่างบุคคลจะต้องคำนึงถึงหลักในการสร้างแบบฝึกที่ถูกต้อง เพื่อให้เกิดประโยชน์กับผู้เรียนมากที่สุด สำหรับหลักการสร้างแบบฝึกมีหลักการสร้างที่นักวิชาการหลายท่านกล่าวไว้ดังนี้

ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2561: 467); เกริก ท่วมกลาง และจินตนา ท่วมกลาง (2555: 178-179); ประสพสุข ฤทธิเดช (2559: 88) กล่าวว่า การสร้างแบบฝึกต้องคำนึงถึงหลักจิตวิทยา ประกอบด้วย ดังนี้

1) ทฤษฎีการเชื่อมโยงของธอร์นไดค์ (Thorndike's Connected Theory) การตอบสนองของผู้เรียนระหว่างสิ่งเร้า ประกอบด้วย กฎการเรียนรู้ 3 กฎ

1.1) กฎแห่งความพร้อม (Law of Readiness) สภาพความพร้อมของผู้เรียนทางด้านร่างกาย จิตใจ หากร่างกายและจิตใจมีความพร้อม ย่อมเกิดความพึงพอใจต่อการเรียน

1.2) กฎแห่งการฝึกหัด (Law Exercise) คือการฝึกฝนหรือฝึกทักษะมาก ๆ จนทำให้เกิดความชำนาญและคงทน การสร้างแบบฝึกจะเป็นการเสริมการฝึกฝนซ้ำ ๆ ทำให้นักเรียนเกิดความแม่นยำมากยิ่งขึ้น

1.3) กฎแห่งผล (Law of Effect) เมื่อผู้เรียนทราบผลการเรียนแล้ว ย่อมแสดงออกทางพฤติกรรม หากพึงพอใจ ย่อมอยากเรียนรู้อีกต่อไป หากไม่พึงพอใจ ก็ย่อมเกิดความเบื่อหน่าย ไม่อยากเรียนรู้ ฉะนั้นแบบฝึกที่สร้างขึ้นต้องมีความเหมาะสมกับวัย ความยากง่าย มีสิ่งจูงใจกระตุ้นให้ผู้เรียนมีความพึงพอใจ และควรประเมินผลอย่างรวดเร็วหลังจากที่นักเรียนได้ทำแล้ว

2) ทฤษฎีการฝึกสมอง (Mental Discipline) เป็นการถ่ายโยง เน้นการฝึกสมอง โดยถือว่าการฝึกสมองให้ผู้เรียนจดจำ ฝึกการคิดหาเหตุผล จะต้องฝึกฝนมาก ๆ จนเกิดเป็นทักษะ และความคงทนในการเรียนรู้ ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนสามารถถ่ายโยงไปใช้ได้ และสามารถเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3) ทฤษฎีการเสริมแรง (Reinforcement Theory) ของสกินเนอร์ (Skinner) การเรียนเป็นกริยาที่ผู้เรียนแสดงออก หลังจากเกิดกระบวนการของสิ่งเร้าและการตอบสนอง การเสริมแรงเป็นสิ่งที่มีความสำคัญ ผู้สอนจะต้องให้แรงเสริมเป็นระยะ ซึ่งในขณะที่นักเรียนทำแบบฝึก อาจชมเชย ยิ้มแสดงความพอใจ ทำให้นักเรียนเกิดความภูมิใจและมั่นใจมากขึ้น

4) ทฤษฎีแรงจูงใจ (Motivation) ผู้สอนต้องกระตุ้นสิ่งเร้าให้นักเรียนเกิดความอยากเรียนรู้ เพื่อให้เกิดความศรัทธาต่อการเรียน การทำกิจกรรมการเรียนการสอน จะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่คงทนต่อไป

ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2561: 468); ประสพสุข ฤทธิเดช (2559: 88) กล่าวถึง การสร้างแบบฝึก นั้นนอกจากจะต้องคำนึงถึงลักษณะของแบบฝึกที่ดีแล้ว ผู้สอนจะต้องคำนึงถึงลักษณะของการสร้าง ที่ต้องอาศัยทฤษฎีการเรียนรู้ต่าง ๆ ประกอบด้วย

1) ความใกล้ชิด การใช้สิ่งเร้าและตอบสนอง เกิดขึ้นในเวลาใกล้เคียงกันจะสร้างความพอใจให้แก่ผู้เรียน

2) การฝึกหัด การให้ผู้เรียนได้ฝึกทำซ้ำ ๆ จะช่วยสร้างความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องแม่นยำ

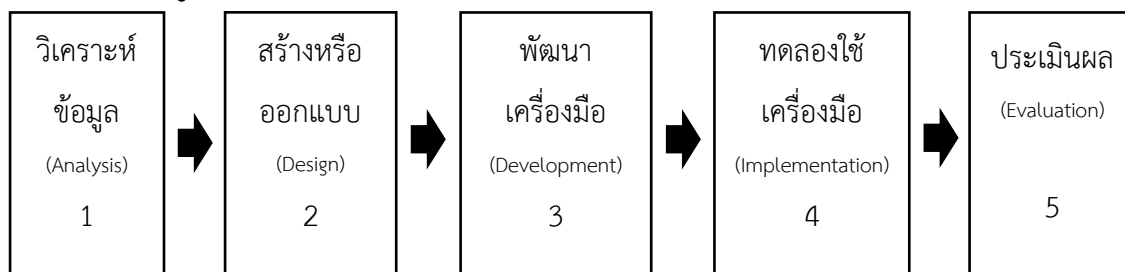
3) ความแตกต่างระหว่างบุคคล มีความเหมาะสมกับผู้เรียนรายบุคคล ต้องไม่ง่ายและยากเกินไป

4) การจูงใจ การสร้างแบบฝึกควรเรียงลำดับ จากแบบฝึกที่ง่ายสั้น ๆ ไปสู่เรื่องที่ยาก มีสีสันสวยงาม มีรูปภาพประกอบและมีกิจกรรมหลายรูปแบบ

5) กฎแห่งผล การให้ผู้เรียนทราบผลการทำงานของตนเองด้วยการเฉลยคำตอบ จะทำให้นักเรียนทราบจุดบกพร่องของตนเองนำไปปรับปรุง จนเกิดความพอใจของตนเอง

นอกจากนี้ ดนิตา ดวงวิไล (2565: 92-93); ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2561: 468); บริบูรณ์ ชอบทำดี (2559: 93-95); สุคนธ์ สินธพานนท์ (2551: 92); Zita Glasgow & Barbara Seels (1990: 5) กล่าวถึงหลักในการสร้างแบบฝึกอีกว่า การสร้างแบบฝึกนั้น นอกจากจะต้องคำนึงถึงทฤษฎีหลักจิตวิทยาแล้ว ผู้สอนควรปฏิบัติ ดังนี้ คือ 1) วิเคราะห์ หรือศึกษาเนื้อหาสภาพปัญหาในการจัดการเรียนการสอน สำหรับการจัดทำแบบฝึก 2) กำหนดวัตถุประสงค์หรือกำหนดรูปแบบการจัดทำแบบฝึก อาจประกอบด้วยแบบทดสอบก่อนฝึก กิจกรรมระหว่างฝึกและหลังฝึก ขั้นตอนการใช้แบบฝึก ความยากง่ายของเนื้อหาควรคำนึงถึงหลักจิตวิทยา ความเหมาะสมกับผู้เรียน 3) พัฒนาแบบฝึก และนำแบบฝึกไปประเมินความเหมาะสมโดยผู้เชี่ยวชาญก่อนนำไปใช้จริงและปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำให้มีความเหมาะสม 4) นำแบบฝึกที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน 5) ประเมินผลเพื่อทราบผลการเรียนของผู้เรียนว่าบรรลุตามวัตถุประสงค์หรือไม่ ดังแผนภูมิการสร้างแบบฝึกต่อไปนี้

ภาพที่ 7 แผนภูมิขั้นตอนการสร้างแบบฝึกการสอนทั่วไป

สรุปได้ว่าหลักการสร้างแบบฝึก ผู้สร้างควรคำนึงถึงทฤษฎีทางจิตวิทยา ทฤษฎีการเรียนรู้ นอกจากนี้ควรศึกษาเนื้อหา และวิเคราะห์ออกแบบแบบฝึกให้มีเนื้อหาที่เหมาะสม และครอบคลุมเนื้อหา กำหนดจุดมุ่งหมายที่ชัดเจน มีการประเมินผลทุกครั้งหลังจากการใช้แบบฝึก เพื่อปรับปรุงและพัฒนาแบบฝึกให้ดียิ่งขึ้น นอกจากนี้เองยังทำให้นักเรียนทราบผลการเรียน และเชื่อมโยงกับทฤษฎีจิตวิทยา งานวิจัยนี้ได้นำหลักการสร้างแบบฝึกไปเป็นแนวทางในการสร้างแบบฝึก เพื่อให้แบบฝึกมีประสิทธิภาพ สามารถจัดกิจกรรมการสอนที่บรรลุผลตามจุดมุ่งหมาย

4.6 ประโยชน์ของแบบฝึก

การจัดการเรียนรู้ทางภาษาไทยนั้น นักเรียนจำเป็นต้องได้รับการฝึกฝนเพื่อพัฒนาทักษะความสามารถทางภาษา กิจกรรมในบทเรียนเพียงอย่างเดียวคงไม่เพียงพอ นักเรียนจึงมีความจำเป็นที่จะต้องอาศัยแบบฝึก เพื่อจะได้มีโอกาสได้รับการฝึกหัดทบทวนซ้ำไปซ้ำมา เพื่อให้เกิดการเรียนรู้และความชำนาญในทักษะทางภาษา ดังที่ ประสพสุข ฤทธิเดช (2559: 87); วีระ ไทยพานิช (2555: 41); บริบูรณ์ ชอบทำดี (2559: 100); เกริก ท่วมกลาง และจินตนา ท่วมกลาง (2555: 179); สุคนธ์ สิ้นพานนท์ (2551: 88-89) กล่าวไว้สรุปดังนี้ แบบฝึกเป็นเครื่องมือที่มีความสำคัญ มีความจำเป็นต่อการฝึกทักษะ และการเสริมทักษะทางภาษาให้ดียิ่งขึ้น โดยมีประโยชน์ต่อครูผู้สอนทั้งในด้านการประหยัดค่าใช้จ่าย และประหยัดเวลาในการเตรียมแบบฝึก ลดภาระครูผู้สอนไม่ต้องทบทวนความรู้ให้แก่ผู้เรียนตลอดเวลา นอกจากนี้ครูผู้สอนยังเห็นถึงพัฒนาการ ความแตกต่างระหว่างบุคคล และข้อบกพร่องต่าง ๆ ทำให้สามารถพัฒนาและแก้ไขผู้เรียนต่อไป โดยผู้เรียนเองก็จะเกิดแรงจูงใจในการพัฒนาปรับปรุงผลงานของตนเองให้ดียิ่งขึ้น ผู้เรียนสามารถฝึกฝนตนเองได้สม่ำเสมอ ทุกเวลา จนเกิดความชำนาญ และเกิดทักษะที่คงทน มีความเชื่อมั่นในตนเอง ฝึกนิสัยความรับผิดชอบต่องาน

ที่มีอบหมาย และมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ที่ได้ทำแบบฝึกหลากหลายรูปแบบ อีกทั้งเป็นการท้าทายให้ลงมือทำกิจกรรมต่าง ๆ ในแต่ละแบบฝึก ซึ่งผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จะเห็นได้ว่าแบบฝึกนั้นเป็นสื่อที่มีประโยชน์สามารถนำมาใช้ในการฝึกฝน ทบทวนสิ่งที่นักเรียนได้เรียนไปแล้ว ทำให้นักเรียนเข้าใจบทเรียนได้ดียิ่งขึ้น เป็นสื่อที่ใช้ในการพัฒนาทักษะทางภาษาได้เป็นอย่างดี เกิดการเรียนรู้ที่คงทน โดยอาศัยทฤษฎีต่าง ๆ ในการสร้างให้เหมาะสม น่าสนใจ นักเรียนสามารถนำมาทบทวนเนื้อหาได้ด้วยตนเอง ทำให้นักเรียนเกิดทักษะ ความชำนาญ และมองเห็นความก้าวหน้าของตนเอง อีกทั้งช่วยให้ครูทราบข้อบกพร่องของนักเรียน และสามารถแก้ปัญหาได้ทันทั่วถึง ดังนั้นงานวิจัยนี้ผู้วิจัยจึงได้นำแบบฝึกมาเป็นเครื่องมือประกอบร่วมกับวิธีการสอน เพื่อช่วยในการพัฒนาทักษะของผู้เรียนให้ดียิ่งขึ้น

5. การจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบ OK5R ร่วมกับแบบฝึก

การจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบ OK5R ร่วมกับแบบฝึก เป็นกระบวนการสอนที่ผู้วิจัยพัฒนามาจากแนวคิดของ Walter Pauk ซึ่งมีการนำแบบฝึกเข้ามาร่วมในระหว่างการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาความสามารถทางการอ่านจับใจความให้มีประสิทธิภาพ และมีผลสัมฤทธิ์ที่สูงขึ้น และเพื่อให้ผู้เรียนได้ทบทวนความรู้ความเข้าใจจากบทเรียน โดยมีการกำหนดขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ ดังนี้

1) ชั้นก่อนอ่าน

1.1) ครูชี้แจงจุดประสงค์การเรียนรู้ และเนื้อหาสาระ กระตุ้นความสนใจของนักเรียนโดยการให้สังเกตภาพ หรือการใช้ข้อความถาม และเชื่อมโยงเข้าสู่บทเรียน

2) ชั้นระหว่างอ่าน

2.1) ครูอธิบายความรู้เกี่ยวกับพื้นฐานของการอ่านจับใจความ นักเรียนซักถาม แลกเปลี่ยนประเด็นหรือข้อสงสัย

2.2) ปฏิบัติกิจกรรมการอ่านจับใจความด้วยวิธีการสอนแบบ OK5R ดังนี้

2.2.1) ชั้นอ่านอย่างคร่าว ๆ (Overview) นักเรียนอ่านเรื่องจากแบบฝึกอย่างคร่าว ๆ จากนั้นกวาดสายตาสังเกตชื่อเรื่อง หัวข้อย่อย โดยยังไม่อ่านเรื่องทั้งหมดอย่างละเอียด และสังเกตว่าเรื่องที่อ่านนั้นเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับอะไร เนื้อเรื่องเป็นอย่างไร มีเหตุการณ์ใดบ้าง เป็นต้น โดยครูเป็นผู้ซักถาม และร่วมกันแลกเปลี่ยนเรียนรู้

2.2.2) **ค้นหาแนวความคิดสำคัญ (Key Ideas)** นักเรียนพิจารณาเรื่องที่อ่านจากแบบฝึกโดยการหาใจความหลัก และรายละเอียดของเรื่อง อย่างคร่าว ๆ ว่าเรื่องที่อ่านนั้นมีใจความหลัก และรายละเอียดอย่างไร

2.2.3) **ขั้นอ่าน (Read)** นักเรียนอ่านเรื่องจากแบบฝึกอย่างละเอียดตั้งแต่ต้นจนจบ และพิจารณาเรื่องที่อ่านทีละย่อหน้า โดยสามารถทำเครื่องหมาย หรือขีดเส้นใต้ใจความสำคัญที่พบในแต่ละย่อหน้า หรือสามารถใช้วิธีการตั้งคำถามและตอบคำถามจากเรื่องที่อ่านลงในแบบฝึก

2.2.4) **ขั้นจดบันทึก (Record)** นักเรียนจดบันทึกใจความสำคัญที่พบในแต่ละย่อหน้า หรือนำคำตอบจากการตั้งคำถาม มาสรุปและเรียบเรียงเป็นใจความสำคัญด้วยสำนวนภาษาของตนเองลงในแบบฝึก

2.2.5) **ขั้นพูดเล่าเรื่องที่อ่าน (Recite)** นักเรียนพูดเล่าเรื่องที่อ่านด้วยตนเองทุกคน จากนั้นนักเรียนส่งตัวแทนกลุ่มพูดเล่าเรื่องที่อ่านหน้าชั้นเรียน โดยสมาชิกในกลุ่มประเมินการพูดเล่าเรื่องของเพื่อนภายในกลุ่ม และมีครูผู้สอนให้คำแนะนำเพิ่มเติม

2.2.6) **ขั้นทบทวน (Review)** นักเรียนทบทวนเรื่องที่ตนเองเล่ามีความสอดคล้องกับสิ่งที่ตนเองจดบันทึกหรือไม่ จากนั้นเขียนแผนผังความคิดลงในแบบฝึกเพื่อเป็นการทบทวน ช่วยให้เกิดความเข้าใจ และเห็นเรื่องโดยภาพรวม

2.2.7) **ขั้นสะท้อนความคิด (Reflect)** นักเรียนตอบคำถามสะท้อนความคิดจากครูผู้สอน และร่วมกับแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน และบันทึกคำตอบลงในแบบฝึก

3) ขั้นหลังอ่าน

3.1) นักเรียนและครูร่วมกันสรุปบทเรียน โดยการถามคำถามซักถามข้อสงสัย แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ตรวจสอบผลงานการทำแบบฝึก ให้ข้อมูลย้อนกลับแก่นักเรียนและกล่าวชมเชยนักเรียน

6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

6.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่านจับใจความ

สิปปกร บุนนาค (2564) ได้พัฒนาเรื่องการพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่จัดการเรียนรู้โดยใช้ทฤษฎีพหุปัญญา ร่วมกับผังกราฟฟิก

มีวัตถุประสงค์คือ 1) เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้ทฤษฎีพหุปัญญาร่วมกับผังกราฟิก 2) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้ทฤษฎีพหุปัญญาร่วมกับผังกราฟิก กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/1 โรงเรียนวัดหงส์รัตนาราม แขวงวัดอรุณ เขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพมหานคร ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 15 คน ที่ได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่ม ด้วยวิธีการจับสลาก เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ทฤษฎีพหุปัญญาร่วมกับผังกราฟิก จำนวน 8 ชั่วโมง แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความ จำนวน 30 ข้อ และแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้ทฤษฎีพหุปัญญาร่วมกับผังกราฟิก สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าทีแบบไม่เป็นอิสระต่อกัน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีความสามารถการอ่านจับใจความที่จัดการเรียนรู้โดยใช้ทฤษฎีพหุปัญญาร่วมกับผังกราฟิก หลังการจัดการเรียนรู้สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และนักเรียนมีความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยมาก

ภัทรสุดา นาคสุข (2564) ได้วิจัยเรื่องการพัฒนาความสามารถทางการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้เทคนิคการสอน 5W1H ร่วมกับวรรณกรรมท้องถิ่นภาคกลาง โดยมีวัตถุประสงค์คือ 1) เพื่อเปรียบเทียบความสามารถทางการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการสอน 5W1H ร่วมกับวรรณกรรมท้องถิ่นภาคกลาง 2) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการสอน 5W1H ร่วมกับวรรณกรรมท้องถิ่นภาคกลาง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดเวียงทุน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 18 คน ที่ได้มาโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย โดยใช้โรงเรียนเป็นหน่วยสุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แผนการจัดการเรียนรู้เรื่องการอ่านจับใจความโดยใช้เทคนิคการสอน 5W1H ร่วมกับวรรณกรรมท้องถิ่นภาคกลาง จำนวน 16 ชั่วโมง แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความ จำนวน 40 ข้อ และแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค การสอน 5W1H ร่วมกับวรรณกรรมท้องถิ่นภาคกลาง การวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า ความสามารถทางการอ่านจับใจความของนักเรียน

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน โดยผลการทดสอบหลังเรียนมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 16.89 มากกว่าก่อนเรียนซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 8.78 และนักเรียนมีความคิดเห็นในระดับ เห็นด้วยมากที่สุด

เพ็ญศิริ ชื้อสตัย (2563) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความ และการรู้เท่าทันสื่อของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยประยุกต์ใช้แนวการสอนของจังหวัด อดิเตะโดยมีวัตถุประสงค์คือ 1) เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยประยุกต์ใช้แนวการสอนของจังหวัดอดิเตะ 2) เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการรู้เท่าทันสื่อของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ก่อนและหลัง การจัดการเรียนรู้โดยประยุกต์ใช้แนวการสอนของจังหวัดอดิเตะ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ คือ นักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/1 โรงเรียนอนุบาลบางกรวย (วัดศรีประวัต) ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 30 คน ได้มาโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แผนการจัดการเรียนรู้เรื่อง การอ่านจับใจความ จำนวน 16 ชั่วโมง แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความ จำนวน 30 ข้อ และแบบวัดความสามารถในการรู้เท่าทันสื่อ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบที่แบบกลุ่มตัวอย่างที่ไม่เป็นอิสระต่อกัน ผลการวิจัยพบว่า ความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่จัดการเรียนรู้โดยประยุกต์ใช้แนวการสอนของจังหวัดอดิเตะ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และความสามารถในการรู้เท่าทันสื่อของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่จัดการเรียนรู้โดยประยุกต์ใช้แนวการสอนของจังหวัดอดิเตะหลังเรียน สูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

Eka Melati (2019) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการอ่านจับใจความในรายงาน ด้วยวิธีการเรียนรู้ แบบร่วมมือ จากกิจกรรม OK5R ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จากความสนใจในการอ่าน โดยมี วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ OK5R ผ่านการเรียนรู้แบบร่วมมือ เรื่อง การสอนอ่านรายงาน โดยพิจารณาจากความสนใจในการอ่าน ผลการวิจัยพบว่า 1) การจัดกิจกรรม OK5R ผ่านการเรียนรู้แบบร่วมมือ ทำให้นักเรียนมีความเข้าใจในการอ่านจับใจความ ได้ดีกว่ากลยุทธ์ Three-Phase 2) นักเรียนที่มีความสนใจในการอ่านสูง เมื่อจัดกิจกรรมด้วย OK5R ด้วยวิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือ มีผลการอ่านสูงกว่านักเรียนที่อ่านจับใจความด้วยกลยุทธ์ Three-

Phase 3) นักเรียนที่มีความสนใจในการอ่านน้อย เมื่อจัดกิจกรรมด้วย OK5R ด้วยวิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือ มีผลการอ่านสูงกว่านักเรียนที่อ่านจับใจความด้วยกลยุทธ์ Three-Phase

การศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่านจับใจความพบว่า มีการนำทฤษฎีปัญหาการใช้ผังกราฟฟิก เทคนิค 5W1H วรรณกรรมท้องถิ่น แนวการสอนของจังหวัดอะคิตะ การเรียนรู้แบบร่วมมือ และการสอนแบบ OK5R มาใช้ในการพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียน จากข้อมูลดังกล่าว สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนรู้ และสร้างเครื่องมือเพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

6.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสอนแบบ OK5R

ปิยวรรณ บุญฤทธิ์ (2561) ได้ศึกษาเรื่องผลการใช้วิธีการสอนอ่านแบบ OK5R ร่วมกับนิทานพื้นบ้านจังหวัดพัทลุง ที่มีต่อความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเทศบาลวัดนางลาด จังหวัดพัทลุง มีวัตถุประสงค์ คือ 1) เปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่านจับใจความก่อนและหลังเรียน จากวิธีการสอนอ่านแบบ OK5R ร่วมกับนิทานพื้นบ้านจังหวัดพัทลุง ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และ 2) ศึกษาความพึงพอใจ ที่มีต่อวิธีสอนอ่านแบบ OK5R ร่วมกับนิทานพื้นบ้าน จังหวัดพัทลุง ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเทศบาลวัดนางลาด จังหวัดพัทลุง จำนวน 30 คน ได้มาจากการสุ่มแบบกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แผนการจัดการเรียนรู้การสอนอ่านแบบ OK5R ร่วมกับนิทานพื้นบ้านจังหวัดพัทลุง แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความ และแบบทดสอบความพึงพอใจต่อการสอนอ่านแบบ OK5R ร่วมกับนิทานพื้นบ้านจังหวัดพัทลุง สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบที ผลการวิจัยพบว่า ความสามารถด้านการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 หลังการเรียนจากวิธีการสอนอ่านแบบ OK5R ร่วมกับนิทานพื้นบ้านจังหวัดพัทลุง สูงกว่าความสามารถดังกล่าวก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักเรียนมีความพึงพอใจในระดับมาก

ปริญญา โกมลภิติสกุล (2565) ได้พัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบ OK5R ร่วมกับเทคนิคเพื่อนคู่คิด โดยมีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ OK5R ร่วมกับเทคนิคเพื่อนคู่คิด เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา 2) เพื่อเปรียบเทียบ

ความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ก่อนและหลังเรียนโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ OK5R ร่วมกับเทคนิคเพื่อนคู่คิด และ 3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีผลต่อการจัดการเรียนรู้แบบ OK5R ร่วมกับเทคนิคเพื่อนคู่คิด กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/1 โรงเรียนเนินสะอาดวิทยาคม ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 43 คน ใช้การเลือกสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ OK5R ร่วมกับเทคนิคเพื่อนคู่คิด แบบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความ และแบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าเฉลี่ยร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบ t-test dependent ผลการวิจัยพบว่า แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ OK5R ร่วมกับเทคนิคเพื่อนคู่คิดมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 และนักเรียนมีความพึงพอใจหลังการจัดการเรียนรู้ อยู่ในระดับมา

Dahlia (2019) ได้ศึกษาการสอนอ่านในใจด้วยวิธีการอ่านแบบ OK5R สำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษาในยุคแห่งการปฏิวัติ 4.0 โดยมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อพัฒนาสื่อสอนการอ่านในใจด้วยวิธีการอ่านแบบ OK5R สำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษาในยุคแห่งการปฏิวัติ 4.0 2) เพื่อผลิตสื่อการสอนสำหรับการอ่านในใจตามวิธีการอ่านแบบ OK5R โดยดำเนินการพัฒนาตามโมเดล Plomp (Preliminary Research, Prototyping Phase and Assessment Stage) ที่เน้นบริบทความต้องการของนักเรียน ผลการวิจัยพบว่า 1) การพัฒนาสื่อสอนการอ่านในใจด้วยวิธีการอ่านแบบ OK5R สำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษาในยุคแห่งการปฏิวัติ 4.0 มีความถูกต้องทั้งด้านเนื้อหา ภาษาและโครงสร้าง 2) การผลิตสื่อการสอนสำหรับการอ่านในใจตามวิธีการอ่านแบบ OK5R โดยดำเนินการพัฒนาตามโมเดล Plomp (Preliminary Research, Prototyping Phase and Assessment Stage) มีประสิทธิภาพและได้รับการพัฒนาการอ่านในใจ และเหมาะสมแก่การใช้งาน

Nurul Aiman (2021) ได้ศึกษาพัฒนาความสามารถในการสอนอ่าน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ด้วยวิธีการอ่านแบบ OK5R โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาเปรียบเทียบผลการอ่านด้วยวิธีการอ่านแบบ OK5R กับการสอนแบบอ่านแบบปกติ โดยมีจำนวนประชากรทั้งหมด 60 คน และมีกลุ่มตัวอย่างในการทดลอง 2 กลุ่ม แบ่งออกเป็นกลุ่มที่สอนอ่านด้วยวิธีการอ่าน

แบบ OK5R จำนวน 20 คน และกลุ่มที่สอนการด้วยวิธีปกติ 20 คน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนกลุ่มทดลองมีผลการอ่านเฉลี่ย 65 คะแนน สูงกว่านักเรียนที่สอนอ่านแบบปกติเฉลี่ย 40.75 คะแนน

การศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังกล่าวพบว่า มีการนำการสอนแบบ OK5R มาใช้ในการอ่านจับใจความ การอ่านในใจ และการสอนอ่าน สามารถสรุปได้ว่า การจัดการเรียนรู้ด้วยการสอนแบบ OK5R เป็นวิธีการสอนอ่านที่มีประสิทธิภาพ สามารถพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนให้สูงขึ้น นักเรียนสามารถพัฒนาการอ่าน และสามารถจับใจความได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้งานวิจัยส่วนใหญ่มีข้อเสนอแนะว่า ครูควรคัดสรรบทอ่านที่อยู่ในระดับช่วงวัยของนักเรียน เพื่อสร้างแรงจูงใจ และจัดบรรยากาศที่ผ่อนคลายมีการเสริมแรงระหว่างการทำกิจกรรม เนื่องจากวิธีการสอนแบบ OK5R มีขั้นตอนการสอนถึง 7 ขั้นตอน

6.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้แบบฝึก

ดร.ณิ จรรย์สภูมิ (2564) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาการจัดการเรียนรู้แบบ SQ5R ร่วมกับแบบฝึกทักษะ เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยมีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้แบบ SQ5R ร่วมกับแบบฝึกของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 2) เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ SQ5R ร่วมกับแบบฝึก 3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบ SQ5R ร่วมกับแบบฝึก กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านวังตลาดสมบูรณ์ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 30 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แผนการจัดการเรียนรู้แบบ SQ5R ร่วมกับแบบฝึก แบบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความ แบบสอบถามความพึงพอใจ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที ผลการวิจัยพบว่า แผนการจัดการเรียนรู้มีประสิทธิภาพเท่ากับ 82.44/80.17 สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และนักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

ฉันทลักษณ์ สัจลักษณ์ (2564) ได้พัฒนาการอ่านจับใจความด้วยแบบฝึกทักษะร่วมกับเทคนิคการอ่านแบบ SQ6R สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยมีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อสร้าง

และหาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 2) เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้ 3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/10 โรงเรียนตะพานหิน ภาคเรียนที่ 2 การศึกษา 2563 จำนวน 30 คน ได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แผนการจัดการเรียนรู้ แบบทดสอบวัดทักษะด้านการอ่านจับใจความ และแบบสอบถามความพึงพอใจ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ คือ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที ผลการวิจัยพบว่า การสร้างและหาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้มีประสิทธิภาพเท่ากับ 89.15/86.44 ความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะร่วมกับเทคนิคการอ่านแบบ SQ6R หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้อยู่ในระดับมากที่สุด

บรัสกร คงเปี่ยม (2561) ได้วิจัยเรื่องการพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยมีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อสร้างและหาประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ตามเกณฑ์ที่กำหนด 80/80 2) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียน และ 3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียน กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านพลายชุมพล ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 16 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบฝึกการอ่านจับใจความ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ และแบบสอบถามความพึงพอใจ สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที ผลการวิจัยพบว่า แบบฝึกการอ่านจับใจความภาษาไทยมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด คือ 88.72/81.66 ผลการจัดการเรียนรู้ด้วยแบบฝึกการอ่านจับใจความหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 และนักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

Michael Scott et al. (1984) ได้ศึกษาเรื่องการใช้แบบฝึกในการสอนอ่านจับใจความ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยการใช้แบบฝึกการสอนอ่านจับใจความ และเพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการใช้แบบฝึกในการสอนอ่านจับใจความ ผลการวิจัยพบว่านักเรียนมีความสามารถในการอ่านจับใจความหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนจากการใช้แบบฝึกในการสอนอ่านจับใจความ โดยก่อนเรียนนักเรียนมีคะแนนเฉลี่ย 2.9 (จากคะแนนเต็ม 9) หลังเรียนมีคะแนน

เฉลี่ย 6.7 และนักเรียนแสดงความคิดเห็นต่อการใช้แบบฝึกในการสอนอ่านจับใจความว่า สามารถช่วยให้อ่านจับใจความได้ดีขึ้น

การศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังกล่าวพบว่า มีการนำแบบฝึกมาใช้ในการอ่านจับใจความสามารถสรุปได้ว่า แบบฝึกจะช่วยให้นักเรียนสามารถจดบันทึกใจความที่พบได้อย่างชัดเจนมากยิ่งขึ้น ช่วยส่งเสริมความจำของนักเรียน และสะดวกในการย้อนกลับมาอ่านใหม่ สามารถทบทวนได้ทุกที่ทุกเวลา นอกจากนี้งานวิจัยส่วนใหญ่มีข้อเสนอแนะว่า การใช้ภาษาในการสร้างแบบฝึกควรใช้ภาษาง่าย ๆ ชัดเจน และใช้คำที่นักเรียนใช้ในชีวิตประจำวัน และมีระยะเวลาในการฝึกที่เหมาะสม มีการเฉลยคำตอบทุกครั้งเพื่อจะได้ปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่อง

จากการศึกษางานวิจัยเกี่ยวข้องกับการอ่านจับใจความ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสอนแบบ OK5R และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้แบบฝึกในการพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความ มีกระบวนการจัดการเรียนรู้ รูปแบบการสอน วิธีการสอน และเทคนิคต่าง ๆ ที่หลากหลายในการแก้ไขปัญหาเรื่องการอ่านจับใจความ ได้แก่ การใช้ทฤษฎีพุทปัญญา การใช้ผังกราฟฟิก การใช้เทคนิค 5W1H การใช้วรรณกรรมท้องถิ่น การใช้แนวการสอนของจังหวัดอะคิตะ การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ การสอนแบบ OK5R และการใช้แบบฝึก ซึ่งงานวิจัยที่นำเสนอไว้ข้างต้น ผู้วิจัยนำมาปรับใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ รายวิชาภาษาไทยด้านการพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความโดยใช้วิธีการสอนแบบ OK5R ร่วมกับแบบฝึก มาใช้พัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ให้สูงขึ้น

บทที่ 3

วิธีการดำเนินงานวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ด้วยวิธีการสอนแบบ OK5R ร่วมกับแบบฝึก ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. แบบแผนการวิจัย
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การสร้างและพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
5. การดำเนินการวิจัยและการเก็บรวบรวมข้อมูล
6. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในกลุ่มโรงเรียน กุญบุรี และกลุ่มโรงเรียนหาดขาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 จำนวน 13 โรงเรียน แบ่งเป็นกลุ่มโรงเรียนกุญบุรี จำนวน 6 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนบ้านปากเหมือง โรงเรียนบ้านบน โรงเรียนบ้านหนองกระติง โรงเรียนบ้านหนองหมู โรงเรียนวัดกุญบุรี และโรงเรียนอนุบาลกุญบุรี (วัดวังยาว) กลุ่มโรงเรียนหาดขาม จำนวน 7 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนบ้านรวมไทย โรงเรียนบ้านยางชุม โรงเรียนบ้านหนองเกด โรงเรียนบ้านหาดขาม โรงเรียนดี.มาการีตพุลเลอร์ โรงเรียนบ้านโปรงกะสัง และโรงเรียนบ้านไร่บน ใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) โดยวิธีการจับสลากให้โรงเรียนเป็นหน่วยสุ่ม เพื่อคัดเลือกโรงเรียนสำหรับเก็บข้อมูลวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลกุญบุรี (วัดวังยาว) อำเภอกุญบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 3 ห้อง มีนักเรียนทั้งหมด 94 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/1 โรงเรียนอนุบาลกุญบุรี (วัดวังยาว) อำเภอกุญบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา

2567 จำนวน 31 คน ซึ่งได้มาจากวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) โดยวิธีการจับสลากให้ห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่ม

2. แบบแผนการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้แบบวิจัยกลุ่มเดียว วัดผลก่อนเรียนและหลังเรียน (One Group Pretest – Posttest Design) (อิทธิพันธ์ สุวทันพรกุล, 2561: 142) ดังนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในแบบแผนการทดลอง

O ₁	หมายถึง	การวัดความสามารถทางการอ่านจับใจความก่อนการทดลอง
X	หมายถึง	การสอนการอ่านจับใจความด้วยวิธีการสอนแบบ OK5R ร่วมกับแบบฝึก
O ₂	หมายถึง	การวัดความสามารถทางการอ่านจับใจความหลังการทดลอง

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย

3.1 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ใช้วิธีการสอนแบบ OK5R ร่วมกับแบบฝึก ดังนี้

3.1.1 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ใช้วิธีการสอนแบบ OK5R ร่วมกับแบบฝึก
แผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 4 แผน แผนละ 2 ชั่วโมง จำนวน 8 ชั่วโมง ประกอบด้วย

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 การอ่านจับใจความจากนิทาน

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 การอ่านจับใจความจากตำนาน

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 การอ่านจับใจความจากสารคดี

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 การอ่านจับใจความจากบทความ

3.2 แบบทดสอบความสามารถการอ่านจับใจความ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 แบบปรนัย ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ

3.3 แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ โดยวิธีการสอนแบบ OK5R ร่วมกับแบบฝึก ซึ่งเป็นแบบสอบถามความคิดเห็นชนิดปลายปิด แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) จำนวน 11 ข้อ ร่วมกับแบบสอบถามปลายเปิด จำนวน 5 ข้อ

3.4 แบบฝึกการอ่านจับใจความ ประกอบด้วยแบบฝึกจำนวน 4 เล่ม แบบฝึกแต่ละเล่มประกอบด้วยบทอ่านจำนวน 1 เรื่อง ประกอบกับกิจกรรมการสอนแบบ OK5R 7 ขั้นตอน ดังนี้

เล่มที่ 1 การอ่านจับใจความจากนิทาน

เล่มที่ 2 การอ่านจับใจความจากตำนาน

เล่มที่ 3 การอ่านจับใจความจากสารคดี

เล่มที่ 4 การอ่านจับใจความจากบทความ

4. การสร้างและพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

4.1 การสร้างแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการสอนแบบ OK5R ร่วมกับแบบฝึก
ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการสอนแบบ OK5R ร่วมกับแบบฝึก ซึ่งมีขั้นตอนดังนี้

4.1.1 ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนอนุบาลกุญบุรี (วัดวังยาว) รายวิชาภาษาไทย หน่วยการเรียนรู้ดูละครย้อนคิด และหน่วยการเรียนรู้เศรษฐีเฒ่าเจ้าปัญญา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยศึกษาสาระการเรียนรู้มาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัด

4.1.2 ศึกษาหลักการและวิธีการสอนแบบ OK5R ร่วมกับแบบฝึก จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

4.1.3 สร้างแผนการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เรื่องการอ่านจับใจความ โดยใช้วิธีการสอนแบบ OK5R ร่วมกับแบบฝึก ซึ่งมีส่วนประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้ ดังนี้ 1) มาตรฐานการเรียนรู้ 2) ตัวชี้วัด 3) จุดประสงค์การเรียนรู้ 4) สาระสำคัญ 5) ทักษะ/กระบวนการ 6) สมรรถนะสำคัญ 7) คุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8) ชิ้นงาน/ภาระงาน 9) กระบวนการจัดการเรียนรู้ 10) สื่อการเรียนรู้ 11) การวัดและประเมินผล 12) บันทึกหลังการสอน ซึ่งมีขั้นตอนดังนี้

1) ขั้นก่อนอ่าน แจกจุดประสงค์การเรียนรู้ นำเข้าสู่บทเรียนเชื่อมโยงเข้าสู่เนื้อหาที่เรียน และแบ่งกลุ่มนักเรียน

2) ชั้นระหว่างอ่าน นักเรียนทำความเข้าใจเกี่ยวกับ ความรู้พื้นฐานในการอ่านจับใจความ จากคำอธิบายของครูผู้สอน จากนั้นนักเรียนปฏิบัติกิจกรรมการอ่านจับใจความตามขั้นตอนการสอนแบบ OK5R ร่วมกับแบบฝึก

ขั้นที่ 1 อ่านอย่างคร่าว ๆ (Overview) นักเรียนกวาดสายตาสำรวจเรื่องที่ย่าน และอ่านเรื่องอย่างคร่าว ๆ (มีแบบฝึกพร้อม)

ขั้นที่ 2 หาแนวความคิดสำคัญ (Key Ideas) นักเรียนหาแนวความคิดสำคัญ และรายละเอียดหรือข้อมูลสนับสนุนจากเรื่องที่ย่าน (มีแบบฝึกพร้อม)

ขั้นที่ 3 อ่าน (Read) นักเรียนอ่านเรื่องราวทั้งหมดตั้งแต่ต้นจนจบ แล้วหาแนวคิดหลักของแต่ละย่อหน้า และรายละเอียดที่เกี่ยวข้อง หรือข้อมูลสนับสนุน หรือสามารถใช้วิธีการตั้งคำถามจากเรื่องที่ย่าน (มีแบบฝึกพร้อม)

ขั้นที่ 4 จดบันทึก (Record) นักเรียนจดบันทึกแนวความคิดหลัก และรายละเอียดหรือข้อมูลสนับสนุนที่พบในแต่ละย่อหน้า หรือตอบคำถามจากเรื่องที่ย่าน ลงในแบบฝึก และเรียบเรียงเป็นใจความสำคัญด้วยสำนวนภาษาของตนเอง (มีแบบฝึกพร้อม)

ขั้นที่ 5 พุดเล่าเรื่องที่ย่าน (Recite) นักเรียนพุดเล่าเรื่องที่ตนเองอ่าน และรายละเอียดต่างๆ ที่ปรากฏในเรื่อง (มีแบบฝึกพร้อม)

ขั้นที่ 6 ทบทวน (Review) นักเรียนทบทวนสิ่งที่ตนเองพุด กับสิ่งที่ตนเองจดบันทึกว่าตรงกันหรือไม่อย่างไร และเขียนทบทวนเป็นแผนผังความคิด เพื่อให้นักเรียนเข้าใจภาพรวมมากยิ่งขึ้น (มีแบบฝึกพร้อม)

ขั้นที่ 7 สะท้อนความคิด (Reflect) นักเรียนตอบคำถามสะท้อนความคิดของตนเองจากเรื่องที่ตนเองอ่าน โดยนักเรียนพิจารณาถึงความรู้ เปรียบเทียบสังเกตว่ามีส่วนใดที่สอดคล้องและแตกต่างกัน และเชื่อมโยงความรู้จากบทอ่านกับความรู้เดิมของนักเรียน แสดงความคิดเห็นจากเรื่องดังกล่าวว่ามีประเด็นใดที่นักเรียนเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วย (มีแบบฝึกพร้อม)

3) ชั้นหลังอ่าน นักเรียนและครูร่วมกันสรุปเนื้อหาบทเรียน ชักถามข้อสงสัย ตรวจสอบงานนักเรียน และกล่าวคำชมเชยนักเรียน

ตารางที่ 15 การจัดการเรียนรู้ เรื่องการอ่านจับใจความ ด้วยวิธีการสอนแบบ OK5R ร่วมกับแบบฝึก

ครั้ง	เนื้อหา	จำนวน ชั่วโมง
1	ทดสอบก่อนเรียน เรื่องการอ่านจับใจความ	1
2-3	การอ่านจับใจความจากนิทาน (Overview, Key Ideas, Read, Record), (Recite, Review, Reflect)	2
4-5	การอ่านจับใจความจากตำนาน (Overview, Key Ideas, Read, Record), (Recite, Review, Reflect)	2
6-7	การอ่านจับใจความจากสารคดี (Overview, Key Ideas, Read, Record), (Recite, Review, Reflect)	2
8-9	การอ่านจับใจความจากบทความ (Overview, Key Ideas, Read, Record), (Recite, Review, Reflect)	2
10	ทดสอบหลังเรียน เรื่องการอ่านจับใจความ	1
รวม		10

4.1.4 นำแผนการจัดการเรียนรู้การอ่านจับใจความโดยใช้วิธีการสอนแบบ OK5R ร่วมกับแบบฝึก เสนอให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อพิจารณาความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้การอ่านจับใจความโดยใช้วิธีการสอนแบบ OK5R ร่วมกับแบบฝึก ตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาสาระ กิจกรรมการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล โดยอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ได้เสนอแนะให้ปรับกิจกรรมการสอนขั้นที่ 5 พุดเล่าเรื่องที้อ่านให้มีความชัดเจนและเหมาะสมขึ้น โดยให้นักเรียนภายในกลุ่มประเมินการพุดเล่าเรื่องที้อ่านของสมาชิกกลุ่มตนเองลงในแบบประเมินในขณะที่พุด เพื่อให้นักเรียนทุกคนในกลุ่มมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมและปรับรูปการวัดประเมินผลให้ชัดเจนเหมาะสมขึ้น รวมทั้งเขียนชื่อรูปวาดแต่ละกิจกรรมให้ชัดเจน ตรงกันว่าใช้วัดกิจกรรมใดบ้าง จากนั้นปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

4.1.5 นำแผนการจัดการเรียนรู้การอ่านจับใจความโดยใช้วิธีการสอนแบบ OK5R ร่วมกับแบบฝึก ไปตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) ด้วยวิธีการหาค่าดัชนีความสอดคล้องและความเป็นไปได้ระหว่าง มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด จุดประสงค์การเรียนรู้

สาระสำคัญ กระบวนการจัดการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ และกระบวนการวัดประเมินผล (IOC: Index of Item Objective Congruence) (ชำนาญ รอดเหตุภัย, 2552: 209) โดยเสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน คือ ซึ่งสำเร็จการศึกษาไม่น้อยกว่าระดับปริญญาโทด้านการสอนภาษาไทย และมีประสบการณ์ในการสอนภาษาไทยไม่น้อยกว่า 5 ปี (รายนามอยู่ในภาคผนวก ก) ประเมินความถูกต้องของแผนการจัดการเรียนรู้ พิจารณาให้คะแนนดังนี้

คะแนน +1 หมายถึง แน่ใจว่าแผนการจัดการเรียนรู้มีความสอดคล้องระหว่างมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด จุดประสงค์การเรียนรู้ สาระสำคัญ กระบวนการจัดการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ และกระบวนการวัดประเมินผล

คะแนน 0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าแผนการจัดการเรียนรู้มีความสอดคล้องระหว่างมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด จุดประสงค์การเรียนรู้ สาระสำคัญ กระบวนการจัดการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ และกระบวนการวัดประเมินผล

คะแนน -1 หมายถึง แน่ใจว่าแผนการจัดการเรียนรู้มีความไม่สอดคล้องระหว่างมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด จุดประสงค์การเรียนรู้ สาระสำคัญ กระบวนการจัดการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ และกระบวนการวัดประเมินผล

4.1.6 คำนวณค่า IOC โดยใช้สูตร $IOC = \frac{\sum R}{N}$ โดย $\sum R$ คือ ผลรวมคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ N คือจำนวนผู้เชี่ยวชาญ

4.1.7 พิจารณาผลการประเมินโดยที่ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC: Index of Item Objective Congruence) ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไปถือว่ามีความสอดคล้องกับเกณฑ์ที่ยอมรับได้ ผลการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่านปรากฏว่า แผนการจัดการเรียนรู้การอ่านจับใจความโดยใช้วิธีการสอนแบบ OK5R ร่วมกับแบบฝึกมีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ทุกข้อเท่ากับ 1.00 ซึ่งมีความสอดคล้องกับเกณฑ์ที่ยอมรับได้ (ผลการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้อยู่ในภาคผนวก ง)

4.1.8 ปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้การอ่านจับใจความ โดยใช้วิธีการสอนแบบ OK5R ร่วมกับแบบฝึก ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ โดยผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน ไม่มีข้อเสนอแนะ หรือการปรับปรุงแก้ไขแผนการจัดการเรียนรู้ แต่ให้ข้อคิดเห็นว่าแผนการจัดการเรียนรู้สามารถนำไปใช้ได้จริง มีลำดับขั้นตอนชัดเจนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

4.1.9 นำแผนการจัดการเรียนรู้ 1 แผน เรื่องการอ่านจับใจความโดยใช้วิธีการสอนแบบ OK5R ร่วมกับแบบฝึก ฉบับสมบูรณ์ ไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/1 จำนวน 20 คนที่กำลังศึกษาอยู่ใน ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567 โรงเรียนดี.มากาเร็ดฟูลเลอร์ โดยผลการทดลองพบว่านักเรียนมีความสนใจ กระตือรือร้นในการทำกิจกรรมทุกขั้นตอน สามารถจับใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่านได้ ในส่วนของกิจกรรมการพูดเล่าเรื่องที่อ่าน นักเรียนให้ความร่วมมือดี แต่อาจขาดความกล้าแสดงออกเล็กน้อย เมื่อต้องออกมาพูดเล่าเรื่องที่อ่านหน้าชั้นเรียน ครูจึงใช้แรงเสริมทางบวก โดยการให้คะแนนพิเศษสำหรับกลุ่มที่สามารถเล่าเรื่องที่อ่านได้ดี อีกทั้งในกิจกรรมการสอนยังมีการประเมินการพูดเล่าเรื่องที่อ่าน จากเพื่อนภายในกลุ่มจึงทำให้นักเรียนมีความกล้าแสดงออกมากยิ่งขึ้น และนอกจากนี้ในชั้นทบทวน คือกิจกรรมเขียนแผนผังความคิด นักเรียนใช้เวลาในการทำค่อนข้างนาน ครูจึงใช้การจับเวลาร่วมด้วย เพื่อให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นสามารถเขียนทบทวนสรุปเนื้อหาให้ครบถ้วนสมบูรณ์ แต่ให้นักเรียนตกแต่งระบายสีแผนผังความคิดให้สวยงามในช่วงว่าง จะช่วยให้กระชับเวลาในการจัดกิจกรรมมากยิ่งขึ้น

4.1.10 นำแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่องการอ่านจับใจความโดยใช้วิธีการสอนแบบ OK5R ร่วมกับแบบฝึก ฉบับสมบูรณ์ ไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง คือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/1 จำนวน 31 คนที่กำลังศึกษาอยู่ใน ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567 โรงเรียนอนุบาลกุยบุรี (วัดวังยาว)

4.2 แบบทดสอบความสามารถการอ่านจับใจความ

ผู้วิจัยสร้างแบบทดสอบความสามารถการอ่านจับใจความ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เป็นแบบปรนัย ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 45 ข้อ และนำไปใช้จริง จำนวน 30 ข้อ โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

4.2.1 ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย และหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สาระการอ่าน และสาระการเรียนรู้แกนกลางเกี่ยวกับการอ่านจับใจความ

4.2.2 ศึกษาเอกสาร ทฤษฎี หลักการ และวิธีการสร้างแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความ และเกณฑ์การประเมินผลการอ่านจับใจความจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

4.2.3 กำหนดโครงสร้างแบบทดสอบความสามารถอ่านจับใจความ โดยแบบทดสอบที่สร้างขึ้นเป็นแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ (Multiple Choice) 4 ตัวเลือก จำนวน 45 ข้อ นำไปใช้จริง 30 ข้อ ซึ่งใช้วัดความสามารถอ่านจับใจความชุดเดียวกัน ทั้งก่อนเรียนและหลังเรียน โดยชุดหลังเรียนมีการสลับลำดับข้อและการวัดทั้งสองครั้งมีระยะเวลาห่างกันค่อนข้างนาน โดยผู้วิจัยกำหนดโครงสร้างแบบทดสอบความสามารถอ่านจับใจความขึ้น โดยใช้พฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน ตามแนวคิดของเบนจามิน บลูม (Bloom's Taxonomy) มาเรียบม นิลพันธุ์ (2553: 166) ดังตารางที่ 16

ตารางที่ 16 ตารางผังแบบทดสอบความสามารถอ่านจับใจความ

พฤติกรรมการเรียนรู้ เนื้อหา	จำ	เข้าใจ	นำไปใช้	วิเคราะห์	ประเมิน ค่า	สังเคราะห์	ข้อ
นิทาน	3	3	3	3	-	-	12
ตำนาน	3	3	3	3	-	-	12
สารคดี	3	3	3	3	-	-	11
บทความ	3	2	3	3	-	-	10
รวม	10	11	12	12	-	-	45

4.2.4 นำผังแบบทดสอบความสามารถอ่านจับใจความที่สร้างขึ้น ให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์พิจารณาความเหมาะสม โดยอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ได้เสนอแนะให้พิจารณาข้อคำถามให้มีพฤติกรรมเรียนรู้ด้านนำไปใช้และวิเคราะห์มากยิ่งขึ้น จากนั้นแก้ไขปรับปรุงตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และคัดเลือกข้อสอบสำหรับนำไปใช้ในการทดลอง จำนวน 30 ข้อ มีรายละเอียดดังตารางที่ 17

ตารางที่ 17 ตารางผังแบบทดสอบความสามารถการอ่านจับใจความสำหรับนำไปใช้ในการทดลอง

พฤติกรรมการเรียนรู้ เนื้อหา	จำ	เข้าใจ	นำไปใช้	วิเคราะห์	ประเมิน ค่า	สังเคราะห์	ข้อ
นิทาน	2	2	2	2	-	-	8
ตำนาน	2	2	2	2	-	-	8
สารคดี	2	2	2	1	-	-	7
บทความ	2	2	2	1	-	-	7
รวม	8	8	8	6	-	-	30

4.2.5 ศึกษา คัดเลือกบทอ่าน สำหรับประกอบการอ่าน เพื่อนำมาสร้างแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความ โดยใช้เกณฑ์ความสนใจในการอ่านของนักเรียนแต่ละช่วงวัย มาคัดเลือกเรื่องที่มีความเหมาะสมกับช่วงวัยของนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาตอนปลาย

4.2.6 สร้างแบบทดสอบความสามารถการอ่านจับใจความ และเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์พิจารณาความถูกต้อง เหมาะสมของภาษา ตรงตามวัตถุประสงค์ของพฤติกรรมกรอ่านจับใจความ โดยอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ได้เสนอแนะให้ปรับเรื่องที่น่ามาใช้เป็นบทอ่านในแบบทดสอบความสามารถการอ่านจับใจความให้มีความเหมาะสมกับวัยหรือเพศนักเรียนมากยิ่งขึ้น จากนั้นแก้ไขปรับปรุงตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

4.2.7 นำแบบทดสอบความสามารถการอ่านจับใจความ ที่แก้ไขปรับปรุงตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน พิจารณาว่าแบบทดสอบความสามารถการอ่านจับใจความแต่ละข้อมีความสอดคล้องตามวัตถุประสงค์ ความชัดเจน ความถูกต้องด้านภาษา โดยใช้แบบประเมินดัชนีความสอดคล้อง (IOC : Index of Item Objective Congruence) ระหว่างข้อคำถามของแบบทดสอบความสามารถการอ่านจับใจความกับจุดประสงค์ (ชำนาญ รอดเหตุภัย, 2552: 209) พิจารณาและให้คะแนนดังนี้

คะแนน +1 หมายถึง แน่ใจว่าแบบทดสอบความสามารถการอ่านจับใจความ มีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามของแบบทดสอบความสามารถการอ่านจับใจความกับจุดประสงค์

คะแนน 0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าแบบทดสอบความสามารถการอ่าน
จับใจความมีความสอดคล้องระหว่างข้อความของ
แบบทดสอบความสามารถการอ่านจับใจความกับ
จุดประสงค์

คะแนน -1 หมายถึง แน่ใจว่าแบบทดสอบความสามารถการอ่านจับใจความ
มีความไม่สอดคล้องระหว่างข้อความของแบบทดสอบ
ความสามารถการอ่านจับใจความกับจุดประสงค์

4.2.8 คำนวณค่า IOC โดยใช้สูตร $IOC = \frac{\sum R}{N}$ โดย $\sum R$ คือ ผลรวม คะแนน
ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ N คือจำนวนผู้เชี่ยวชาญ

4.2.9 พิจารณาผลการประเมินโดยที่ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC: Index of Item Objective
Congruence) ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไปถือว่าสามารถนำไปใช้ได้ ผลการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่านปรากฏว่า
ข้อสอบทั้งหมด 45 ข้อ มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ตั้งแต่ 0.67 – 1.00 (ผลการประเมินแบบทดสอบ
ความสามารถการอ่านจับใจความอยู่ในภาคผนวก ง) นอกจากนี้ผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะให้ปรับลำดับความสั้นยาว
ของตัวเลือกให้มีความสวยงาม และปรับคำในข้อความของข้อสอบให้เหมาะสมมากยิ่งขึ้น ดังตารางที่ 18

ตารางที่ 18 การปรับแก้ข้อความของแบบทดสอบวัดความสามารถทางการอ่านจับใจความ
ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

ข้อความ	รายการแก้ไข
ข้อ 21 ในสมัยโบราณมีการทำอะไรเพื่อ เสาะหาผู้ที่มีบุญญาธิการมาเป็นพระเจ้าแผ่นดิน ก. ทำพิธีเสี้ยงพวงมาลัย ข. ทำพิธีเสี้ยงพระโค ค. ทำพิธีเสี้ยงเทียน ง. ทำพิธีเสี้ยงเรือ	ปรับคำในข้อความของข้อสอบให้เหมาะสมมาก ยิ่งขึ้น เปลี่ยนจากคำว่า “ทำอะไร” เป็น “พิธีใด”
ข้อ 6, 7, 13, 14, 18, 19, 20, 23, 30, 33, 36, 40, 44	แก้ไขโดยเรียงลำดับตัวเลือกจากสั้นไปยาว

4.2.10 นำแบบทดสอบความสามารถการอ่านจับใจความ ที่แก้ไขปรับปรุงแล้วไปทดลอง (Try Out) กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567 โรงเรียนกุยบุรีวิทยา จำนวน 35 คน ที่เคยเรียนเรื่องการอ่านจับใจความมาแล้วในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในปีการศึกษาที่ผ่านมา ผลการทดลองใช้พบว่า ข้อคำถามมีความเหมาะสม นักเรียนสามารถอ่านเข้าใจ และทำด้วยตนเองโดยไม่มีข้อสงสัย

4.2.11 นำแบบทดสอบความสามารถการอ่านจับใจความที่ทดลองใช้ในข้อ 4.2.10 มาตรวจให้คะแนนความถูกต้อง โดยให้ 1 คะแนนในข้อที่ตอบถูกต้อง และให้ 0 คะแนนในข้อที่ตอบผิด หรือไม่ตอบ และตอบมากกว่า 1 คำตอบ

4.2.12 นำแบบทดสอบความสามารถการอ่านจับใจความ มาวิเคราะห์ตรวจสอบคุณภาพ เพื่อหาประสิทธิภาพรายข้อ โดยหาค่าความยากง่าย และค่าอำนาจการจำแนก แล้วคัดเลือกข้อสอบ จำนวน 30 ข้อ กำหนดค่าความยากง่ายระหว่าง 0.20 – 0.80 พบว่า มีค่าความยากง่ายอยู่ระหว่าง 0.31 - 0.80 และค่าอำนาจการจำแนกระหว่าง 0.20 – 1.00 พบว่า ค่าอำนาจการจำแนกอยู่ระหว่าง 0.22 - 0.89 ซึ่งมีค่าความยากง่ายและค่าอำนาจการจำแนกของข้อสอบตามเกณฑ์ที่กำหนด (ผลการวิเคราะห์อยู่ในภาคผนวก ง) และนำมาเป็นข้อสอบเพื่อใช้ในการทดสอบ

4.2.13 คัดเลือกข้อสอบที่มีค่าความยากง่ายอยู่ระหว่าง 0.31 - 0.80 และข้อสอบที่มีค่าอำนาจการจำแนกอยู่ระหว่าง 0.22 - 0.89 จำนวน 30 ข้อ มาวิเคราะห์หาค่าความเที่ยง (Reliability) โดยใช้สูตร KR – 20 ของคูเดอร์ - ริชาร์ดสัน (Kuder – Richardson) ด้วยโปรแกรมวิเคราะห์แบบสอบ (Test Analysis Program: TAP) (ยูทธ ไกยวรรณ์, 2562: 269) โดยเกณฑ์จะต้องมีค่าความเที่ยงตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า แบบทดสอบมีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.827 ซึ่งมีคุณภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด (ผลการวิเคราะห์ค่าความเที่ยงอยู่ในภาคผนวก จ)

4.2.14 นำแบบทดสอบความสามารถการอ่านจับใจความ จำนวน 30 ข้อ ที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง คือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567 โรงเรียนอนุบาลกุยบุรี (วัดวังยาว) จำนวน 31 คน

4.3 แบบสอบถามความคิดเห็น

แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการสอนแบบ OK5R ร่วมกับแบบฝึก เป็นแบบถามชนิดปลายปิดแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) จำนวน 11 ข้อ ร่วมกับแบบสอบถามชนิดปลายเปิด จำนวน 5 ข้อ (มาเรียม นิลพันธุ์, 2558: 161-162) ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

4.3.1 ศึกษาารูปแบบ และวิธีการสร้างแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียน จากเอกสาร ตำรา งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความคิดเห็น เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถามความคิดเห็น

4.3.2 นำข้อมูลที่ได้มาใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการสอนแบบ OK5R ร่วมกับแบบฝึก ซึ่งเป็นแบบถาม ชนิดปลายปิดแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) จำนวน 11 ข้อ ร่วมกับแบบสอบถามชนิด ปลายเปิด จำนวน 5 ข้อ

4.3.3 กำหนดโครงสร้างของแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการสอนแบบ OK5R ร่วมกับแบบฝึก โดยเป็นแบบถามชนิดปลายปิด แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) จำนวน 11 ข้อ ข้อ ร่วมกับแบบสอบถามชนิดปลายเปิด จำนวน 5 ข้อ ประกอบด้วยข้อคำถาม ด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านบรรยากาศการเรียนรู้ และด้านประโยชน์ที่ได้รับ ในส่วนของแบบสอบถามปลายปิด แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ของ Likert กำหนดค่าระดับคะแนนตอบด้วยตัวเลข 1-5 มีความหมายดังนี้ (พรณี ลีกิจวัฒน์นะ, 2553: 179-180)

ระดับคะแนน	5	หมายถึง เห็นด้วยมากที่สุด
ระดับคะแนน	4	หมายถึง เห็นด้วยมาก
ระดับคะแนน	3	หมายถึง เห็นด้วยปานกลาง
ระดับคะแนน	2	หมายถึง เห็นด้วยน้อย
ระดับคะแนน	1	หมายถึง เห็นด้วยน้อยที่สุด

การแปลคะแนนของค่าเฉลี่ยความคิดเห็นที่วัดได้ กำหนดเกณฑ์ที่ใช้โดยพิจารณาค่าระดับ ความคิดเห็น ดังนี้

เห็นด้วยมากที่สุด	ค่าเฉลี่ย 4.51 - 5.00
เห็นด้วยมาก	ค่าเฉลี่ย 3.51 - 4.50
เห็นด้วยปานกลาง	ค่าเฉลี่ย 2.51 - 3.50

เห็นด้วยน้อย ค่าเฉลี่ย 1.51 - 2.50

เห็นด้วยน้อยที่สุด ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.50

4.3.4 นำแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการสอนแบบ OK5R ร่วมกับแบบฝึก ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อพิจารณาความถูกต้อง เหมาะสมของภาษา และข้อคำถามที่สอดคล้องกับด้านความคิดเห็น โดยอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์มีความคิดเห็นเสนอแนะในส่วนของคุณค่าคำถามปลายเปิด คือ ปรับคำในข้อคำถามให้ชัดเจน ครอบคลุมและเหมาะสมกับนักเรียนมากยิ่งขึ้น ดังตารางที่ 19 (รายละเอียดอยู่ในภาคผนวก ค)

ตารางที่ 19 การปรับแก้ข้อคำถามของแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการสอนแบบ OK5R ร่วมกับแบบฝึก ตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ข้อคำถาม	รายการแก้ไข
นักเรียนชอบกิจกรรมการเรียนรู้ของครูหรือไม่ ชอบกิจกรรมอะไร เล่าให้ฟังหน่อย	แก้ไขเป็น เนื้อหาที่ครูนำมาให้อ่านมีความน่าสนใจ นักเรียนชอบเรื่องใดมากที่สุด เพราะเหตุใด
ภาระงานที่ครูให้ปฏิบัติหรือทำ เช่น แบบฝึก / การบ้าน มีประโยชน์มากน้อยแค่ไหน เพราะเหตุใด	แก้ไขเป็น การจัดการเรียนของครู ช่วยให้นักเรียนได้พัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความได้ดีขึ้นหรือไม่ เพราะเหตุใด
กิจกรรม / สื่อการสอน / เทคนิค ของครูช่วยให้การเรียนรู้ของนักเรียนเป็นอย่างไร	แก้ไขเป็น บรรยากาศในการจัดการเรียนการสอนของครู ช่วยให้นักเรียนรู้สึก ผ่อนคลาย ไม่เคร่งเครียด และสนุกสนานหรือไม่ อย่างไร

4.3.5 นำแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการสอนแบบ OK5R ร่วมกับแบบฝึก ที่ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์แล้ว เสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน พิจารณาความตรงตามเนื้อหา และด้านภาษา พิจารณาและให้คะแนนดังนี้ (มาเรียม นิลพันธุ์, 2558: 161)

คะแนน +1 หมายถึง แน่ใจว่าแบบสอบถามความคิดเห็นมีความสอดคล้องกันทั้งด้านเนื้อหาและภาษา

คะแนน 0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าแบบสอบถามความคิดเห็นความสอดคล้องกันทั้งด้านเนื้อหาและภาษา

คะแนน -1 หมายถึง แน่ใจว่าแบบสอบถามความคิดเห็นมีความไม่สอดคล้องกันทั้งด้านเนื้อหาและภาษา

4.3.6 คำนวณค่า IOC โดยใช้สูตร $IOC = \frac{\sum R}{N}$ โดย $\sum R$ คือผลรวมคะแนนความคิดเห็น

ของผู้เชี่ยวชาญ N คือจำนวนผู้เชี่ยวชาญ

4.3.7 นำคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน มาคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC: Index of Item Objective Congruence) และปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ โดยพิจารณาผลการประเมินที่ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC: Index of Item Objective Congruence) ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไปถือว่ามีความสอดคล้องกับเกณฑ์ที่ยอมรับได้ ผลการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญ ทั้ง 3 ท่านปรากฏว่า แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการสอนแบบ OK5R ร่วมกับแบบฝึกหัดดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ทุกข้อเท่ากับ 1.00 ซึ่งมีความสอดคล้องกับเกณฑ์ที่ยอมรับได้ (ผลการประเมินแบบสอบถามความคิดเห็นอยู่ในภาคผนวก ง) และผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะให้ปรับคำในข้อคำถามปลายเปิดให้ครอบคลุม และชัดเจนมากยิ่งขึ้น ดังตารางที่ 20

ตารางที่ 20 การปรับแก้ข้อคำถามของแบบสอบถามความคิดเห็นชนิดปลายเปิด ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

ข้อคำถาม	รายการแก้ไข
เนื้อหาที่ครูนำมาให้อ่านมีความน่าสนใจ นักเรียนชอบเรื่องใดมากที่สุด เพราะเหตุใด	แก้ไขเป็น แบบฝึกหัดของครูมีความน่าสนใจหรือไม่ อย่างไร นักเรียนชอบเนื้อหาเรื่องใดมากที่สุด เพราะเหตุใด
การจัดการเรียนของครู ช่วยให้นักเรียนได้ พัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความได้ ดีขึ้นหรือไม่ เพราะเหตุใด	แก้ไขเป็น การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครู ช่วยให้นักเรียนได้พัฒนาความสามารถในการอ่าน จับใจความได้ดีขึ้นหรือไม่ อย่างไร นักเรียนชอบ กิจกรรมใดมากที่สุด เพราะเหตุใด
บรรยากาศในการจัดการเรียนการสอนของครู ช่วยให้นักเรียนรู้สึกผ่อนคลายไม่เคร่งเครียด และสนุกสนานหรือไม่ อย่างไร	แก้ไขเป็น บรรยากาศในการจัดการเรียนการสอน ของครู ช่วยให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการทำ กิจกรรม และสนุกสนานหรือไม่ อย่างไร

4.3.8 นำแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการสอนแบบ OK5R ร่วมกับแบบฝึก ที่ได้รับการแก้ไขปรับปรุงแล้ว ไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

4.4 แบบฝึกการอ่านจับใจความ

แบบฝึกการอ่านจับใจความ มีรายละเอียดการสร้างและหาประสิทธิภาพ ดังนี้

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างและพัฒนาแบบฝึกการอ่านจับใจความ โดยยึดขั้นตอนการสอนแบบ OK5R บทอ่านมีความเหมาะสมกับนักเรียนชั้นประถมศึกษา 6 โดยเรียงลำดับจากง่ายไปหายาก มีภาพประกอบสวยงาม สีสันสดใส เพื่อดึงดูดใจของผู้เรียน ซึ่งผู้วิจัยเลือกใช้บทอ่าน ประเภท นิทาน ตำนาน สารคดี บทความ เพื่อนำไปใช้เป็นบทอ่านในแบบฝึก ตามวิธีสอนแบบ OK5R มีทั้งสิ้น 4 เล่ม ดังนี้

เล่มที่ 1 การอ่านจับใจความจากนิทาน

เล่มที่ 2 การอ่านจับใจความจากตำนาน

เล่มที่ 3 การอ่านจับใจความจากสารคดี

เล่มที่ 4 การอ่านจับใจความจากบทความ

4.4.1 ศึกษาหลักสูตร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาแบบฝึก

4.4.2 ศึกษาวิธีการสร้างแบบฝึกการอ่านจับใจความ จากงานวิจัยและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบฝึกการอ่านจับใจความ

4.4.3 ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

4.4.4 ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้ ด้วยวิธีการสอนแบบ OK5R

4.4.5 ศึกษาความสนใจในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยสัมภาษณ์ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลกุญบุรี (วัดวังยาว) และพิจารณาความเหมาะสมตามสาระการเรียนรู้แกนกลาง จากหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และนำข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่อคัดเลือกเนื้อหา ประกอบด้วย นิทาน ตำนาน สารคดี บทความ โดยได้กำหนดแนวทางในการคัดเลือกเรื่อง ดังนี้

4.4.5.1 ภาษาที่ใช้มีความยากง่าย เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน ตามระดับชั้นของนักเรียน

4.4.5.2 เนื้อเรื่องแต่ละประเภทมีความยาวที่เหมาะสมกับผู้เรียน

4.4.5.3 เนื้อเรื่องที่น่าสนใจให้อ่านเป็นเรื่องราวที่อาจเป็นเรื่องราวในชีวิตประจำวัน เรื่องราวในท้องถิ่น หรือเสริมสร้างประสบการณ์ความรู้ให้กับผู้เรียน

4.4.6 สร้างแบบฝึกการอ่านจับใจความ ด้วยวิธีการสอนแบบ OK5R จำนวน 4 เล่ม ได้แก่ เล่มที่ 1 แบบฝึกการอ่านจับใจความจากนิทาน เล่มที่ 2 แบบฝึกการอ่านจับใจความจากตำนาน เล่มที่ 3 แบบฝึกการอ่านจับใจความจากสารคดี และ เล่มที่ 4 แบบฝึกการอ่านจับใจความจากบทความ

4.4.7 เสนอแบบฝึกการอ่านจับใจความ ด้วยวิธีการสอนแบบ OK5R สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อพิจารณาตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสม โดยอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์มีความคิดเห็นเสนอแนะ ให้ปรับส่วนของเฉลยในแบบฝึกที่ โดยระบุการวัดและ ประเมินผลในกิจกรรมของแบบฝึกให้ชัดเจน และเพิ่มแบบทดสอบท้ายบทเรียน แบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก เพื่อวัดและประเมินนักเรียน เมื่อเรียนจบแบบฝึกในแต่ละเล่ม จากนั้นปรับปรุงตามคำแนะนำของ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

4.4.8 เสนอแบบฝึกการอ่านจับใจความ ด้วยวิธีการสอนแบบ OK5R สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่แก้ไขปรับปรุงแล้ว เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน คือ ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนรู้ ภาษาไทย 3 ท่าน ผู้เชี่ยวชาญด้านสื่อและเทคโนโลยี 1 ท่าน ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล 1 ท่าน พิจารณาว่า แบบฝึกการอ่านจับใจความด้วยวิธีการสอนแบบ OK5R สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามวิธีของลิเคอร์ท (Likert) 5 ระดับ (พรรณี ลีกิจวัฒน์นะ, 2553: 179) พิจารณาและให้คะแนนดังนี้

ระดับ 5 คะแนน หมายถึง แบบฝึกมีความสอดคล้องระหว่างจุดประสงค์
เนื้อหาและกิจกรรมมากที่สุด

ระดับ 4 คะแนน หมายถึง แบบฝึกมีความสอดคล้องระหว่างจุดประสงค์
เนื้อหาและกิจกรรมมาก

ระดับ 3 คะแนน หมายถึง แบบฝึกมีความสอดคล้องระหว่างจุดประสงค์
เนื้อหาและกิจกรรมปานกลาง

ระดับ 2 คะแนน หมายถึง แบบฝึกมีความสอดคล้องระหว่างจุดประสงค์
เนื้อหาและกิจกรรมน้อย

ระดับ 1 คะแนน หมายถึง แบบฝึกมีความสอดคล้องระหว่างจุดประสงค์
เนื้อหาและกิจกรรมน้อยที่สุด

4.4.9 นำคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่าน คือ ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาไทย 3 ท่าน ผู้เชี่ยวชาญด้านสื่อและเทคโนโลยี 1 ท่าน ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล 1 ท่าน มาคำนวณหาค่าเฉลี่ย (M) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) โดยพิจารณาผลการประเมินการคำนวณหาค่าเฉลี่ย (M) ตั้งแต่ระดับมากขึ้นไป และเมื่อนำคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมาคำนวณหาค่าเฉลี่ยของแบบฝึกการอ่านจับใจความ ด้วยวิธีการสอนแบบ OK5R พบว่า มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.46 หรือมีความสอดคล้องอยู่ในระดับมาก (ผลการประเมินแบบฝึกการอ่านจับใจความอยู่ในภาคผนวก ง) นอกจากนี้ผู้เชี่ยวชาญได้ให้ข้อคิดเห็นในการประเมินดังนี้

ตารางที่ 21 ข้อคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญในการประเมินแบบฝึกการอ่านจับใจความ

ข้อคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ	รายการแก้ไข
แบบฝึกการอ่านจับใจความสามารถนำไปใช้ได้จริง มีกิจกรรมหลากหลายเหมาะสมกับผู้เรียน มีสีสันสดใส และมีการวัดประเมินผลชัดเจน	-

4.4.10 นำแบบฝึกการอ่านจับใจความ ที่ได้รับการแก้ไขปรับปรุงแล้ว ไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/1 จำนวน 20 คนที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567 โรงเรียนดี.มากาเร็ตฟูลเลอร์ โดยผลการทดลองพบว่า นักเรียนมีความสนใจเรื่องที่อ่านจากแบบฝึก มีความกระตือรือร้นในการทำกิจกรรม และมีความสนุกสนานในการทำกิจกรรมการทบทวนในแบบฝึก แต่อาจใช้เวลาในการทำกิจกรรมในแบบฝึกบางกิจกรรมค่อนข้างนานเกิดเวลาที่ครูกำหนด เช่น การทำกิจกรรมที่ 6 การทบทวนโดยการเขียนแผนผังความคิด ครูจึงให้นักเรียนใช้เวลาในการตกแต่งระบายสีในเวลาว่างเพื่อกระชับเวลาในการทำกิจกรรมมากขึ้น

4.4.11 นำแบบฝึกการอ่านจับใจความ ไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างต่อไป คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/1 จำนวน 31 คนที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567 โรงเรียนอนุบาลกุยบุรี (วัดวังยาว)

5. การดำเนินการวิจัยและการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567 โรงเรียนอนุบาลกุญบุรี (วัดวังยาว) โดยได้ดำเนินการวิจัยและเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

5.1 อธิบายและชี้แจงกิจกรรมการเรียนการสอนการอ่านจับใจความด้วยวิธีการสอนแบบ OK5R ร่วมกับแบบฝึก พร้อมประเมินความสามารถการอ่านจับใจความ ก่อนเรียน (Pre-test) แบบปรนัย ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ เวลา 1 ชั่วโมง

5.2 จัดกิจกรรมการเรียนการสอน เรื่องการอ่านจับใจความ ด้วยวิธีการสอนแบบ OK5R ร่วมกับแบบฝึก จำนวน 4 แผน แผนละ 2 ชั่วโมง รวมเวลา 8 ชั่วโมง

5.3 ประเมินความคิดเห็นของผู้เรียน เรื่องการอ่านจับใจความ ที่มีต่อวิธีการสอนแบบ OK5R ร่วมกับแบบฝึก

5.4 ประเมินความสามารถการอ่านจับใจความ หลังเรียน (Post-test) แบบปรนัย ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ เวลา 1 ชั่วโมง โดยใช้แบบทดสอบความสามารถการอ่านจับใจความที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เพื่อนำข้อมูลไปวิเคราะห์และอภิปรายผลการวิจัย

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

6.1 วิเคราะห์คะแนนของแบบทดสอบความสามารถทางการอ่านจับใจความด้วยวิธีการสอนแบบ OK5R ร่วมกับแบบฝึก ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/1 ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน โดยคำนวณค่าเฉลี่ย (M) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และสถิติ t -test แบบ Dependent ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

6.2 ศึกษาความคิดเห็นของนักเรียน เรื่องการอ่านจับใจความที่มีต่อวิธีการสอนแบบ OK5R ร่วมกับแบบฝึก โดยคำนวณค่าเฉลี่ย (M) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยนำความคิดเห็นที่สื่อความหมาย ในทิศทางเดียวกันจัดเข้าหมวดหมู่เดียวกัน และสรุปเป็นรายด้านประกอบด้วยประเด็นสำคัญ

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ด้วยวิธีการสอนแบบ OK5R ร่วมกับแบบฝึก ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูล โดยนำเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่องการอ่านจับใจความด้วยวิธีการสอนแบบ OK5R ร่วมกับแบบฝึก แบบฝึกการอ่านจับใจความ แบบทดสอบความสามารถการอ่านจับใจความ และแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการสอนแบบ OK5R ร่วมกับแบบฝึก ไปดำเนินการทดลองการวิจัยกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลกุญบุรี (วัดวังยาว) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 31 คน โดยทดสอบก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ และสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้แบบสอบถามความคิดเห็น เพื่อเป็นการตอบวัตถุประสงค์และข้อคำถามในการวิจัย ผู้วิจัยขอเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบ OK5R ร่วมกับแบบฝึก

ตารางที่ 22 ความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบ OK5R ร่วมกับแบบฝึก

การทดลอง	จำนวน (N)	คะแนน เต็ม	ค่าเฉลี่ย (M)	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน (SD)	t	df	p
ก่อนเรียน	31	30	14.45	3.99	17.43	30	<.001
หลังเรียน	31	30	20.71	3.21			

*p < .05

จากตารางที่ 22 พบว่า คะแนนความสามารถในการอ่านจับใจความ ด้วยวิธีการสอนแบบ OK5R ร่วมกับแบบฝึกของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลกุญบุรี (วัดวังยาว) จำนวน 31 คน ด้วยแบบทดสอบการอ่านจับใจความแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ โดยคะแนนการทดสอบก่อนการจัดการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 14.45 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 3.99 และคะแนนการทดสอบหลังการจัดการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 20.71 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 3.21 และนำคะแนนเฉลี่ยที่ได้จากการทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความก่อนเรียน และหลังเรียนด้วยวิธีการสอนแบบ OK5R ร่วมกับแบบฝึก เปรียบเทียบโดยใช้การทดสอบค่าที แบบไม่เป็นอิสระต่อกัน (Dependent samples t-test) พบว่า คะแนนความสามารถในการอ่านจับใจความหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน โดยค่า (t) เท่ากับ 17.43 คะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (ผลการวิเคราะห์อยู่ในภาคผนวก จ)

2. ผลการศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบ OK5R ร่วมกับแบบฝึก

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์การตอบแบบสอบถามชนิดปลายปิดแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) จำนวน 11 ข้อ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบ OK5R ร่วมกับแบบฝึก จำนวน 31 คน การวิเคราะห์ข้อมูลดังตารางที่ 23

ตารางที่ 23 ความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบ OK5R ร่วมกับแบบฝึก

รายการประเมิน	M	SD	แปลผล	ลำดับที่
ด้านการจัดการเรียนรู้				
1. แบบฝึกมีความน่าสนใจ	4.55	0.61	มากที่สุด	4
2. เนื้อเรื่องมีความสนุกสนาน	4.39	0.55	มาก	9
3. เนื้อเรื่องสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้	4.48	0.56	มาก	5
4. กิจกรรมการเรียนการสอนช่วยให้นักเรียนได้พัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความได้ดีขึ้น	4.58	0.55	มากที่สุด	3

รายการประเมิน	<i>M</i>	<i>SD</i>	แปลผล	ลำดับที่
5. กิจกรรมการเรียนการสอนมีความสนุกสนาน	4.26	0.51	มาก	11
6. กิจกรรมการเรียนการสอนฝึกความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียน	4.45	0.61	มาก	6
7. กิจกรรมการเรียนการสอนช่วยให้นักเรียนมีส่วนร่วมกับเพื่อน ๆ	4.29	0.52	มาก	10
รวมด้านการจัดการเรียนรู้	4.43	0.57	มาก	(3)
ด้านบรรยากาศการเรียนรู้				
8. บรรยากาศในการจัดการเรียนการสอนมีความสนุกสนาน	4.74	0.51	มากที่สุด	1
9. บรรยากาศในการจัดการเรียนการสอนช่วยให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม	4.65	0.60	มากที่สุด	2
10. ครูให้ความสนใจและอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ทุกขั้นตอนอย่างทั่วถึง	4.42	0.83	มาก	8
รวมด้านบรรยากาศการเรียนรู้	4.60	0.67	มากที่สุด	(1)
ด้านประโยชน์ที่ได้รับ				
11. นักเรียนสามารถนำความรู้เรื่องการอ่านจับใจความไปประยุกต์ใช้ เพื่ออ่านจับใจความจากสื่อต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันได้	4.45	0.61	มาก	6
รวมด้านประโยชน์ที่ได้รับ	4.45	0.61	มาก	(2)
รวมทุกด้าน	4.48	0.61	มาก	

จากตารางที่ 23 ความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบ OK5R ร่วมกับแบบฝึก พบว่า ความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบ OK5R ร่วมกับแบบฝึก โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($M = 4.48$, $SD = 0.61$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านประกอบด้วยประเด็นสำคัญสามารถเรียงตามลำดับความคิดเห็นดังนี้

อันดับที่ 1 ด้านบรรยากาศการเรียนรู้ นักเรียนมีความคิดเห็นระดับมากที่สุด ($M = 4.60$, $SD 0.67$) โดยมีลำดับประเด็นสำคัญคือ บรรยากาศในการจัดการเรียนการสอนมีความสนุกสนาน ($M = 4.74$, $SD 0.51$) บรรยากาศในการจัดการเรียนการสอนช่วยให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม ($M = 4.65$, $SD 0.60$) และครูให้ความสนใจและอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ทุกขั้นตอนอย่างทั่วถึง ($M = 4.42$, $SD 0.83$) ตามลำดับ

อันดับที่ 2 ด้านประโยชน์ที่ได้รับ นักเรียนมีความคิดเห็นระดับมาก ($M = 4.45$, $SD 0.61$) โดยมีลำดับประเด็นสำคัญคือ นักเรียนสามารถนำความรู้เรื่องการอ่านจับใจความไปประยุกต์ใช้เพื่ออ่านจับใจความจากสื่อต่างๆ ในชีวิตประจำวันได้ ($M = 4.45$, $SD 0.61$)

อันดับที่ 3 ด้านการจัดการเรียนรู้ นักเรียนมีความคิดเห็นระดับมาก ($M = 4.43$, $SD 0.57$) โดยมีลำดับประเด็นสำคัญคือ กิจกรรมการเรียนการสอนช่วยให้นักเรียนได้พัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความได้ดีขึ้น ($M = 4.58$, $SD 0.55$) แบบฝึกมีความน่าสนใจ ($M = 4.55$, $SD 0.61$) เนื้อเรื่องสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ ($M = 4.48$, $SD 0.56$) กิจกรรมการเรียนการสอนฝึกความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียน ($M = 4.45$, $SD 0.61$) เนื้อเรื่องมีความสนุกสนาน ($M = 4.39$, $SD 0.55$) กิจกรรมการเรียนการสอนช่วยให้นักเรียนมีส่วนร่วมกับเพื่อน ๆ ($M = 4.29$, $SD 0.52$) และกิจกรรมการเรียนการสอนมีความสนุกสนาน ($M = 4.26$, $SD 0.51$) ตามลำดับ

ทั้งนี้ผู้วิจัยได้รวบรวมความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบ OK5R ร่วมกับแบบฝึก โดยนักเรียนได้แสดงความคิดเห็นจากการตอบแบบสอบถามปลายเปิดจำนวน 5 ข้อ ผลจากการแสดงความคิดเห็นของนักเรียน จำนวน 31 คน สามารถสรุปเป็นรายด้านประกอบด้วยประเด็นสำคัญดังนี้

1) ด้านการจัดการเรียนรู้

ประเด็นที่ 1 แบบฝึกมีความน่าสนใจ

จากการตรวจสอบความคิดเห็นของนักเรียนพบว่า นักเรียนมีความสนใจต่อแบบฝึกการอ่านจับใจความของครู เนื่องจากแบบฝึกมีกิจกรรมที่หลากหลาย เนื้อเรื่องมีความน่าสนใจ เมื่อนักเรียนอ่านแล้วได้รับความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องที่ย่านมากยิ่งขึ้น ดังตัวอย่างความคิดเห็นต่อไปนี้

“แบบฝึกมีความน่าสนใจ ทำให้หนูได้รู้เกี่ยวกับแคร์รอตว่าเมื่อต้มสุกแล้วสามารถนำไปรับประทานทำให้รักษามะเร็งได้ดี”

กลุ่มตัวอย่างคนที่ 6

“แบบฝึกของครูมีความน่าสนใจ ช่วยให้เกิดการทบทวน และช่วยทำให้ได้ฝึกฝนบ่อย ๆ ทำให้เกิดความคุ้นเคยกับการจับประเด็นสำคัญของเรื่อง”

กลุ่มตัวอย่างคนที่ 8

“ชอบแบบฝึกของครู เพราะมีเรื่องที่หลากหลาย ทำให้ได้รับความรู้ ความเข้าใจในเรื่องที่ไม่เคยรู้มาก่อน”

กลุ่มตัวอย่างคนที่ 13

“น่าสนใจ ชอบเนื้อเรื่องและกิจกรรมในแบบฝึกทั้งหมดค่ะ”

กลุ่มตัวอย่างคนที่ 25

ความคิดเห็นจากการตอบแบบสอบถาม พบความคิดเห็นที่สะท้อนว่านักเรียนมีความสนใจแบบฝึกการอ่านจับใจความของครู คือคำว่า “น่าสนใจ” และ “ชอบเนื้อเรื่อง” แสดงให้เห็นว่าการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วิธีการสอนแบบ OK5R ร่วมกับแบบฝึก ส่งผลให้นักเรียนรู้สึกสนใจและได้รับความรู้ผ่านสื่อดังกล่าว

ประเด็นที่ 2 นักเรียนรู้สึกสนุกสนานกับเนื้อเรื่องที่อ่าน

จากการตรวจสอบความคิดเห็นของนักเรียนพบว่า นักเรียนมีความรู้สึกเชิงบวกต่อเนื้อเรื่องที่ครูนำมาให้อ่าน เนื่องจากเนื้อเรื่องมีความเหมาะสมกับช่วงวัยของนักเรียน มีความน่าตื่นเต้น เชื่อมโยงกับประสบการณ์เดิมของนักเรียน ตัวละครมีความน่าสนใจ เนื้อเรื่องชวนให้ติดตาม ส่งผลให้เกิดความสนุกสนานต่อเรื่องที่อ่าน ดังตัวอย่างความคิดเห็นต่อไปนี้

“ชอบพญาลิง เพราะพญาลิงมีความฉลาดหลากหลายแหลม อ่านแล้วสนุกดีครับ”

กลุ่มตัวอย่างคนที่ 2

“ชอบเรื่องโลมา เพราะได้ทราบความเป็นมาของโลมาที่อยู่ในอควาเรียม”

กลุ่มตัวอย่างคนที่ 10

“ชอบตำนานตาม่องล่าย เพราะได้ทราบตำนานท้องถิ่นของจังหวัดตัวเอง”

กลุ่มตัวอย่างคนที่ 15

ความคิดเห็นจากการตอบแบบสอบถาม พบความคิดเห็นที่สะท้อนว่านักเรียนรู้สึกสนุกสนานกับเนื้อเรื่องที่อ่าน คือคำว่า “ชอบ” และ “สนุก” แสดงให้เห็นว่าการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วิธีการสอนแบบ OK5R ร่วมกับแบบฝึก ส่งผลให้นักเรียนรู้สึกสนุกสนานกับการเรียนผ่านสื่อดังกล่าว

ประเด็นที่ 3 นักเรียนได้รับความรู้จากเนื้อเรื่องที่อ่าน สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

จากการตรวจสอบความคิดเห็นของนักเรียนพบว่า นักเรียนได้รับความรู้เพิ่มเติมเมื่อได้อ่านเนื้อเรื่อง และสามารถนำความรู้จากเรื่องที่อ่านไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ เนื่องจากเนื้อเรื่องที่นำมาให้อ่านเป็นบทอ่านประเภท นิทาน ตำนาน สารคดี และบทความ ที่ประกอบด้วยข้อคิดและความรู้ข้อเท็จจริง ที่นักเรียนสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ ดังตัวอย่างความคิดเห็นต่อไปนี้

“ชอบเรื่อง แคร่รอต เพราะได้รับความรู้ใหม่ สามารถนำไปทำน้ำแคร่รอตรับประทานได้”

กลุ่มตัวอย่างคนที่ 11

“ชอบเรื่องตาม่องล่าย เพราะได้รู้ความเป็นมาของท้องถิ่น และนำไปเล่าให้น้องฟังได้ค่ะ”

กลุ่มตัวอย่างคนที่ 20

“ได้รับความรู้เกี่ยวกับโลมาในอควาเรียมว่าเป็นอย่างไร ทำไมจึงถือว่าเป็นการทารุณกรรมโลมา”

กลุ่มตัวอย่างคนที่ 26

ความคิดเห็นจากการตอบแบบสอบถาม พบความคิดเห็นที่สะท้อนว่านักเรียนได้รับความรู้จากเนื้อเรื่องที่อ่าน สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ คือคำว่า “ได้ความรู้” และ “นำไป” แสดงให้

เห็นว่าการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วิธีการสอนแบบ OK5R ร่วมกับแบบฝึก ส่งผลให้นักเรียนได้รับความรู้จากเนื้อเรื่องที่อ่าน สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ผ่านสื่อดังกล่าว

ประเด็นที่ 4 กิจกรรมการเรียนการสอนช่วยให้นักเรียนได้พัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความได้ดีขึ้น

จากการตรวจสอบความคิดเห็นของนักเรียนพบว่า นักเรียนมีความเข้าใจ สามารถจับใจความได้ดีขึ้น เนื่องจากกิจกรรมการเรียนการสอนแบบ OK5R เป็นกิจกรรมที่มีขั้นตอนอย่างเป็นระบบ ช่วยให้นักเรียนเกิดความเข้าใจในเรื่องที่อ่านมากยิ่งขึ้น โดยนักเรียนได้อ่านจับใจความอย่างเป็นขั้นตอน นักเรียนสามารถตอบคำถามจากเรื่องที่อ่าน และนำมาสรุปใจความได้ สามารถทบทวนเรื่องที่อ่านโดยการพูดเล่าเรื่องได้ อีกทั้งการทำกิจกรรมแผนผังความคิดช่วยให้เกิดความเข้าใจเรื่องที่อ่านมากยิ่งขึ้น ดังตัวอย่างความคิดเห็นต่อไปนี้

“ขั้นตอนการอ่านของครู ทำให้รู้สึกที่อ่านเรื่องแล้วเข้าใจได้เร็วขึ้น สามารถสรุปใจความสำคัญได้ดีขึ้น”

กลุ่มตัวอย่างคนที่ 5

“กิจกรรมการสอนของครูช่วยให้จับใจความได้ดีขึ้น เพราะไม่เคยรู้มาก่อนว่าการอ่านจับใจความมีขั้นตอนที่ทำให้เกิดความเข้าใจ สามารถสรุปใจความได้ง่ายขึ้น”

กลุ่มตัวอย่างคนที่ 18

“กิจกรรมทำให้เกิดความเข้าใจมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะการทำแผนผังความคิด ช่วยให้เข้าใจเรื่องที่อ่านมากยิ่งขึ้น”

กลุ่มตัวอย่างคนที่ 23

“การสอนอ่านจับใจความของครูมีขั้นตอนที่ชัดเจน ทำให้เกิดความเข้าใจ จนสามารถจับใจความได้ดีขึ้นค่ะ”

กลุ่มตัวอย่างคนที่ 30

“เข้าใจการจับใจความมากขึ้น ชอบกิจกรรมการพูดเล่าเรื่อง เพราะช่วยให้จดจำเรื่องที่อ่าน และเกิดความเข้าใจได้ดีขึ้น”

กลุ่มตัวอย่างคนที่ 31

ความคิดเห็นจากการตอบแบบสอบถาม พบความคิดเห็นที่สะท้อนว่ากิจกรรมการเรียนการสอนช่วยให้นักเรียนได้พัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความได้ดีขึ้น คือคำว่า “ความเข้าใจ” และ “จับใจความได้” แสดงให้เห็นว่าการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วิธีการสอนแบบ OK5R ร่วมกับแบบฝึก ส่งผลให้นักเรียนได้พัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความได้ดีขึ้นผ่านกิจกรรมการเรียนการสอนดังกล่าว

ประเด็นที่ 5 กิจกรรมการเรียนการสอนทำให้นักเรียนรู้สึกสนุกสนาน

จากการตรวจสอบความคิดเห็นของนักเรียนพบว่า นักเรียนมีความสนุกสนานในการทำกิจกรรมการเรียนการสอน เนื่องจากครูผู้สอนให้นักเรียนได้ทำกิจกรรมที่หลากหลาย จึงทำให้นักเรียนเกิดความรู้สึกสนุกสนานในการทำกิจกรรมการเรียนรู้ ดังตัวอย่างความคิดเห็นต่อไปนี้

“ชอบกิจกรรมการเรียนการสอนของครู เพราะครูมีกิจกรรมที่หลากหลาย ทำให้สนุก และตื่นเต้นทุกครั้ง”

กลุ่มตัวอย่างคนที่ 1

“ชอบกิจกรรมที่ได้แข่งขันกับเพื่อน กลุ่มอื่น ๆ ทำให้รู้สึกสนุกมาก”

กลุ่มตัวอย่างคนที่ 24

ความคิดเห็นจากการตอบแบบสอบถาม พบความคิดเห็นที่สะท้อนว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบ OK5R ร่วมกับแบบฝึกทำให้นักเรียนเกิดความรู้สึกสนุกสนาน คือคำว่า “สนุก” และ “ชอบ” แสดงให้เห็นว่านักเรียนรู้สึกสนุกในการทำกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบ OK5R ร่วมกับแบบฝึกผ่านขั้นตอนดังกล่าว

ประเด็นที่ 6 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบ OK5R ร่วมกับแบบฝึก ช่วยฝึกความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียน

จากการตรวจสอบความคิดเห็นของนักเรียนพบว่า นักเรียนได้ฝึกความคิดสร้างสรรค์ผ่านกิจกรรมการเรียนการสอนของครู เนื่องจากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนส่งเสริมให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็นอย่างเปิดกว้าง ผ่านคำถามสะท้อนความคิด และนักเรียนได้ฝึกการเขียนแผนผังความคิด ทำให้นักเรียนเกิดความคิดสร้างสรรค์ในการเขียนผลงาน และนักเรียนยังได้ทำกิจกรรมเป็นกลุ่ม ทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนความคิดช่วยเสริมความคิดสร้างสรรค์ซึ่งกันและกัน ดังตัวอย่างความคิดเห็นต่อไปนี้

“ชอบการตอบคำถาม เพราะได้แสดงความคิดสมมติตัวเองเป็นตัวละครที่ชอบ”

กลุ่มตัวอย่างคนที่ 9

“หนูชอบการทำแผนผังความคิด ได้ฝึกวาดรูประบายสีเกี่ยวกับเรื่องที่ชอบ”

กลุ่มตัวอย่างคนที่ 19

“ชอบกิจกรรมแผนผังความคิด เพราะได้ทำแผนผังความคิด ได้วาดรูปตามจินตนาการตามที่ตนเองชอบ”

กลุ่มตัวอย่างคนที่ 22

ความคิดเห็นจากการตอบแบบสอบถาม พบความคิดเห็นที่สะท้อนว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบ OK5R ร่วมกับแบบฝึกช่วยฝึกความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียน คือ คำว่า “แสดงความคิด” และ “วาดรูป” แสดงให้เห็นว่านักเรียนได้ฝึกความคิดสร้างสรรค์ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบ OK5R ร่วมกับแบบฝึก ช่วยส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนผ่านขั้นตอนดังกล่าว

ประเด็นที่ 7 กิจกรรมการเรียนการสอนช่วยให้นักเรียนมีส่วนร่วมกับเพื่อน ๆ

จากการตรวจสอบความคิดเห็นของนักเรียนพบว่า กิจกรรมการเรียนการสอนทำให้นักเรียนมีส่วนร่วมกับเพื่อน ๆ ภายในกลุ่ม และภายในชั้นเรียน นักเรียนได้ร่วมกันทำกิจกรรมและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ดังตัวอย่างความคิดเห็นต่อไปนี้

“ชอบกิจกรรมการพูดเล่าเรื่อง เพราะได้ร่วมกันฟังและพูดจากการพูดเล่าเรื่องของเพื่อนหลาย ๆ กลุ่ม ทำให้เห็นประเด็นใจความจากเพื่อนกลุ่มอื่น ๆ”

กลุ่มตัวอย่างคนที่ 14

“ชอบกิจกรรมการเขียนแผนผังความคิด เพราะได้ร่วมกันแสดงความคิดเห็น และได้นำเสนอแลกเปลี่ยนความคิดของตนเองหน้าชั้นเรียนครับ”

กลุ่มตัวอย่างคนที่ 27

ความคิดเห็นจากการตอบแบบสอบถาม พบความคิดเห็นที่สะท้อนว่ากิจกรรมการเรียนการสอนช่วยให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมกับเพื่อน ๆ คือคำว่า “ร่วมกัน” และ “แลกเปลี่ยน” แสดงให้เห็นว่าการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วิธีการสอนแบบ OK5R ร่วมกับแบบฝึก ทำให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมกับเพื่อน ๆ ในชั้นเรียนผ่านกิจกรรมการเรียนการสอนดังกล่าว

จากความคิดเห็นของนักเรียนในด้านการจัดการเรียนรู้ พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อวิธีการสอนแบบ OK5R ร่วมกับแบบฝึก โดยเฉพาะในประเด็นความน่าสนใจของของแบบฝึก ความสนุกสนานในเรื่องที่อ่าน การได้รับความรู้ที่นำไปใช้ได้จริง การพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความ กิจกรรมการเรียนการสอนที่ช่วยให้นักเรียนเกิดความสนุกสนาน มีส่วนร่วม และช่วยส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ ทั้งนี้ ความคิดเห็นส่วนใหญ่สะท้อนถึงประสิทธิภาพของวิธีการสอนที่ช่วยกระตุ้นความสนใจและส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2) ด้านบรรยากาศการเรียนรู้

ประเด็นที่ 8 บรรยากาศในการจัดการเรียนการสอนทำให้นักเรียนรู้สึกสนุกสนาน

จากการตรวจสอบความคิดเห็นของนักเรียนพบว่า นักเรียนมีความรู้สึกเชิงบวกต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบ OK5R ร่วมกับแบบฝึก เนื่องจากวิธีการสอนแบบ OK5R ร่วมกับแบบฝึก ออกแบบมาเพื่อให้นักเรียนได้ทำกิจกรรมอย่างหลากหลาย ทำให้นักเรียนไม่เกิดความเบื่อหน่าย มีการทำกิจกรรมที่ง่ายไปหายาก เช่น การกวาดสายตา การตอบคำถาม การขีดเส้นใต้ หาใจความสำคัญ การสรุปใจความสำคัญ การพูดเล่าเรื่องที่อ่าน และการเขียนแผนผังความคิด ทำให้นักเรียนมีปฏิสัมพันธ์ตลอดการทำกิจกรรมการเรียนรู้ ซึ่งนักเรียนได้แสดงความคิดเห็นต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ว่ารู้สึกสนุกสนาน ดังตัวอย่างความคิดเห็นต่อไปนี้

“ชอบและสนุกกับกิจกรรมของครูทุกกิจกรรม เพราะได้ทำกิจกรรมหลายอย่างเลยครับ”

กลุ่มตัวอย่างคนที่ 3

“สนุกสนาน เพราะครูสอนสนุกมาก ตื่นเต้นเวลาครูสมเรียกชื่อ โดยใช้วงล้อสุ่ม”

กลุ่มตัวอย่างคนที่ 6

“รู้สึกสนุกในการเล่าเรื่อง เพราะ ได้ฟังการเล่าเรื่องจากเพื่อนหลาย ๆ คน”

กลุ่มตัวอย่างคนที่ 12

“รู้สึกสนุกได้แลกเปลี่ยนกับเพื่อน ๆ เพราะเพื่อนอาจมีความคิดเห็นในการจับประเด็นที่แตกต่างกัน ทำให้ได้รับมุมมองใหม่ ๆ”

กลุ่มตัวอย่างคนที่ 21

ความคิดเห็นจากการตอบแบบสอบถาม พบความคิดเห็นที่สะท้อนว่า นักเรียนมีความรู้สึกเชิงบวกต่อบรรยากาศในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบ OK5R ร่วมกับแบบฝึก คือ คำว่า “สนุก” และ “ชอบ” แสดงให้เห็นว่าการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบ OK5R ร่วมกับแบบฝึก ส่งผลให้นักเรียนรู้สึกสนุกสนานกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ผ่านขั้นตอนดังกล่าว

ประเด็นที่ 9 บรรยากาศในการจัดการเรียนการสอน ช่วยให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม

จากการตรวจสอบความคิดเห็นของนักเรียนพบว่า นักเรียนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อน ๆ โดยนักเรียนได้ร่วมกันแลกเปลี่ยนความคิดเห็นภายในกลุ่ม หรือภายในชั้นเรียน นักเรียนมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนตลอดการทำกิจกรรมการเรียนรู้ ซึ่งนักเรียนได้แสดงความคิดเห็นต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ว่ารู้สึกมีส่วนร่วมร่วมกับเพื่อน ๆ และชอบทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อน ๆ ดังตัวอย่างความคิดเห็นต่อไปนี้

“ชอบการสอนของครู เพราะทุกคนได้ทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อน ๆ”

กลุ่มตัวอย่างคนที่ 2

“ชอบการทำกิจกรรมรวมกลุ่มเพื่อน ๆ เพราะได้ทำด้วยกัน ได้ช่วยเหลือกัน และปรึกษากันได้ค่ะ”

กลุ่มตัวอย่างคนที่ 16

“การสอนของครูช่วยทำให้ได้ร่วมกันแลกเปลี่ยนความคิดกับเพื่อนภายในกลุ่ม ในการหาประเด็นสำคัญของเรื่องที่อ่าน และยังได้ช่วยกันตอบคำถามจากเรื่องที่อ่านด้วยครับ”

กลุ่มตัวอย่างคนที่ 27

“ชอบทำกิจกรรมที่เป็นกลุ่มกับเพื่อน เพราะได้สร้างความสามัคคีกับเพื่อน”

กลุ่มตัวอย่างคนที่ 29

ความคิดเห็นจากการตอบแบบสอบถาม พบความคิดเห็นที่สะท้อนว่า บรรยากาศในการจัดการเรียนการสอน ช่วยให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อน ๆ คือคำว่า “เพื่อน”, “กลุ่ม” และ “ส่วนร่วม” แสดงให้เห็นว่าบรรยากาศการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบ OK5R ร่วมกับแบบฝึก ช่วยให้นักเรียนมีส่วนร่วมร่วมกับเพื่อน ๆ ภายในกลุ่มและภายในชั้นเรียนผ่านขั้นตอนดังกล่าว

ประเด็นที่ 10 ครูให้ความสนใจ และอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ทุกขั้นตอนอย่างทั่วถึง

จากการตรวจสอบความคิดเห็นของนักเรียนพบว่า นักเรียนมีความรู้สึกว่าครูอำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนการสอน เนื่องจากครูดูแลนักเรียนอย่างทั่วถึง ให้คำแนะนำจนนักเรียนเกิดความเข้าใจ และมีบุคลิกภาพในการสอนที่เป็นมิตรต่อนักเรียน ซึ่งนักเรียนได้แสดงความคิดเห็นว่า ครูให้ความสนใจ และอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ทุกขั้นตอนอย่างทั่วถึง ดังตัวอย่างความคิดเห็นต่อไปนี้

“ครูสอนเต็มที่ เพราะครูเดินดูนักเรียนตลอดเวลา และคอยอธิบายในส่วนที่ไม่เข้าใจ”

กลุ่มตัวอย่างคนที่ 1

“ครูเดินมาสอนและเขียนอธิบายให้ดูบนกระดานดำ ทำให้เข้าใจมากขึ้น”

กลุ่มตัวอย่างคนที่ 11

“ครูให้ความสนใจ เพราะครูคอยตอบคำถามที่เพื่อนๆ สงสัย”

กลุ่มตัวอย่างคนที่ 19

“ครูช่วยอธิบายให้เข้าใจเพิ่มเติม และครูใจดี”

กลุ่มตัวอย่างคนที่ 24

ความคิดเห็นจากการตอบแบบสอบถาม พบความคิดเห็นที่สะท้อนว่า ครูให้ความสนใจ และอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ทุกขั้นตอนอย่างทั่วถึง คือคำว่า “อธิบาย”, “สนใจ” และ “เดินดู” แสดงให้เห็นว่าครูให้ความสนใจ และอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ทุกขั้นตอนอย่างทั่วถึง ส่งผลให้นักเรียนรู้สึกได้รับความสนใจจากครูและมีความสะดวกในการทำกิจกรรมการเรียนการสอนผ่านขั้นตอนดังกล่าว

จากความคิดเห็นของนักเรียนในด้านบรรยากาศการเรียนรู้ พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อบรรยากาศการเรียนรู้ โดยเฉพาะในประเด็นบรรยากาศในการจัดการเรียนการสอน ช่วยให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมในชั้นเรียน นักเรียนรู้สึกสนุกสนาน และครูให้ความสนใจนักเรียนอำนวยความสะดวก

ความสะดวกในการเรียนรู้ทุกขั้นตอนอย่างทั่วถึง ทั้งนี้ความคิดเห็นส่วนใหญ่ สะท้อนถึงบรรยากาศในการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน

3) ด้านประโยชน์ที่ได้รับ

ประเด็นที่ 11 นักเรียนได้รับประโยชน์ สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ เพื่ออ่านจับใจความจากสื่อต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันได้

จากการตรวจสอบความคิดเห็นของนักเรียนพบว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบ OK5R ร่วมกับแบบฝึก ช่วยให้นักเรียนได้พัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความ ช่วยให้เข้าใจเรื่องที่ยากยิ่งขึ้น เนื่องจากมีขั้นตอนการอ่านที่เป็นระบบ ทำให้นักเรียนสามารถจับใจความจากเรื่องที่ยากได้ เกิดความเข้าใจเรื่องมากยิ่งขึ้น และนักเรียนยังแสดงความคิดเห็นถึงประโยชน์ที่ได้รับที่สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ เพื่ออ่านจับใจความจากสื่อต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันได้ ดังตัวอย่างความคิดเห็นต่อไปนี้

“สามารถนำความรู้ ไปใช้ในการอ่านจับใจความสื่ออื่น ๆ ได้”

กลุ่มตัวอย่างคนที่ 3

“นำไปอ่านในรายวิชาอื่น ๆ และสรุปใจความสำคัญ ใช้ในการทำข้อสอบได้”

กลุ่มตัวอย่างคนที่ 7

“สามารถนำไปใช้อ่านจับใจความและทำบันทึกการอ่านที่ห้องสมุดได้”

กลุ่มตัวอย่างคนที่ 14

“นำไปใช้อ่านหนังสือสำหรับเตรียมสอบได้”

กลุ่มตัวอย่างคนที่ 18

“ใช้ในการอ่านเรื่องต่าง ๆ และนำใจความเรื่องที่ยากไปเล่าให้บุคคลอื่นฟังได้”

กลุ่มตัวอย่างคนที่ 25

ความคิดเห็นจากการตอบแบบสอบถาม พบความคิดเห็นที่สะท้อนว่า นักเรียนได้รับประโยชน์ สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ เพื่ออ่านจับใจความจากสื่อต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันได้ คือ คำว่า “นำไปใช้” และ “ใช้ใน” แสดงให้เห็นว่าการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบ OK5R ร่วมกับแบบฝึก ช่วยให้นักเรียนได้รับประโยชน์ และได้พัฒนาความสามารถในการอ่านสามารถนำไปใช้สำหรับการอ่านในชีวิตประจำวันได้

จากความคิดเห็นของนักเรียนในด้านประโยชน์ที่ได้รับ พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อประโยชน์ที่ได้รับ โดยเฉพาะในประเด็นประโยชน์ที่นักเรียนสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ เพื่ออ่านจับใจความจากสื่อต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันได้ ทั้งนี้ความคิดเห็นส่วนใหญ่สะท้อนถึงประโยชน์ที่นักเรียนได้รับจากวิธีการสอนที่ช่วยเสริมสร้างความเข้าใจสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

จากข้อมูลข้างต้นสรุปได้ว่า การวิจัยเรื่องการพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ด้วยวิธีการสอนแบบ OK5R ร่วมกับแบบฝึก พบว่าผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ มีความสอดคล้องกันในการสนับสนุนประสิทธิภาพของวิธีการสอนแบบ OK5R ร่วมกับแบบฝึกในการพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียน กล่าวคือ ผลการวิเคราะห์เชิงปริมาณแสดงให้เห็นถึงการพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนที่มีนัยสำคัญทางสถิติของคะแนนการอ่านจับใจความหลังการจัดการเรียนรู้ ($t = 17.43, p < .001$) และนักเรียนมีความคิดเห็นโดยภาพรวมต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบ OK5R ร่วมกับแบบฝึกอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นักเรียนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุดคือ ด้านบรรยากาศการเรียนรู้ ความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุดคือ ด้านประโยชน์ที่ได้รับ และด้านการจัดการเรียนรู้ ตามลำดับ ทั้งนี้ยังสอดคล้องกับความคิดเห็นของนักเรียนที่สะท้อนผ่านการวิเคราะห์เชิงคุณภาพ โดยนักเรียนรายงานว่าวิธีการสอนนี้ช่วยพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความได้ดีขึ้น ส่งเสริมความเข้าใจในเนื้อหา และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ นอกจากนี้ความคิดเห็นของนักเรียนยังสะท้อนถึงบรรยากาศการเรียนรู้ที่สนุกสนานและมีส่วนร่วม ซึ่งอาจเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความอย่างมีประสิทธิภาพ

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ด้วยวิธีการสอนแบบ OK5R ร่วมกับแบบฝึก มีวัตถุประสงค์ เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบ OK5R ร่วมกับแบบฝึก และเพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบ OK5R ร่วมกับแบบฝึก กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลกุญบุรี (วัดวังยาว) ที่กำลังศึกษาอยู่ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 จำนวน 1 ห้อง มีนักเรียนจำนวน 31 คน ได้มาจากรีการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) โดยวิธีการจับสลากให้โรงเรียนเป็นหน่วยสุ่ม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการสอนแบบ OK5R ร่วมกับแบบฝึก จำนวน 4 แผน ที่ผ่านการตรวจค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ทุกแผนการจัดการเรียนรู้มีค่าเท่ากับ 1.00 2) แบบฝึกการอ่านจับใจความ จำนวน 4 เล่ม ประกอบด้วย 1) การอ่านจับใจความจากนิทาน 2) การอ่านจับใจความจากตำนาน 3) การอ่านจับใจความจากบทความ และ 4) การอ่านจับใจความจากสารคดี ที่ผ่านการประเมินความสอดคล้องและเหมาะสม แบบประเมินมาตราประมาณค่า 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคอร์ท โดยมีความเหมาะสมของแบบฝึก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.46 หรือมีความเหมาะสมและสอดคล้องระดับมาก 3) แบบทดสอบความสามารถการอ่านจับใจความ ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ ที่ผ่านการตรวจค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) มีค่าเท่ากับ 0.67 – 1.00 มีค่าความยากง่าย (p) ระหว่าง 0.31 – 0.80 มีค่าอำนาจจำแนก (r) ระหว่าง 0.22 – 0.89 และมีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.827

การวิจัยเป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) โดยใช้แบบแผนการวิจัยแบบวัดผลก่อนเรียนและหลังเรียน (One Group Pretest – Posttest Design) วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติวิเคราะห์ ค่าเฉลี่ย (M) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ทดสอบค่าที (t) แบบไม่เป็นอิสระต่อกัน (Dependent samples t-test) และวิเคราะห์ความคิดเห็นของนักเรียนโดยการวิเคราะห์เนื้อหา

(Content Analysis) นำความคิดเห็นที่สื่อความหมายในทิศทางเดียวกันจัดเข้าหมวดหมู่เดียวกัน และสรุปเป็นรายด้านประกอบด้วยประเด็นสำคัญ

สรุปผลการวิจัย

1. ความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ด้วยวิธีการสอนแบบ OK5R ร่วมกับแบบฝึก โดยภาพรวม พบว่า ก่อนเรียนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 14.45 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 3.99 และหลังเรียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 20.71 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 3.21 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

2. ความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบ OK5R ร่วมกับแบบฝึกโดยนักเรียนมีความคิดเห็นเชิงบวก และอยู่ในระดับมาก ($M = 4.48$, $SD = 0.61$)

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยเรื่องการพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ด้วยวิธีการสอนแบบ OK5R ร่วมกับแบบฝึก สามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ด้วยวิธีการสอนแบบ OK5R ร่วมกับแบบฝึก

การจัดการเรียนรู้ เรื่องการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ด้วยวิธีการสอนแบบ OK5R ร่วมกับแบบฝึก พบว่า คะแนนหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบ OK5R ร่วมกับแบบฝึกสูงกว่าคะแนนก่อนการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบ OK5R ร่วมกับแบบฝึกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ผู้วิจัยกำหนดไว้ ทั้งนี้เนื่องจากวิธีการสอนแบบ OK5R เป็นวิธีการสอนอ่านที่ช่วยพัฒนาการอ่านของนักเรียนอย่างเป็นขั้นตอน เริ่มจากให้นักเรียนได้สังเกตบริบทแวดล้อมของเรื่องที่อ่านอย่างคร่าว ๆ ก่อน จากนั้นพิจารณาหาแนวความคิดสำคัญที่ปรากฏในเรื่องที่อ่าน แล้วจึงอ่านเรื่องอย่างละเอียดพร้อมทั้งตั้งคำถามและตอบคำถามจากเรื่องที่อ่าน ขณะอ่านเรื่องยังสามารถขีดเส้นใต้หรือทำสัญลักษณ์ใจความที่พบในแต่ละย่อหน้า พร้อมทั้งสรุปใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านเป็นสำนวนภาษาของตนเอง นอกจากนี้ยังพูดเล่าเรื่องที่อ่าน เพื่อระลึกถึงความจำจากเรื่องที่อ่าน และทบทวนเรื่องที่อ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพ

รวมทั้งยังสามารถแลกเปลี่ยน หรือสะท้อนความคิดเห็นของตนเองเกี่ยวกับเรื่องที้อ่านร่วมกับผู้อื่นอีกด้วย โดยครูมีบทบาทส่งเสริมนักเรียน คอยดูแลการฝึกของนักเรียน และคอยกระตุ้นนักเรียน เพื่อแสวงหาคำตอบหรือพิจารณาหาใจความจากเรื่องที้อ่าน ซึ่งสอดคล้องกับ Walter Pauk (1984: 168-169) ได้กล่าวว่า การสอนแบบ OK5R เป็นวิธีการอ่านรูปแบบหนึ่งซึ่งช่วยให้ผู้อ่านสามารถค้นหาใจความสำคัญจากเรื่องที้อ่านได้อย่างรวดเร็ว และมีลำดับขั้นตอนการอ่านที่ชัดเจน โดยเฉพาะขั้นจดบันทึก และขั้นสะท้อนความคิด เป็นขั้นตอนที่มีความสำคัญต่อการอ่านที่ช่วยส่งเสริมความมั่นใจทางการอ่านมากยิ่งขึ้น ดังที่ ผลการวิจัยของ Nurul Aiman (2021) ที่ได้ศึกษาพัฒนาความสามารถในการสอนอ่านด้วยวิธีการอ่านแบบ OK5R พบว่านักเรียนกลุ่มทดลองมีผลคะแนนการอ่านหลังเรียนเฉลี่ยสูงกว่าคะแนนการอ่านก่อนเรียน

นอกจากนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้วิจัยได้นำแบบฝึกเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน ทำให้นักเรียนสามารถจับใจความได้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยแบบฝึกมีจำนวน 4 เล่ม ประกอบด้วย เล่มที่ 1 แบบฝึกการอ่านจับใจความจากนิทาน เล่มที่ 2 แบบฝึกการอ่านจับใจความจากตำนาน เล่มที่ 3 แบบฝึกการอ่านจับใจความจากสารคดี และเล่มที่ 4 แบบฝึกการอ่านจับใจความจากบทความ มีการเรียงลำดับกิจกรรมจากง่ายไปหายาก ภายในเล่มมีกิจกรรมที่สอดคล้องกับวิธีการสอนแบบ OK5R ทั้งนี้เพราะผู้วิจัยคำนึงหลักของการสร้างแบบฝึก โดยวิเคราะห์และศึกษาเนื้อหา กำหนดวัตถุประสงค์มีคำชี้แจง และขั้นตอนการใช้แบบฝึก เนื้อหาที่มีความเหมาะสมกับผู้เรียน และมีการนำแบบฝึกไปประเมินความเหมาะสมก่อนนำไปใช้จริง สอดคล้องกับ Zita Glasgow & Barbara Seels (1990: 5) กล่าวว่า หลักการสร้างแบบฝึกจะต้องคำนึงถึงทฤษฎีจิตวิทยาแล้ว ผู้สอนควรคำนึงถึงการวิเคราะห์เนื้อหาหรือสภาพปัญหา กำหนดวัตถุประสงค์ในการจัดทำแบบฝึก พัฒนาแบบฝึก และนำแบบฝึกไปปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน และประเมินผลว่าผู้เรียนนั้นบรรลุตามวัตถุประสงค์หรือไม่

นอกจากนี้ผู้วิจัยยังคำนึงถึงลักษณะของแบบฝึกที่ดี จะต้องมิกิจกรรมที่หลากหลายแบบในชุดฝึก เพื่อไม่ให้นักเรียนเกิดความเบื่อหน่าย มีสีสัน รูปภาพประกอบสวยงามน่าสนใจ เพื่อจูงใจผู้เรียน และมีระยะเวลาในการฝึกฝนที่เหมาะสม โดยนักเรียนสามารถฝึกปฏิบัติ ตรวจสอบความถูกต้อง และทบทวนได้ด้วยตนเอง ดังที่ ดนิตา ดวงวิไล (2565: 92) ได้กล่าวว่า ลักษณะของแบบฝึกที่ดี ที่จะช่วยให้นักเรียนบรรลุผลสำเร็จควรมีความเหมาะสมกับวัย มีกิจกรรมการฝึกเรียงจากง่ายไปยาก และหลากหลายเพื่อไม่ให้นักเรียนเกิดความเบื่อหน่าย มีคำชี้แจงและคำศัพท์ที่เหมาะสม

กับวัย มีภาพประกอบที่มีความน่าสนใจและสื่อความหมายได้ชัดเจน ผู้เรียนสามารถทบทวน ตรวจสอบความถูกต้องด้วยตนเอง และมีระยะเวลาในการฝึกที่เหมาะสม สอดคล้องกับผลการวิจัย ของ ดรุณี จำรัสภูมิ (2564) ได้พัฒนาการจัดการเรียนรู้แบบ SQ5R ร่วมกับแบบฝึก เพื่อส่งเสริม ความสามารถ ในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 พบว่าความสามารถ ในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .01

วิธีการสอนแบบ OK5R มี 7 ขั้นตอน คือ ขั้นที่ 1 อ่านอย่างคร่าว ๆ (Overview) ขั้นที่ 2 หาแนวความคิดสำคัญ (Key Ideas) ขั้นที่ 3 อ่าน (Read) ขั้นที่ 4 จดบันทึก (Record) ขั้นที่ 5 พุดเล่าเรื่องทีอ่าน (Recite) ขั้นที่ 6 ทบทวน (Review) และขั้นที่ 7 สะท้อนความคิด (Reflect) ทั้งนี้ผู้วิจัยได้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบ OK5R ร่วมกับแบบฝึก โดยแบ่ง ขั้นตอนในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ คือ 1) ขั้นก่อนอ่าน เป็นการนำเข้าสู่บทเรียน 2) ขั้นระหว่างอ่าน เป็นการปฏิบัติกิจกรรมการอ่านจับใจความด้วยวิธีการสอนแบบ OK5R ร่วมกับแบบฝึก มีการนำ แบบฝึกเข้ามามีส่วนร่วมในการอ่าน เพื่อให้ นักเรียนสามารถจับใจความได้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และ 3) ขั้นหลังอ่าน เป็นการสรุปเนื้อหาจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ซึ่งสามารถอภิปรายได้ดังนี้

1) ขั้นก่อนอ่าน เป็นขั้นที่ครูผู้สอนแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ พร้อมทั้งจัดกลุ่มนักเรียนตาม ความเหมาะสม พร้อมทั้งชี้แจงอธิบายกระบวนการทำกิจกรรมกลุ่ม และเชื่อมโยงนำเข้าสู่บทเรียน ด้วยวิธีการ ต่าง ๆ เช่น การใช้คำถาม การให้นักเรียนดูและสังเกตภาพที่เกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน เพื่อสร้าง แรงจูงใจในการอ่าน ดังที่ Gagne R.M. (1985: 70-90) กล่าวถึงกระบวนการจัดการเรียนรู้ ที่ประกอบด้วยขั้นตอนสำคัญ คือ การสร้างแรงจูงใจและความสนใจของนักเรียน ช่วยให้นักเรียน สามารถตอบรับการเรียนรู้และสิ่งเร้าได้อย่างดี การแจ้งจุดประสงค์ของการเรียนให้ผู้เรียนทราบ เป็นการช่วยให้นักเรียนได้รับรู้ความคาดหวัง และการกระตุ้นให้ระลึกความรู้ที่มีอยู่แล้ว เป็นการช่วย ให้นักเรียนดึงข้อมูลจากหน่วยความจำระยะยาวให้มาอยู่ในหน่วยความจำสำหรับใช้งาน (Working Memory) จะทำให้นักเรียนเกิดความพร้อมในการผสานความรู้ใหม่กับความรู้เดิม สอดคล้องกับที่ ฌีรดา เวชญาลักษณ์ (2561: 54) ได้กล่าวว่า การสร้างแรงจูงใจในการเรียนเป็นการจูงใจให้นักเรียน สนใจในสิ่งที่ครูผู้สอนถ่ายทอด ครูผู้สอนต้องมีความสามารถในการจัดสภาพแวดล้อมในชั้นเรียน มีการกระตุ้นและจูงใจให้นักเรียนได้ร่วมมือกันทำกิจกรรม เพื่อให้นักเรียนได้รับประโยชน์ ความรู้ และประสบการณ์ เมื่อนักเรียนเกิดแรงจูงใจในการเรียนก็จะทำให้นักเรียนเกิดความมั่นใจในตนเอง

เห็นคุณค่าในสิ่งที่เรียน การกระตุ้นให้นักเรียนเกิดแรงจูงใจในชั้นเริ่มต้นจะทำให้นักเรียนมีแรงจูงใจในการทำกิจกรรมการเรียนการสอนต่อไป

2) **ขั้นระหว่างอ่าน** เป็นขั้นที่ครูผู้สอนจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมการอ่านจับใจความด้วยวิธีการสอนแบบ OK5R ร่วมกับแบบฝึก โดยแต่ละขั้นตอนสามารถอภิปรายได้ดังนี้

ขั้นที่ 1 อ่านอย่างคร่าว ๆ (Overview) ผู้วิจัยให้นักเรียนอ่านเรื่องอย่างคร่าว ๆ เพื่อให้พอเข้าใจเรื่องที่อ่านในภาพรวม โดยสังเกตที่ชื่อเรื่อง ชื่อหัวข้อ เพื่อหาคำสำคัญ หรือข้อมูลซึ่งสอดคล้องกับประสพสุข ฤทธิเดช (2559: 122) กล่าวว่า การอ่านอย่างคร่าว ๆ เป็นการสำรวจส่วนประกอบของเรื่องที่อ่าน ทำให้เกิดความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านได้อย่างกว้างขวางและรวดเร็ว โดยเฉพาะบางเรื่องเพียงพิจารณาชื่อเรื่องก็สามารถจับใจความสำคัญได้ เมื่อพิจารณาเพิ่มเติมก็จะจับใจความได้ชัดเจนขึ้น การอ่านอย่างคร่าว ๆ สามารถช่วยชี้แนะให้จับใจความได้ จึงเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง

ขั้นที่ 2 หาแนวความคิดสำคัญ (Key Ideas) ผู้วิจัยให้นักเรียนอ่านเรื่องอย่างรวดเร็ว เพื่อหาแนวความคิดสำคัญ และรายละเอียดต่าง ๆ ที่ปรากฏในเรื่องอย่างคร่าว ๆ จากนั้นผู้วิจัยซักถามนักเรียนเป็นรายกลุ่มเกี่ยวกับแนวความคิดสำคัญ หรือรายละเอียดที่นักเรียนพบจากเรื่องที่อ่าน และให้นักเรียนทบทวนสิ่งที่ปรากฏในเรื่องจากการอ่านคร่าว ๆ และการหาแนวความคิดสำคัญลงในแบบฝึก กิจกรรมที่ 1 – 2 ดังที่ อรรถนพ อุบลแย้ม (2545: 264) สรุปได้ว่าการอ่านจับใจความนอกจากเริ่มต้นด้วยการอ่านผ่าน ๆ สายตาแล้ว ผู้อ่านควรกวาดสายตาเป็นประโยค ขณะอ่านใช้ความคิดไปด้วยเพื่อหากลุ่มคำที่เป็นใจความสำคัญและค้นหาคำสำคัญของเรื่อง โดยใช้สายตาผ่านข้อความอย่างรวดเร็ว

ขั้นที่ 3 อ่าน (Read) ผู้วิจัยให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันอ่านเรื่องอย่างละเอียด โดยอ่านไปที่ละย่อหน้า ซึ่งในขณะที่อ่านนักเรียนสามารถขีดเส้นใต้หรือทำสัญลักษณ์ใจความที่พบในแต่ละย่อหน้า นอกจากนี้ผู้วิจัยให้การเสริมแรงนักเรียนในการตั้งคำถามและการตอบคำถาม โดยให้นักเรียนได้มีการแข่งขันกันทำกิจกรรมเป็นรายกลุ่ม จากนั้นผู้วิจัยให้นักเรียนตอบคำถามจากเรื่องที่อ่านลงในแบบฝึกกิจกรรมที่ 3 ซึ่งการตั้งคำถามและการตอบคำถามจะช่วยให้เด็กเกิดความเข้าใจเรื่องที่อ่านมากยิ่งขึ้น ดังที่ แวมมยุรา เหมือนนิล และประทีป เหมือนนิล (2564: 74-75); สถิตาภรณ์ ศรีธีรธัญ (2560: 75) กล่าวว่า การอ่านจับใจความผู้อ่านต้องอ่านเรื่องทั้งหมดตั้งแต่ต้นจนจบ เพื่อทำ

ความเข้าใจกับเนื้อเรื่องทั้งหมด โดยสามารถใช้วิธีการตั้งคำถามจากเรื่องทีอ่านว่าเป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร ใครทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร และทำไม นอกจากนี้ผู้อ่านสามารถใช้วิธีการพิจารณาเนื้อหาในแต่ละย่อหน้าเพื่อหาใจความสำคัญในย่อหน้าได้ จะช่วยให้ผู้อ่านสามารถหาใจความได้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น และช่วยให้ผู้อ่านเกิดความเข้าใจเรื่องทีอ่านได้ดียิ่งขึ้น

ขั้นที่ 4 จดบันทึก (Record) ผู้วิจัยให้นักเรียนจดบันทึกใจความสำคัญหลังการอ่าน จากการตอบคำถาม ลงในแบบฝึกกิจกรรมที่ 4 พบว่านักเรียนสามารถสรุปใจความสำคัญได้ถูกต้อง เนื่องจากการจดบันทึกลงในกระดาษจะช่วยให้นักเรียนเกิดความเข้าใจเรื่องมากยิ่งขึ้น เนื่องจากนักเรียนต้องนำคำตอบจากการตั้งคำถาม หรือใจความทีนักเรียนพบในแต่ละย่อหน้า มาสรุปเป็นใจความสำคัญ ทำให้นักเรียนเข้าใจ และสรุปใจความเป็นรูปธรรมมากขึ้น อีกทั้งช่วยให้นักเรียนจดจำเรื่องทีอ่านได้ดีขึ้น ดังที นพดล จันทร์เพ็ญ (2557: 132) กล่าวว่า การอ่านจับใจความของเรื่องทีอ่าน ผู้อ่านควรมีการจดบันทึกช่วยจำ บันทึกทีดีควรเขียนให้ได้ใจความทีสุด เข้าใจง่ายทีสุด และควรมีเฉพาะใจความสำคัญทีสรุปออกมาจากเรื่องทีอ่าน การจดบันทึกจะช่วยให้ผู้อ่านสะดวกในการย้อนกลับไปอ่านใหม่ และช่วยให้จดจำเข้าใจเรื่องทีอ่านได้ดีขึ้น สอดคล้องกับ โครงการตำราและหนังสือ คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร (2561) ได้กล่าวถึงกรจดบันทึกไว้ว่า การจดบันทึกเป็นหลักการทีใช้ได้ทั้งการฟังและการอ่าน ทีช่วยบันทึกความจำเพื่อกลับมาอ่านทบทวนใหม่ได้ การจดบันทึกทีดีและเป็นระบบควรจดบันทึกในกระดาษทีเตรียมไว้ เมื่อได้อ่านหนังสือแล้ว ก็ควรจดบันทึกด้วยการสรุปสาระสำคัญของแต่ละย่อหน้าไว้ และเมื่ออ่านจบหัวข้อหนึ่ง หรือประเด็นหนึ่งควรนำสาระสำคัญทีสรุปไว้มาประมวลเข้าด้วยกันเพื่จะได้เห็นความเชื่อมโยงกันเชิงเหตุผล จากนั้นอาจบันทึกความรู้หรือความเห็นเพิ่มเติม เพื่จะได้ทบทวนให้เข้าใจ หรืออาจแสวงหาความรู้จากแหล่งอื่น มาช่วยเสริมความเข้าใจในภายหลัง

ขั้นที่ 5 พุดเล่าเรื่องทีอ่าน (Recite) ผู้วิจัยให้นักเรียนพุดเล่าเรื่องทีอ่าน เพื่อเป็นการส่งเสริมความแม่นยำทางการอ่าน เป็นการทบทวนความจำจากเรื่องทีอ่าน โดยนักเรียนฝึกพุดเล่าเรื่องทีอ่านทุกคน ซึ่งผู้วิจัยมีการจับเวลาร่วมด้วย หลังจกพุดแล้วนักเรียนกลับมาตรวจสอบความถูกต้องในการพุดจากแบบฝึกกิจกรรมที่ 4 ว่าสิ่งที่พุดกับสิ่งที่จดไว้ในแบบฝึกกิจกรรมที่ 4 มีความสอดคล้องตรงกันหรือไม่ ดังที แวมมยุรา เหมือนนิล (2556: 17) กล่าวว่า พฤติกรรมกรอ่านทีแสดงให้เห็นว่านักเรียนอ่านจับใจความได้หรือไม่ อาจพิจารณาจากทักษะเหล่านี้ร่วมด้วย ได้แก่ การจำลำดับ

เหตุการณ์ในเรื่องที่อ่าน และสามารถเล่าได้โดยใช้คำพูดของตนเอง จะช่วยให้นักเรียนสามารถจดจำเรื่องได้ดี และส่งเสริมความแม่นยำทางการอ่านมากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับ กอบกาญจน์ วงศ์วิสิทธิ์ (2551: 101) กล่าวว่า การอ่านจับใจความผู้อ่านควรนำเรื่องที่ตนเองอ่านนั้นไปเล่า หรือพูดคุยกับผู้อื่น เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน จะทำให้สามารถตรวจสอบข้อมูลที่อ่านได้ด้วย และยังเป็น การทบทวนช่วยให้จำเรื่องที่อ่านได้ดียิ่งขึ้น

ขั้นที่ 6 ทบทวน (Review) ขั้นตอนนี้ นักเรียนจะได้ทบทวนเรื่องที่ตนเองอ่าน โดยผู้วิจัยให้นักเรียนทบทวนเรื่องที่อ่านลงในแบบฝึกกิจกรรมที่ 6 นักเรียนจะต้องนำข้อมูล แนวคิดสำคัญ รายละเอียดที่ปรากฏในเรื่อง ใจความสำคัญที่พบจากเรื่อง เขียนทบทวนเรื่องที่อ่านเป็นแผนผังความคิด และนำเสนอแลกเปลี่ยนแผนผังความคิดของกลุ่มตนเองหน้าชั้นเรียน จะทำให้นักเรียนเกิดความเข้าใจเรื่องที่อ่านในภาพรวมมากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับ ธารเทพ แสงทับทิม (2556: 9) กล่าวว่า แผนผังความคิดเป็นการจดโดยใช้จินตนาการ และการเชื่อมโยงเข้ามาช่วยกระตุ้นระบบความจำของสมอง และช่วยให้สมองได้เรียกข้อมูลออกมาใช้งานได้รวดเร็วมากยิ่งขึ้น ทำให้จำได้แม่นยำและเข้าใจมากขึ้น นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ ทิศนา ขัมมณี (2554: 388) กล่าวว่า แผนผังความคิดเป็นเทคนิคที่นักเรียนสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการศึกษาเนื้อหาสาระที่หลากหลาย โดยสามารถทำให้เข้าใจเนื้อหาได้ง่ายขึ้น และจดจำได้นาน แผนผังความคิดยังเป็นสิ่งที่ช่วยให้นักเรียนจัดข้อมูลเหล่านั้นให้เป็นระบบระเบียบอยู่ในรูปแบบที่อธิบายให้เข้าใจและจดจำได้ง่าย อีกทั้งยังเป็นสิ่งที่เสริมสร้างความคิดได้ดี และเป็นการแสดงข้อมูลออกมาเป็นรูปธรรมอย่างชัดเจน

ขั้นที่ 7 สะท้อนความคิด (Reflect) ขั้นนี้ นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันตอบคำถาม โดยผู้วิจัยถามคำถามสะท้อนความคิดให้นักเรียนร่วมกันเชื่อมโยงความรู้เดิม ความรู้สึกนึกคิด เพื่อแสดงความคิดเห็นของตนเอง ฝึกความคิดสร้างสรรค์ที่มีต่อเรื่องที่อ่าน จากนั้นฝึกการตอบคำถามสะท้อนความคิดลงในแบบฝึกกิจกรรมที่ 7 ดังที่ ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2555: 25) ได้กล่าวถึงเทคนิคการใช้คำถามเพื่อส่งเสริมกระบวนการคิดว่า ผู้สอนควรใช้คำถามปลายเปิดที่สะท้อนความคิดของนักเรียน จะช่วยส่งเสริมการคิดแก้ปัญหา การเปรียบเทียบและทางเลือก คำถามที่ส่งเสริมให้นักเรียนได้สะท้อนความคิดนั้นจะมีคำตอบที่ถูกอย่างหลากหลาย อีกทั้งนักเรียนยังได้แสดงความรู้สึกนึกคิดของตนเอง เพื่อให้นักเรียนมีความคิดที่เปิดกว้าง สามารถคิดได้หลายทาง และควรเป็นคำถามที่ช่วยให้นักเรียนเชื่อมโยงประสบการณ์เดิมของตนเองกับการเรียนรู้ในปัจจุบันได้ นอกจากนี้ ดังที่ อนุรักษ์ ดวงพระเกษ

(2566: 405) กล่าวว่าการศึกษาการสะท้อนความคิดนั้นมีประโยชน์หลายประการ ทั้งยังช่วยฝึกการคิดแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณ คิดไตร่ตรอง ผู้เรียนยังมีความเข้าใจในตนเองและผู้อื่น มีความมั่นใจ กล้าคิด กล้าทำ และกล้าแสดงออก ครูผู้สอนควรสร้างแรงจูงใจ โดยใช้คำถามปลายเปิด หรือให้โอกาสนักเรียนแสดงแนวคิดและอารมณ์ความรู้สึกด้วยวิธีการต่าง ๆ ให้นักเรียนร่วมกันเชื่อมโยงความรู้เดิม เพื่อแสดงมุมมองของตนเอง เพื่อช่วยให้นักเรียนได้สะท้อนแนวคิดของตนเองได้ดี

3) ชั้นหลังอ่าน เป็นขั้นการสรุปเนื้อหาจากเรื่องที่อ่านตรวจสอบผลงานของนักเรียน และทำกิจกรรมท้ายบทเรียนในแบบฝึกเพื่อตรวจสอบความเข้าใจของนักเรียนรายบุคคล ครูผู้สอนและนักเรียนร่วมกันสรุปบทเรียนเกี่ยวกับใจความสำคัญ คุณค่า ข้อคิดที่ได้จากการอ่านเพื่อเป็นการทบทวนตรวจสอบบทเรียนอีกครั้ง เช่นเดียวกับ กุณิศรา จิตรขณาวณิช (2564: 58) ได้กล่าวถึงหลักการสรุปบทเรียนว่า การสรุปบทเรียนเป็นสิ่งที่ครูผู้สอนทำหลังจากได้สอนบทเรียนหรือเนื้อหาเสร็จสิ้นแล้ว โดยสามารถใช้วิธีการสรุปบทเรียนได้หลาย ๆ รูปแบบ เช่น การอธิบายอย่างสั้น ๆ การสนทนาซักถาม การอภิปราย และการให้ทำแบบฝึกหัด นอกจากนี้การสรุปบทเรียนอาจให้นักเรียนสรุปเอง หรือช่วยกันสรุปเป็นกลุ่มย่อยหรือรวมกันทั้งห้อง ครูผู้สอนอาจเป็นผู้อธิบายเสริมก็ได้ และการสรุปบทเรียนควรสรุปให้เหมาะสมกับจุดประสงค์ และสาระสำคัญของเนื้อหา เพื่อให้ นักเรียนเกิดการเรียนรู้ โดยใช้เวลาสรุปสั้น ๆ 5-10 นาที ยังสอดคล้องกับ คณะกรรมการวิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร ศูนย์วิชาบูรณาการ หมวตวิชาวศึกษาทั่วไป มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (2556) กล่าวว่า กิจกรรมหลังการอ่านนักเรียนสามารถแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านได้ด้วยการแสดงถึงประโยชน์ คุณค่า ข้อคิดที่ได้รับจากเรื่องที่อ่าน อีกทั้งสามารถแสดงความรู้สึกของตนเองต่อตัวละคร ในเรื่องที่อ่าน สรุปถึงใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านทั้งหมดอีกครั้ง เพื่อเป็นการตรวจสอบความเข้าใจต่อเรื่องที่อ่าน

กล่าวได้ว่า ทุกขั้นตอนของการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบ OK5R ร่วมกับแบบฝึกสามารถพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความได้ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Rizqi Aqidatul Izza (2019) ได้พัฒนาทักษะการอ่านด้วยวิธีการอ่านแบบ OK5R ผลการวิจัย พบว่าการสอนอ่านด้วยวิธีการอ่านแบบ OK5R สามารถพัฒนาทักษะการอ่านของนักเรียนได้ โดยนักเรียนมีผลคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน เช่นเดียวกับผลการวิจัยของ ปิยวรรณ บุญฤทธิ์ (2561: 51) ที่ได้ศึกษาผลการใช้วิธีการสอนอ่านแบบ OK5R ร่วมกับนิทานพื้นบ้านจังหวัดพัทลุงที่มีต่อความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเทศบาลวัดนางลาด

จังหวัดพัทลุง พบว่า ความสามารถด้านการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 หลังการเรียนจากวิธีการสอนอ่านแบบ OK5R ร่วมกับนิทานพื้นบ้านจังหวัดพัทลุง สูงกว่าความสามารถดังกล่าวก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ประไพ บุตรไชย (2560: 141) ที่ได้วิจัยเรื่อง ผลการใช้วิธีการสอนแบบ OK5R ที่มีต่อความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ และความพึงพอใจต่อวิธีการสอนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสะพานเลือกวิทยาคม จังหวัดจันทบุรี พบว่า ความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สรุปได้ว่า นักเรียนกลุ่มตัวอย่างได้รับการจัดการเรียนรู้ เรื่องการอ่านจับใจความด้วยวิธีการสอนแบบ OK5R ร่วมกับแบบฝึก ซึ่งมีขั้นตอนการอ่านจับใจความที่ชัดเจน ประกอบกับแบบฝึกที่ช่วยเสริมสร้างการอ่านจับใจความของนักเรียนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น นักเรียนได้ฝึกการสังเกตบริบทแวดล้อมโดยการอ่านอย่างคร่าว ๆ และพิจารณาเรื่องที่อ่านโดยการหาแนวความคิดสำคัญ ได้อ่านเรื่องอย่างละเอียดใช้วิธีการตั้งคำถาม และตอบคำถามเพื่อหาใจความสำคัญจากเรื่องจดบันทึกใจความสำคัญลงในแบบฝึก ซึ่งแบบฝึกเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้จดจำและทบทวนเรื่องที่อ่านได้อย่างเป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้น อีกทั้งได้พูดเล่าเรื่องที่อ่านทำให้ได้ระลึกทบทวนความจำ ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านอีกครั้ง ได้ร่วมอภิปรายสะท้อนความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน ทำให้เกิดความรู้สึกรักคิดต่อเรื่องที่อ่านและฝึกความคิดสร้างสรรค์ อีกทั้งครูยังเป็นผู้คอยกระตุ้นการทำกิจกรรม โดยมีการจับเวลาไปด้วย และมีการเสริมแรงผู้เรียน โดยกล่าวคำชมเชยนักเรียน ทำให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นลงมือปฏิบัติในทุกขั้นตอน และคอยให้คำแนะนำช่วยเหลือนักเรียนอย่างทั่วถึง จึงทำให้คะแนนการอ่านจับใจความหลังเรียนมีคะแนนสูงกว่าก่อนเรียน

2. ความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบ OK5R ร่วมกับแบบฝึก

การจัดการเรียนรู้ เรื่องการอ่านจับใจความด้วยวิธีการสอนแบบ OK5R ร่วมกับแบบฝึก ผู้วิจัยได้วิเคราะห์แบบสอบถามความคิดเห็นชนิดปลายปิดแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) จำนวน 11 ข้อ พบว่า โดยภาพรวมนักเรียนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก (M = 4.48, SD = 0.61) นักเรียนมีความคิดเห็นด้านบรรยากาศการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.60 อยู่ในระดับมากที่สุด ด้านประโยชน์ที่ได้รับ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.48 อยู่ในระดับมาก และด้านการจัดการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.43 อยู่ในระดับมาก ตามลำดับ และผู้วิจัยได้นำความคิดเห็น

จากการตอบแบบสอบถามปลายเปิด จำนวน 5 ข้อ โดยนำความคิดเห็นของนักเรียนที่สื่อความหมายในทิศทางเดียวกันจัดเข้าหมวดหมู่เดียวกัน ทั้งนี้สามารถสรุปเป็นรายด้านและอภิปรายได้ตามลำดับดังนี้

ด้านบรรยากาศการเรียนรู้ นักเรียนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับบรรยากาศในการจัดการเรียนการสอน ที่ช่วยให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม นักเรียนเกิดความสุขสนุกสนาน และครูให้ความสนใจอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ทุกขั้นตอนอย่างทั่วถึง เนื่องจากวิธีการสอนแบบ OK5R ร่วมกับแบบฝึก ทำให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม ทั้งการกวาดสายตาดูอย่างคร่าว ๆ การหาแนวความคิดสำคัญ การตั้งคำถามและการตอบคำถาม การเขียนสรุปใจความสำคัญ และการพูดเล่าเรื่องที่อ่าน อีกทั้งได้ทบทวนเรื่องที่อ่านเป็นแผนผังความคิด และได้ร่วมกันสะท้อนความคิดเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน ทำให้นักเรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมตามขั้นตอนการอ่านที่ชัดเจน ช่วยส่งเสริมบรรยากาศในการจัดการเรียนการสอนให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม ทั้งภายในกลุ่มหรือภายในชั้นเรียน นักเรียนมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนตลอดการทำกิจกรรม ส่งผลให้บรรยากาศในชั้นเรียนเกิดความสุขสนุกสนาน โดยครูเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ของนักเรียนทุกขั้นตอน ทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ดังที่ กุณิสรา จิตรชญาวนิช (2564: 8-9) กล่าวถึงการจัดการเรียนรู้ที่ดีว่าการจัดการเรียนรู้หรือการสอนที่ดี และมีประสิทธิภาพนั้น นักเรียนต้องได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเอง หรือได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน ทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดี และเกิดความกระตือรือร้นในการเรียน ครูผู้สอนต้องเร้าความสนใจของนักเรียนทำให้นักเรียนสนใจเรียนตลอดจนจบกระบวนการสอน และจัดบรรยากาศในชั้นเรียนให้มีสภาพแวดล้อมที่ดี อำนวยความสะดวกแก่นักเรียน มีปฏิสัมพันธ์กับนักเรียนให้ความเป็นกันเอง ให้ความอบอุ่นแก่นักเรียน ทำให้นักเรียนเรียนด้วยความสุข ทั้งนี้ครูผู้สอนต้องใช้จิตวิทยาการเรียนรู้ร่วมด้วยจะช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ได้ดี

สรุปได้ว่า วิธีการสอนแบบ OK5R ร่วมกับแบบฝึก สามารถสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ต่อการมีส่วนร่วมของนักเรียน โดยส่งเสริมให้นักเรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมตามขั้นตอนการอ่านที่ชัดเจน มีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อน และเกิดความสุขสนุกสนานในการเรียน ทั้งนี้บทบาทของครูในการอำนวยความสะดวก มีความสะดวกในการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ

ด้านประโยชน์ที่ได้รับ นักเรียนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับประโยชน์ที่ได้รับ ที่ช่วยให้นักเรียนสามารถนำความรู้ไปใช้ในการอ่านจับใจความในชีวิตประจำวันได้ เนื่องจากวิธีการสอนแบบ OK5R

ร่วมกับแบบฝึก ช่วยให้นักเรียนมีขั้นตอนการอ่านที่ชัดเจน ทำให้นักเรียนสามารถจับใจความจากเรื่อง ที่อ่านได้ เกิดความเข้าใจเรื่อง ที่อ่านมากยิ่งขึ้น ทำให้นักเรียนได้รับประโยชน์สามารถนำความรู้ไป ประยุกต์ใช้เพื่ออ่านจับใจความจากสื่อต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน เช่นเดียวกับงานวิจัยของ นุระโอมาน เจอะอาแวน (2564: 75) ที่ได้จัดการเรียนรู้วิธีสอนอ่านแบบ OK5R ร่วมกับผังกราฟฟิกที่มีต่อ ความสามารถในการอ่านจับใจความและเขียนย่อความภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผลการวิจัยพบว่า ความสามารถในการอ่านจับใจความและเขียนย่อความภาษาไทยของนักเรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีสอนอ่านแบบ OK5R ร่วมกับผังกราฟฟิกมีความพึงพอใจ อยู่ในระดับมาก

สรุปได้ว่า วิธีการสอนแบบ OK5R ร่วมกับแบบฝึก มีประโยชน์สามารถช่วยให้นักเรียน นำความรู้ไปใช้การอ่านจับใจความในชีวิตประจำวันได้ โดยมีขั้นตอนการอ่านที่ชัดเจนจากขั้นเริ่มต้น ไปสู่ใจความสำคัญ อีกทั้งยังได้ทบทวนและสะท้อนความคิดของตนเองต่อเรื่องที่อ่าน ทำให้นักเรียน เกิดความเข้าใจในขั้นตอนของการอ่าน จึงสามารถช่วยให้นักเรียนนำวิธีการดังกล่าวไปปฏิบัติใน การอ่านสื่อต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันให้เกิดประโยชน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ด้านการจัดการเรียนรู้ พบว่านักเรียนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความน่าสนใจของแบบฝึก เนื่องจากแบบฝึกมีกิจกรรมที่หลากหลาย เนื้อเรื่องที่นำมาให้อ่านมีความน่าสนใจและสนุกสนาน เมื่ออ่านแล้วได้รับความรู้สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ สอดคล้องกับ นิตยา วรรณกิติร์ (2557: 101) กล่าวว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย ชอบอ่านหนังสือเกี่ยวกับ เรื่องผจญภัย วีรบุรุษ วีรสตรี ชีวิตประวัติ ประวัติศาสตร์ กีฬา สัตว์ แมลงต่าง ๆ งานอดิเรก เรื่องราวท้องถิ่น ประเพณีและ มีความสนใจเกี่ยวกับชีวิตภายในบ้านและโรงเรียน ทั้งเด็กผู้ชายและเด็กผู้หญิงจะชอบเรื่องสัตว์ การคัดสรรหนังสือให้เหมาะกับเด็กวัยนี้อ่านมีความสำคัญ เนื่องจากความคิดของเด็กวัยนี้ได้อิทธิพล มากจากสิ่งที่อ่าน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับที่ ดนิตา ดวงวิไล (2565: 92) กล่าวว่า แบบฝึกควรมี หลาย ๆ แบบเพื่อไม่ให้นักเรียนเกิดความเบื่อหน่าย ควรเป็นการฝึกที่ให้นักเรียนได้ใช้ความคิด และ เป็นการฝึกที่นักเรียนสามารถนำสิ่งที่เรียนแล้วไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

อีกทั้งนักเรียนยังมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ช่วยให้นักเรียนได้ พัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความได้ดีขึ้น เนื่องจากวิธีการสอนแบบ OK5R ร่วมกับแบบฝึก ช่วยให้นักเรียนสามารถอ่านจับใจความได้เข้าใจมากขึ้น โดยนักเรียนได้อ่านอย่างเป็นระบบขั้นตอน

มีแบบฝึกในการทบทวนทุกขั้นตอนของการอ่าน ช่วยให้นักเรียนสามารถอ่านจับใจความได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ปฎิญา โคมลิตติสกุล (2565: 85) ได้พัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบ OK5R ร่วมกับเทคนิคเพื่อนคู่คิด พบว่านักเรียนมีคะแนนหลังการจัดการเรียนรู้สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เนื่องจากขั้นตอนการอ่านเหล่านี้ทำให้นักเรียนได้พัฒนาทักษะการอ่านจับใจความของตน เพราะในกิจกรรมมีขั้นตอนที่เป็นระบบชัดเจน นักเรียนเกิดการฝึกฝนในแต่ละขั้นตอน และสร้างองค์ความรู้ได้จากทำกิจกรรมด้วยตนเอง ก่อให้เกิดความเข้าใจในเนื้อหามากยิ่งขึ้น

ทั้งนี้นักเรียนมีความคิดเห็นว่าการจัดการเรียนการสอนมีความสนุกสนาน เช่น กิจกรรมการตั้งคำถามและการตอบคำถาม กิจกรรมการพูดเล่าเรื่องที่อ่าน เพราะนักเรียนมีการแข่งขัน และได้ร่วมกันแลกเปลี่ยนความรู้ นอกจากนี้กิจกรรมการเรียนการสอนช่วยให้นักเรียนมีส่วนร่วมร่วมกับเพื่อนๆ เนื่องจากครูมีกิจกรรมการสอนที่หลากหลาย ส่งผลให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมเกิดความสนุกสนานและมีส่วนร่วมกับเพื่อนในชั้นเรียน ดังที่ ณิชดา เวชญาลักษณ์ (2561: 31) กล่าวว่า การสอนของครูผู้สอนเริ่มตั้งแต่การวางแผนการสอน การดำเนินการสอน และการประเมินผล การวางแผนและออกแบบการสอนเป็นตัวแปรสำคัญที่ส่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หากครูผู้สอนวางแผนและออกแบบการสอนที่ดี จะทำให้การสอนดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ และส่งผลต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เช่นเดียวกับ วรณี ลิ้มอักษร (2554: 79) ที่กล่าวถึงการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนว่า การจัดกิจกรรมที่หลากหลายมีการแข่งขัน หรือการทำงานกลุ่ม มากกว่าการทำงานเป็นรายบุคคล จะทำให้นักเรียนรู้สึกอบอุ่น มีเพื่อน สนุกสนานกับการเรียนหรือการทำงาน หากในการเรียนจะต้องมีการฝึกฝนทักษะในการเรียนรู้ ก็ต้องทำให้การฝึกฝนมีความสนุกสนาน เพราะการฝึกที่เคร่งเครียดหรือน่าเบื่อหน่าย จะทำให้นักเรียนมีเจตคติที่ไม่ดีต่อการเรียน การฝึก และวิชาที่เรียนได้

นอกจากนี้นักเรียนยังแสดงความคิดเห็นว่าการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อยู่ด้วยวิธีการสอนแบบ OK5R ร่วมกับแบบฝึก ยังช่วยฝึกความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียน เนื่องจากนักเรียนได้ฝึกความคิดสร้างสรรค์ผ่านกิจกรรมการเรียนการสอนของครูไม่ว่าจะเป็นการทำงานเป็นกลุ่ม โดยนักเรียนได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน การทบทวนเรื่องที่อ่านโดยการเขียนแผนผังความคิดทำให้นักเรียนเกิดความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งยังสอดคล้องกับแนวคิดของ กุสิสรา จิตรชญาวณิช (2564: 69)

กล่าวว่า นักเรียนแต่ละคนมีความคิดความสามารถและประสบการณ์ที่แตกต่างกัน การที่นักเรียนมีโอกาสได้ร่วมกันแสดงออกทางความคิดเป็นการฝึกทักษะทางสังคมและฝึกกระบวนการคิดของนักเรียนซึ่งเป็นสิ่งที่สำคัญกับตัวนักเรียนมาก นอกจากนี้ ฐราเทพ แสงทับทิม (2556: 9) กล่าวว่าแผนผังความคิดเป็น การจดโดยใช้จินตนาการ และการเชื่อมโยงเข้ามาช่วยกระตุ้นระบบความจำของสมอง และช่วยให้สมองได้เรียกข้อมูลออกมาใช้งานได้รวดเร็วยิ่งขึ้น เสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์ ทำให้จำได้แม่นยำและเข้าใจมากขึ้น

สรุปได้ว่า วิธีการสอนแบบ OK5R ร่วมกับแบบฝึก สามารถช่วยให้การจัดการเรียนรู้เรื่องการอ่านจับใจความมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ส่งผลนักเรียนได้พัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความได้ดีขึ้น นักเรียนได้ทำกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลายจึงทำให้เกิดความสนุกสนาน เกิดการมีส่วนร่วมกับเพื่อนในชั้นเรียน และได้ฝึกความคิดสร้างสรรค์ของตนเอง ผ่านกิจกรรมการเรียนการสอนของครู อีกทั้งครูผู้สอนได้สร้างแบบฝึกที่มีความน่าสนใจ มีกิจกรรมในแบบฝึกที่หลากหลาย และเนื้อเรื่องที่นำมาให้อ่านมีความน่าสนใจ เหมาะสมกับช่วงวัยของนักเรียน จึงทำให้นักเรียนเกิดความสนใจ เมื่ออ่านเรื่องแล้วเกิดความสนุกสนานและชื่นชอบ สามารถนำความรู้จากเรื่องที่อ่านไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จากความคิดเห็นข้างต้นสรุปได้ว่า นักเรียนกลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบ OK5R ร่วมกับแบบฝึก โดยนักเรียนสามารถนำความรู้ด้านการอ่านจับใจความด้วยวิธีการสอนแบบ OK5R ไปใช้สำหรับการอ่านในชีวิตประจำวันให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองได้ นอกจากนี้การจัดบรรยากาศในชั้นเรียนทำให้นักเรียนได้มีส่วนร่วม ลงมือปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเอง ทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดี มีความสนุกสนานในการทำกิจกรรม อีกทั้งครูให้ความสนใจ อำนวยความสะดวกนักเรียนอย่างทั่วถึง และเต็มความสามารถ ทำให้นักเรียนเกิดความเข้าใจในบทเรียนได้ดียิ่งขึ้น และการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูยังช่วยให้นักเรียนพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความได้ดีขึ้น ทั้งนี้ นักเรียนได้อ่านจับใจความอย่างเป็นขั้นตอน จนเกิดความเข้าใจประกอบกับแบบฝึกที่มีความน่าสนใจ และบทอ่านที่มีความเหมาะสมกับวัยของนักเรียน ทำให้นักเรียนเกิดความสนใจ กระตือรือร้นในการทำกิจกรรม ส่งผลให้นักเรียนมีความคิดเห็นที่พึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครู

ดังนั้น จากการอภิปรายผลการวิจัยข้างต้น จึงสรุปได้ว่า การจัดการเรียนรู้ เรื่องการอ่าน จับใจความด้วยวิธีการสอนแบบ OK5R ร่วมกับแบบฝึก เป็นการจัดการเรียนรู้ที่สามารถพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนได้

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะที่เห็นว่าน่าจะเป็นประโยชน์ ต่อการจัดการเรียนรู้ หรือการศึกษาครั้งต่อไป ซึ่งประกอบด้วยข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้ และข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไปดังนี้

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

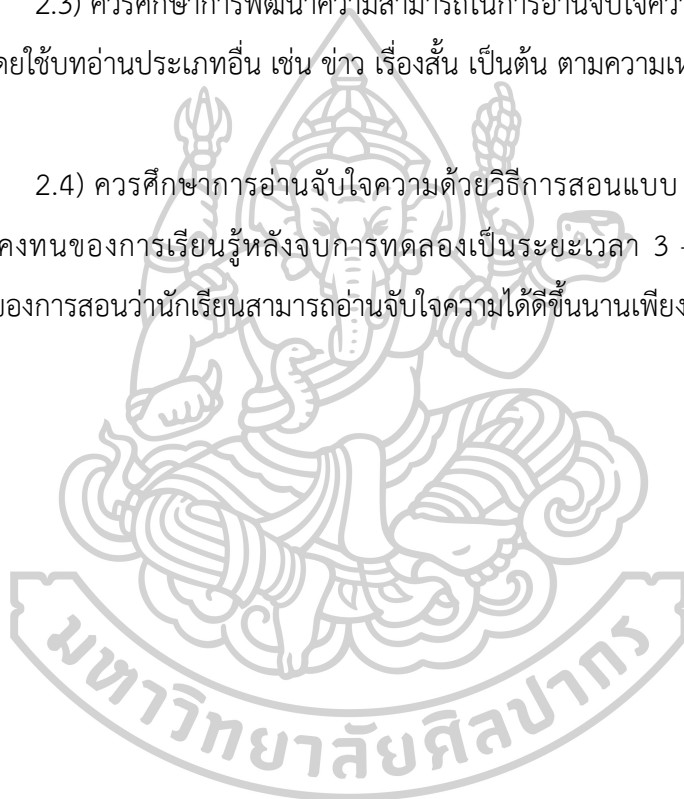
1.1) ครูผู้สอนควรให้ความสำคัญกับวิธีการสอนแบบ OK5R โดยอาจปรับวิธีการสอนแบบ OK5R ในแต่ละขั้นตอนให้เหมาะสมกับบริบทของนักเรียน เช่น เพิ่มกิจกรรมเสริมความเข้าใจ หรือการอภิปรายในชั้นเรียนหลังการอ่าน เพื่อให้การอ่านจับใจความมีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น เนื่องจากวิธีการสอนแบบ OK5R สามารถนำไปประยุกต์ใช้ให้มีความเหมาะสมกับบริบทในการอ่านของนักเรียนแต่ละระดับชั้นได้

1.2) ครูผู้สอนควรให้ความสำคัญกับแบบฝึก ควรเลือกเนื้อหาที่นำมาให้นักเรียนอ่านให้มีความเหมาะสมกับช่วงวัยของนักเรียน และควรออกแบบแบบฝึกให้มีกิจกรรมที่หลากหลาย มีระยะเวลาใน การฝึกที่เหมาะสม เนื่องจากการเลือกเนื้อหาที่ความเหมาะสมกับช่วงวัยของนักเรียน และการออกแบบแบบฝึกให้เหมาะสมจะช่วยให้ นักเรียนเกิดความกระตือรือร้นและสนใจเรื่องที่อ่านมากยิ่งขึ้น

1.3) ครูผู้สอนควรให้ความสำคัญกับบรรยากาศการเรียนรู้ บรรยากาศในการจัดการเรียน การสอนควรมีความสนุกสนาน นักเรียนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม ครูให้ความสนใจและอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ทุกขั้นตอนอย่างทั่วถึง เนื่องจากการจัดบรรยากาศการเรียนรู้ที่ดี และมีประสิทธิภาพ นักเรียนต้องได้ลงมือปฏิบัติ เกิดความกระตือรือร้น ครูอำนวยความสะดวกแก่นักเรียนและมีปฏิสัมพันธ์กับนักเรียน จะช่วยส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้ที่ดีทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ที่ดียิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

- 2.1) ควรศึกษาวิธีการสอนแบบ OK5R กับนักเรียนในระดับชั้นที่สูงขึ้น และนำไปพัฒนาทักษะการอ่านประเภทอื่น หรือทักษะอื่น เช่น การเขียนสรุปความ
- 2.2) ควรศึกษาวิธีการสอนแบบ OK5R ร่วมกับวิธีการจัดการเรียนรู้ หรือเทคนิคอื่น เช่น การจัดการเรียนรู้โดยใช้ผังกราฟิก เทคนิคเพื่อนคู่คิด และเทคนิคทีมคู่เดี่ยว
- 2.3) ควรศึกษาการพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความด้วยวิธีการสอนแบบ OK5R โดยใช้บทอ่านประเภทอื่น เช่น ข่าว เรื่องสั้น เป็นต้น ตามความเหมาะสมในระดับชั้นของนักเรียน
- 2.4) ควรศึกษาการอ่านจับใจความด้วยวิธีการสอนแบบ OK5R ร่วมกับแบบฝึกในเรื่องความคงทนของการเรียนรู้หลังจบการทดลองเป็นระยะเวลา 3 – 6 เดือน เพื่อทดสอบประสิทธิภาพของการสอนว่านักเรียนสามารถอ่านจับใจความได้ดีขึ้นนานเพียงใด

รายการอ้างอิง

กชกร ธิปัตดี. (2551). เอกสารประกอบการสอนวิชาการออกแบบและผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม.

อุบลราชธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551**. กรุงเทพฯ:

โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.

กอบกาญจน์ วงศ์วิสิทธิ์. (2551). **ทักษะภาษาเพื่อการสื่อสาร**. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.

การุณินท์ รัตนแสนวงษ์. (2555). **การอ่านและการเขียนเชิงวิชาการ**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แสงจันทร์
การพิมพ์.

กุลิสรา จิตรชญาวนิช. (2564). **การจัดการเรียนรู้**. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

เกตนันิภา อ้วนหินกอง. (6 มกราคม 2566). **ปัญหาผู้เรียนด้านภาษาไทย**. (ชนิกานต์ วันแก้ว, ผู้
สัมภาษณ์)

เกริก ท่วมกลาง, และ จินตนา ท่วมกลาง. (2555). **การพัฒนาสื่อ/นวัตกรรมทางการศึกษาเพื่อเลื่อน
วิทยฐานะ**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์สถาพรบุ๊ค.

คณะกรรมการวิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร ศูนย์วิชาบูรณาการ หมวดวิชาศึกษาทั่วไป

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. (2556). **ภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

คณาจารย์ภาควิชาภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร. (2557). **การใช้ภาษาไทย**.

กรุงเทพฯ: บริษัท พี.เพรส จำกัด.

โครงการตำราและหนังสือ คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร. (2561). **ภาษาไทยเพื่อการ**

สื่อสาร. นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร.

จิรวัดน์ เพชรรัตน์, และ อัมพร ทองใบ. (2556). **การอ่านเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต**. กรุงเทพฯ: โอ

เดียนสโตร์.

ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์. (2555). **เทคนิคการใช้คำถามพัฒนาการคิด**. กรุงเทพฯ: วีพรินท์ จำกัด.

_____. (2561). **80นวัตกรรมจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ**. นนทบุรี: พี บาลานซ์ดีไซด์
แอนพริ้นติ้ง.

ชำนาญ รอดเหตุภัย. (2552). **การวิจัยทางภาษาไทย**. สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย:

กรุงเทพฯ.

ณัฐกร ดวงพระเกษ. (2566). **วิทยาการจัดการเรียนรู้**. นนทบุรี: สยามจุลละมณฑล.

ณิรดา เวชญาลักษณ์. (2561). **หลักการบริหารจัดการชั้นเรียน**. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ดนิตา ดวงวิไล. (2565). **นวัตกรรมการจัดการเรียนรู้สำหรับครูภาษาไทย**. ขอนแก่น:

มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

ดรุณี จำรัสภูมิ. (2564). **การพัฒนาการจัดการเรียนรู้แบบ OK5R ร่วมกับแบบฝึกทักษะ เพื่อส่งเสริม**

ความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3. สาขาวิชาหลักสูตร

และการสอน วิทยาลัยนพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ.

ถนอมวงศ์ สุโขติรัตน์ ล้ำยอดมรรคผล. (2561). **การอ่านให้เก่ง**. นนทบุรี: กระดาษสา.

ทิตนา แคมมณี. (2554). **ศาสตร์การสอน**. กรุงเทพฯ: เจเนซิส มีเดียคอม จำกัด.

ธราเทพ แสงทับทิม. (2556). **การเพิ่มพลังการจดและจำของสมอง MAGIG MIND MAP**. นนทบุรี:

พรราวโพเอท.

ฉันทลักษณ์ สังข์ลักษณ์. (2564). **การพัฒนาการอ่านจับใจความด้วยแบบฝึกทักษะร่วมกับเทคนิค**

การอ่านแบบ SQ6R สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. สาขาวิชาภาษาไทย การค้นคว้า

อิสระศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยนเรศวร.

นพดล จันทร์เพ็ญ. (2557). **หลักการใช้ภาษาไทย**. กรุงเทพฯ: เจเนซิส มีเดียคอม จำกัด.

นันทิญา กุลเรือง. (6 มกราคม 2566). **ปัญหาผู้เรียนด้านภาษาไทย**. (ชนิกานต์ วันแก้ว, ผู้สัมภาษณ์)

นิตยา วรรณกิตร์. (2557). **วรรณกรรมสำหรับเด็ก**. นนทบุรี: มาตา การพิมพ์.

นุรุโอมาน เจอะอาแฉ. (2564). **การจัดการเรียนรู้วิธีสอนอ่านแบบ OK5R ร่วมกับผังกราฟิกที่มีต่อ**

ความสามารถในการอ่านจับใจความและการเขียนย่อความภาษาไทยของนักเรียนชั้น

มัธยมศึกษาปีที่ 1. สาขาหลักสูตรและการสอน วิทยาลัยนพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต บัณฑิต

วิทยาลัย มหาวิทยาลัยทักษิณ.

บรัสกร คงเปี่ยม. (2561). **การพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้น**

ประถมศึกษาปีที่ 2. สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน การค้นคว้าอิสระศึกษามหาบัณฑิต

มหาวิทยาลัยนเรศวร.

บริบูรณ์ ชอบทำดี. (2559). **การพัฒนาสื่อและนวัตกรรมการเรียนรู้**. พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัย

ราชภัฏ พระนครศรีอยุธยา.

ปฎิญา โภมลกิตติสกุล. (2565). **พัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้น**

มัธยมศึกษาปีที่ 2 ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบ OK5R ร่วมกับเทคนิคเพื่อนคู่คิด. สาขาวิชา

ภาษาไทย การค้นคว้าอิสระ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร.

ประไพ บุตรไชย. (2560). **ผลการใช้วิธีการสอนแบบ OK5R ที่มีต่อความสามารถในการอ่านจับ**

ใจความสำคัญและความพึงพอใจต่อวิธีการสอนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียน

สะพานเลือกวิทยาคม จังหวัดจันทบุรี. สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยนพนธ์ศึกษาศาสตร์

มหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

- ประสพสุข ฤทธิเดช. (2559). **นวัตกรรมการศึกษาการสอนภาษาไทย**. มหาสารคาม: อภิชาติการพิมพ์.
- ปิยวรรณ บุญฤทธิ์. (2561). **ผลการใช้วิธีสอนอ่านแบบ OK5R ร่วมกับนิทานพื้นบ้านจังหวัดพัทลุงที่มี
ความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเทศบาลวัด
นางลาด จังหวัดพัทลุง**. สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
บัณฑิตวิทยา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- พนิตนันท์ บุญพามี. (2542). **เทคนิคการอ่านเบื้องต้นสำหรับบรรณารักษ์**. นครราชสีมา: สถาบันราช
ภัฏนครราชสีมา.
- พรรณี ลีกิจวัฒน์. (2553). **วิธีการวิจัยทางการศึกษา**. กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบัน
เทคโนโลยีพระจอมเกล้าคุณทหารลาดกระบัง.
- พันธุ์ทิพา หลาบเลิศบุญ, มยุรี อนันตมงคล, และ สุปราณี ดาราฉาย. (2542). **ภาษาไทย ๓**. กรุงเทพฯ:
โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เพ็ญศิริ ชื้อสัตย์. (2563). **การพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความและการรู้เท่าทันสื่อของ
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยประยุกต์ใช้แนวการสอนของจังหวัดอะคิตะ**. สาขาวิชา
การสอนภาษาไทย วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยา มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ภัทรสุดา นาคสุข. (2564). **การพัฒนาความสามารถทางการอ่านจับใจความ ของนักเรียนชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้เทคนิคการสอน 5W1H ร่วมกับวรรณกรรมท้องถิ่น**. สาขาวิชา
หลักสูตรและการสอน วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยา มหาวิทยาลัย
ศิลปากร.
- มณีนรัตน์ สุขโชติรัตน์. (2548). **อ่านเป็น: เรียนก่อน-สอนเก่ง**. กรุงเทพฯ: นามมีบุ๊คส์.
- มาเรียม นิลพันธุ์. (2553). **วิธีวิจัยทางการศึกษา**. นครปฐม: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- _____. (2558). **วิธีวิจัยทางการศึกษา**. นครปฐม: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ยุทธ ไกยวรรณ. (2562). **การใช้โปรแกรม Minitab วิเคราะห์สถิติเพื่อการวิจัย**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วรรณิ ลิ้มอักษร. (2554). **จิตวิทยาการศึกษา**. สงขลา: นำศิลป์โฆษณา.
- วีระ ไทยพานิช. (2555). **57 วิธีสอน**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- แววมยุรา เหมือนนิล. (2556). **การอ่านจับใจความ**. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- แววมยุรา เหมือนนิล, และ ประทีป เหมือนนิล. (2564). **การอ่านจับใจความ**. กรุงเทพฯ: บริษัท พี.เอ.
ลีฟวิ่ง จำกัด.
- ศศิพงษ์ ศรีสวัสดิ์. (2556). **ภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร**. อุตรธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรธานี.
- สถิตาภรณ์ ศรีหิรัญ. (2560). **เทคนิคการอ่านเชิงวิชาการ**. ม.ป.ท.: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- สาขาวิชาศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. (2545). **การอ่านภาษาไทย**. กรุงเทพฯ:

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากทมกรุงเทพมหานคร เขต 3. (2550). **แนวทางส่งเสริมนิสัยรักการอ่านใน**

สถานศึกษา. ราชบุรี: ธรรมรักษ์การพิมพ์.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2. (2566). **แผนนิเทศการศึกษา**

ปีงบประมาณ 2566. ประจวบคีรีขันธ์: กลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2.

สำนักงานวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, และ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). **ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้**

ภาษาไทย. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.

สำลี รักสุทธี. (2553). **คู่มือการจัดทำสื่อ นวัตกรรม และแผนประกอบสื่อนวัตกรรม.** กรุงเทพฯ:

สำนักพิมพ์พัฒนาศึกษา.

ลีปกร บุณนาค. (2564). **การพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้น**

ประถมศึกษาปีที่ 6 ที่จัดการเรียนรู้โดยใช้ทฤษฎีพหุปัญญาร่วมกับผังกราฟิก. สาขาวิชาการ

สอนภาษาไทย วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยา มหาวิทยาลัยศิลปากร.

สุคนธ์ สินธพานนท์. (2551). **นวัตกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาคุณภาพของเยาวชน.** กรุงเทพฯ:

ห้างหุ้นส่วนจำกัด 9119 เทคโนโลยีปริ้นติ้ง.

สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์. (2537). **หลักและวิธีสอนอ่านภาษาไทย.** กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.

สุภัทรา อักษรานุเคราะห์. (2532). **การสอนทักษะทางภาษาและวัฒนธรรม.** กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์

มหาวิทยาลัย.

หัตถกาญจน์ อารีศิลป์, ดิเรก หงส์ทอง, สุรัชย์ บุญญสิริ, และ นลิน สินธุประมา. (2565). **ณ ขณะอ่าน :**

บทเรียนฝึกทักษะ “การอ่าน” สำหรับนักเรียน นิสิต นักศึกษา. กรุงเทพฯ: สถาบันสิรินธร

จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย.

อรรณพ อุบลแย้ม. (2545). **ภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร.** กรุงเทพฯ: เท็กซ์แอนด์เจอร์นัล พับลิเคชั่น

จำกัด.

อิทธิพันธ์ สุวทันพรกุล. (2561). **การวิจัยทางการศึกษาแนวคิดและการประยุกต์ใช้.** กรุงเทพฯ: โรง

พิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

Adrienne Gear. (2008). **Nonfiction Reading Power.** Ontario: Pembroke Publishers.

Ann Charters. (2019). **The Story and Its Writer: An Introduction to Short Fiction.** New

York: bedfoed/st.martin's.

Ben E. Johnson. (2001). **The Reading Edge Thirteen Ways to Build Reading**

Comprehension. Boston New York: Houghton Mifflin Company.

- Dahlia, D. (2019). **Teaching Materials of Silent Reading With the OK5R Strategy for Elementary School Students in the Era of Revolution 4.0.** *Advances in Social Science, Education and Humanities Research*, 463, 59-62.
- Danny Beassell & Timothy Rasinski. (2008). **Comprehension That Works Taking Students Beyond Ordinary Understanding to Deep Comprehension.** U.S.A.: Shell Education.
- Eka Melati. (2019). **Reading Comprehension Of Report Text: The Effect Of OK5R Activities Through Cooperative Learning (Learning Together) Viewed From Reading Interest At XI Grade Students Of Sman1 Rantau Kopar.** *Journal Of English Language Pedagogy*, 9-17.
- Gagne R.M. (1985). **The conditions of learning.** New York: Rinehart & Winston.
- Greene Petty. (1964). **Developing Language Skills in the Elementary Schools.** Boston: Allyn and Bacon, Inc.
- Jelita Purnamasari & Chuzaimah D. Diem. (2014). **Using Text Feature Walk to Help Students Comprehend Expository Texts.** *The Journal of English Literacy Education*, 1,1, 38 – 51.
- Katherine A. Dougherty Stahl, Kevin Flanigan and Michael C. McKenna. (2020). **Assessment for reading instruction.** New York: The Guilford Press.
- Kristen Ephraim. (2009). **Reading Comprehension Instruction for Expository Text in Elementary Education.** Senior Honors Liberty University.
- Mahmoud Sultan Nafa. (2022). **A Broad Guide to Reading and Comprehension.** Newcastle upon Tyne: Cambridge Scholars Publishing.
- Michael Scott, and others. (1984). **Using a 'standard exercise' in teaching reading comprehension.** *ELT Journal*, 38/2.
- Mortimer J. Adler & Charles Van Doren. (1972). **How To Read A Book.** New York: Simon & schuster.
- Nurul Aiman. (2021). **The Use Ok5r (Overview, Key Ideas, Read, Record, Recite, Review and Reflect) Method In Teaching Reading At Tenth Grade Of Sman 1 Woja In Academic Year 2020/2021.** Faculty Of Teacher Training And Education English Education Program University Of Muhamadiyah Mataram.
- Peter Westwood. (2008). **What teachers need to know about reading and writing**

difficulties. Australia: ACER Press.

Rizqi Aqidatul Izza. (2019). **The Use Of Ok5r Strategy To Improve Students Reading Skills.** Faculty State Institute For Islamic Studies (IAIN) English Education Department Teacher Training and Education Salatiga.

Robert Reid, Torri Oritz Lienemann and Jessica L. Hagaman. (2013). **Strategy Instruction for students with Learning Disabilities.** New York: The Guilford Press.

Schyrlet Cameron & Carolyn Craig. (2013). **Understanding Informational Text Features.** U.S.A.: Mark Twain Media, Inc., Publishers.

Walter Pauk. (1984). **How to study in college.** U.S.A.: Houghton Mifflin.

Wilga M. Rivers. (1968). **Teaching Foreign – Language Skills.** London: The University of Chicago Press.

Zita Glasgow & Barbara Seels. (1990). **Exercises in Instructional Design.** U.S.A.: Merrill Publishing Company.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
รายนามผู้เชี่ยวชาญ

รายนามผู้เชี่ยวชาญ

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วิริยา วิริยะรัมย์

การศึกษา กศ.บ.(ภาษาไทย) เกียรตินิยมอันดับ 2 มหาวิทยาลัยทักษิณ
 ศษ.ม.(การสอนภาษาไทย) มหาวิทยาลัยศิลปากร
 สถานที่ทำงาน มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม
 ตำแหน่ง อาจารย์ประจำสาขาวิชาภาษาไทย

2. อาจารย์วรรณวดี ทองทวี

การศึกษา ค.บ.(ภาษาไทย) มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี
 ศษ.บ.(บริการการศึกษา) มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี
 สถานที่ทำงาน โรงเรียนกุยบุรีวิทยา
 ตำแหน่ง ครูชำนาญการพิเศษ (คศ.3) กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

3. อาจารย์สุปราณี ปิ่นคง

การศึกษา ค.บ.(ภาษาไทย) เกียรตินิยมอันดับ 2 มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี
 ศษ.ม.(การวัดและประเมินผลการศึกษา) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
 สถานที่ทำงาน โรงเรียนดอนยางวิทยา
 ตำแหน่ง ครูชำนาญการพิเศษ (คศ.3) กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

4. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พัชรินทร์ สุริยวงศ์

การศึกษา ค.บ.(ภาษาไทย) เกียรตินิยมอันดับ 2 มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี
 ศษ.ม.(การสอนภาษาไทย) มหาวิทยาลัยศิลปากร
 พร.ด. (หลักสูตรและการสอน) มหาวิทยาลัยศิลปากร
 สถานที่ทำงาน มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี
 ตำแหน่ง รองอธิการบดีงานด้านยุทธศาสตร์การผลิตบัณฑิตและพัฒนาวิชาการ
 อาจารย์ประจำสาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

5. อาจารย์ ดร.นวรรตน์ ประทุมตา

- การศึกษา วท.บ.(การวิจัยดำเนินงาน) มหาวิทยาลัยรามคำแหง
 กศ.ม.(การวิจัยการศึกษา) มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
 พร.ด.(การจัดการเทคโนโลยี) มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี
- สถานที่ทำงาน มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี
- ตำแหน่ง รองคณบดี ฝ่ายวิจัยและบริการวิชาการ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัย
 ราชภัฏเพชรบุรี

แบบทดสอบความสามารถทางการอ่านจับใจความ

คำอธิบาย

แบบทดสอบวัดความสามารถทางการอ่านจับใจความฉบับนี้เป็นแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เพื่อวัดความสามารถทางการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 30 ข้อ เวลา 1 ชั่วโมง คะแนนเต็ม 30 คะแนน

คำถามแต่ละข้อจะมีข้อความให้อ่าน เมื่อนักเรียนอ่านจบแล้วทำเครื่องหมายกากบาท X ทับข้อ ก ข ค ง ที่ถูกที่สุดเพียงคำตอบเดียว

อ่านนิทานต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อที่ 1 – 2

นิทานเรื่อง เรื่องหนูนากับพังพอน

บรรดาหนูนากับเหล่าพังพอนต่างต่อสู้กันเพื่อแย่งชิงทุ่งนาที่อุดมสมบูรณ์ แต่ด้วยขนาดตัวที่ใหญ่กว่าทำให้พังพอนเป็นฝ่ายได้เปรียบหนูนานานเสมอ ส่วนหนูนาน่ามักพากันวิ่งหนีลงรูทุกครั้งที่อยู่ตัวสู้ไม่ได้ ทำให้ไม่รู้แพ้ชนะกันเด็ดขาด

วันหนึ่งบรรดาหนูนานจึงปรึกษากันว่าจะเลือกผู้นำที่เข้มแข็งขึ้นมาหนึ่งตัว เพื่อมาช่วยทำให้พวกมันได้รับชัยชนะ หนูนานตัวหนึ่งได้รับการแต่งตั้งให้เป็นแม่ทัพ และด้วยต้องการชมขวัญศัตรู มันจึงหยิบมงกุฎที่ทำขึ้นจากเขาวัวมาใส่ อีกทั้งยังใส่เสื้อเกราะเหล็กกล้าไว้ที่ตัวแลดูน่าเกรงขามยิ่งนัก

ในการต่อสู้ครั้งใหม่บรรดาหนูนานก็ยังคงเสียทำให้แก่เหล่าพังพอนจนต้องหนีกลับลงรูเช่นเดิม ทว่าหนูนานผู้เป็นแม่ทัพนั้นกลับวิ่งหนีไม่ทัน เนื่องจากชุดเกราะและมงกุฎอันหนักอึ้ง สุดท้ายมันจึงตกอยู่ในวงล้อมของเหล่าพังพอนและถูกรุมทำร้ายจนถึงแก่ความตาย

ที่มา : 101นิทานอีสป (ชนาภัทร พรายมี)

1. เพราะเหตุใดหนูนานจึงไม่สามารถวิ่งหนีพังพอนได้ทันท่วงที
 - ก. หนูนานได้เสียทำให้แก่เหล่าพังพอน
 - ข. หนูนานได้รับการแต่งตั้งให้เป็นแม่ทัพ
 - ค. หนูนานถูกรุมทำร้ายจนถึงแก่ความตาย
 - ง. หนูนานมีชุดเกราะและมงกุฎอันหนักอึ้ง
2. ใครนำข้อคิดจากนิทานเรื่องหนูนากับพังพอนไปใช้ได้อย่างถูกต้อง
 - ก. มานะปฏิบัติงานด้วยความขยันหมั่นเพียร
 - ข. หนูดีเป็นพนักงานร้านขายของปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์
 - ค. มานะปฏิบัติงานด้วยความรอบคอบคำนึงถึงผลดี ผลเสียที่จะเกิดแก่บริษัทเสมอ
 - ง. ถ้าได้รับคัดเลือกเป็นประธานนักเรียน จึงปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียนคนอื่น ๆ

อ่านนิทานต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อที่ 3 – 5

สองสหายกับหมี

มีชายสองคนเป็นเพื่อนรักกัน วันหนึ่งทั้งสองเดินทางเข้าไปในป่าใหญ่ ระหว่างทาง พวกเขาเจอหมีหัวโซตัวหนึ่งกำลังเดินตรงมา ทันใดนั้นชายคนแรกรีบหนีขึ้นไปบนต้นไม้และทิ้งเพื่อนของเขาไว้ด้านล่างเพียงลำพัง ส่วนชายอีกคนตกใจกลัวไม่รู้อาจะหนีไปทางใด จึงแกล้งนอนตายอยู่ใต้ต้นไม้ นั่นเมื่อหมีเดินตรงมาหาชายคนที่แกล้งตายและยื่นจมูกไปใกล้ ๆ เพื่อดมกลิ่น สักพักมันก็รำคาญและเดินคอตกลับเข้าไปป่าลึกไปตามเดิม เพราะธรรมชาติของหมีจะไม่กินเหยื่อที่ตายแล้ว

หลังจากนั้นชายที่อยู่บนต้นไม้จึงลงมาด้านล่างและถามเพื่อนว่า “เมื่อครู่นี้ หมีพูดอะไรกับเจ้าบ้าง” เขาจึงลุกขึ้นแล้วตอบว่า “มันบอกให้ข้าอย่าได้ร่วมทางไปกับคนที่ทิ้งเพื่อนและหนีเอาตัวรอดแต่เพียงผู้เดียวเป็นอันขาด”

ที่มา : 101นิทานอีสป (ชนาภัทร พรายมี)

3. เหตุการณ์ใดเกิดขึ้นเป็นลำดับสุดท้าย
 - ก. ชายสองคนเดินทางอยู่ในป่าใหญ่
 - ข. ชายคนแรกหนีขึ้นต้นไม้เอาชีวิตรอดจากอันตราย
 - ค. ชายทั้งสองพบหมีตัวหนึ่งหัวโซ กำลังออกหาอาหารในป่าใหญ่
 - ง. ชายคนที่สองเผชิญหน้ากับหมีเพียงลำพังและจะไม่เป็นเพื่อนกับชายคนแรกอีก
4. อะไรเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้ชายคนที่สองสามารถรอดชีวิตจากหมีได้
 - ก. การหนีขึ้นต้นไม้หรือที่สูง
 - ข. การแกล้งตายของชายคนที่สอง
 - ค. หมีจะไม่กินอาหารหรือเหยื่อที่ตายแล้ว
 - ง. การเดินทางในป่าควรไปหลายคนเพื่อช่วยกันป้องกันอันตราย
5. ข้อใดเป็นข้อคิดจากเรื่อง “สองสหายกับหมี”
 - ก. เราควรมีความกล้าหาญและอดทน
 - ข. เราควรเลือกคบคนที่เหมาะสมเป็นเพื่อน
 - ค. มนุษย์และสัตว์มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน
 - ง. เราควรเอาตัวรอดในสถานการณ์ที่ยากลำบาก

อ่านตำนานต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อที่ 6 – 11

หลวงพ่อกุญ

หลวงตามาก พระภิกษุชุดงค์จากจังหวัดชุมพร เดินทางมาถึงเมืองกุญบุรีเมื่อต้นกรุงรัตนโกสินทร์ ยุคนั้นเมืองกุญบุรีเกิดโรคระบาด หลวงตามากจึงได้ใช้ยาต้มสมุนไพร ช่วยรักษาชาวกุญบุรีให้รอดชีวิตเป็นจำนวนมาก หลวงตามากได้รับการนิมนต์จากเจ้าเมืองให้จำพรรษาอยู่ที่วัดกุญบุรีแต่นั้นมา หลวงตามากจำพรรษาที่วัดกุญหลายพรรษา จนมรณภาพสิ้นอายุขัยเพราะชราภาพ

สาเหตุที่หลวงพ่อกุญได้ชื่อว่าหลวงพ่อกุญเพราะท่านเป็นพระภิกษุสันโดษ ต้องการความเรียบง่ายเพื่อบำเพ็ญสมาธิญาณ ท่านจึงแยกตัวไปในกุญส่วนตัว แต่ร่วมสังฆกรรมกับภิกษุอื่นมิได้ขาดยามที่ท่านมีชีวิตอยู่ ชาวกุญบุรีได้อาศัยยาหม้อของท่านรักษาโรคและท่านได้เป็นที่เลื่อมใสศรัทธาของชาวบ้าน จึงเรียกขานท่านว่าหลวงพ่อกุญแต่นั้นมา ครั้นท่านมรณภาพลง ชาวกุญบุรีทั้งมวลจึงปั้นรูปเหมือนประดิษฐานไว้ในกุญ ให้ชาวพุทธทั้งหลายได้กราบไหว้สักการะปิดทองรูปเหมือน เพื่อขอพรบูชาบนบานตามที่ศรัทธา หลวงพ่อกุญเป็นที่เคารพของมหาชนใกล้ไกล จึงมีกำหนดเทศกาลงานปิดทองประจำปี ตรงกับกลางเดือน ๕ ของทุกปี ด้วยพลานิสงส์ความศักดิ์สิทธิ์ของหลวงพ่อกุญส่งผลให้วัดกุญบุรีเจริญยิ่ง ส่วนเงินที่ได้รับจากการทำบุญหรือบริจาค ได้คืนกลับไปสู่สังคม ในรูปสาธารณประโยชน์จำนวนมาก

ที่มา : บันทึกเรื่องเล่าชาวกุญบุรี (ชวน เอ็มโธฐ)

6. จากเรื่องคำว่า “ในกุญ” หมายถึงอะไร
 - ก. เรือนที่ให้นักขุนทองนอน
 - ข. ดึกสำหรับประกอบพิธีของสงฆ์
 - ค. การอยู่เฉพาะเรือนของพระภิกษุ
 - ง. ที่บรรจุกุญที่ก่ออิฐหรือปูนเป็นหลัง ๆ
7. งานเทศกาลประจำปีหลวงพ่อกุญ ชาวบ้านจะสักการะบูชาสิ่งใด
 - ก. ต้นไม้ใหญ่
 - ข. ศาสนสถาน
 - ค. บันไดทอง วัดกุญบุรี
 - ง. ประดิษฐานหลวงพ่อกุญ

8. ชาวบ้านมีความเชื่ออย่างไรเกี่ยวกับหลวงพ่อกุฎิ
- หลวงพ่อกุฎิมักอาศัยอยู่เพียงผู้เดียว
 - หลวงพ่อกุฎิเป็นหมอรักษาคนไข้ที่มีฝีมือดีคนหนึ่ง
 - หลวงพ่อกุฎิได้รับการเคารพให้ชาวบ้านจนเกิดความศรัทธา
 - การกราบไหว้สักการะหลวงพ่อกุฎิต้องปิดทองทุกเดือนเพื่อความศักดิ์สิทธิ์
9. ตำนานหลวงพ่อกุฎิสามารถนำไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันได้อย่างไร
- เราควรอยู่อย่างสันโดษ
 - การไม่ประสงคร้ายต่อผู้อื่น
 - เป็นสถานที่สำหรับขอโชคลาภ
 - การช่วยเหลือผู้อื่นโดยไม่หวังสิ่งตอบแทน
10. ข้อใดคือใจความสำคัญ จากเรื่อง “หลวงพ่อกุฎิ”
- ประชาชนทุกสารทิศต่างเลื่อมใสศรัทธาหลวงพ่อกุฎิ
 - งานปิดทองประจำปีหลวงพ่อกุฎิ จัดทุกเดือน 5 ของทุกปี
 - รูปปั้นหลวงพ่อกุฎิประดิษฐานอยู่ที่จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
 - หลวงพ่อกุฎิทำยารักษาโรคระบาดจนเป็นที่ศรัทธาของชาวบ้าน
11. หากนักเรียนไปเที่ยวงานปิดทองประจำปีวัดกุฎิบูรี นักเรียนจะปฏิบัติตนอย่างไรจึงจะเหมาะสม
- เปิดร้านทำนายโชคชะตาการฤศล
 - ขอพรหลวงพ่อกุฎิตามกำลังศรัทธา
 - จำหน่ายยารักษาโรคของหลวงพ่อกุฎิ
 - ถ่ายภาพกับรูปปั้นเหมือนหลวงพ่อกุฎิ

อ่านตำนานต่อไปนีแล้วตอบคำถามข้อที่ 12 – 13

พระเจ้าสายน้ำผึ้งกับพระนางสร้อยดอกหมาก

กาลครั้งหนึ่งเมืองไทยไม่มีกษัตริย์ปกครองแผ่นดินและไม่มีรัชทายาทสืบราชสมบัติต่อ สมณชีพรามณ์จึงทำพิธีเสี่ยงเรื่อสุพรรณหงส์เอกชัย เพื่อเสาะหาผู้มีบุญวาสนามาเป็นพระเจ้าแผ่นดิน เรื่อเล่นไปถึงสถานที่แห่งหนึ่ง มีเด็กเลี้ยงโคชุมนุมเล่นกันอยู่ เรื่อก็ไม่สามารถเล่นต่อไปได้อีก

พรหมณ์ได้เห็นเด็กคนหนึ่งท่าทางฉลาดคงจะเป็นผู้มีบุญวาสนา จึงได้เชิญเด็กคนนั้นมาราชากิเชก เป็นพระเจ้าแผ่นดินและถวายพระนามว่า พระเจ้าสายน้ำผึ้ง

ครั้งหนึ่งพระเจ้าสายน้ำผึ้งเสด็จประพาสเมืองจีน ด้วยเรือพระที่นั่งโดยลำพังพระองค์ การเดินทางเป็นไปอย่างปลอดภัย พระเจ้ากรุงจีนเห็นว่าพระเจ้าแผ่นดินไทยมีบุญญาธิการมาก จึงอัญเชิญให้อภิเษกสมรสกับพระธิดาของพระองค์ คือพระนางสร้อยดอกหมาก เมื่อพระเจ้าสายน้ำผึ้ง เดินทางกลับเมืองไทย ได้นำพระนางสร้อยดอกหมากมาด้วย เมื่อมาถึง พระองค์รีบเสด็จเข้าพระนคร ก่อนเพื่อที่จะจัดขบวนมารับพระนาง แต่ทรงมีพระราชกิจมากจึงไม่ได้มารับด้วยพระองค์เอง พระนางสร้อยดอกหมากทรงน้อยพระทัยจึงไม่ยอมเสด็จขึ้นจากเรือ พระเจ้าสายน้ำผึ้งจึงเสด็จมารับเอง และทรงกล่าวสัพยอกว่า “เมื่อไม่ยกขึ้นก็จงอยู่ที่นี้เถิด” พระนางสร้อยดอกหมากน้อยพระทัยมากจึง กลืนพระทัยตาย ณ ที่นั้น พระเจ้าสายน้ำผึ้งทรงเสียพระทัยมาก ให้เชิญพระศพของพระนางขึ้นมา พระราชทานเพลิงและสร้างวัดขึ้นเพื่อเป็นอนุสรณ์ชื่อว่า “วัดพระนางเชิญ” ต่อมาเพี้ยนเป็น “วัดพันธุเชิง” หรือ “วัดพระนางเชิง” ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา และยังปรากฏอยู่จนถึงปัจจุบันนี้

ที่มา: <https://www.komchadluek.net>

12. เหตุใดพระเจ้าสายน้ำผึ้งจึงไม่เสด็จมารับพระนางสร้อยดอกหมากด้วยพระองค์เอง

- ก. เพราะมีราชกิจมากที่กำลังยุ่งอยู่
- ข. เพราะไปต่างเมืองจึงกลับมารับไม่ทัน
- ค. เพราะต้องการให้นางสร้อยดอกหมากขึ้นเรือเอง
- ง. เพราะได้จัดขบวนมารับนางสร้อยดอกหมากแล้ว

13. ข้อใดคือข้อคิดจากตำนานเรื่องพระเจ้าสายน้ำผึ้งกับพระนางสร้อยดอกหมาก

- ก. การใช้คำพูดออกคำสั่ง
- ข. การใช้คำพูดไม่ถูกโอกาส
- ค. การใช้คำพูดอย่างตรงไปตรงมา
- ง. การใช้คำพูดสอดแทรกอารมณ์ขัน

อ่านสารคดีต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อที่ 14 – 15

แมลงทับ

แมลงทับที่อยู่ในประเทศไทยมี 2 พันธุ์ คือพันธุ์ขาเขียวที่พบมากในภาคกลาง และพันธุ์ขาแดงที่พบในป่าเขาแถบภาคอีสาน ซึ่งในปัจจุบันค่อนข้างจะหายากเพราะพืชที่เป็นอาหารของมันนั้นลดจำนวนลงมาก อีกทั้งคนยังนิยมที่จะกินมันจึงทำให้ปริมาณของแมลงทับลดน้อยลงจนน่าตกใจ

วงจรชีวิตของแมลงทับนั้นอยู่ได้ดิน 11 เดือน ตั้งแต่มันเป็นไข่ กลายเป็นหนอนและดักแดจนกลายเป็นแมลงวัยที่โตเต็มที่ก็บินออกไปอยู่ตามต้นไม้ กินใบมะขามเทศ ใบคูณ แต่น่าสงสารที่มันสามารถใช้ชีวิตบนท้องฟ้าได้ไม่เกิน 1 เดือน มันก็จะตายไป แต่ก่อนตายมันก็จะขยายพันธุ์ ตัวผู้ก็จะตายก่อน แล้วตัวเมียจะตายตามเมื่อวางไข่เสร็จ

ที่มา : โลกของแมลง (สุรัตนา เลิศประเสริฐกุล)

14. แมลงทับมีการขยายพันธุ์อย่างไร

- ก. วางไข่ลงบนใบพืช
- ข. วางไข่ลงบนต้นไม้
- ค. วางไข่ลงบนดิน
- ง. วางไข่ลงบนน้ำ

15. ข้อใดคือใจความสำคัญจากเรื่อง “แมลงทับ”

- ก. แมลงทับเป็นสัตว์หายาก มีวงจรชีวิตใต้ดินจนเป็นแมลง ตัวผู้จะตายก่อนตัวเมีย
- ข. แมลงทับอยู่ใต้ดินเป็นไข่ กลายเป็นหนอนและดักแด้ จนโตเต็มวัย
- ค. แมลงทับเป็นสัตว์หายาก เพราะจำนวนอาหารของมันลดลง
- ง. การขยายพันธุ์ของแมลงทับตัวผู้จะตายก่อนตัวเมีย

อ่านสารคดีต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อที่ 16 – 17

แมงมุมเป็นสิ่งมีชีวิตเล็ก ๆ ที่น่าอัศจรรย์ไม่น้อย โยแมงมุมที่ดูบอบบางเสียเหลือเกิน กลับถูกค้นพบว่ามีพลังแข็งแรงมากกว่าเหล็กที่มีขนาดเดียวกันถึง 5 เท่า

เทคนิคการชักใยของแมงมุมยังเป็นปริศนาสำหรับนักวิทยาศาสตร์ เพราะยังไม่มีใครสามารถสร้างเส้นใยเลียนแบบธรรมชาติได้ จนกระทั่งเมื่อเร็ว ๆ นี้ นักวิทยาศาสตร์ค้นพบมาก่อนชักใย แมงมุม

จะต้องคอยควบคุมสารที่ใช้ผลิตเส้นใยให้มีปริมาณน้ำพอเหมาะเพื่อป้องกันโปรตีนในสารนั้นตกผลึก มิฉะนั้นจะมีผลให้การสร้างใยล้มเหลว จากการค้นพบนี้ทำให้โอกาสที่จะผลิตเส้นใยเทียมเลียนแบบใยแมงมุมเป็นจริงได้มากขึ้น ซึ่งคาดว่าจะมีประโยชน์มากมาย เช่น ใช้ผลิตเครื่องมือทางการแพทย์ที่มีความแข็งแรงพิเศษ ใช้สร้างเสื่อเกราะกันกระสุนที่ต้านทานได้แม้แต่ระเบิด และยังได้วัสดุคุณภาพสูงชนิดใหม่ที่แข็งแรงทนทานเหมาะกับการผลิตชิ้นส่วนอุปกรณ์อากาศยาน และข้าวของเครื่องใช้ต่าง ๆ

ที่มา: นิตยสารคุณค่าสำหรับเด็ก

16. เพราะเหตุใดแมงมุมจึงต้องคอยควบคุมน้ำในปริมาณที่เหมาะสม

- ก. เพื่อใช้สร้างพิษให้มีความแข็งแรง
- ข. เพื่อใช้ป้องกันศัตรูที่จะเข้ามาทำร้าย
- ค. เพื่อใช้สร้างความแข็งแรงให้แก่ตนเอง
- ง. เพื่อใช้ป้องกันโปรตีนในการผลิตเส้นใย

17. เส้นใยเทียมสามารถใช้ผลิตสิ่งที่มีประโยชน์มากมาย ยกเว้นข้อใด

- ก. ผ้าพันแผล
- ข. เสื่อเกราะกันกระสุน
- ค. สิ่งของเครื่องใช้ต่าง ๆ
- ง. ชิ้นส่วนอุปกรณ์อากาศยาน

อ่านสารคดีต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อที่ 18 – 20

ปะการัง

ปะการัง เป็นสิ่งมีชีวิตซึ่งธรรมชาติได้สร้างโครงสร้างที่เป็นหินปูนห่อหุ้มตัวอันอ่อนนุ่มของมันไว้อีกชั้นหนึ่ง โครงสร้างหินปูนนี้เกิดจากชีวิตเล็กๆ ของปะการังที่สร้างขึ้นและแผ่ขยายออกไปเป็นกิ่งก้านสาขารูปทรงต่างๆ กัน ปะการังจะเจริญเติบโตในน้ำที่มีอุณหภูมิตั้งแต่ 18 – 27 องศาเซลเซียส และความลึกของน้ำไม่เกิน 50 เมตร มีความเค็ม 30 – 36 ส่วนต่อ 1,000 ส่วน มีอัตราความขุ่นของน้ำต่ำ และต้องมีฐานพื้นที่ยึดเพื่อยึด ปะการังไม่อาจเติบโตได้ดีในบริเวณที่มีแดดส่องจัด มีฝนตกในระยะยาว หรือน้ำทะเลที่เค็มและขุ่นขึ้นมากเกินไป ดังนั้นปะการังจึงมีเฉพาะในน่านน้ำเขตอบอุ่นของโลกเท่านั้น

ตอนกลางวันปะการังจะเก็บตัวอยู่ในโครงแข็งตลอดเวลา เมื่อถึงเวลากลางคืนมันจะแผ่ขยายหนวดออก ความหาเหยื่อตัวเล็ก ๆ บริเวณหนวดของปะการังที่เรียงรายอยู่รอบปากของมันนั้น มีเข็มพิษที่มีฤทธิ์ทำให้เหยื่อ

สลบหรือตายได้ เมื่อจับเหยื่อได้แล้ว หนวดก็จะส่งเหยื่อเข้าปากลงไปย่อยเป็นอาหารในลำตัวของมัน แล้วจะคายส่วนที่เหลือออกทางปากอีกครั้ง

ปะการังตัวหนึ่ง ๆ เมื่อเติบโตเต็มที่แล้วจะให้กำเนิดลูกปะการังตัวเล็กๆ ล่องลอยไปตามกระแสน้ำได้ไกล ทรายที่มันยังไม่ตกเป็นเหยื่อของสัตว์ทะเลอื่น ทันทีที่เริ่มต้นชีวิตใหม่ ณ หินก้อนใดก้อนหนึ่ง ปะการังจะเริ่มสร้างโครงสร้างแข็งที่เป็นหินปูนขึ้นห่อหุ้มตัวไว้ และค่อยๆ แดกกิ่งก้านออกไปอยู่ตลอดเวลา ซึ่งทำให้แนวปะการังค่อยๆ แผ่ขยายออกไปเป็นอาณาจักรกว้าง

การเสื่อมสลายของแนวปะการังตามธรรมชาตินั้น เกิดจากหลายสาเหตุ เช่น ถูกทำลายโดยลมพายุ ปลานกแก้วกินเป็นอาหาร ถูกปลาผีเสื้อหรือสัตว์บางชนิดเจาะปะการังเป็นโพรงสำหรับเข้าไปอยู่อาศัย แต่ปะการังจะสามารถฟื้นฟูตัวเองได้ทันที ส่วนการเสื่อมสลายของแนวปะการังโดยการกระทำของมนุษย์นั้น เป็นลักษณะที่รวดเร็วเกินกว่าที่ปะการังจะฟื้นฟูได้ทันตามธรรมชาติ ไม่ว่าจะเป็นการหักปะการังเพื่อเก็บไปเป็นที่ระลึก โดยเฉพาะการท่องเที่ยวและการถอนสมอเรือในแนวปะการังนั้น ถือว่าเป็นการทำลายแนวปะการังที่รุนแรงที่สุด เพราะสมอเรือจะลงไปกระทบและครูดทำให้แนวปะการังแตกหักเป็นทางยาว ส่วนการปล่อยน้ำเสียจากโรงงานอุตสาหกรรม น้ำทิ้งจากเขตชุมชนลงทะเล หรือการก่อสร้างบริเวณชายหาด ที่ทำให้ตะกอนของดินไหลลงสู่ทะเลทำให้น้ำทะเลขุ่นขึ้น ก็เป็นอีกสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ปะการังตาย เพราะปะการังจะมีชีวิตอยู่ได้ในน้ำทะเลที่ใส มีแสงแดดส่องถึงเท่านั้น นอกจากนี้การระเบิดปลา ก็ถือเป็นการทำลายแนวปะการังที่ร้ายแรงและรวดเร็วเช่นกัน นักท่องเที่ยวที่ชอบทิ้งขยะลงทะเล เช่น ขวดแก้ว หรือถุงพลาสติก ก็เป็นอีกสาเหตุหนึ่งที่ทำลายแนวปะการัง

น้อง ๆ คิดว่า การเสื่อมสลายของแนวปะการังที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติ กับที่เกิดขึ้นกับน้ำมือของมนุษย์ อย่างใใดจะร้ายแรงกว่ากัน

ที่มา: นิตยสารคุณค่าสำหรับเด็ก

18. โครงสร้างของปะการังประกอบด้วยอะไร

- ก. หินปูน
- ข. หินชั้น
- ค. หินอ่อน
- ง. หินแกรนิต

19. ข้อใดไม่ใช่สาเหตุที่ทำให้ปะการังน้อยลง

- ก. ถูกลมพายุพัด
- ข. น้ำที่ใสมีแดดส่องถึง
- ค. ถูกสัตว์ทะเลบางชนิดกัดกิน
- ง. น้ำที่มีคาร์บอนไดออกไซด์มาก

20. การปฏิบัติตนของใครที่อาจส่งผลร้ายแรงต่อปะการังมากที่สุด

- ก. ชาลีเก็บปะการังไปขายเป็นของที่ระลึก
- ข. มะลิไปเที่ยวทะเลและทิ้งขยะลงทะเล
- ค. มานพทิ้งและถอนสมอเรือเป็นประจำ
- ง. มะปรางปล่อยน้ำเสียจากชุมชนลงทะเล

อ่านบทความต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อที่ 21 – 25

ทรายดูด

ทรายดูดไม่ใช่ชื่อชนิดของทรายเหมือนกับทรายหยาบ หรือทรายละเอียด แต่เป็นสภาวะหนึ่งของทราย มักพบบริเวณกันแม่น้ำ ลำธาร ตามแนวชายฝั่งทะเล หรือบริเวณที่มีบ่อน้ำพุธรรมชาติ เกิดขึ้นได้เพราะน้ำแทรกซึมผ่านชั้นทราย แยกเม็ดทรายแต่ละเม็ดออกจากกัน และซัดขวางไม่ให้เม็ดทรายกลับมารวมกันใหม่ ทำให้ทรายสูญเสียความหนาแน่น จึงไม่สามารถรับน้ำหนักมาก ๆ ได้ เพียงแค่เราเหยียบลงไปบนทรายดูดเบา ๆ ทรายจะยุบตัวและเท้าของเราจะจมลงไปทรายดูดทันที โดยปกติแล้วทรายดูดสามารถรับน้ำหนักได้ประมาณ 45 กิโลกรัมต่อตารางฟุต ซึ่งสัตว์ที่มีน้ำหนักตัวไม่มากนักสามารถนอนลอยตัวอยู่บนทรายดูดได้ แต่ส่วนมากแล้วทรายดูดจะมีความลึกไม่ถึงเอวของเราเท่านั้น ที่จริงแล้วการตกลงไปในทรายดูดก็เหมือนกับเราตกลงไปในน้ำ เพราะทรายดูดอยู่ในสถานะของเหลว แต่มีความหนาแน่นมากกว่าน้ำ โอกาสที่เราจะลอยตัวอยู่ในทรายดูดจึงมีมากกว่านอกจากเราจะแบกสิ่งของที่มีน้ำหนักไว้มากเกินไป

หลายคนอาจคิดว่าทรายดูดมีอยู่ไม่มากนักในโลก แต่ที่จริงแล้วจะพบได้ง่ายกว่าที่เราคิด บริเวณใดที่มีน้ำและดินทรายอยู่ใกล้ ๆ ก็จะมีพบทรายดูดในละแวกนั้น เพราะฉะนั้นเรามาดูข้อควรระวังและวิธีแก้ปัญหาที่เกี่ยวกับ

1. ขณะที่เราเดินเล่นอยู่ใกล้บ่อน้ำ แม่น้ำ หรือ ลำธารซึ่งเป็นบริเวณที่จะพบทรายดูดได้ง่าย ถ้ารู้สึกว่ามีพื้นดินที่เราเหยียบอยู่เริ่มลื่นไหล ให้ชักเท้ากลับคืนมาอย่างช้า ๆ
2. ให้ถือไม้ยาว ๆ ไว้กับตัว แล้วใช้ไม้ท่อนนั้นกระแทกไปบนพื้นบริเวณที่สงสัยว่าจะมีทรายดูด
3. ไม่สวมรองเท้าหนักและใหญ่ ควรเลือกรองเท้าที่คล่องตัว เช่น รองเท้าผ้าใบ
4. นำลูกบอลชายหาด (ที่ยังไม่เป่าลม) ติดตัวไปด้วย เมื่อเป่าลมเข้าไปแล้ว ลูกบอลจะช่วยพยุงตัวเราให้ลอยอยู่ได้ถ้าตกลงไปในทรายดูด

แต่ในบางครั้งแม้ว่าเราจะระมัดระวังแล้วก็ตาม ความผิดพลาดอาจเกิดขึ้นได้ ถ้าเราตกลงไปในทรายดูด สิ่งแรกที่เราควรทำคือ ตั้งสติ อย่าตกใจ และโยนสิ่งของทุกอย่างทิ้งให้หมด เพราะน้ำหนักของสิ่งของจะทำให้เราจมเร็วขึ้น ถ้าจมไม่ลึก ให้ก้าวถอยหลัง ดึงขาออกมาทีละข้าง ถ้าจมลึกมากให้พยายามนอนหงาย เพื่อถ่ายน้ำหนักให้กระจายไปทั่ว ๆ และต้องจำไว้ว่าหากดิ้นไปมาจะทำให้เราไม่สามารถหลุดออกมาได้ หรือร้องเรียกให้คนช่วย โดยการโยนเชือกหรือกิ่งไม้ใหญ่ ๆ จับแล้วลากออกไปจากทรายดูด หรือหากไม่มีแรงดึงมากพอให้ผูกเชือกไว้กับ

ก้อนหิน หรือต้นไม้ใหญ่ ๆ แล้วตั้งตัวเองออกไปเอง ถึงแม้ในชีวิตนี้เราอาจไม่มีโอกาสตกลงไปในบ่อทรายดูดเลย แต่รู้วิธีการเอา ตัวรอดไว้ก็ไม่เสียหลาย

ที่มา: นิตยสารคุณค่าสำหรับเด็ก

21. ข้อใดกล่าว**ไม่**ถูกต้อง

- ก. ทรายดูดมีความหนาแน่นมากกว่าน้ำ
- ข. ทรายดูดจะมีความลึกไม่ถึงเอวของเรา
- ค. ทรายดูดพบมากบริเวณที่มีน้ำและดินเหนียว
- ง. น้ำหนักของสิ่งของจะทำให้เราจมทรายดูดเร็วขึ้น

22. ข้อใด**ไม่ใช่**การปฏิบัติตนที่ถูกต้องเมื่อถูกทรายดูด

- ก. นอนหงายลงบนพื้นทรายเมื่อถูกทรายดูดมาก ๆ
- ข. โยนสิ่งของทั้งหมดออกจากตัวเอง
- ค. ใช้ไม้ยาว ๆ กระทบกไปบนพื้น
- ง. ค่อย ๆ ก้าวถอยหลังทีละก้าว

23. ผู้เขียนต้องการให้ผู้อ่านมีความรู้เกี่ยวกับเรื่องใดมากที่สุด

- ก. ชนิดของทราย
- ข. อันตรายจากทรายดูด
- ค. การป้องกันตนเองเมื่อถูกทรายดูด
- ง. บริเวณที่อาจเกิดทรายดูดของทุกมุมโลก

24. ข้อใดเป็นสาเหตุที่ทำให้เม็ดทราย**ไม่**สามารถรวมตัวกันได้

- ก. น้ำ
- ข. น้ำหนัก
- ค. ความร้อน
- ง. ความเย็น

25. ข้อใดเป็นวิธีการที่ง่ายที่สุดในการช่วยป้องกันทรายดูด

- ก. หนูดีนำห่วงยางติดตัวทุกครั้งทีลงเล่นน้ำ
- ข. ภาวิสวมรองเท้าผ้าใบขณะเดินใกล้แหล่งน้ำ
- ค. มะลิเดินในแหล่งน้ำโดยนำสัมภาระไปจำนวนมาก
- ง. ออโต้เดินสุดแรงเพื่อให้ตนเองสามารถออกจากทรายดูดได้

อ่านบทความต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อที่ 26 – 30

ไรฝุ่น

ตัวไรฝุ่นเป็นสิ่งมีชีวิตที่มีขนาดเล็กมาก มองด้วยตาเปล่าไม่เห็น ปะปนอยู่ในฝุ่นละอองที่ ล่องลอยอยู่ในอากาศ กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข พบว่าฝุ่นจากบ้านมากกว่า 90% เป็นตัวไรฝุ่นจากที่นอน ซึ่งเป็นปริมาณตัวไรฝุ่นที่สูงที่สุด

ตัวไรฝุ่นสามารถดำรงชีวิตได้อย่างอิสระ กินเศษเซลล์ผิวหนังที่ตายแล้วของคนที่ถูกตัวไรฝุ่น รังแคจากเส้นผม และหนังศีรษะที่หลุดออกจากร่างกายเป็นอาหาร ปกติแล้วคนเราจะสลัดเซลล์ ผิวหนังที่ตายแล้ววันละประมาณ 10,000 ล้านชิ้นต่อวันส่วนใหญ่ก็ตกบนที่นอน ซึ่งฟูกที่นอนเป็น แหล่งอุดมเหมาะสมในการแพร่พันธุ์ของมันเป็นอย่างมาก

ตัวไรฝุ่น 1 ตัว สามารถออกไข่ได้ 80 ฟอง จาก 80 ฟอง กลายเป็น 6,400 ฟอง ใน 1 สัปดาห์ และขยายจำนวนมหาศาลภายในเวลาเพียง 2 – 3 เดือนเท่านั้น ถ้าเราสูดดมเข้าไปมาก ๆ โอกาสที่จะ เป็นโรคต่าง ๆ ก็มีมากขึ้น เริ่มแรกเราสังเกตอาการได้จากการรู้สึกคันเนื้อคันตัว เป็นผื่นแดง วันไหน ที่ความเครียดบั่นทอนให้ภูมิคุ้มกันต่ำลง เชื้อโรคก็จะคุกคามได้สบาย ๆ โดยเฉพาะเด็ก ๆ ที่มี ภูมิคุ้มกันต่ำ

ดังนั้นเราควรหมั่นรักษาความสะอาดของที่นอน โดยการนำออกมาผึ่งแดด เครื่องนอนต่าง ๆ ควรทำความสะอาดอยู่เสมอเพราะตัวไรฝุ่นนี้ตายง่ายในการออกแดดและอุณหภูมิที่เปลี่ยนแปลง

ที่มา: <https://www.phyathai.com>

26. ตัวไรฝุ่นในบ้านส่วนมากพบได้จากที่ใด
- ที่นอน
 - โซฟา
 - ผ้าเช็ดตัว
 - ตุ๊กตาที่มีขน
27. คำว่า “ภูมิคุ้มกัน” มีความหมายเหมือนกับข้อใด
- ภูมิแพ้
 - ภูมิคุ้มกัน
 - ภูมิคุ้มกัน

ง. ภูมิปัญญา

28. ใครมีโอกาสเสี่ยงสัมผัสไรฝุ่นมากที่สุด

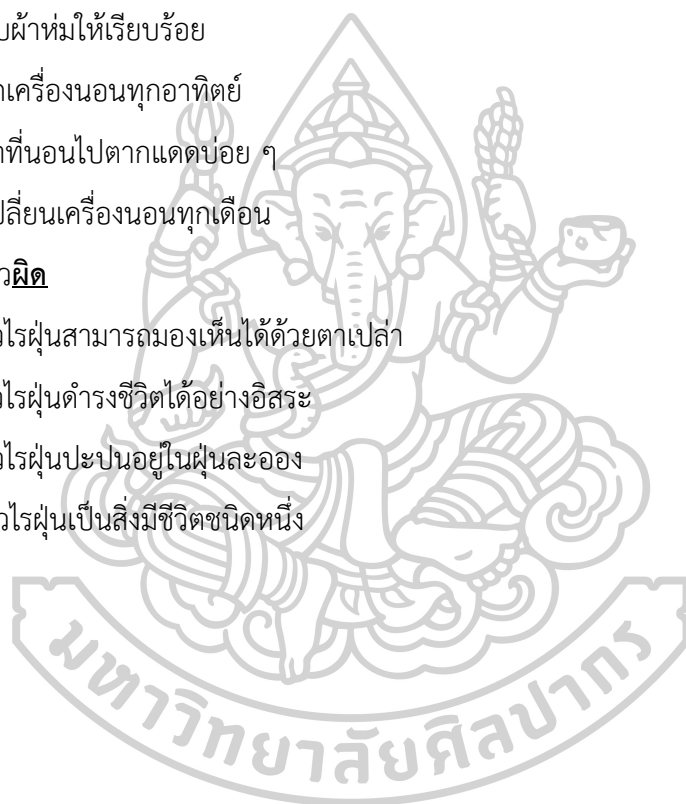
- ก. มานะสวมหน้ากากอนามัยทุกครั้งที่ออกจากบ้าน
- ข. นอนปิดห้องนอนของตนเองให้มีคนนอนอยู่เสมอ
- ค. วิชาซักเครื่องนอนเป็นประจำสม่ำเสมอ
- ง. นที่ซื้อเครื่องนอนใหม่ทุกเดือน

29. หากนักเรียนต้องการกำจัดตัวไรฝุ่น ข้อใดเป็นวิธีที่ดีที่สุด

- ก. พับผ้าห่มให้เรียบร้อย
- ข. ซักเครื่องนอนทุกอาทิตย์
- ค. นำที่นอนไปตากแดดบ่อย ๆ
- ง. เปลี่ยนเครื่องนอนทุกเดือน

30. ข้อใดกล่าวผิด

- ก. ตัวไรฝุ่นสามารถมองเห็นได้ด้วยตาเปล่า
- ข. ตัวไรฝุ่นดำรงชีวิตได้อย่างอิสระ
- ค. ตัวไรฝุ่นปะปนอยู่ในฝุ่นละออง
- ง. ตัวไรฝุ่นเป็นสิ่งมีชีวิตชนิดหนึ่ง

แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการสอนแบบ OK5R ร่วมกับแบบฝึก

1) แบบฝึกของคุณมีความน่าสนใจหรือไม่ อย่างไร นักเรียนชอบเนื้อหาเรื่องใดมากที่สุด เพราะเหตุใด

2) การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของคุณ ช่วยให้นักเรียนได้พัฒนาความสามารถในการอ่าน
จับใจความ ได้ดีขึ้นหรือไม่ อย่างไร นักเรียนชอบกิจกรรมใดมากที่สุด เพราะเหตุใด

3) บรรยากาศในการจัดการเรียนการสอนของคุณ ช่วยให้นักเรียนมีส่วนร่วมใน
การทำกิจกรรม และสนุกสนานหรือไม่ อย่างไร

4) ครูให้ความสนใจ และอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ทุกขั้นตอนอย่างทั่วถึง
และเต็มความสามารถหรือไม่ อย่างไร

5) นักเรียนสามารถนำความรู้เรื่องการอ่านจับใจความไปประยุกต์ใช้ เพื่ออ่านจับใจความจากสื่อ
ต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันได้หรือไม่ อย่างไร

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2

แผนการจัดการเรียนรู้ การอ่านจับใจความด้วยการสอนแบบ OK5R ร่วมกับแบบฝึก
 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย วิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
 เรื่อง การอ่านจับใจความจากตำนาน เวลา 2 ชั่วโมง

1. มาตรฐานการเรียนรู้

ท. 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน

2. ตัวชี้วัด

ท 1.1 ป.6/3 อ่านเรื่องสั้น ๆ อย่างหลากหลาย โดยจับเวลาแล้วถามเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน

ท 1.1 ป.6/5 อธิบายการนำความรู้และความคิดจากเรื่องที่อ่านไปตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

พุทธิพิสัย

1. นักเรียนสามารถตอบคำถามจากตำนานได้อย่างถูกต้อง
2. นักเรียนสามารถสรุปใจความสำคัญจากตำนานได้อย่างถูกต้อง

ทักษะพิสัย

3. นักเรียนสามารถพูดเกี่ยวกับรายละเอียดจากตำนานที่อ่านได้

จิตพิสัย

4. นักเรียนบอกประโยชน์ของการอ่านจับใจความได้

4. สาระสำคัญ

การอ่านจับใจความจากตำนาน ผู้อ่านต้องใช้หลักการอ่านจับใจความสำคัญจากการอ่านเรื่องยาว ๆ ทั่วไป ซึ่งจะช่วยให้ผู้อ่านสามารถเข้าใจและสรุปใจความสำคัญได้ ซึ่งผู้อ่านควรอ่านเรื่องตั้งแต่ต้นจนจบ ตลอดจนสามารถเข้าใจเนื้อหา โดยการตั้งคำถามและตอบคำถามจากเรื่อง คาดคะเนเหตุการณ์ และจัดเรียงลำดับเหตุการณ์จากเรื่อง หรือพูดทบทวนรายละเอียดจากเรื่องได้ หาก

นักเรียนสามารถจับใจความสำคัญจากตำนานได้ จะทำให้สามารถนำความรู้ไปใช้ในการอ่านในชีวิตประจำวัน และนำข้อคิดมาประยุกต์ใช้ได้

5. ทักษะ/กระบวนการ

- 1) ทักษะการอ่านจับใจความแบบ OK5R
- 2) ทักษะการเขียน
- 3) ทักษะการพูด
- 4) ทักษะการฟัง
- 5) ทักษะการคิดวิเคราะห์

6. สมรรถนะสำคัญ

- 1) ความสามารถในการสื่อสาร
- 2) ความสามารถในการคิด

7. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

- 1) ความมีวินัย
- 2) ใฝ่เรียนรู้
- 3) ความมุ่งมั่นในการทำงาน

8. ชิ้นงาน/ภาระงาน

- 1) แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความจากตำนาน เล่มที่ 2

9. กระบวนการจัดการเรียนรู้

การจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบ OK5R ร่วมกับแบบฝึก (ชั่วโมงที่ 1)

กิจกรรมการเรียนรู้	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน
ขั้นก่อนอ่าน		
1. ชี้แจงจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ และเนื้อหาที่เรียน คือ ความรู้เกี่ยวกับการอ่านจับใจความและการอ่านจับใจความจากตำนาน	1. จัดกลุ่มนักเรียนตามความเหมาะสม กลุ่มละ 5 คน โดยคละความสามารถ พร้อมทั้งอธิบายกระบวนการทำงานกลุ่ม	1. นักเรียนเข้ากลุ่มตามที่ครูกำหนด 2. สอบถามเกี่ยวกับจุดประสงค์การเรียนรู้

กิจกรรมการเรียนรู้	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน
ขั้นระหว่างอ่าน (การจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบ OK5R ร่วมกับแบบฝึก)		
<p>1. จัดกิจกรรมการอ่าน จับใจความจากตำนานด้วย วิธีการสอนแบบ OK5R ร่วมกับแบบฝึก ประกอบด้วย 7 ขั้นตอนต่อไปนี้</p> <p>ขั้นที่ 1 อ่านอย่างคร่าว ๆ (Overview)</p>	<p>1. อธิบายความรู้เกี่ยวกับ การอ่านจับใจความจากตำนาน</p> <p>1. ครูสนทนาเกี่ยวกับตำนานที่ นักเรียนเคยรู้จักจากนั้นให้ ตัวแทนนักเรียนเล่าเกี่ยวกับ ตำนานที่นักเรียนเคยรู้จัก หน้าชั้นเรียน</p> <p>2. ครูเปิดรูปภาพที่เกี่ยวข้อง ตำนานเรื่อง ตามองถ่าย จาก สื่อโทรทัศน์ และถามคำถาม เกี่ยวกับภาพ</p> <p>3. แจกแบบฝึก เล่มที่ 2 การอ่านจับใจความจากตำนาน ให้นักเรียนเป็นรายบุคคล</p>	<p>1. สรุปความรู้ทำความเข้าใจ เกี่ยวกับการอ่านจับใจความ และการอ่านจับใจความจาก ตำนาน</p> <p>2. ชักถามเกี่ยวกับข้อสงสัย เกี่ยวกับเรื่องการอ่าน จับใจความจากตำนาน</p> <p>1. นักเรียนร่วมกันสนทนา เกี่ยวกับตำนานที่ตนเองเคย รู้จักมาก่อน</p> <p>2. ตัวแทนนักเรียนเล่าเกี่ยวกับ ตำนานที่ตนเองเคยรู้จักหน้า ชั้นเรียน</p> <p>3. สังเกตเกี่ยวกับรูปภาพ ตำนานเรื่อง ตามองถ่าย และ ร่วมกันสนทนาแลกเปลี่ยน</p> <p>4. นักเรียนอ่านตำนานเรื่อง ตามองถ่าย อย่างคร่าว ๆ</p>
<p>ขั้นที่ 2 หาแนวความคิด สำคัญ (Key Ideas)</p>	<p>1. สอบถามเกี่ยวกับสิ่งที่ ปรากฏในตำนานเรื่อง ตามองถ่าย จากการอ่าน อย่างคร่าว ๆ ของนักเรียน</p> <p>2. อธิบายเพิ่มเติมเกี่ยวกับสิ่ง ปรากฏจากตำนานเรื่อง ตามองถ่าย</p>	<p>1. ช่วยกันระดมสมองและตอบ คำถามเกี่ยวกับสิ่งที่ปรากฏใน ตำนานเรื่องตามองถ่าย จากการอ่านอย่างคร่าว ๆ</p> <p>2. ชักถามข้อสงสัยเกี่ยวกับ เนื้อเรื่อง จากการอ่านอย่าง คร่าว ๆ</p>

กิจกรรมการเรียนรู้	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน
	<p>3. มอบหมายนักเรียนให้อ่านตำนานเรื่อง ตามองถ่าย อย่างละเอียด 1 ครั้ง</p> <p>4. สอบถามนักเรียนเกี่ยวกับคำสำคัญที่พบจากตำนานเรื่อง ตามองถ่าย</p> <p>5. ชักถามแนวความคิดสำคัญ และรายละเอียดที่เกี่ยวข้องจากตำนานเรื่อง ตามองถ่าย อย่างคร่าว ๆ</p>	<p>3. อ่านตำนานเรื่องตามองถ่ายอย่างละเอียด 1 ครั้ง</p> <p>4. นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันหาและตอบคำสำคัญที่พบจากตำนานเรื่อง ตามองถ่าย จากนั้นทำแบบฝึกกิจกรรมที่ 1</p> <p>5. นักเรียนหาแนวความคิดสำคัญ และรายละเอียดที่ปรากฏจากตำนานเรื่อง ตามองถ่ายอย่างคร่าว ๆ และร่วมกันแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับครูผู้สอน พร้อมทำแบบฝึกกิจกรรมที่ 2</p>
<p>ขั้นที่ 3 อ่าน (Read)</p>	<p>1. อธิบายเรื่องการตั้งคำถาม และตอบคำถามจากเรื่อง</p> <p>2. กระตุ้นให้นักเรียนร่วมกันตั้งคำถามและตอบคำถามจากตำนานเรื่อง ตามองถ่าย โดยครูคอยให้คำแนะนำช่วยเหลือ และตั้งคำถามเพิ่มเติมร่วมกับนักเรียน เช่น</p> <ul style="list-style-type: none"> - ตำนานเรื่องตามองถ่าย มีใครบ้าง - เหตุการณ์ในเรื่องเกิดขึ้นที่ไหน - ชายที่มาสู่ชื่อนางยมโดยเป็นใคร และมาจากที่ใด - เหตุการณ์ในเรื่องมีอะไรบ้าง - ผลสุดท้ายของเรื่องเป็น 	<p>1. นักเรียนซักถามข้อสงสัยเกี่ยวกับการตั้งคำถามและการตอบคำถามจากเรื่อง</p> <p>2. นักเรียนร่วมกันตั้งคำถามและตอบคำถามจากตำนานเรื่อง ตามองถ่าย และทำแบบฝึกกิจกรรมที่ 3 จากนั้นร่วมกันแลกเปลี่ยนคำถามและคำตอบจากเรื่องตามองถ่าย เป็นรายกลุ่ม</p>

กิจกรรมการเรียนรู้	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน
	อย่างไม่ - เพราะตามองถ่ายจึงจัดลูกสาวของตนเองฉีกเป็นสองซีก - ข้อคิดจากเรื่องนี้คืออะไร	
ขั้นที่ 4 จดบันทึก (Record)	1. อธิบายเกี่ยวกับการสรุปใจความสำคัญจากเรื่อง 2. ตรวจสอบความถูกต้องของการสรุปใจความสำคัญ และให้คำแนะนำเพิ่มเติม	1. นักเรียนซักถามข้อสงสัยเกี่ยวกับการสรุปใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่าน 2. นักเรียนเขียนสรุปใจความลงในแบบฝึก กิจกรรมที่ 4 3. ปรับปรุงแก้ไขการเขียนสรุปใจความสำคัญตามคำแนะนำของครู เช่นการใช้คำเชื่อมข้อความให้สละสลวย การเขียนคำที่ผิดให้ถูกต้อง เป็นต้น
การจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบ OK5R ร่วมกับแบบฝึก (ชั่วโมงที่ 2)		
ขั้นที่ 5 พุดเล่าเรื่องที่อ่าน (Recite)	1. ทบทวนความรู้เดิมเกี่ยวกับเนื้อเรื่อง หรือใจความสำคัญจากเรื่องที่นักเรียนอ่านเมื่อชั่วโมงที่แล้ว และชี้แจงรายละเอียดเกี่ยวกับการพุดเล่าเรื่อง 2. มอบหมายให้นักเรียนพุดเล่าเรื่องที่อ่านหน้าชั้นเรียนโดยให้นักเรียนในกลุ่มรับผิดชอบพุดเล่าเรื่องที่อ่านด้วยตนเอง 5 นาที และส่งตัวแทนกลุ่มในการพุดเล่าเรื่องหน้าชั้นเรียน 3. ครูใช้โปรแกรมสุ่มวงล้อใน	1. นักเรียนซักถามข้อสงสัยเกี่ยวกับการพุดเล่าเรื่อง และพุดเล่าเรื่องที่อ่านภายในกลุ่มของตนเอง 5 นาที จากนั้นนักเรียนส่งตัวแทนกลุ่มในการพุดเล่าเรื่องหน้าชั้นเรียนกลุ่มละ 1 คน 2. ตัวแทนนักเรียนพุดเล่าเรื่องตามองถ่ายที่ตนเองอ่านหน้าชั้นเรียน 3. สมาชิกในกลุ่มประเมินการพุดเล่าเรื่องของกลุ่มตนเองลงในแบบประเมินกิจกรรมที่ 5

กิจกรรมการเรียนรู้	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน
	<p>การสุ่มนักเรียนพูดเล่าเรื่องที่อ่านเป็นรายกลุ่ม</p> <p>4. ครูแจกแบบประเมินกิจกรรมที่ 5 การพูดเล่าเรื่องให้นักเรียนเป็นรายกลุ่ม และมอบหมายให้นักเรียนประเมินการพูดเล่าเรื่องของกลุ่มตนเอง</p> <p>5. ครูอาจให้คำแนะนำเพิ่มเติมในการพูดเล่าเรื่องเป็นรายกลุ่ม</p>	<p>การพูดเล่าเรื่อง</p> <p>4. ฟังคำแนะนำ ปรับปรุงเพิ่มเติมในการพูดเล่าเรื่องหน้าชั้นเรียน จากครูผู้สอน</p>
<p>ขั้นที่ 6 ทบทวน (Review)</p>	<p>1. กำชับให้นักเรียนทบทวนการพูดของตนเองจากข้างต้นว่าตรงกับที่ตนเองได้จดบันทึกลงในแบบฝึกกิจกรรมที่ 4 หรือไม่?</p> <p>2. มอบหมายให้นักเรียนเขียนแผนผังความคิดทบทวน เรื่องที่ตนเองได้อ่านลงในแบบฝึกกิจกรรมที่ 6</p>	<p>1. นักเรียนทบทวนการพูดเล่ากับสิ่งที่จดบันทึกในแบบฝึกกิจกรรมที่ 4</p> <p>2. นักเรียนแต่ละกลุ่มเขียนแผนผังความคิดลงในแบบฝึกกิจกรรมที่ 6 เพื่อทบทวนเรื่องที่ตนเองอ่าน และทำให้เข้าใจเห็นภาพโดยรวมของเรื่องมากยิ่งขึ้น</p> <p>3. นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันนำเสนอแผนผังความคิดของตนเองหน้าชั้นเรียน</p>
<p>ขั้นที่ 7 สะท้อนความคิด (Reflect)</p>	<p>1. ครูถามคำถามสะท้อนความคิดจากตำนานเรื่องตามองถ่าย ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันตอบคำถาม เช่น</p> <ul style="list-style-type: none"> - หากเป็นตามองถ่ายจะกระทำเช่นเดียวกับตามองถ่ายหรือไม่อย่างไร? - หากนักเรียนเป็นนางยมโดย 	<p>1. นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันแสดงความคิดเห็นและตอบคำถามจากประเด็นคำถาม</p> <p>2. นักเรียนทำแบบฝึกกิจกรรมที่ 7</p>

กิจกรรมการเรียนรู้	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน
	<p>หากมีโอกาเลือก นักเรียนจะเลือกแต่งงานกับใคร เพราะเหตุใด?</p> <p>- นักเรียนเชื่อตำนานเรื่องตามองถ่ายซึ่งเป็นตำนานในท้องถิ่นจังหวัดของนักเรียนหรือไม่เพราะเหตุใด?</p>	
ขั้นหลังอ่าน (ขั้นสรุปบทเรียน)		
สรุปบทเรียน	<ol style="list-style-type: none"> 1. นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันสรุปใจความสำคัญจากตำนานเรื่อง ตามองถ่าย โดยการตอบคำถามคำถามจากครูเพื่อเป็นการทบทวนและสรุปบทเรียน 2. ให้นักเรียนบอกประโยชน์หรือคุณค่าของการอ่านจับใจความ 3. ครูประกาศกลุ่มที่ให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมดีในทุกขั้นตอนและกล่าวคำชมเชย 4. มอบหมายและชี้แจงการทำแบบทดสอบหลังเรียนตำนานเรื่องตามองถ่าย 	<ol style="list-style-type: none"> 1. นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันสรุปใจความสำคัญจากตำนานเรื่อง ตามองถ่าย และตอบคำถามจากครู 2. นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันแสดงความคิดเห็นถึงประโยชน์หรือคุณค่าของการอ่านจับใจความ 3. นักเรียนมีความรู้สึกชื่นชมในผลงานของตนเองในการได้รับคำชมเชยจากครู 4. นักเรียนซักถามข้อสงสัยในการทำข้อสอบหลังเรียน และทำข้อสอบหลังเรียนตำนานเรื่องตามองถ่าย เป็นรายบุคคล

10. สื่อการเรียนรู้

- 1) ภาพตัวละครจากตำนาน เรื่องตามองถ่าย (สื่อโทรทัศน์)
- 2) แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความจากตำนาน
- 3) โปรแกรมส่มวงล้อ

11. การวัดและประเมินผล

สิ่งที่ประเมิน	วิธีการประเมิน	เครื่องมือการประเมิน	เกณฑ์การประเมิน
1. กิจกรรมที่ 1	1. ตรวจสอบแบบฝึกทักษะการอ่าน จับใจความจากตำนาน กิจกรรมที่ 1	1.แบบฝึกทักษะการอ่าน จับใจความจากตำนาน	กิจกรรมที่ 1 ตอบถูกข้อละ 1 คะแนน ตอบผิดข้อละ 0 คะแนน
2. กิจกรรมที่ 2	1. ตรวจสอบแบบฝึกทักษะการอ่าน จับใจความจากตำนาน กิจกรรมที่ 2	1.แบบฝึกทักษะการอ่าน จับใจความจากตำนาน	กิจกรรมที่ 2 ตอบถูกข้อละ 1 คะแนน ตอบผิดข้อละ 0 คะแนน
3. กิจกรรมที่ 3	1. ตรวจสอบแบบฝึกทักษะการอ่าน จับใจความจากตำนาน กิจกรรมที่ 3	1.แบบฝึกทักษะการอ่าน จับใจความจากตำนาน	กิจกรรมที่ 3 ตอบถูกข้อละ 2 คะแนน ตอบผิดข้อละ 0 คะแนน เกณฑ์การให้คะแนน <ul style="list-style-type: none"> ● 2 คะแนน ตอบคำถามได้ถูกต้องครบถ้วน สมบูรณ์ ● 1 คะแนน ตอบคำถามได้ถูกต้องบางส่วน ● 0 คะแนน ตอบคำถามไม่ถูกต้องเลย หรือไม่ตอบ
4. กิจกรรมที่ 4	1. ตรวจสอบแบบฝึกทักษะการอ่าน จับใจความจากตำนาน	1. แบบประเมินกิจกรรมที่ 4 การสรุปใจความสำคัญจากตำนาน	เกณฑ์การประเมินแบบรูบริค คะแนนเต็ม 5 คะแนน ได้รับคะแนน 3 คะแนนขึ้นไป ถือว่าผ่าน
5. กิจกรรมที่ 5	1. นักเรียนประเมินการพูดเล่าเรื่องหน้าชั้นเรียนของกลุ่มตนเอง	1. แบบประเมินกิจกรรมที่ 5 การพูดเล่าเรื่อง	เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ 17 – 20 ดีมาก 13 – 16 ดี 9 – 12 พอใช้ 5 – 8 ปรับปรุง
6. กิจกรรมที่ 6	1. ประเมินการเขียนแผนผังความคิด	1. แบบประเมินกิจกรรมที่ 6 การเขียนแผนผังความคิด	เกณฑ์การประเมินแบบรูบริค 12 – 15 ดีมาก 9 – 11 ดี 6 – 8 พอใช้
7. กิจกรรมที่ 7	1. ตรวจสอบแบบฝึกทักษะการอ่าน จับใจความจากตำนาน กิจกรรมที่ 7	1.แบบฝึกทักษะการอ่าน จับใจความจากตำนาน	กิจกรรมที่ 7 ตอบถูกข้อละ 3 คะแนน ตอบผิดข้อละ 0 คะแนน

สิ่งที่ประเมิน	วิธีการประเมิน	เครื่องมือการประเมิน	เกณฑ์การประเมิน
			<p>เกณฑ์การให้คะแนน</p> <ul style="list-style-type: none"> ● 3 คะแนน ตอบคำถาม แสดงความคิดได้ถูกต้อง แสดงเหตุผลได้เหมาะสม ชัดเจน ตรงประเด็น ● 2 คะแนน ตอบคำถาม แสดงความคิดได้ถูกต้อง แสดงเหตุผลได้เหมาะสม เป็นส่วนมากแต่ยังขาด ความชัดเจน หรือความ ครบถ้วนเล็กน้อย ● 1 คะแนน ตอบคำถาม แสดงความคิดได้ถูกต้อง แสดงเหตุผลได้เหมาะสม บางส่วน ขาดความชัดเจน หรือครบถ้วนบางส่วน ● 0 คะแนน ตอบคำถามไม่ ถูกต้องเลย หรือไม่ตอบ
8. บอกระยะอัน การอ่าน จับใจความได้	1. สังเกตพฤติกรรมนักเรียน	1. แบบสังเกตพฤติกรรม นักเรียน	<p>เกณฑ์การให้คะแนน</p> <ul style="list-style-type: none"> ● 3 คะแนน ปฏิบัติแสดง พฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ ให้ ● 2 คะแนนปฏิบัติแสดง พฤติกรรมบางครั้งให้ ● 1 คะแนนปฏิบัติแสดง พฤติกรรมน้อยครั้งให้ <p>เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ</p> <p>14 - 15 ดีมาก 11 - 13 ดี 8 - 10 พอใช้ 5 - 7 ปรับปรุง</p>

12. บันทึกหลังการสอน

ผลการจัดการเรียนรู้

.....

.....

.....

.....

.....

ปัญหา / อุปสรรค

.....

.....

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะ/แนวทางแก้ไข

.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ครูผู้สอน

(นางสาวชนิกานต์ วันแก้ว)

แบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียน

คำชี้แจง ให้ครูผู้สอนสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนแล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับที่	ความตั้งใจในการเรียน			การตอบคำถามในชั้นเรียน			การรับฟังความคิดเห็น			การแก้ไขปัญหา			ความกระตือรือร้นในการทำงาน			รวม 15 คะแนน
	3	2	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1	
1.																
2.																
3.																
4.																
5.																
6.																
7.																
8.																
9.																
10.																

ลงชื่อ..... ผู้ประเมิน

(นางสาวชนิกานต์ วันแก้ว)

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอให้ 3 คะแนน

ปฏิบัติแสดงพฤติกรรมบางครั้งให้ 2 คะแนน

ปฏิบัติแสดงพฤติกรรมน้อยครั้งให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

14 - 15 ดีมาก

11 - 13 ดี

8 - 10 พอใช้

5 - 7 ปรับปรุง

แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์

คำชี้แจง ให้ครูผู้สอนสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนแล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับที่	มีวินัย			ใฝ่เรียนรู้			มุ่งมั่นในการทำงาน		
	3	2	1	3	2	1	3	2	1
1.									
2.									
3.									
4.									
5.									
6.									
7.									
8.									
9.									
10.									

ลงชื่อ..... ผู้ประเมิน

(นางสาวชนิกานต์ วันแก้ว)

เกณฑ์การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์

คุณลักษณะ อันพึงประสงค์	ระดับคุณภาพ		
	(3)	(2)	(1)
ใฝ่เรียนรู้	เข้าเรียนตรงเวลา ตั้งใจเรียน และมี ความเพียร กระตือรือร้น มีส่วน ร่วมในการเรียนและ การทำกิจกรรมต่าง ๆ ในชั้นเรียน	เข้าเรียนตรงเวลา ตั้งใจเรียน เอาใจใส่ และมีความเพียร กระตือรือร้นพยายาม ในการเรียนบ่อยครั้ง	เข้าเรียนตรงเวลา ตั้งใจเรียน เอาใจใส่ และมีความเพียร กระตือรือร้นพยายาม ในการเรียนน้อย
มุ่งมั่นในการทำงาน	ตั้งใจและรับผิดชอบ ในการปฏิบัติภาระ งานที่ได้รับมอบหมาย ให้สำเร็จ มีการ ปรับปรุงและ พัฒนาการทำงานให้ดี ขึ้น	ตั้งใจและรับผิดชอบใน การปฏิบัติภาระงานที่ ได้รับมอบหมาย ให้ สำเร็จ มีการปรับปรุง การทำงานให้ดีขึ้น บ่อยครั้ง	ตั้งใจและรับผิดชอบใน การปฏิบัติภาระงานที่ ได้รับมอบหมาย ให้ สำเร็จน้อย
มีวินัย	ปฏิบัติตามข้อตกลง กฎเกณฑ์ ตรงต่อเวลา ในการปฏิบัติกิจกรรม ต่าง ๆ และ รับผิดชอบในการ ทำงานได้ด้วยตนเอง	ปฏิบัติตามข้อตกลง กฎเกณฑ์ ตรงต่อเวลา ในการปฏิบัติกิจกรรม ต่าง ๆ มีการตักเตือน เล็กน้อย	ปฏิบัติตามข้อตกลง กฎเกณฑ์ ตรงต่อเวลา ในการปฏิบัติกิจกรรม ต่าง ๆ มีการตักเตือน เป็นทุกครั้ง

แบบประเมินกิจกรรมที่ 4

การสรุปใจความสำคัญจากตำนาน

คำชี้แจง ให้ครูผู้สอนตรวจการเขียนสรุปใจความสำคัญของนักเรียนแล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง
ที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับที่	เกณฑ์การให้คะแนน					
	5	4	3	2	1	0
1.						
2.						
3.						
4.						
5.						
6.						
7.						
8.						
9.						
10.						

ลงชื่อ..... ผู้ประเมิน

(นางสาวชนิกานต์ วันแก้ว)

เกณฑ์การประเมินกิจกรรมที่ 4
การสรุปใจความสำคัญจากตำนาน

ข้อ	หัวข้อการประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน					
		5	4	3	2	1	0
1.	การจับใจความสำคัญของเรื่อง	ขีดเส้นใต้หรือทำสัญลักษณ์ส่วนที่เป็นใจความสำคัญได้ถูกต้องทุกย่อหน้า หรือตอบคำถามได้ถูกต้องทุกข้อ	ขีดเส้นใต้หรือทำสัญลักษณ์ส่วนที่เป็นใจความสำคัญ มีจุดบกพร่อง 1 – 2 จุด หรือตอบคำถามจากเรื่องผิดไม่เกิน 1 ข้อ	ขีดเส้นใต้หรือทำสัญลักษณ์ส่วนที่เป็นใจความสำคัญ มีจุดบกพร่อง 3 – 4 จุด หรือตอบคำถามจากเรื่องผิดไม่เกิน 2 ข้อ	ขีดเส้นใต้หรือทำสัญลักษณ์ส่วนที่เป็นใจความสำคัญ มีจุดบกพร่อง 5 – 6 จุด หรือตอบคำถามจากเรื่องผิดไม่เกิน 3 ข้อ	ขีดเส้นใต้หรือทำสัญลักษณ์ส่วนที่เป็นใจความสำคัญ แต่ละย่อหน้า มีจุดบกพร่อง 7 จุด ขึ้นไป หรือตอบคำถามจากเรื่องผิดมากกว่า 4 ข้อขึ้นไป	
2.	การเขียนสรุปใจความสำคัญของเรื่อง	เขียนสรุปใจความสำคัญของเรื่องได้ถูกต้องตรงตามเนื้อเรื่อง ใช้สำนวนภาษาของตนเองถูกต้อง ชัดเจน	เขียนสรุปใจความสำคัญของเรื่องได้ถูกต้องตรงตามเนื้อเรื่อง และใช้สำนวนภาษาของตนเองแต่ยังไม่สมบูรณ์	เขียนสรุปใจความสำคัญของเรื่องได้ถูกต้องตรงตามเนื้อเรื่อง เป็นส่วนมาก และมีการคัดลอกจากเนื้อเรื่องเล็กน้อย	เขียนสรุปใจความสำคัญของเรื่องมีความตรงตามเนื้อเรื่อง เล็กน้อย และใช้สำนวนภาษาของตนเองได้น้อย และมีการคัดลอกจากเนื้อเรื่องเป็นจำนวนมาก	เขียนสรุปใจความสำคัญของเรื่องไม่ตรงตามเนื้อเรื่อง และไม่ใช่สำนวนภาษาของตนเองหรือคัดลอกจากเนื้อเรื่อง	ไม่ปฏิบัติตาม

ข้อ	หัวข้อการประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน					
		5	4	3	2	1	0
3.	การเขียนสะกดคำ			เขียนสะกดคำถูกต้องตามหลักไวยากรณ์หรือมีจุดบกพร่องไม่เกิน 2 จุด ผู้อ่านเข้าใจเป็นส่วนใหญ่	เขียนสะกดคำถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ มีจุดบกพร่อง 3 – 6 จุด ผู้อ่านเข้าใจเล็กน้อย	เขียนสะกดคำถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ มีจุดบกพร่อง 7 จุดขึ้นไป ผู้อ่านเข้าใจได้ยาก	ไม่ปฏิบัติงาน
4.	เวลา				สรุปใจความสำคัญเสร็จทันตามกำหนด และงานมีความถูกต้องทั้งหมด	สรุปใจความสำคัญไม่ทันตามกำหนด และงานไม่มีความถูกต้องหรือมีความถูกต้องบางส่วน	

ใบความรู้การอ่านจับใจความ

การอ่านจับใจความ เป็นการอ่านเพื่อหาส่วนสำคัญของเรื่อง ซึ่งเรียกว่าใจความ หรือใจความสำคัญ ตรงกันข้ามกับ พลความ ซึ่งหมายถึง ส่วนที่ไม่สำคัญ ใจความจะปรากฏอยู่ตามย่อหน้าต่าง ๆ ของเรื่องที่อ่าน อาจอยู่ส่วนต้น ส่วนกลาง หรือส่วนท้ายของย่อหน้าก็ได้

การอ่านจับใจความสามารถปฏิบัติดังวิธีการต่อไปนี้

1. อ่านอย่างคร่าว ๆ สังเกตชื่อเรื่อง คำสำคัญต่าง ๆ จากเรื่อง พอเข้าใจ
2. อ่านเรื่องอย่างละเอียดทุกย่อหน้า
3. ตั้งเป็นคำถาม ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร ทำไม อย่างไร ฯลฯ และนำคำตอบที่ได้ทั้งหมดมาประมวลเป็นใจความสำคัญ
4. สังเกตประโยคที่แสดงให้เห็นว่าเป็นใจความสำคัญ ซึ่งมักมีประโยคอื่น ๆ อธิบายขยายความหรือให้รายละเอียด
5. จัดทำแผนภาพความคิดของเรื่องที่อ่าน นอกจากการตั้งคำถามหรือการสังเกตประโยคในแต่ละย่อหน้า การนำรายละเอียดของเรื่องมาจัดทำเป็นแผนภาพความคิด และประมวลแต่ละประเด็นเป็นใจความสำคัญ ก็เป็นอีกวิธีหนึ่งที่จะช่วยให้จับใจความสำคัญของเรื่องได้

ที่มา : การอ่านจับใจความ (กระทรวงศึกษาธิการ)

ใบความรู้การอ่านจับใจความจากตำนาน

ตำนาน คือ เรื่องราวที่บอกเล่าเหตุการณ์ที่เคยเกิดขึ้นมาแล้ว และเป็นเรื่องเล่าต่อ ๆ กันมา อาจจริงหรืออาจไม่จริงก็ได้ อาจผูกเป็นเรื่องเพื่อให้สอดคล้องกันไปตามสภาพหรือสภาพภูมิศาสตร์ ให้คนจดจำเพื่อเหตุผลใดเหตุผลหนึ่งก็ได้

ประเภทของตำนาน

1. ตำนานปูชนียสถาน เป็นตำนานที่เกี่ยวข้องกับเรื่องการเสด็จมาของพระพุทธเจ้า การประทานพระธาตุ การก่อสร้างพุทธศาสนาและ เรื่องราวอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง
2. ตำนานประวัติโบราณสถาน และโบราณวัตถุ เป็นตำนานที่อาศัยข้อมูลจากคำบอกเล่า เพื่อนำเสนอความเป็นมาของสถานที่ หรือวัตถุที่มีความสำคัญ เช่น วัด พระธาตุ เมือง พระพุทธรูป เป็นต้น เพื่อให้เป็นที่รู้จักโดยทั่วไปหรือมีการแนะนำสถานที่ หรือวัตถุนั้น ๆ
3. ตำนานเมือง เป็นตำนานที่นำเสนอเรื่องราวความเป็นมาของเมืองเพื่อให้ทราบถึงประวัติของบ้านเมือง ตลอดจนเรื่องราวของเจ้าผู้ครองนคร
4. ตำนานบุคคล เป็นตำนานที่มีเนื้อหาเน้นความสำคัญของบุคคลเพียงคนเดียว ซึ่งเป็นบุคคลสำคัญของท้องถิ่น
5. ตำนานปูชนียวัตถุ เป็นตำนานเกี่ยวกับเรื่องราวประวัติของพระพุทธรูปสำคัญเนื้อหามักกล่าวถึงประวัติความเป็นมาของพระพุทธรูป
6. ตำนานประวัติศาสตร์พุทธศาสนา เป็นตำนานที่นำเสนอเรื่องราวประวัติความเป็นมาของพุทธศาสนาในล้านนา
7. ตำนานเบ็ดเตล็ดอื่น ๆ

หลักการอ่านจับใจความจากตำนาน

การอ่าน จับใจความจากตำนานอาจใช้หลักการอ่านจับใจความสำคัญ เหมือนการอ่านเรื่องยาว ๆ ทั่วไป คือเน้นการสรุปสาระสำคัญของเรื่องในลักษณะการย่อความซึ่งมีขั้นตอนการอ่าน ดังนี้

1. ตั้งใจอ่าน มีสมาธิในการอ่าน
2. อ่านเรื่องราวนั้น ๆ ตั้งแต่ต้นจนจบเรื่อง
3. สรุปหรือจับใจความ จากเรื่องตั้งคำถามว่าเป็นเรื่องอะไร ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร ทำไมอย่างไร
4. ทบทวนข้อความหรือเนื้อเรื่องบางส่วนที่ยังเข้าใจ ไม่ชัดเจนให้เข้าใจ
5. สังเกตผลสุดท้ายของเรื่องว่าเกิดอะไรขึ้นบ้าง
6. พิจารณาว่าเรื่องมีสาระหรือความสำคัญอยู่ที่ใด มีแง่คิดคติธรรมหรือคำสอน แก่ผู้อ่านอย่างไร
7. สรุปความคิด ทำบันทึกช่วยจำ ย่อความ ตอบคำถาม หรือทำกิจกรรมต่าง ๆ ตามวัตถุประสงค์

แบบฝึกการอ่านจับใจความ
โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ OK5R

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เล่มที่ 2

การอ่านจับใจความจากตำนาน

เรื่อง ตาม่องล่าย

จัดทำโดย

นางสาวชนิกานต์ วันแก้ว

คำนำ

ภาษาไทย เป็นทักษะที่ต้องฝึกฝนจนเกิดความชำนาญในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารการอ่านเป็นพื้นฐานสำคัญของชีวิต และเป็นหัวใจของการศึกษา สิ่งที่เราส่งเสริมพัฒนาและมุ่งเน้นให้นักเรียนมีทักษะการอ่านที่ดี คือการอ่านจับใจความ ซึ่งจะเป็นพื้นฐานเชื่อมโยง ไปสู่การพัฒนาทักษะในด้านอื่นอีก เช่น ทักษะการเขียน การฟัง การดู และการพูด

การพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความโดยใช้วิธีการสอนแบบ OK5R สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จัดทำขึ้นเพื่อให้สอดคล้องกับมาตรฐานเรียนรู้ตัวชีวิต ตามหลักสูตรแกนกลางขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นสื่อประกอบการสอนอ่านจับใจความ ด้วยวิธีการสอนแบบ OK5R และเพื่อให้นักเรียนได้ฝึกฝนทักษะกระบวนการอ่านจับใจความ สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

ผู้จัดทำหวังเป็นอย่างยิ่งว่า แบบฝึกการอ่านจับใจความจากตำนานเล่มที่ 2 โดยใช้วิธีการสอนแบบ OK5R จะเป็นแนวทางในการส่งเสริมทักษะการอ่านจับใจความให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ชนิกานต์ วันแก้ว

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	ข
คำชี้แจงสำหรับครูผู้สอน	1
คำแนะนำในการใช้แบบฝึกสำหรับนักเรียน	3
มาตรฐานการเรียนรู้	4
จุดประสงค์การเรียนรู้	5
แผนผังขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	6
ตำนาน เรื่อง ตามองถ่าย	7
แบบฝึกกิจกรรมที่ 1	9
แบบฝึกกิจกรรมที่ 2	10
แบบฝึกกิจกรรมที่ 3	11
แบบฝึกกิจกรรมที่ 4	12
แบบฝึกกิจกรรมที่ 5	13
แบบฝึกกิจกรรมที่ 6	14
แบบฝึกกิจกรรมที่ 7	15
แบบทดสอบท้ายบทเรียน	16
กระดาษคำตอบแบบทดสอบท้ายบทเรียน	19
เฉลยคำตอบ	20
เฉลยแบบทดสอบท้ายบทเรียน	28
บรรณานุกรม	29

คำชี้แจงสำหรับครูผู้สอน

แบบฝึกการอ่านจับใจความจากตำนาน โดยใช้วิธีการสอนอ่านแบบ OK5R
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เล่มที่ 2 เรื่อง ตามองถ่าย มีคำชี้แจงสำหรับครูดังนี้

1. ศึกษามาตรฐานการเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ และจุดประสงค์การเรียนรู้ของหลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ให้ครบถ้วน
2. ศึกษาลำดับขั้นตอนและเนื้อหาของแบบฝึกการอ่านจับใจความจากตำนาน โดยใช้วิธีการสอนแบบ OK5R ให้เข้าใจชัดเจน
3. อธิบายให้นักเรียนทราบถึงวัตถุประสงค์ในการทำแบบฝึก เพื่อชี้ให้เห็นถึงประโยชน์ทักษะกระบวนการอ่านจับใจความ
4. สอนการอ่านจับใจความด้วยวิธีการสอนแบบ OK5R เพื่อให้นักเรียนเข้าใจกระบวนการ การเรียนรู้ดังนี้

ขั้นที่ 1 Overview (O) อ่านอย่างคร่าว ๆ

ขั้นที่ 2 Key Ideas (K) หาแนวความคิดสำคัญ

ขั้นที่ 3 Read (R1) อ่าน

ขั้นที่ 4 Record (R2) จดบันทึก

ขั้นที่ 5 Recite (R3) พุดเล่าเรื่องที่อ่าน

ขั้นที่ 6 Review (R4) ทบทวน

ขั้นที่ 7 Reflect (R5) สะท้อนความคิด

คำชี้แจงสำหรับครูผู้สอน (ต่อ)

5. ดำเนินการจัดการเรียนการสอนด้วยแบบฝึกการอ่านจับใจความจากตำนานโดยใช้ แบบฝึกด้วยวิธีการสอนแบบ OK5R โดยใช้ควบคู่กับแผนการจัดการเรียนการสอน
6. กำชับให้นักเรียนมีความซื่อสัตย์ตลอดการจัดการเรียนการสอน
7. สังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนอย่างใกล้ชิดหากนักเรียนมีปัญหาหรือข้อสงสัยขณะใช้แบบฝึกการอ่านจับใจความจากตำนาน เล่มที่ 2 เรื่อง ตาม่องล่าย ครูต้องให้ความช่วยเหลือทันที
8. หลังเสร็จสิ้นกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยแบบฝึกการอ่านจับใจความจากตำนาน โดยใช้วิธีการสอนแบบ OK5R เล่มที่ 2 เรื่อง ตาม่องล่าย ครูควรให้นักเรียนสรุปสาระสำคัญร่วมกัน
9. บันทึกผลการใช้แบบฝึกการอ่านจับใจความจากตำนาน ที่ใช้กระบวนการสอนอ่านแบบ OK5R

คำแนะนำในการใช้แบบฝึกสำหรับนักเรียน

แบบฝึกการอ่านจับใจความโดยใช้วิธีการสอนแบบ OK5R มีจำนวน 4 เล่ม คือ

เล่มที่ 1 การอ่านจับใจความจากนิทาน

เล่มที่ 2 การอ่านจับใจความจากตำนาน

เล่มที่ 3 การอ่านจับใจความจากสารคดี

เล่มที่ 4 การอ่านจับใจความจากบทความ

โดยมีคำชี้แจงสำหรับนักเรียนดังนี้

1. แบบฝึกการอ่านใจความจากตำนาน ใช้เพื่อพัฒนาทักษะ การอ่านจับใจความ ประกอบด้วยกิจกรรมการฝึก 7 ขั้นตอน
2. นักเรียนจับใจความด้วยวิธีการอ่านแบบ OK5R
3. การทำแบบฝึกการอ่านจับใจความ หากไม่เข้าใจหรือตอบคำถามไม่ได้ให้ขอคำแนะนำจากครูผู้สอน แล้วทำแบบฝึกอีกครั้ง
4. นักเรียนจะต้องมีความซื่อสัตย์ตลอดการทำแบบฝึก
5. หลังเสร็จสิ้นการทำแบบฝึก แต่ละขั้นตอนให้นักเรียนตรวจคำตอบด้วยตนเอง หรือแลกเปลี่ยนกันตรวจกับเพื่อนโดยดูจากเฉลยหรือคำชี้แนะของครูผู้สอน
6. หากนักเรียนมีปัญหาหรือข้อสงสัยเกี่ยวกับการอ่านจับใจความ โดยใช้วิธีการอ่านแบบ OK5R ให้ปรึกษาครูผู้สอนทันที

มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัด

มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน

ตัวชี้วัด

ท 1.1 ป.6/3 อ่านเรื่องสั้น ๆ อย่างหลากหลาย โดยจับเวลาแล้วถามเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน

ท 1.1 ป.6/5 อธิบายการนำความรู้และความคิดจากเรื่องที่อ่านไปตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนสามารถตอบคำถามจากตำนานที่อ่านได้ (K)
2. นักเรียนสามารถสรุปใจความสำคัญจากตำนานที่อ่านได้ (K)
3. นักเรียนสามารถพูดถึงเกี่ยวกับรายละเอียดจากที่อ่านได้ (P)
4. นักเรียนบอกประโยชน์ของการอ่านจับใจความได้ (A)

แผนผังขั้นตอนการจัดการเรียนรู้

แผนผังขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ การอ่านจับใจความโดยใช้แบบ OK5R

ศึกษาคำแนะนำการใช้แบบฝึก

ปฏิบัติตามขั้นตอนต่อไปนี้

- ขั้นที่ 1 Overview (O) อ่านอย่างคร่าว ๆ
- ขั้นที่ 2 Key Ideas (K) หาแนวความคิดหลัก
- ขั้นที่ 3 Read (R1) อ่าน
- ขั้นที่ 4 Record (R2) จดบันทึก
- ขั้นที่ 5 Recite (R3) พูดเล่าเรื่องที่อ่าน
- ขั้นที่ 6 Review (R4) ทบทวน
- ขั้นที่ 7 Reflect (R5) สะท้อนความคิด

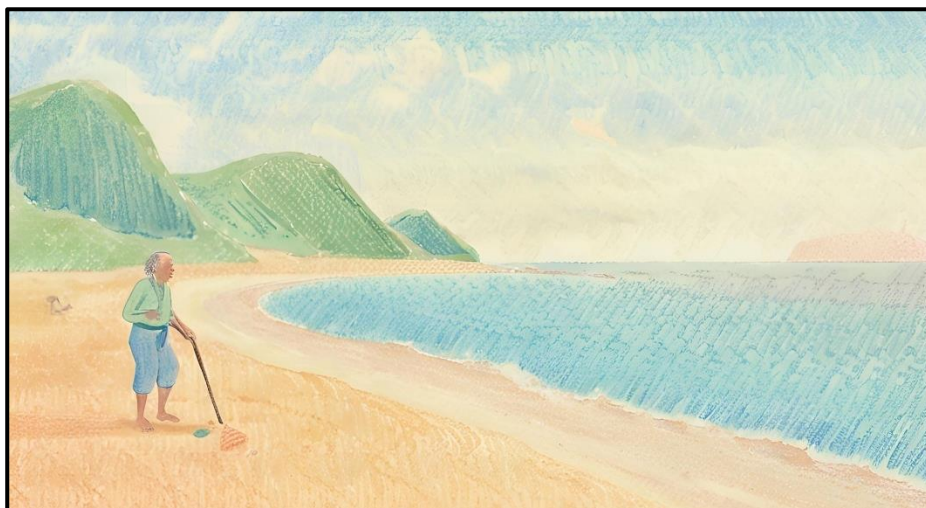
ตรวจผลการทำแบบฝึก

ผ่านเกณฑ์ระดับคุณภาพ

ไม่ผ่านเกณฑ์ระดับคุณภาพ

ตำนานเรื่อง ตาม่องล่าย

คำชี้แจง: ให้นักเรียนอ่านเรื่องที่กำหนดให้ พร้อมจับใจความสำคัญจากเรื่องให้ถูกต้อง

นามมาแล้วที่หมู่บ้านอ่าวน้อยชายทะเลของตำบลคันทระใต้ ซึ่งอยู่ติดกับอ่าวประจวบฯ ครอบครัวหนึ่งมีอาชีพหาปลาและทำไร่ พ่อชื่อตาม่องล่าย แม่ชื่อยายรำพึงมีลูกสาวสวยชื่อยมโดย ยมโดยโตเป็นสาวสวย และเป็นคนดีที่พ่อแม่รักและหวังมาก

เจ้าลายชายหนุ่มรูปงามจากเมืองเพชรบุรี เป็นผู้ที่หนึ่งที่มารักชอบสาวยมโดย เขาไม่รำรวยจึงเข้ามาติดต่อสนิทสนมทางฝ่ายแม่รำพึง แม่รำพึงเห็นว่าเป็นคนดีก็พอใจให้รักกับลูกสาว เจ้าลายได้หาผู้ใหญ่มาสู่ขอนางยมโดยกับแม่รำพึง แม่ก็เต็มใจยกให้ และนัดวัดให้มาแต่งงาน เขาจึงกลับไปเพชรบุรี เพื่อนำขันหมากมาแต่งงานตามประเพณี ตาม่องล่ายเป็นห่วงลูกเมียที่ต้องทำงานลำบากจึงเปลี่ยนอาชีพมาค้าขาย เพราะลูกสาวสวยและมีน้ำใจดีจึงมีลูกค้ามากมายทำให้ร่ำรวยขึ้น ตาม่องล่ายก็ได้ติดต่อกับพ่อค้าสำคัญหลายคน และส่วนมากชอบลูกสาวของแกด้วย

เจ้ากรุงจีนพ่อค้าหนุ่มต่างแดนผู้ร่ำรวยมีเรือสำเภาหลายลำก็เป็นคนหนึ่งที่รักของนางยมโดย เขาเอาใจตาม่องล่ายอย่างดีเสมอ เมื่อเขาออกปากขอลูกสาวแกจึงตกลงและนัดวันให้มาแต่งงาน เจ้ากรุงจีนได้ให้เงินทองไว้มากมายสำหรับจัดงานก่อนกลับไปบ้านเมืองของเขา เพื่อจะจัดขันหมากตามนัด

ตาม่องล่ายให้จัดเตรียมงานเป็นการใหญ่ ต่อเติมบ้านให้กว้างขวางขึ้น ซื่อข้าวของมากมาย และเตรียมเครื่องแต่งตัวให้สวยงามหลากหลายไว้ให้ลูกใช้ในงานแต่ง แม่รำพึงกับยมโดยมองดูพ่อจัดการทุกอย่างด้วยความยินดี แต่ก็แปลกใจที่พ่อไม่เคยถามแล้วรู้วันเวลา กำหนดงานได้เอง

เสียงโห่ของขบวนขันหมากมาจากทางเหนือ แม่ลูกดีใจดูแล้วเห็นว่าเป็นขันหมากของเจ้าลายจริงๆ แต่แล้วก็มีมาจากทางตะวันออกอีกขบวนหนึ่ง ก็คิดว่าเจ้าลายจัดเป็นสองขบวนจึงสั่งให้รถเข้าบ้านตามเวลาที่กำหนด ครั้นเมื่อไปดูพบเป็นขันหมากคนละขบวน แม่รำพึงและตาม่องล่ายจึงเกิดการโต้เถียงกัน โดยแม่รำพึงโกรธตาม่องล่ายที่ไม่บอก ไปนัดเจ้ากรุงจีน ตาม่องล่ายก็โมโหที่ภรรยาไม่บอก ไปนัดเจ้าลาย ต่างคนต่างไม่ยอมตาม่องล่ายหุบตีภรรยา แม่รำพึงคว้าข้าวของใกล้มือเป็นอาวุธต่อสู้กัน จนหลบหนีไป

นางยมโดยรีบเข้ามาห้ามพ่อกับแม่ ตาม่องล่ายโมโหร้ายที่ลูกสาวเป็นต้นเหตุทำให้ยุ่งยากเดือดร้อน จึงจับลูกฉีกเป็นสองซีก ขว้างไปทางทิศเหนือซีกหนึ่งกับทางตะวันออกซีกหนึ่ง แล้วตาม่องล่ายก็กวาดโยนข้าวของขันหมากโยนลงทะเล คว้าไหเหล้ามาดื่มแล้วอุ้มเดินออกไปถึงชายหาด ด้วยความเหนื่อยล้าร่างกายทนไม่ไหวก็สิ้นใจกลายเป็นเขาตาม่องล่ายมาจนถึงทุกวันนี้ ฝ่ายแม่รำพึงหนีเตลิดไปทางใต้ด้วยความกลัวจนถึงบางสะพานไปหมดแรงนอนตายอยู่ชายทะเล กลายเป็นเขาแม่รำพึงไปเช่นกัน

เจ้าลายผิดหวังก็แล่นเรือกลับ ถึงหน้าหมู่บ้านบางปูพบร่างแหลวกเหลวซีกหนึ่งของยมโดย ก็ยิ่งเศร้าเสียใจมาก จนเดินชมชานไปสิ้นใจตายกลายเป็นเขาเจ้าลายอยู่ที่ชะอำ ส่วนร่างของนางยมโดยซีกนั้นก็กลายเป็นเกาะนมสาวอยู่ในทะเลหน้าบ้านบางปูนั่นเอง บรรดาข้าวของที่ถูกขว้างถูกกวาดลงทะเล ก็กลายเป็นภูเขาเป็นเกาะ และอื่นๆ มาจนทุกวันนี้ ทั้งที่อยู่หน้าอ่าวประจวบฯ และห่างไกลออกไปอีก เช่น เขาล้อมหมวก เขาช่องกระจก เกาะหลัก เกาะร่ม เกาะทะลุ เขาหัวแก้วหัวแหวน สاهر่ายทะเล หอยมุก หอยทับทิม หอยมวนพลู ฯลฯ

กิจกรรมที่ 1

คำชี้แจง: ให้นักเรียนอ่านตำนาน เรื่อง ตามองล่าย
โดยอ่านอย่างคร่าว ๆ แล้ววงกลมล้อมรอบคำสำคัญที่พบจากเรื่อง (ข้อละ 1 คะแนน)

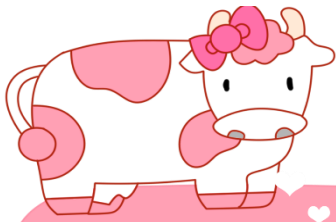
เรื่อง

กิจกรรมที่ 2

คำชี้แจง: ให้นักเรียนทำเครื่องหมายถูก ✓ หน้าใจความสำคัญที่ถูก
และทำเครื่องหมาย ✗ หน้าใจความสำคัญที่ผิด (ข้อละ 1 คะแนน)

เรามาทำแบบฝึกกันเถอะ

ตัวอย่าง

1. ตาม่องล่าอาศัยอยู่ที่อ่าวประจวบฯ

2. ครอบครัวตาม่องล่าประกอบอาชีพทำสวน

3. นางยมโดยถูกเจ้าลาย และเจ้ากรุงจีนยกขันหมาก
มาสู่ขอพร้อมกัน

4. ตาม่องล่าตกลงยกลูกสาวให้เจ้ากรุงจีนแทนเจ้าลาย

5. ตาม่องล่าจับลูกสาวฉีกเป็นสองซีกกลายเป็น
เกาะนมสาว จ.ประจวบคีรีขันธ์

6. ตาม่องล่า และแม่รำพึงต่างสิ้นใจกลายเป็น
เขาแม่รำพึงในปัจจุบัน

กิจกรรมที่ 3

คำชี้แจง: ให้นักเรียนตอบคำถามจากตำนาน เรื่อง ตามองล่า
ต่อไปนีให้ถูกต้อง (ข้อละ 2 คะแนน)

ตัวอย่าง ตามองล่ากับยายรำพึงมีลูกสาวชื่ออะไร

ตอบนางยมโดย.....

1. ใครเป็นผู้ที่มาสู่ขอนางยมโดย และสู่ขอกับใคร

ตอบ

2. เพราะเหตุใด นางยมโดยจึงไม่ได้แต่งงาน

ตอบ

3. ตามองล่าตัดสินใจกลูกสาวให้แต่งงานกับใคร

ตอบ

4. ร่างของนางยมโดย และสิ่งของงานแต่งงานกลายเป็นอะไรบ้างในปัจจุบัน

ตอบ

5. ร่างของตามองล่า กับยายรำพึงกลายเป็นสิ่งใดในปัจจุบัน

ตอบ

สนุกจังเลย อู้ดอู้ด

กิจกรรมที่ 4

คำชี้แจง: ให้นักเรียนเขียนสรุปใจความสำคัญจากตำนาน
เรื่อง ตาม่องล่าย (คะแนนเต็ม 5 คะแนน)

สรุปใจความสำคัญ

กิจกรรมที่ 5

คำชี้แจง: ให้นักเรียนพูดเล่าตำนาน เรื่อง ตามองถ่าย
ที่ตนเองได้อ่านหน้าชั้นเรียน (คะแนนเต็ม 5 คะแนน)

เรามาลองทบทวนความเข้าใจ
โดยการเล่าเรื่อง
แบบไม่ต้องดูบทอ่านกันเถอะ

โอ้โฮ! น่าตื่นเต้นจังเลย
งั้นเราเริ่มเล่าเรื่องก่อนเลยนะ
ว่าจะเข้าใจมากขึ้นแค่ไหน

กิจกรรมที่ 6

คำชี้แจง: ให้นักเรียนเขียนแผนผังความคิดตามความเข้าใจของนักเรียน จากตำนาน
เรื่อง ตาม่องล่าย และวาดรูปให้สวยงาม (คะแนนเต็ม 15 คะแนน)

กิจกรรมที่ 7

คำชี้แจง: ให้นักเรียนตอบคำถามแสดงความคิดเห็น จากตำนาน
เรื่อง ตาม่องล่าย (ข้อละ 3 คะแนน)

นักเรียนเคยได้ยินตำนาน
ตาม่องล่ายมาก่อนหรือไม่
เมื่อทราบถึงตำนาน
ตาม่องล่ายแล้วรู้สึกอย่างไร

หากนักเรียนเป็นตาม่องล่าย
จะแก้ปัญหาอย่างไร

หากนางยมโดยไม่ได้
เสียชีวิต นักเรียนคิดว่า
ควรจะเลือกแต่งงานกับใคร
เพราะเหตุใด

แบบทดสอบท้ายบทเรียน

ตำนาน เรื่อง ตามองล่า

- คำชี้แจง: 1. แบบทดสอบนี้ ทดสอบความรู้เกี่ยวกับการอ่านจับใจความจากตำนาน เรื่อง ตามองล่า ชนิดแบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 10 ข้อ คะแนนเต็ม 10 คะแนน
2. ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว โดยทำเครื่องหมายกากบาท (X) ลงในกระดาษคำตอบ

1. เขาตามองล่าอยู่ที่จังหวัดใด

ก. เพชรบุรี

ค. ราชบุรี

ข. ชุมพร

ง. ประจวบคีรีขันธ์

2. ใครเป็นผู้มาสู่ขอนางยมโดยกับตามองล่า

ก. เจ้าลาย

ค. เจ้าเมืองราชบุรี

ข. เจ้ากรุงจีน

ง. เจ้าเมืองเพชรบุรี

3. แม่รำพึงตัดสินใจให้นางยมโดยแต่งงานกับใคร

ก. เจ้าลาย

ค. เจ้าเมืองราชบุรี

ข. เจ้ากรุงจีน

ง. เจ้าเมืองเพชรบุรี

4. เพราะเหตุใดจึงมีขบวนขันหมากมาสู่ขอนางยมโดย 2 ขบวน

ก. นางยมโดยตกลงแต่งงานกับผู้ชาย 2 คน

ข. เพราะเป็นขันหมากขบวนเดียวกัน แต่จัดเป็น 2 ขบวน

ค. เพราะเป็นความเชื่อของตามองล่า และแม่รำพึง

ง. ตามองล่าและแม่รำพึงตกลงยกลูกสาวให้แต่งงาน

โดยไม่ได้บอกกันว่าจะให้แต่งงานกับใคร

5. อะไรเป็นสาเหตุให้ตาม่องล่ายตัดสินใจจับนางยมโดยฉีกเป็นสองซีก

- ก. ตาม่องล่ายไม่ยอมให้ลูกสาวแต่งงาน
- ข. นางยมโดยเข้ามาห้ามพ่อและแม่ที่ทะเลาะกัน
- ค. ตาม่องล่ายไม่รู้จะยกลูกสาวให้แต่งงานกับใคร
- ง. เพราะแม่รำพึงไม่ยอมยกลูกสาวให้เจ้ากรุงจีน

6. ข้อใดกล่าวผิด

- ก. นางยมโดยแต่งงานโดยเสียงพวงมาลัย
- ข. ตาม่องล่ายสิ้นใจเป็นเขาตาม่องล่าย
- ค. นางยมโดยถูกตาม่องล่ายฉีกเป็นสองซีก
- ง. เขาเจ้าลายอยู่ที่ชะอำ จ. เพชรบุรี

7. จากเรื่องตำนาน ตาม่องล่าย “ขันหมาก” มีความหมายตรงกับข้อใด

- ก. ชื่อว่านชนิดหนึ่ง
- ข. ภาชนะใส่หมากพลู
- ค. พานสำหรับเป็นเครื่องราชูปโภคของพระมหากษัตริย์
- ง. ขันใส่หมากพร้อมกับซองอื่น ๆ ในพิธีหมั้นหรือแต่งงาน

8. ข้อใดเป็นชื่อเกาะและภูเขทั้งหมดในตำนานเรื่อง ตาม่องล่าย

- ก. เกาะหลัก เขาช่องกระจก
- ข. เกาะทะเล เกาะเต่า
- ค. เขาล้อมหมวก เขาสามร้อยยอด
- ง. เกาะนมสาว เขาเขี้ยว

9. ข้อใดเรียงลำดับเหตุการณ์จากตำนานเรื่อง ตาม่องล่าย ได้ถูกต้อง

- 1) ตาม่องล่ายจับนางยมโดยฉีกเป็นสองซีก
- 2) ตาม่องล่ายและแม่รำพึงตัดสินใจยกนางนมโดยให้แต่งงานกับชายที่มาสู่ขอกับตน
- 3) มีขบวนขันหมากมาสู่ขอนางยมโดยในวันแต่งงาน 2 ขบวน
- 4) นางยมโดยกลายเป็นเกาะนมสาว

ก. 3, 2, 4, 1

ค. 2, 3, 1, 4

ข. 2, 3, 4, 1

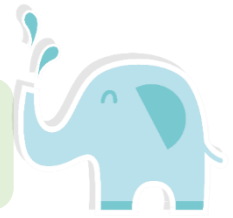
ง. 3, 2, 1, 4

10. ข้อใดคือข้อคิดจากตำนานเรื่อง ตาม่องล่าย

- ก. การมีความรักควรมีสติคิดให้รอบครอบ
- ข. การมีเหตุผลย่อมเกิดผลดีกว่าการใช้อารมณ์ตัดสินใจ
- ค. ความรักใคร่สามัคคี เป็นเกราะป้องกันภัยอันตราย
- ง. การทำสิ่งใดเกินพอดี ย่อมนำพาความลำบากมาให้

กระดาษคำตอบแบบทดสอบท้ายบทเรียน

คำชี้แจง: ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว โดยทำเครื่องหมายกากบาท (X) ลงในกระดาษคำตอบ

ข้อ	ก	ข	ค	ง
1				
2				
3				
4				
5				
6				
7				
8				
9				
10				

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(นางสาวชนิกานต์ วันแก้ว)

วันที่...../...../.....

กิจกรรมที่ 1

คำชี้แจง: ให้นักเรียนอ่านตำนาน เรื่อง ตามองล่าย
โดยอ่านอย่างคร่าว ๆ แล้ววงกลมล้อมรอบคำสำคัญที่พบจากเรื่อง (ข้อละ 1 คะแนน)

เรื่อง **ตามองล่าย**

ตัวอย่าง

ยมโดย

ตามองล่าย

เจ้าลาย

อ่าวประจวบ

ชันหมาก

ยายรำพึง

พ่อค้ากรุงจีน

เพชรบุรี

ทหาร

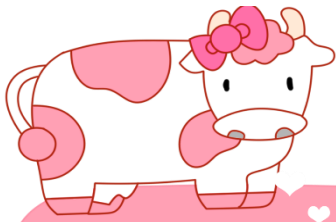
หิมะ

ไฟฟ้า

กิจกรรมที่ 2

คำชี้แจง: ให้นักเรียนทำเครื่องหมายถูก ✓ หน้าใจความสำคัญที่ถูก
และทำเครื่องหมาย ✗ หน้าใจความสำคัญที่ผิด (ข้อละ 1 คะแนน)

เรามาทำแบบฝึกกันเถอะ

ตัวอย่าง

1. ตาม่องล่าอาศัยอยู่ที่อ่าวประจวบฯ

2. ครอบครัวตาม่องล่าประกอบอาชีพทำสวน

3. นางยมโดยถูกเจ้าลาย และเจ้ากรุงจีนยกชั้นหมาก
มาสู่ขอพร้อมกัน

4. ตาม่องล่าตกลงยกลูกสาวให้เจ้ากรุงจีนแทนเจ้าลาย

5. ตาม่องล่าจับลูกสาวฉีกเป็นสองซีกกลายเป็น
เกาะนมสาว จ.ประจวบคีรีขันธ์

6. ตาม่องล่า และแม่รำพึงต่างสิ้นใจกลายเป็น
เขาแม่รำพึงในปัจจุบัน

กิจกรรมที่ 3

คำชี้แจง: ให้นักเรียนตอบคำถามจากตำนาน เรื่อง ตาม่องล่าย
ต่อไปนี้อย่างถูกต้อง (ข้อละ 2 คะแนน)

ตัวอย่าง ตาม่องล่ายกับยายรำพึงมีลูกสาวชื่ออะไร

ตอบนางยมโดย.....

1. ใครเป็นผู้ที่มาสู่ขอนางยมโดย และสู่ขอกับใคร

ตอบเจ้าลายมาสู่ขอกับยายรำพึง และ เจ้ากรุงจีนมาสู่ขอกับตาม่องล่าย.....

2. เพราะเหตุใด นางยมโดยจึงไม่ได้แต่งงาน

ตอบตาม่องล่ายกับยายรำพึง เกิดโต้เถียงกัน เพราะไม่ทราบมาก่อน.....

.....ว่ามีเจ้าบ่าวอีกคนมาสู่ขอ และไม่รู้ว่ายกลูกสาวให้ใคร.....

3. ตาม่องล่ายตัดสินใจยกลูกสาวให้แต่งงานกับใคร

ตอบตาม่องล่าย ไม่รู้ว่ายกลูกสาวให้ใคร จึงตัดสินใจจับลูกฉีกเป็นสองซีก.....

4. ร่างของนางยมโดย และสิ่งของงานแต่งงานกลายเป็นอะไรบ้างในปัจจุบัน

ตอบเกาะนมสาว / เขาล้อมหมวก / เขาช่องกระจก / เกาะหลัก.....

.....เกาะร่ม / เกาะทะลุ ฯ.....

5. ร่างของตาม่องล่าย กับยายรำพึงกลายเป็นสิ่งใดในปัจจุบัน

ตอบร่างของตาม่องล่ายกลายเป็น เขาตาม่องล่าย.....

.....และ ร่างของยายรำพึงกลายเป็น เขาแม่รำพึง.....

สนุกจังเลย อู๊ดอู๊ด

กิจกรรมที่ 4

คำชี้แจง: ให้นักเรียนเขียนสรุปใจความสำคัญจากตำนาน
เรื่อง ตาม่องล่าย (คะแนนเต็ม 5 คะแนน)

สรุปใจความสำคัญ

ครูผู้สอนประเมินการเขียนสรุปใจความสำคัญจากตำนาน โดยใช้เกณฑ์
การประเมินกิจกรรมที่ 4 การสรุปใจความสำคัญจากตำนาน

ณ อ่าวประจวบฯ มีตาม่องล่ายและยายรำพึง ประกอบอาชีพหาปลา
ทำไร่ มีลูกสาวชื่อยมโดย วันหนึ่งหนุ่มรูปงามจากเพชรบุรีมาสู่ขอ
นางยมโดยกับแม่รำพึง และกลับไปจัดเตรียมขันหมากมาแต่งงานยมโดย
ตามประเพณี เจ้ากรุงจีนพ่อค้าผู้ร่ำรวย สู่ขอนางยมโดยกับตาม่องล่ายโดย
ให้เงินทองตาม่องล่ายไว้มากมาย และกลับไปเตรียมขบวนขันหมาก
แม่รำพึงแปลกใจที่ตาม่องล่ายแต่งงานแต่งงานของลูกสาวได้เองโดยมิได้ถาม
มีเสียงโห่ขบวนขันหมากจากทางเหนือ และทางตะวันออก แม่รำพึงและ
ตาม่องล่ายจึงรู้ว่าเป็นขันหมากคนละขบวน จึงทะเลาะและโต้เถียงกัน
ตาม่องล่ายจึงตัดสินใจจับลูกจิ้งเป็น ๒ ซีก และตนเองก็สิ้นใจกลายเป็น
เขาตาม่องล่าย แม่รำพึงกลายเป็นเขาแม่รำพึง และเจ้าลายกลายเป็นเขา
เจ้าลาย นางยมโดยกลายเป็นเกาะนมสาว สิ่งของอื่นๆ ในขบวนขันหมาก
กลายเป็นภูเขาและเกาะต่างๆ หน้าอ่าวประจวบจนทุกวันนี้

กิจกรรมที่ 5

คำชี้แจง: ให้นักเรียนพูดเล่าตำนาน เรื่อง ตามองล่าย
ที่ตนเองได้อ่านหน้าชั้นเรียน (คะแนนเต็ม 5 คะแนน)

นักเรียนประเมินการพูดเล่าเรื่องของกลุ่มตนเองโดยใช้ แบบประเมินกิจกรรมที่ 5 การพูดเล่าเรื่อง

เราลองทบทวนความเข้าใจ
โดยการเล่าเรื่อง
แบบไม่ต้องดูบทอ่านกันเถอะ

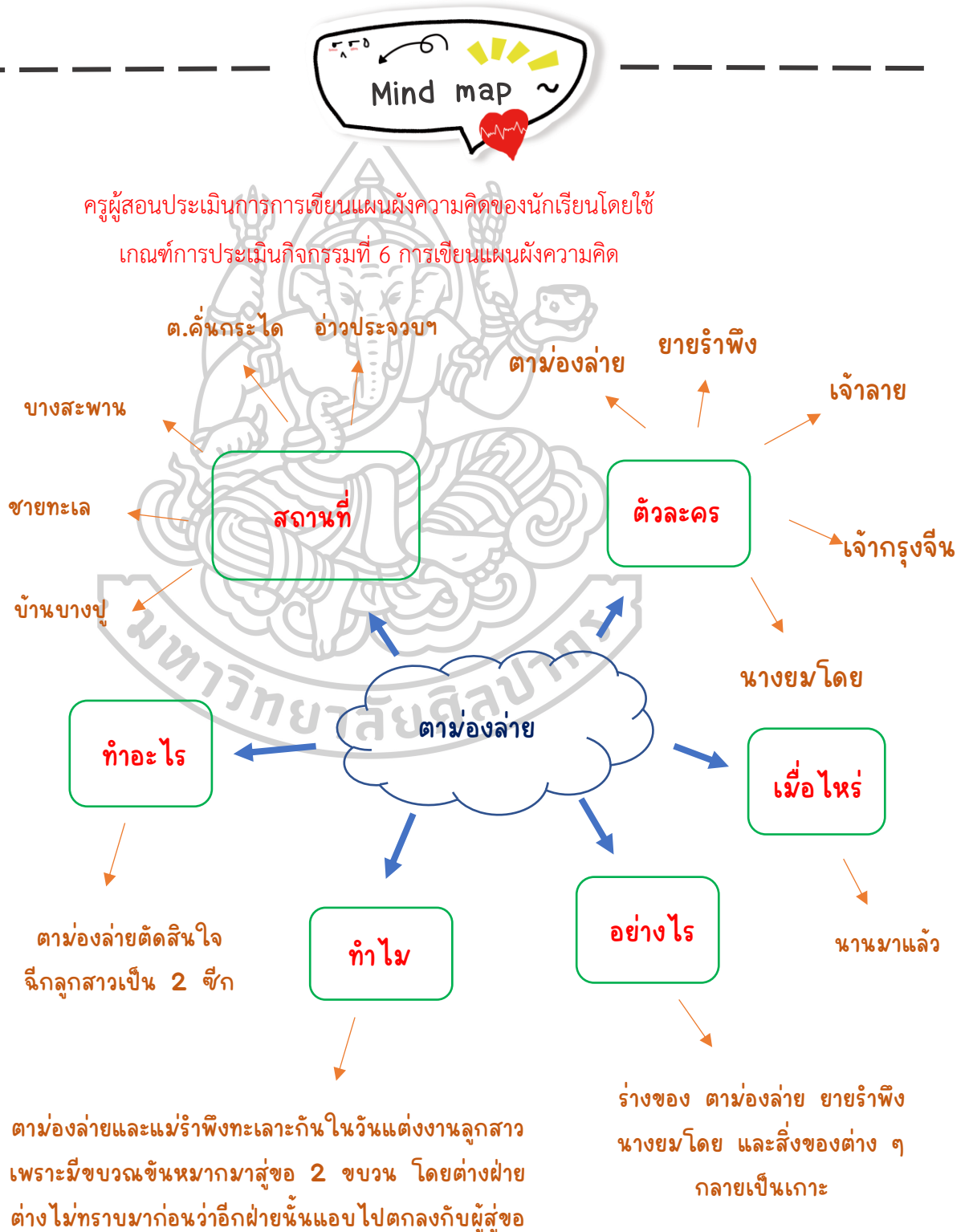
โอ้โห! หน้าตื่นเต้นจังเลย
งั้นเราเริ่มเล่าเรื่องก่อนเลยนะ
ว่าจะเข้าใจมากน้อยแค่ไหน

กิจกรรมที่ 6

คำชี้แจง: ให้นักเรียนเขียนแผนผังความคิดตามความเข้าใจของนักเรียน จากตำนานเรื่อง ตาม่องล่าย และวาดรูปให้สวยงาม (คะแนนเต็ม 15 คะแนน)

กิจกรรมที่ 7

คำชี้แจง: ให้นักเรียนตอบคำถามแสดงความคิดเห็น จากตำนาน
เรื่อง ตาม่องล่าย (ข้อละ 3 คะแนน)

นักเรียนเคย ได้ยินตำนาน
ตาม่องล่ายมาก่อนหรือไม่
เมื่อทราบถึงตำนาน
ตาม่องล่ายแล้วรู้สึกอย่างไร

ครูผู้สอนประเมินการตอบคำถามแสดงความคิดเห็น
โดยใช้เกณฑ์การให้คะแนน กิจกรรมที่ 7

ครูผู้สอนประเมินการตอบคำถามแสดงความคิดเห็น
โดยใช้เกณฑ์การให้คะแนน กิจกรรมที่ 7

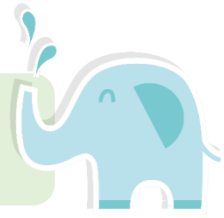
หากนักเรียนเป็นตาม่องล่าย
จะแก้ปัญหายังไง

หากนางยมโดยไม่ได้
เสียชีวิต นักเรียนคิดว่า
ควรจะเลือกแต่งงานกับใคร
เพราะเหตุใด

ครูผู้สอนประเมินการตอบคำถามแสดงความคิดเห็น
โดยใช้เกณฑ์การให้คะแนน กิจกรรมที่ 7

เฉลยคำตอบแบบทดสอบท้ายบทเรียน

คำชี้แจง: ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว โดยทำเครื่องหมายกากบาท (X) ลงในกระดาษคำตอบ

ข้อ	ก	ข	ค	ง
1				X
2		X		
3	X			
4				X
5			X	
6	X			
7				X
8	X			
9			X	
10		X		

เก่งจังเลย ทำเสร็จหมดแล้ว
พยายามได้ดีมากจ้ะ

บรรณานุกรม

อารีย์ แพใหญ่. (2543). ตำนานเมืองประจวบฯ. ม.ป.ท.

ตารางที่ 24 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ในการตรวจพิจารณาหาความตรงเชิงเนื้อหาของแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่องการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ด้วยวิธีการสอนแบบ OK5R ร่วมกับแบบฝึก

แผนการจัดการเรียนรู้ที่	รายการ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ผลรวมของคะแนน (ΣR)	ค่า IOC	แปลผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
1	1.สาระสำคัญ						
	1.1 ความสอดคล้องของสาระสำคัญกับกิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	1.2 ความสอดคล้องของสาระสำคัญกับสาระการเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	1.3 ความสอดคล้องของสาระสำคัญกับความถูกต้องของภาษาที่ใช้ชัดเจน เข้าใจง่าย	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	2. จุดประสงค์การเรียนรู้						
	2.1 ความสอดคล้องของจุดประสงค์การเรียนรู้กับสาระสำคัญ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	2.2 ความสอดคล้องของจุดประสงค์การเรียนรู้กับกิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	3. เนื้อหา						
	3.1 ความสอดคล้องของเนื้อหา กับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	3.2 ความสอดคล้องของเนื้อหา กับมาตรฐานการเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
3.3 ความสอดคล้องของเนื้อหา กับการวัดและประเมิน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้	

แผนการจัดการเรียนรู้ที่	รายการ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ผลรวมของคะแนน (ΣR)	ค่า IOC	แปลผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
4. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้							
	4.1 ความสอดคล้องของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้กับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	4.2 ความสอดคล้องของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้กับเนื้อหา	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	4.3 ความสอดคล้องของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้กับการวัดและประเมินผล	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
5. สื่อการเรียนรู้							
	5.1 ความสอดคล้องของสื่อการเรียนรู้กับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	5.2 ความสอดคล้องของสื่อการเรียนรู้กับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
6. การวัดและประเมินผล							
	6.1 ความสอดคล้องของการวัดและประเมินผลกับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	6.2 ความสอดคล้องของการวัดและประเมินผลกับเนื้อหา	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	6.3 ความสอดคล้องของการวัดและประเมินผลกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

แผนการ จัดการ เรียนรู้ที่	รายการ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ผลรวม ของ คะแนน (ΣR)	ค่า IOC	แปล ผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
2	1.สาระสำคัญ						
	1.1 ความสอดคล้องของ สาระสำคัญกับกิจกรรมการ เรียนรู้	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	1.2 ความสอดคล้องของ สาระสำคัญกับสาระการเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	1.3 ความสอดคล้องของ สาระสำคัญกับความถูกต้องของ ภาษาที่ใช้ชัดเจน เข้าใจง่าย	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	2. จุดประสงค์การเรียนรู้						
	2.1 ความสอดคล้องของ จุดประสงค์การเรียนรู้กับ สาระสำคัญ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	2.2 ความสอดคล้องของ จุดประสงค์การเรียนรู้กับ กิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	3. เนื้อหา						
	3.1 ความสอดคล้องของเนื้อหา กับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	3.2 ความสอดคล้องของเนื้อหา กับมาตรฐานการเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
3.3 ความสอดคล้องของเนื้อหา กับการวัดและประเมิน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้	

แผนการ จัดการ เรียนรู้ที่	รายการ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ผลรวม ของ คะแนน (ΣR)	ค่า IOC	แปล ผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
4. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้							
	4.1 ความสอดคล้องของการจัด กิจกรรมการเรียนรู้กับ จุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	4.2 ความสอดคล้องของการจัด กิจกรรมการเรียนรู้กับเนื้อหา	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	4.3 ความสอดคล้องของการจัด กิจกรรมการเรียนรู้กับการวัด และประเมินผล	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
5. สื่อการเรียนรู้							
	5.1 ความสอดคล้องของสื่อการ เรียนรู้กับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	5.2 ความสอดคล้องของสื่อการ เรียนรู้กับการจัดกิจกรรมการ เรียนรู้	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
6. การวัดและประเมินผล							
	6.1 ความสอดคล้องของการวัด และประเมินผลกับจุดประสงค์ การเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	6.2 ความสอดคล้องของการวัด และประเมินผลกับเนื้อหา	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	6.3 ความสอดคล้องของการวัด และประเมินผลกับการจัด กิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

แผนการ จัดการ เรียนรู้ที่	รายการ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ผลรวม ของ คะแนน (ΣR)	ค่า IOC	แปล ผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
3	1. สาระสำคัญ						
	1.1 ความสอดคล้องของ สาระสำคัญกับกิจกรรมการ เรียนรู้	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	1.2 ความสอดคล้องของ สาระสำคัญกับสาระการเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	1.3 ความสอดคล้องของ สาระสำคัญกับความถูกต้องของ ภาษาที่ใช้ชัดเจน เข้าใจง่าย	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	2. จุดประสงค์การเรียนรู้						
	2.1 ความสอดคล้องของ จุดประสงค์การเรียนรู้กับ สาระสำคัญ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	2.2 ความสอดคล้องของ จุดประสงค์การเรียนรู้กับ กิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	3. เนื้อหา						
	3.1 ความสอดคล้องของเนื้อหา กับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	3.2 ความสอดคล้องของเนื้อหา กับมาตรฐานการเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	3.3 ความสอดคล้องของเนื้อหา กับการวัดและประเมิน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

แผนการจัดการ เรียนรู้ที่	รายการ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ผลรวม ของ คะแนน (ΣR)	ค่า IOC	แปล ผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
4. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้							
	4.1 ความสอดคล้องของการจัด กิจกรรมการเรียนรู้กับ จุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	4.2 ความสอดคล้องของการจัด กิจกรรมการเรียนรู้กับเนื้อหา	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	4.3 ความสอดคล้องของการจัด กิจกรรมการเรียนรู้กับการวัด และประเมินผล	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
5. สื่อการเรียนรู้							
	5.1 ความสอดคล้องของสื่อการ เรียนรู้กับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	5.2 ความสอดคล้องของสื่อการ เรียนรู้กับการจัดกิจกรรมการ เรียนรู้	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
6. การวัดและประเมินผล							
	6.1 ความสอดคล้องของการวัด และประเมินผลกับจุดประสงค์ การเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	6.2 ความสอดคล้องของการวัด และประเมินผลกับเนื้อหา	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	6.3 ความสอดคล้องของการวัด และประเมินผลกับการจัด กิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

แผนการจัดการ เรียนรู้ที่	รายการ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ผลรวม ของ คะแนน (ΣR)	ค่า IOC	แปล ผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
4	1. สาระสำคัญ						
	1.1 ความสอดคล้องของ สาระสำคัญกับกิจกรรมการ เรียนรู้	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	1.2 ความสอดคล้องของ สาระสำคัญกับสาระการเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	1.3 ความสอดคล้องของ สาระสำคัญกับความถูกต้องของ ภาษาที่ใช้ชัดเจน เข้าใจง่าย	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	2. จุดประสงค์การเรียนรู้						
	2.1 ความสอดคล้องของ จุดประสงค์การเรียนรู้กับ สาระสำคัญ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	2.2 ความสอดคล้องของ จุดประสงค์การเรียนรู้กับ กิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	3. เนื้อหา						
	3.1 ความสอดคล้องของเนื้อหา กับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	3.2 ความสอดคล้องของเนื้อหา กับมาตรฐานการเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	3.3 ความสอดคล้องของเนื้อหา กับการวัดและประเมิน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่	รายการ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ผลรวมของคะแนน (ΣR)	ค่า IOC	แปลผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
4. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้							
	4.1 ความสอดคล้องของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้กับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	4.2 ความสอดคล้องของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้กับเนื้อหา	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	4.3 ความสอดคล้องของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้กับการวัดและประเมินผล	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
5. สื่อการเรียนรู้							
	5.1 ความสอดคล้องของสื่อการเรียนรู้กับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	5.2 ความสอดคล้องของสื่อการเรียนรู้กับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
6. การวัดและประเมินผล							
	6.1 ความสอดคล้องของการวัดและประเมินผลกับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	6.2 ความสอดคล้องของการวัดและประเมินผลกับเนื้อหา	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	6.3 ความสอดคล้องของการวัดและประเมินผลกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

ตารางที่ 25 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ในการตรวจพิจารณาหาความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการสอนแบบ OK5R ร่วมกับแบบฝึก

รายการประเมิน	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			ผลรวม ของ คะแนน (ΣR)	ค่า IOC	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
1. แบบฝึกของครุมีความน่าสนใจหรือไม่ อย่างไร นักเรียนชอบเนื้อหาเรื่องใดมากที่สุด ที่สุด เพราะเหตุใด	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
2. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของ ครู ช่วยให้ นักเรียน ได้พัฒนา ความสามารถในการอ่านจับใจความได้ดี ขึ้นหรือไม่ อย่างไร นักเรียนชอบ กิจกรรมใดมากที่สุด เพราะเหตุใด	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
3. บรรยากาศในการจัดการเรียนการ สอนของครู ช่วยให้นักเรียนมีส่วนร่วมใน การทำกิจกรรม และสนุกสนานหรือไม่ อย่างไร	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
4. ครูให้ความสนใจ และอำนวยความสะดวก สะดวกในการเรียนรู้ทุกขั้นตอนอย่าง ทั่วถึง และเต็มความสามารถหรือไม่ อย่างไร	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
5. นักเรียนสามารถนำความรู้เรื่อง การอ่านจับใจความไปประยุกต์ใช้เพื่อ อ่านจับใจความจากสื่อต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันได้หรือไม่ อย่างไร	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

ตารางที่ 26 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) การตรวจพิจารณาหาความตรงเชิงเนื้อหาของแบบฝึก การอ่านจับใจความด้วยวิธีการสอนแบบ OK5R ร่วมกับแบบฝึก ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

รายการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					ค่าเฉลี่ย	S.D.	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
1. ด้านจุดประสงค์								
1.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	5	5	4	4	5	4.6	0.55	มีความสอดคล้องเหมาะสมมากที่สุด
1.2 ภาษาชัดเจนสื่อความหมายเข้าใจง่าย	5	5	4	4	5	4.6	0.55	มีความสอดคล้องเหมาะสมมากที่สุด
2. ด้านเนื้อหา								
2.1 เหมาะสมกับวัยและความสนใจของผู้เรียน	5	5	4	4	5	4.6	0.55	มีความสอดคล้องเหมาะสมมากที่สุด
2.2 ระดับความยากง่ายเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน	5	5	5	3	5	4.6	0.89	มีความสอดคล้องเหมาะสมมากที่สุด
2.3 นำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้	5	5	4	3	5	4.4	0.89	มีความสอดคล้องเหมาะสมมาก
2.4 ภาพที่นำมามีความเหมาะสมกับวัย	5	5	4	4	4	4.4	0.55	มีความสอดคล้องเหมาะสมมาก

รายการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					ค่าเฉลี่ย	S.D.	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
2.5 เป็นไปตามขั้นตอนของ การเรียนรู้ (จากง่ายไปยาก)	5	4	4	4	5	4.4	0.55	มีความ สอดคล้อง เหมาะสม มาก
3. ด้านกิจกรรมการเรียนรู้								
3.1 เหมาะสมกับผู้เรียน	5	5	5	4	5	4.8	0.45	มีความ สอดคล้อง เหมาะสม มากที่สุด
3.2 สอดคล้องกับเนื้อหา	5	5	4	3	5	4.4	0.89	มีความ สอดคล้อง เหมาะสม มาก
3.3 ระดับความยากง่ายเหมาะสม กับวัยของผู้เรียน	5	5	4	3	5	4.4	0.89	มีความ สอดคล้อง เหมาะสม มาก
3.4 ได้รับความสนใจของผู้เรียน	5	5	3	3	5	4.2	1.1	มีความ สอดคล้อง เหมาะสม มาก
3.5 เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	5	5	4	4	5	4.6	0.55	มีความ สอดคล้อง เหมาะสม มากที่สุด
3.6 กระตุ้นผู้เรียนทำกิจกรรมด้วย กระบวนการกลุ่ม	5	5	4	3	5	4.4	0.89	มีความ สอดคล้อง เหมาะสม มาก

รายการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					ค่าเฉลี่ย	S.D.	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
4. ด้านการใช้ภาษา								
4.1 ตัวหนังสือมีความชัดเจน อ่านง่าย	5	5	4	4	4	4.4	0.55	มีความ สอดคล้อง เหมาะสม มาก
4.2 ใช้คำเหมาะสมกับวัยของผู้เรียนในการสื่อความหมาย	5	5	4	4	5	4.6	0.55	มีความ สอดคล้อง เหมาะสม มากที่สุด
4.3 ระดับความยากง่ายเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน	5	4	4	3	5	4.2	0.84	มีความ สอดคล้อง เหมาะสม มาก
5. ด้านรูปเล่ม								
5.1 มีความสวยงาม	5	4	4	3	4	4	0.71	มีความ สอดคล้อง เหมาะสม มาก
5.2 สะดวกในการนำไปใช้	5	5	4	4	5	4.6	0.55	มีความ สอดคล้อง เหมาะสม มากที่สุด
6. ด้านการประเมินผล								
6.1 ครอบคลุมเนื้อหา	5	5	3	4	5	4.4	0.89	มีความ สอดคล้อง เหมาะสม มาก

รายการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					ค่าเฉลี่ย	S.D.	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
6.2 ประเมินผลตามสภาพจริง	5	5	4	4	5	4.6	0.55	มีความ สอดคล้อง เหมาะสม มากที่สุด
รวม						4.46	0.67	มีความ สอดคล้อง เหมาะสม มาก

ตารางที่ 27 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ในการตรวจพิจารณาหาความตรงเชิงเนื้อหาของแบบทดสอบความสามารถทางการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ข้อที่	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ผลรวมของคะแนน(ΣR)	ค่า IOC	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
1	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
2	+1	+1	0	2	0.67	ใช้ได้
3	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
4	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
5	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
6	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
7	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
8	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
9	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
10	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
11	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
12	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
13	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
14	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
15	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
16	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
17	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
18	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
19	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
20	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
21	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
22	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
23	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
24	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
25	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

ข้อที่	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ผลรวมของคะแนน(ΣR)	ค่า IOC	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
26	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
27	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
28	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
29	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
30	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
31	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
32	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
33	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
34	+1	+1	0	2	0.67	ใช้ได้
35	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
36	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
37	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
38	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
39	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
40	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
41	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
42	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
43	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
44	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
45	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

ตารางที่ 28 ผลค่าความยากง่าย (p) ค่าอำนาจจำแนก (r) เป็นรายชื่อของแบบทดสอบความสามารถทางการอ่านจับใจความ จากการทดลองใช้ (Try Out)

ข้อ	ค่าความ ยากง่าย (p)	ค่าอำนาจ จำแนก (r)	การแปล ความหมาย	ข้อ	ค่าความ ยากง่าย (p)	ค่าอำนาจ จำแนก (r)	การแปล ความหมาย
1.*	1.00	0.00	ไม่ผ่านเกณฑ์ ตัดทิ้ง	25.	0.69	0.56	ผ่านเกณฑ์ นำไปใช้
2.*	0.94	0.11	ไม่ผ่านเกณฑ์ ตัดทิ้ง	26.*	0.77	0.11	ไม่ผ่านเกณฑ์ ตัดทิ้ง
3.*	0.91	-0.10	ไม่ผ่านเกณฑ์ ตัดทิ้ง	27.	0.46	0.38	ผ่านเกณฑ์ นำไปใช้
4.	0.80	0.23	ผ่านเกณฑ์ นำไปใช้	28.*	0.97	0.11	ไม่ผ่านเกณฑ์ ตัดทิ้ง
5.*	1.00	0.00	ไม่ผ่านเกณฑ์ ตัดทิ้ง	29.*	0.14	0.09	ไม่ผ่านเกณฑ์ ตัดทิ้ง
6.*	0.09	0.30	ไม่ผ่านเกณฑ์ ตัดทิ้ง	30.	0.80	0.67	ผ่านเกณฑ์ นำไปใช้
7.	0.74	0.46	ผ่านเกณฑ์ นำไปใช้	31.	0.77	0.22	ผ่านเกณฑ์ นำไปใช้
8.	0.43	0.49	ผ่านเกณฑ์ นำไปใช้	32.	0.77	0.44	ผ่านเกณฑ์ นำไปใช้
9.	0.80	0.44	ผ่านเกณฑ์ นำไปใช้	33.	0.51	0.89	ผ่านเกณฑ์ นำไปใช้
10.	0.57	0.26	ปานกลาง จำแนก พอใช้ได้	34.	0.49	0.68	ผ่านเกณฑ์ นำไปใช้
11.	0.74	0.23	ค่อนข้างง่าย จำแนก พอใช้ได้	35.*	0.97	0.11	ไม่ผ่านเกณฑ์ ตัดทิ้ง

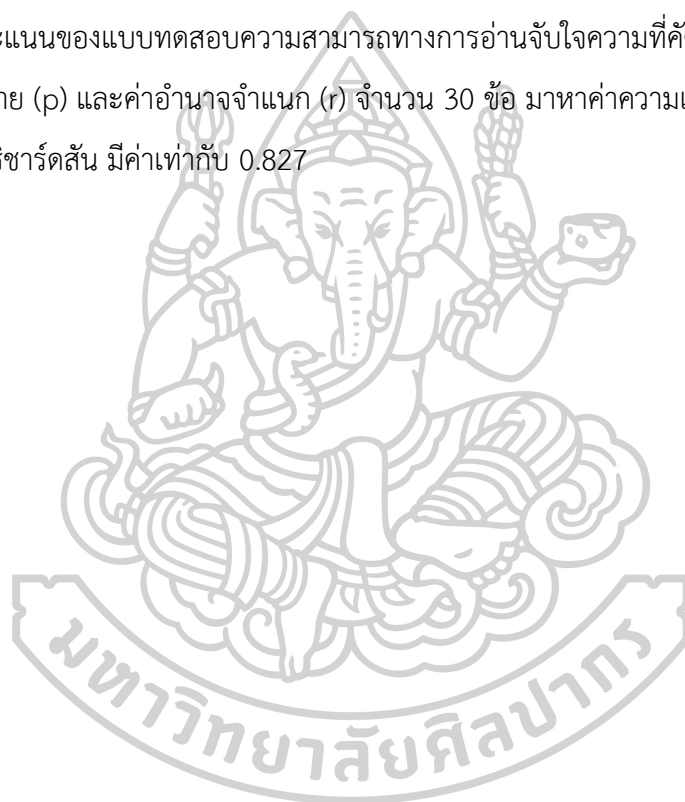
ข้อ	ค่าความ ยากง่าย (p)	ค่าอำนาจ จำแนก (r)	การแปล ความหมาย	ข้อ	ค่าความ ยากง่าย (p)	ค่าอำนาจ จำแนก (r)	การแปล ความหมาย
12.	0.71	0.36	ผ่านเกณฑ์ นำไปใช้	36.	0.57	0.68	ผ่านเกณฑ์ นำไปใช้
13.	0.74	0.23	ผ่านเกณฑ์ นำไปใช้	37.	0.46	0.47	ผ่านเกณฑ์ นำไปใช้
14.	0.77	0.56	ผ่านเกณฑ์ นำไปใช้	38.	0.80	0.24	ผ่านเกณฑ์ นำไปใช้
15.	0.74	0.24	ผ่านเกณฑ์ นำไปใช้	39.	0.66	0.46	ผ่านเกณฑ์ นำไปใช้
16.*	0.94	0.11	ไม่ผ่านเกณฑ์ ตัดทิ้ง	40.	0.40	0.80	ผ่านเกณฑ์ นำไปใช้
17.*	0.77	0.14	ไม่ผ่านเกณฑ์ ตัดทิ้ง	41.	0.80	0.44	ผ่านเกณฑ์ นำไปใช้
18.	0.74	0.56	ผ่านเกณฑ์ นำไปใช้	42.	0.80	0.33	ผ่านเกณฑ์ นำไปใช้
19.	0.69	0.36	ผ่านเกณฑ์ นำไปใช้	43.	0.80	0.23	ผ่านเกณฑ์ นำไปใช้
20.	0.77	0.34	ผ่านเกณฑ์ นำไปใช้	44.	0.54	0.36	ผ่านเกณฑ์ นำไปใช้
21.*	0.83	0.23	ไม่ผ่านเกณฑ์ ตัดทิ้ง	45.	0.77	0.56	ผ่านเกณฑ์ นำไปใช้
22.	0.69	0.67	ค่อนข้างง่าย จำแนกได้ดี มาก	หมายเหตุ * หมายถึง ข้อสอบที่ไม่ผ่านเกณฑ์ มีจำนวน 13 ข้อ ได้แก่ ข้อ 1,2,3,5,6,16,17,21,23,26,28,29,35			
23.*	0.94	0.22	ไม่ผ่านเกณฑ์ ตัดทิ้ง				
24.	0.31	0.39	ค่อนข้างยาก จำแนกได้ดี				

ตารางที่ 29 คุณภาพของแบบทดสอบความสามารถทางการอ่านจับใจความ ฉบับที่นำไปใช้จริง
จำนวน 30 ข้อ

ข้อ	พฤติกรรมการเรียนรู้	ค่าความยากง่าย (p)	ค่าอำนาจจำแนก (r)	การแปลความหมาย
1.	วิเคราะห์	0.74	0.46	ผ่านเกณฑ์ นำไปใช้
2.	การนำไปใช้	0.43	0.49	ผ่านเกณฑ์ นำไปใช้
3.	ความจำ	0.80	0.44	ผ่านเกณฑ์ นำไปใช้
4.	วิเคราะห์	0.57	0.26	ผ่านเกณฑ์ นำไปใช้
5.	การนำไปใช้	0.74	0.23	ผ่านเกณฑ์ นำไปใช้
6.	ความเข้าใจ	0.74	0.23	ผ่านเกณฑ์ นำไปใช้
7.	ความจำ	0.77	0.56	ผ่านเกณฑ์ นำไปใช้
8.	ความเข้าใจ	0.74	0.24	ผ่านเกณฑ์ นำไปใช้
9.	การนำไปใช้	0.74	0.56	ผ่านเกณฑ์ นำไปใช้
10.	วิเคราะห์	0.69	0.36	ผ่านเกณฑ์ นำไปใช้
11.	การนำไปใช้	0.77	0.34	ผ่านเกณฑ์ นำไปใช้
12.	วิเคราะห์	0.69	0.67	ผ่านเกณฑ์ นำไปใช้
13.	การนำไปใช้	0.31	0.39	ผ่านเกณฑ์ นำไปใช้
14.	ความจำ	0.69	0.56	ผ่านเกณฑ์ นำไปใช้
15.	วิเคราะห์	0.46	0.38	ผ่านเกณฑ์ นำไปใช้
16.	วิเคราะห์	0.80	0.67	ผ่านเกณฑ์ นำไปใช้
17.	การนำไปใช้	0.77	0.22	ผ่านเกณฑ์ นำไปใช้
18.	ความจำ	0.77	0.44	ผ่านเกณฑ์ นำไปใช้
19.	วิเคราะห์	0.51	0.89	ผ่านเกณฑ์ นำไปใช้
20.	การนำไปใช้	0.49	0.68	ผ่านเกณฑ์ นำไปใช้
21.	ความเข้าใจ	0.57	0.68	ผ่านเกณฑ์ นำไปใช้
22.	การนำไปใช้	0.46	0.47	ผ่านเกณฑ์ นำไปใช้
23.	วิเคราะห์	0.80	0.24	ผ่านเกณฑ์ นำไปใช้
24.	วิเคราะห์	0.66	0.46	ผ่านเกณฑ์ นำไปใช้
25.	การนำไปใช้	0.40	0.80	ผ่านเกณฑ์ นำไปใช้

ข้อ	พฤติกรรมการเรียนรู้	ค่าความยากง่าย (p)	ค่าอำนาจจำแนก (r)	การแปลความหมาย
26.	ความจำ	0.80	0.44	ผ่านเกณฑ์ นำไปใช้
27.	ความเข้าใจ	0.80	0.33	ผ่านเกณฑ์ นำไปใช้
28.	วิเคราะห์	0.80	0.23	ผ่านเกณฑ์ นำไปใช้
29.	การนำไปใช้	0.54	0.36	ผ่านเกณฑ์ นำไปใช้
30.	ความเข้าใจ	0.77	0.56	ผ่านเกณฑ์ นำไปใช้

นำคะแนนของแบบทดสอบความสามารถทางการอ่านจับใจความที่คัดเลือกจากการพิจารณา
ค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) จำนวน 30 ข้อ มาหาค่าความเที่ยง (สูตรKR-20)
ของคูเดอร์ - ริชาร์ดสัน มีค่าเท่ากับ 0.827

ตารางที่ 30 ผลการเรียนรู้ความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบ OK5R ร่วมกับแบบฝึก

คนที่	คะแนนก่อนเรียน (30)	คะแนนหลังเรียน (30)	คนที่	คะแนนก่อนเรียน (30)	คะแนนหลังเรียน (30)
1.	7	19	17.	11	18
2.	8	15	18.	10	16
3.	13	23	19.	13	18
4.	19	23	20.	22	25
5.	11	17	21.	12	19
6.	19	26	22.	18	26
7.	10	17	23.	15	20
8.	15	22	24.	18	22
9.	16	23	25.	16	21
10.	15	19	26.	20	25
11.	12	18	27.	17	24
12.	13	19	28.	17	22
13.	13	18	29.	16	21
14.	18	23	30.	21	25
15.	11	17	31	15	24
16.	7	17			

ตารางที่ 31 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยแบบทดสอบความสามารถทางการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ด้วยวิธีการสอนแบบ OK5R ร่วมกับแบบฝึก

Paired Samples Statistics					
		Mean	N	Std.Deviation	Std.Error Mean
Pair 1	Pretest	14.45	31	3.999	.718
	Posttest	20.71	31	3.217	.578

Paired Samples Correlations					
				Significance	
		N	Correlation	One-Sided p	Two-Sided p
Pair 1	Pretest& Posttest	31	.868	<.001	<.001

Paired Samples Test									
		Paired Differences				Significance			
		95% Confidence Interval of the Difference							
	Mean	Std.Deviation	Std.Error Mean	Lower	Upper	t	df	One-Sided p	Two-Sided p
Pair 1 Pretest& Posttest	6.258	1.999	.359	5.525	6.991	17.426	30	<.001	<.001

ตารางที่ 32 ผลการคำนวณค่าความเที่ยง (reliability) ของแบบทดสอบความสามารถทางการอ่าน
จับใจความโดยใช้สูตร KR – 20 ของ คูเดอร์ - ริชาร์ดสัน

ข้อ	Scale Mean if Item Deleted	Scale SD if Item Deleted	KR 20 if Item Deleted	SEM if Item Deleted
1.	30.886	6.075	0.822	2.565
2.	31.200	6.094	0.824	2.553
3.	30.829	6.101	0.823	2.569
4.	31.057	6.136	0.827+	2.551
5.	30.886	6.154	0.827	2.560
6.	30.886	6.117	0.825	2.562
7.	30.857	6.015	0.817	2.571
8.	30.886	6.126	0.825	2.562
9.	30.886	6.037	0.819	2.567
10.	30.943	6.113	0.825	2.558
11.	30.857	6.133	0.825	2.564
12.	30.943	5.981	0.816	2.565
13.	31.314	6.117	0.825	2.557
14.	30.943	6.004	0.818	2.564
15.	31.171	6.153	0.828+	2.549
16.	30.829	6.012	0.817	2.574
17.	30.857	6.128	0.825	2.565
18.	30.857	6.081	0.822	2.567
19.	31.114	5.946	0.815	2.560
20.	31.143	5.986	0.817	2.558
21.	31.057	6.004	0.819	2.558
22.	31.171	6.059	0.822	2.554
23.	30.829	6.162	0.827	2.566
24.	30.971	6.083	0.823	2.557
25.	31.229	5.967	0.816	2.561
26.	30.829	6.050	0.819	2.572

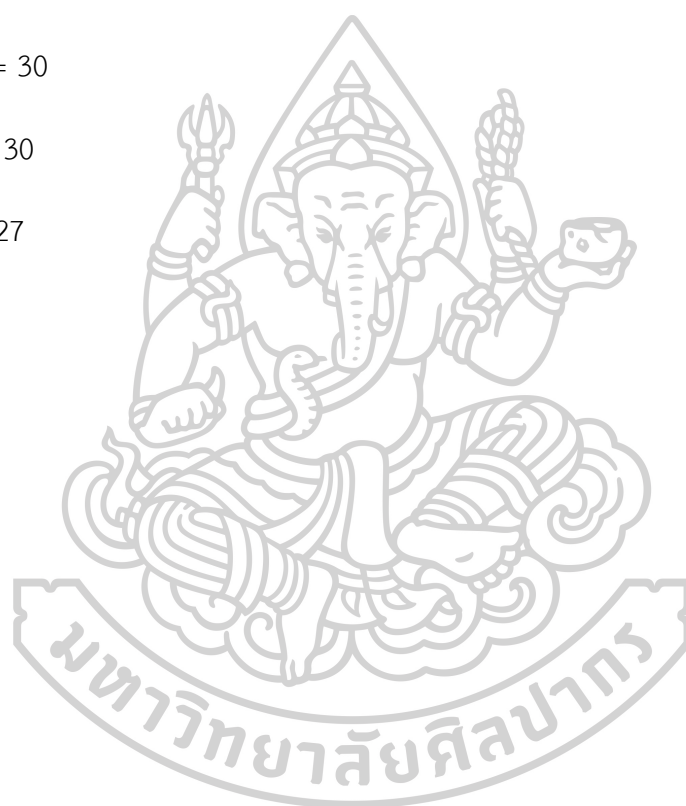
ข้อ	Scale Mean if Item Deleted	Scale SD if Item Deleted	KR 20 if Item Deleted	SEM if Item Deleted
27.	30.829	6.078	0.821	2.571
28.	30.829	6.171	0.827+	2.566
29.	31.086	6.143	0.828+	2.549
30.	30.857	6.072	0.821	2.568

Reliability Coefficients

N of Cases = 30

N of Item = 30

Alpha = 0.827

ภาคผนวก ฉ

หนังสือรับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน สำนักงานบริหารการวิจัย นวัตกรรมและการสร้างสรรค์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ภายใน 216005

ที่ อว 86๑3.16/ 4478

วันที่ 5 สิงหาคม 2567

เรื่อง ผลการพิจารณาการขอรับการรับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์

เรียน นางสาวชนิกานต์ วันแก้ว (นักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์)

ตามที่ท่านได้ส่งโครงการวิจัยเรื่อง การพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ด้วยวิธีการสอนแบบ OKSR ร่วมกับแบบฝึก (เลขที่โครงการ REC 67.0610-079-4130) ไปยังสำนักงานบริหารการวิจัย นวัตกรรมและการสร้างสรรค์ เพื่อขอรับการพิจารณารับรองจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยศิลปากรแล้ว นั้น

บัดนี้ สำนักงานบริหารการวิจัยฯ ขอแจ้งผลการพิจารณา ให้ทราบว่าโครงการวิจัยดังกล่าวเข้าข่ายโครงการวิจัยที่ได้รับการพิจารณาแบบรวดเร็ว (Expedited review) จึงออกหนังสือรับรองให้กับโครงการวิจัยดังกล่าวตามเอกสารแนบ โดยขอให้ดำเนินการ ดังนี้

1. รายงานฉบับสมบูรณ์เมื่อโครงการเสร็จสิ้น จำนวน 1 เล่ม และยูเอสบีแฟลชไดรฟ์ จำนวน 1 อัน หรือ QR code เพื่อดาวน์โหลดไฟล์เอกสาร
2. ผู้วิจัยต้องดำเนินการวิจัยตามที่ระบุไว้ในหนังสือรับรองจากคณะกรรมการฯ แล้ว เท่านั้น หากมีการเปลี่ยนแปลงจากเอกสารที่ได้รับรองดังกล่าว ต้องแจ้งต่อคณะกรรมการฯ พิจารณาก่อนเริ่มดำเนินการวิจัย และหากคณะกรรมการฯ พบว่ามีการดำเนินการวิจัยไปก่อนได้รับการรับรองจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ ผลการดำเนินการวิจัยนั้น ถือเป็นโมฆะ

อนึ่ง เมื่อหนังสือรับรองหมดอายุและผู้วิจัยยังดำเนินการวิจัยไม่แล้วเสร็จ หากผู้วิจัยประสงค์จะขอต่ออายุเอกสารรับรองโครงการวิจัย ผู้วิจัยต้องยื่นเสนอขอต่ออายุการรับรองโครงการไม่เกิน 30 วัน หลังจากวันหมดอายุการรับรอง การรับรอง กรณีที่ผู้วิจัยไม่ยื่นเสนอขอต่ออายุการรับรองโครงการเกิน 30 วัน หลังจากวันหมดอายุการรับรองจะถือว่าผู้วิจัยมีความประสงค์ปิดโครงการ ซึ่งผู้วิจัยจะไม่สามารถดำเนินการวิจัยนั้นต่อไป หากผู้วิจัยต้องการดำเนินการวิจัยต่อ ต้องยื่นโครงการวิจัยเพื่อขอรับการพิจารณาใหม่

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ หากผู้วิจัยมีข้อสงสัยสามารถสอบถามเพิ่มเติมได้ที่นางสาววารี จิตต์รัตนสุข (เบอร์สำนักงาน) 098-5479738 ภายใน 216005

(รองศาสตราจารย์ ดร.ประเสริฐ อัครมงคลพร)
ประธานกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์

สำเนาเรียน รองศาสตราจารย์ ดร.บุษบา บัวสมบูรณ์ (อาจารย์ที่ปรึกษา)

มหาวิทยาลัยศิลปากร

หนังสือฉบับนี้ให้ไว้เพื่อแสดงว่า

รหัสโครงการ: REC 67.0610-079-4130

ชื่อโครงการ (ภาษาไทย): การพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ด้วยวิธีการสอนแบบ OK5R ร่วมกับแบบฝึก

ชื่อโครงการ (ภาษาอังกฤษ): THE DEVELOPMENT OF COMPREHENSIVE READING ABILITY OF PRATHOMSUKSA 6 STUDENTS USING OK5R SYSTEM WITH EXERCISES

ผู้วิจัยหลัก: นางสาวนิภาคนต์ วันแก้ว

สังกัด: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

อาจารย์ที่ปรึกษา: รองศาสตราจารย์ ดร.บุษบา บัวสมบูรณ์

สังกัด: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

เอกสารที่รับรอง:

แบบเสนอโครงการวิจัยเพื่อการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ (ฉบับภาษาไทย)
เวอร์ชัน 02 ฉบับลงวันที่ 2 สิงหาคม 2567

ได้ผ่านการรับรองจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยศิลปากร โดยยึดหลักเกณฑ์ตามคำประกาศ เฮลซิงกิ (Declaration of Helsinki) และมีความสอดคล้องกับหลักจริยธรรมสากล ตลอดจนกฎหมายข้อบังคับ และข้อกำหนดภายในประเทศ โดยขอให้รายงานฉบับสมบูรณ์เมื่อโครงการเสร็จสิ้น

(รองศาสตราจารย์ ดร.ประเสริฐ อัครมงคลพร)
ประธานกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์
มหาวิทยาลัยศิลปากร

หมายเลขใบรับรอง COA 67.0802-047

วันที่รับรอง: 2 สิงหาคม พ.ศ. 2567

วันหมดอายุ: 1 สิงหาคม พ.ศ. 2568

สำนักงานบริหารการวิจัย นวัตกรรมและการสร้างสรรค์

6 ถนนราชมรรคาใน ตำบลพระปฐมเจดีย์ ย่านเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม 73000

โทร 0-3425-5808 โทรสาร (Fax) : 0-3425-5808

email: humanethics@su.ac.th

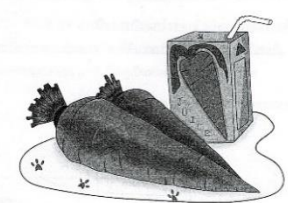

ภาคผนวก ข
ภาพการดำเนินการวิจัย

7

บทความ เรื่อง แครอทคัม ยารักษามะเร็งชั้นเลิศ

คำชี้แจง: ให้นักเรียนอ่านเรื่องที่กำหนดให้ พร้อมจับใจความสำคัญจากเรื่องให้ถูกต้อง

ความเชื่อที่ฝังรากลึกให้ประโยชน์มากกว่าผักที่สุกแล้ว แต่คำกล่าวนี้ไม่สามารถใช้กับแครอทได้ เพราะในปัจจุบันได้มีงานวิจัยหลาย ๆ ชิ้นด้วยกันที่ทำการศึกษาลึกลับว่า แครอทคัมสูงให้ประโยชน์มากกว่าแครอทสด.

ผลงานวิจัยของสองนักวิทยาศาสตร์ในแห่งมหาวิทยาลัย Newcastle ประเทศอังกฤษ Dr. Kirsten Brandt และ Abigail Rashed ได้ทำการทดลองเปรียบเทียบระหว่างแครอทคัมที่คั่วสุกกับแครอทคัมที่สดๆว่าจะมีสารอาหารแตกต่างกันอย่างไร

จากการทดลองทำให้ค้นพบว่า แครอทคัมที่สุกยิ่งมีประโยชน์ต่อสุขภาพน้อยกว่าที่คิด แต่กลับทำให้ร่างกายได้รับสารอาหารจากแครอทคัมมากขึ้น เพราะแครอทคั่วจะมีผนังเซลล์ที่แข็งแรงมาก ทำให้ร่างกายดูดซึมสารอาหารไม่ได้ทันที แต่เมื่อนำแครอทไปคั่วผนังเซลล์จะถูกทำลาย ทำให้ร่างกายดูดซึมสารอาหารได้มากขึ้น

โดยผลอย่างนี้ยังวางการจะสามารถดูดซึมสาร "Folacinol" ที่มีคุณสมบัติในการต่อต้านมะเร็งเพิ่มขึ้น ซึ่งหากแครอทคั่วยังคงสุกแล้วก็จะ ร่างกายจะดูดซึมสารชนิดนี้น้อยมาก หรือแทบจะดูดซึมทั้งหมดแล้วแครอทไม่ได้เลย

8

และจากการทดลองของนักวิทยาศาสตร์ทั้งสองนี้เองยิ่งบอกอีกว่า การดื่มแครอทคัวก่อนนำมารับประทาน Falcarinol มากกว่าแครอทคั่วที่ต้มสุกมากถึง 25 เท่าเลยทีเดียว

ดังนั้นสำหรับท่านที่มุ่งเน้นการกินแครอทคั่วเพื่อป้องกันมะเร็งแล้วละก็ การดื่มแครอทคัวก่อนรับประทานจะเป็นทางเลือกที่ดีมากกว่าการรับประทานแครอทคั่วแบบนั้น การดื่มแครอทคั่วที่รับประทานก่อนแล้วค่อยนำมาปิ้งจะดูเป็นทางเลือกที่ดีกว่าไม่ใช่น้อย

ที่มา : อาหารน่าเชื่อถือ (หนังสือพรหม อธิบดีกิจโฆส)

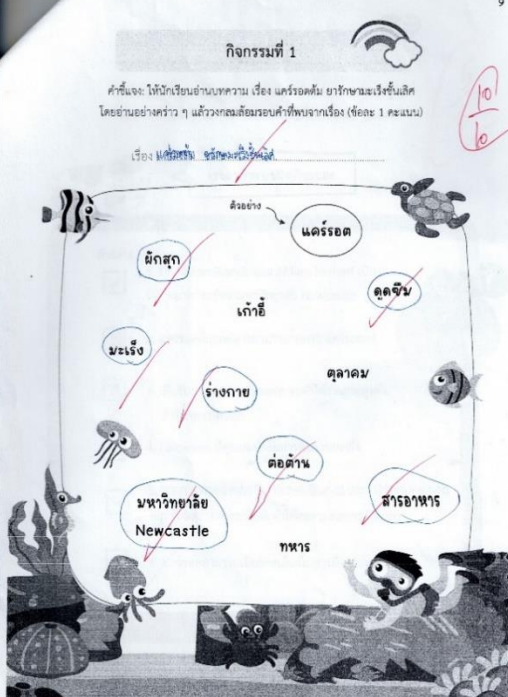

9

กิจกรรมที่ 1

คำชี้แจง: ให้นักเรียนอ่านบทความ เรื่อง แครอทคัม ยารักษามะเร็งชั้นเลิศ โดยอ่านอย่างคร่าว ๆ แล้ววงกลมล้อมรอบคำที่พบจากเรื่อง (ข้อละ 1 คะแนน)

เรื่อง แครอทคัม ยารักษามะเร็งชั้นเลิศ

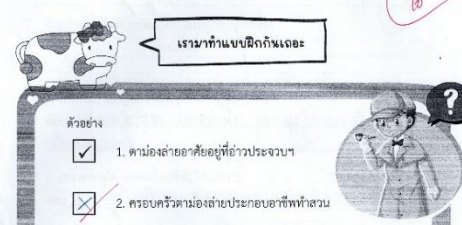
คำที่พบ: ผักสุก, แครอท, ผักดิบ, แก้ว, ผักคั่ว, ตู้อาหาร, มะเร็ง, ร่างกาย, ตู้อาหาร, มหาวิทยาลัย Newcastle, ทหาร, สิวอาหาร

10

กิจกรรมที่ 2

คำชี้แจง: ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ หน้าใจความสำคัญที่ถูกต้อง และทำเครื่องหมาย ✗ หน้าใจความสำคัญที่ผิด (ข้อละ 1 คะแนน)

เรามาทำแบบฝึกหัดเถอะ

ตัวอย่าง

1. ตามล่าสายอากาศอยู่ที่อำเภอประจวบฯ
2. ครอบครัวตามล่าสายอากาศที่ท่าสวน
3. นางอมโดยถูกเจ้าชาย และเจ้าหญิงเงินหยกหนีหนวก มาสู่ขอพร้อมกัน
4. ตามล่าสายอากาศถูกลูกสาวให้เจ้าหญิงเงินหยกหนี
5. ตามล่าสายอากาศถูกสาวหนีเป็นสองซีกกลายเป็น เกาะนมสาว จ.ประจวบคีรีขันธ์
6. ตามล่าสาย และแม้ว่าเพิ่งตั้งถิ่นที่โลกกลายเป็น เขามัวร์ที่ในปัจจุบัน

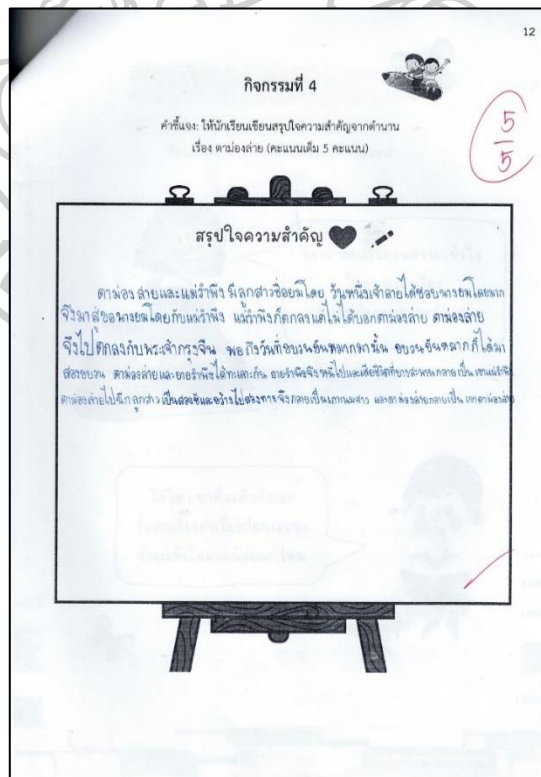
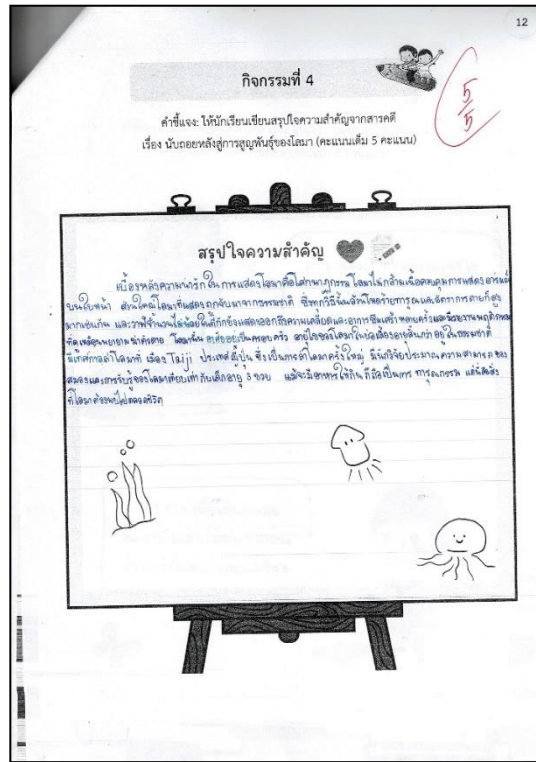
ภาพที่ 9 การจัดกิจกรรมชั้นที่ 1 อ่านอย่างคร่าว ๆ (Overview)

ภาพที่ 10 การจัดกิจกรรมชั้นที่ 2 หาแนวความคิดสำคัญ (Key Ideas)

ภาพที่ 11 การจัดกิจกรรมชั้นที่ 3 อ่าน (Read)

ภาพที่ 12 การจัดกิจกรรมชั้นที่ 4 จดบันทึก (Record)

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	ชนิกานต์ วันแก้ว
วุฒิการศึกษา	พ.ศ. 2562 สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี ครุศาสตรบัณฑิต (ค.บ.) สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี อำเภอเมือง จังหวัด เพชรบุรี พ.ศ. 2565 ศึกษาต่อระดับปริญญาโท สาขาการสอนภาษาไทย มหาวิทยาลัยศิลปากร อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม
รางวัลที่ได้รับ	รางวัลครูผู้สอนดีเด่น รายวิชาภาษาไทย ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จาก การทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) ประจำปีการศึกษา 2566 รางวัลครูผู้สอนนักเรียนได้รับรางวัลระดับเหรียญทอง กิจกรรม การแข่งขัน เรียงร้อยถ้อยความ (การเขียนเรื่องจากภาพ) ระดับชั้น ป.1-ป.3 งาน ศิลปหัตถกรรมนักเรียน ระดับเขตพื้นที่การศึกษา ครั้งที่ 71 ประจำปี การศึกษา 2566 รางวัลครูผู้สอนนักเรียนได้รับรางวัลระดับเหรียญทอง กิจกรรม การแข่งขัน เสนาสารอ่านทำนองเสนาะ ระดับชั้น ป.4-ป.6 งานศิลปหัตถกรรมนักเรียน ระดับเขตพื้นที่การศึกษา ครั้งที่ 71 ประจำปีการศึกษา 2566 รางวัลการประกวดผลงานวิจัยสาขาครูผู้สอน ระดับดีเด่น ปีการศึกษา 2565